

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
İZMİR OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TUTANAĞI

BAŞKAN : Cengiz İLHAN (İzmir)
BAŞKANVEKİLİ: Behçet ÇOMAKOĞLU (Denizli)
ÜYE : Ali DİNÇ (Kayseri)
ÜYE : Sabahattin BİLGE (Ankara)

Toplantı Tarihi: 30 Nisan

1-2 Mayıs 1976

Toplantı Yeri : Atatürk Kütüphanesi

Konak/İZMİR

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU

Başkan	: Av.Faruk EREM	(ANKARA)
Başkan Yardımcısı	: Av.Osman KUNTMAN	(İSTANBUL)
Başkan Yardımcısı	: Av.Enver ARSLANALP.	(İZMİR)
Genel Sekreter	: Av.Fehmi ÖZÇELİK.	(ANKARA)
Sayman Üye	: Av.İlhan KUTAY	(ANKARA)
Üye	: Av.Emin BALTAOĞLU.	(İSTANBUL)
Üye	: Av.Vedat BURCUOĞLU	(BANDIRMA)
Üye	: Av.Ziya BİLGE	(CEYHAN)
Üye	: Av.Hilmi BECERİK.	(AYDIN)
Üye	: Av.İhsan SARAÇLAR	(SAMSUN)
Üye	: Av.Azmi SOYDAN	(VAN)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DİSİPLİN KURULU

Başkan	: Av.Fadıl ALTOP	(İSTANBUL)
Üye	: Av.Şem'i ÜGE.	(İSTANBUL)
Üye	: Av.Davut SELÇUKİ.	(NAZİLLİ)
Üye	: Av.Ayhan EROL	(ANKARA)
Üye	: Av.Hasan Basri GÜDER.	(İZMİR)
Üye	: Av.Mustafa GÜRAY	(ZONGULDAK)
Üye	: Av.Mahver ÖZTOP	(MERSİN)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DENETLEME KURULU

Üye	: Av.Jülide YUMLU	(İZMİR)
Üye	: Av.İlhami GÜVEN	(ANKARA)
Üye	: Av.Doğan İLERİ.	(BOLU)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ SINAV KURULU

Üye	: Av.İhsan ONAR	(KONYA)
Üye	: Av.Behçet ÇOMAKOĞLU	(DENİZLİ)
Üye	: Av.Erdoğan BİGAT	(ANKARA)

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL ÜYELERİ

ADANA

- 1- Av. Adlî Yazan (Katılmadı)
- 2- Av. Turan Arun (Katılmadı)
- 3- Av. Ziya Bilge

ADİYAMAN

- 1- Av. Abdurrahman Şeref Bilgiç
- 2-

AĞRI

- 1-Av. Şerafettin Yazıcı
- 2-Av. Sait Kaya

AMASYA

- 1- Av. Zeki Gönenç (Katılmadı)
- 2- Av. Adil Çıtak

ANTALYA

- 1- Av. Zeki Şeremet
- 2- Av. Mehmet Soytaş

AYDIN

- 1- Av. Hilmi Becerik
- 2- Av. Davut Selçuki

ANKARA

- 1-Av. Faruk Erem
- 2-Av. Nejat Oğuz
- 3-Av. Rahmi Mağat
- 4-Av. Kâmil Akıncı
- 5-Av. Solmaz Giray
- 6-Av. İlhami Güven
- 7-Av. Erdoğan Bigat
- 8-Av. Sabahattin Bilge
- 9-Av. Fehmi Özçelikle
- 10-Av. İlhan Kutay
- 11-Av. Muhittin Kılıç

AFYON

- 1- Av. Turhan İmre
- 2- Av. Güneş Öngüt

ARTVİN

- 1- Recai Kocaman (Katılmadı)
- 2-

BALIKESİR

- 1- Av. Vedat Burcuoğlu
- 2- Av. Hürşit Kangal (Katılmadı)

BOLU

- 1- Av. Doğan İleri
- 2- Av. N. Sami Miroğlu (Katılmadı)

BURSA

- 1-Av. Turgut Bulut
- 2-Av. Şükrü Akmansoy

BURDUR

- 1-Av. Ali Şahin
- 2-Av. Kubilay Atabey

ÇANAKKALE

- 1-Av. B. Cahit Altan (Katılmadı)
- 2-Av. Hamdi Sezen (Katılmadı)

ÇORUM

- 1- Av. Atif Çelebi
- 2- Av. Abdullah Epteroğlu (Katılmadı)

DENİZLİ

- 1-Av. Behçet Çomakoğlu
- 2-Av. Y. Ziya Küçükuysal (Katılmadı)

DIYARBAKIR

- 1-Av. Umur Dicleli
- 2-Av. Tahsin Ekinci (Katılmadı)

EDİRNE

- 1-Av.Sabahattin Şenveli(Katılmadı)
2-Av.Sıtkı Onaran(Katılmadı)

ELÂZİĞ

- 1-Av.Hayati Ekşi
2-Av.Necati Özkaya(Katılmadı)

ERZİNCAN

- 1-Av.Necdet Ömer Varlık
2-Av.Alâattin Kırtıloğlu

ERZURUM

- 1-Av.Abdulkadir Eryurt(Katılmadı)
2-Av.Abdurrahim Aydınoglu

ESKİŞEHİR

- 1-Av.Nusret Eren (Katılmadı)
2-Av.Vasfi İncekaş

GAZİANTEP

- 1-Av.Cemâlettin Güçdemir
2-Av.Abdülkadir Gögüş

GİRESUN

- 1-Av.Hayati Topallı (Katılmadı)
2-Av.Rasim Bayazıtoglu(Katılmadı)

GÜMÜŞHANE

- 1-Av.Atillâ Adiloğlu
2-Av.Murat Öztekin

HATAY

- 1-Av.Nabi İnal
2-Av.Şükrü Antakya

ISPARTA

- 1-Av.Ali Bal
2-Av.Nevzat Özbalcı

İZMİR

- 1-Av.Cengiz İlhan
2-Av.Enver Arslanalp
3-Av.Hasan Basri Güder
4-Av.Jülide Yuumlu

İSTANBUL

- 1-Av.Aydın Aybay
2-Av.Yaşar Ün
3-Av.Yaşar Ümit Doğanay
4-Av.Av.Orhan Barlas
5-Av.Merih Sezen
6-Av.İlhan Baykent
7-Av.Alp Selek (Katılmadı)
8-Av.Orhan Apaydın
9-Av.Münip Kaya (Katılmadı)
Canpohat

- 10-Av.Emin Baltaoğlu
11-Av.Osman Kuntman
12-Av.Ahmet Hamdi Sayar
13-Av.Orhan Argüden
14-Av,Hüseyin Aydın
15-Av.Ayten Dik
16-Av.Gülçin Çaylıgil
17-Av.Adil Kurtel
18-Av.Faik Muzaffer Amaç
19-Av.Ekrem Özkunt
20-Av.Nebil Varuy
21-Av.Altuğ Savaşer
22-Av.Ziya Nur Erün
23-Av.Mehmet Ali İkizer
24-Av.Sabih Atli

KARS

- 1-Av.Halis Özdemir(Katılmadı)
2-Av.Zekerriya Turan(Katılmadı)

KASTAMONU

- 1-Av.Muhittin Erbaş
2-Av.Mehmet Seydibeyoğlu

KAYSERİ

- 1-Av.Ali Dinç
2-Av.Bülent Özkuran (Katılmadı)

KIRKLARELİ

- 1-Av.İ.Mekki Ülgen (Katılmadı)
2-Av.Ahmet Saruhan

KIRŞEHİR

- 1-Av.H.Şemsettin Velibeyoğlu
2-Av.Muzaffer Kılıçoğlu(Katılmadı)

KOCAELİ

- 1-Av.Suat Yılmaz Yalın
2-Av.Ağuz Arın

KONYA

- 1-Av.İhsan Onar
2-Av.Mehmet Kavaklılar(Katılmadı)

KÜTAHYA

- 1-Av.Ahmet Güner
2-Av.Zeki Özker

MALATYA

- 1-Av.Nebahat Önal
2-Av.Talat Barış

MANİSA

- 1-Av.Atıf Akın
2-Av.Orhan Erkal

K.MARAŞ

- 1-Av.Selâhettin Aydın(Katılmadı)
2-Av.İsmet Bezal(Katılmadı)

MARDİN

- 1-Av.Abdullah Timur
2-Av.Emin Özmen (Katılmadı)

MERSİN

- 1-Av.Turhan Özgüner (Katılmadı)
2-Av.Mahver Öztop

MUĞLA

- 1-Av.Özcan Sezer
2-Av.Selâhettin Baba

MUS

- 1-Av.Sait Geşnigil (Katılmadı)
2-Av.Şerafettin Kaya (Katılmadı)

NEVŞEHİR

- 1-Av.Ali İhsan Akçagöz
2-Av.Zeki Tekiner (Katılmadı)

NİĞDE

- 1-Av.Sait Sahenk
2-Av.Nihat Kızıltan (Katılmadı)

ORDU

- 1-Av.Selâhettin Gürer(Katılmadı)
2-Av.Ahmet Göncü

RİZE

- 1-Av.İhsan Orhon (Katılmadı)
2-Av.Cemal Şişmanoğlu (Katılmadı)

SAKARYA

- 1-Av.M.Raşt Abasıyanık
2-Av.Salih Sipahier

SAMSUN

1-Av.İhsan Saraçlar

2-Av.İsmail Tarhan

SİNOP

1-Av.İzzet Şenkaya (Katılmadı)

2-Av.Hasan Sarabil (Katılmadı)

SİVAS

1-Av.Ali Söylemezoğlu

2-Av.Ayhan İlgün

SİİRT

1-Av.Fikri Şendur (Katılmadı)

2-Av.Cevdet Aydın (Katılmadı)

TEKİRDAĞ

1-Av.Süleyman Reha Akçakaya

2-Av.Erdoğan Köksal

TOKAT

1-Av.Cemil Yoğurtçuoğlu(Katılmadı)

2-Av.Kemal Kovalı (Katılmadı)

TRABZON

1-Av.İhsan Yücesan

2-Av.Adil Tuğrul (Katılmadı)

URFA

1-Av.İzzettin Rastfeldi(Katılmadı)

2-Av.Mithat Kanderir (Katılmadı)

UŞAK

1-Av.İsmet Çalık

2-Av.Mehmet Selâhattin Yüksel

VAN

1-Av.Salih Yıldız (Katılmadı)

2-Av.Azmi Soyden

YOZGAT

1-Av.Ünal Allıoğlu (Katılmadı)

2-Av.Salih Demirel (Katılmadı)

ZONGULDAK

1-Av.Burhan Karaçelik

2-Av.Cihat Türkbaş (Katılmadı)

30 Nisan 1976 Cuma

BİRİNCİ GÜN

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:10.00

GENEL BAŞKAN FARUK EREM- Değerli konuklarımız, aziz meslektaşlarım; müsaadenizle Türkiye Barolar Birliğinin 10 ncu Olağanüstü toplantısını açmak istiyorum.

Bu toplantımızın da diğerleri gibi mesleğimize büyük aşamalar getireceği umudu ile ve Yönetim Kurulu adına sizleri saygı ve sevgiyle selâmlarım. (Alkışlar)

Toplantı Başkanlığı için, geleneklerimize uygun olarak İzmir Barosu Başkanı sayın Cengiz İlhan'ın seçimi konusunda elimizde bir öneri bulunmaktadır. Bunun aksine bir öneri olmadığına göre, bu hususu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Teşekkür ederiz, buyurun sayın İlhan.

TOPLANTI BAŞKANI CENGİZ İLHAN- Sayın Genel Kurulunuza şahsıma ve İzmir Barosuna gösterdiği teveccüh için teşekkür ederim. Ömrünün önemli bir dönemini bir barocu olarak geçirmiş benim için şüphesiz bu büyük bir şeref. Teşekkürlerimi tekrarlıyorum ve olabilecek hatalarım için şimdiden özür diliyorum. (Alkışlar)

Kanunumuz gereğince bir Başkanvekili seçilmesi gerekiyor. Bir öneri var mı efendim?.. ("Behçet Çomakoğlu" sesleri)

Behçet Çomakoğlu öneriliyor. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Behçet Çomakoğlu bey Başkanvekili seçilmişlerdir.

Başkanlık Divanının teşekkülü için iki kâtip üye seçilmesi gerekiyor efendim. Kanunumuz gereğince biliyorsunuz, üyelerin ayrı ayrı seçilmesi lâzım. Önce birinci üye hakkında öneri rica ediyorum... ("Ali

Dinç" sesleri)

Efendim, Ali Dinç bey önerilmektedir. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci üyelik için öneri rica ediyorum... (Sabahattin Bilge" sesleri.)

İkinci üyelik için Sabahattin Bilge bey öneriliyor. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Başkanlık Divanı üyelerini yerlerine davet ediyorum.

(Başkanlık Divanı üyeleri yerlerini aldılar)

BAŞKAN- Kongre çalışmalarımıza başlamadan önce, Atatürk ve bütün şehitlerimiz için Genel Kurulunuzu iki dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.

(Saygı duruşunda bulunuldu)

BAŞKAN- Teşekkür ederim. Atatürk'e ve bütün şehitlerimize lâayık olmaya çalışacağız.

BAŞKANVEKİLİ- Gündemimizin 5. nci maddesi gereğince İzmir Barosu Başkanı sayın Cengiz İlhan'ın konuşması icabediyor. Kendilerini kürsüye davet ediyorum.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Önce izin verirsiniz sayın konuklarımız. sayın delegelerimiz ve sayın meslektaşlarım; Türkiye Barolar Birliği Olağanüstü Genel Kurulunun burada, şehrimizde toplanmasından dolayı İzmir Barosunun duyduğu büyük kıvanç ve onuru arz etmek isterim. Bu bizim için şüphesiz büyük bir kıvanç ve onur. Zira, İzmir Barosu Türkiy Barolar Birliği fikrine daha, bu yalnız bugün değil, daha 1930'lardan bu yana daima inanmış, bunun takipçisi olmuştur. İzmir Barosu şöyle düşünmektedir:

Bir baronun bağımsız olabilmesi için baroların birlikte hareketmesi lâzımdır. Güç, bağımsızlık birlikten doğar. Eğer birlik haline gelemezsek ne sorunlarımızı çözebiliriz, ne de bağımsızlığımızı koruyabiliriz. Bu bakımdan bizler, belki şimdi artık eski kuşakız, ama yeni

kuşak olduğumuz zamanlar üstatlarımızın ortaya attığı bu fikrin daima takipçisi olduk ve gerçekleştirmek için büyük çaba sarfettik.

Benim için de bu önemli bir olay. Hemen şunu arzedeyim ki, 1963 Ankara Genel Kurulundan, dikkat buyurursanız "Genel Kurul" diyorum, gerçi hukuken bir genel kurul değildi, ama fiilen bir Barolar Birliği Genel Kurulu idi o. O zamandan bu zamana bu kurulda görev almanın onuru ve sevinci içerisindiyim. Bu onuru ve sevinci hissetmeme lütfen müsaade edin.

Bir başka bakımdan da memnunuz. Zira, Barolar Birliği 1969'dan bu yana 7 senelik bir çalışma dönemi geçirmiştir. Bu 7 senelik çalışma döneminde şüphesiz çözümlendiğimiz birçok sorunlar vardır. Şüphesiz temellerini attığımız, geliştirdiğimiz, ayrıntılarını ortaya koyduğumuz birçok fikirler vardır, ama artık köşeyi dönmek, bir başka çalışma düzenine doğru yönelmek mecburiyetindeyiz. Bu Genel Kurul işte o dönüşümün yeni bir çalışma düzenininin başlangıcı olacaktır; buna inanıyorum.

Bu çalışma düzeni tabii ki, önce kendi kendimizin şu 7 senelik dönem içerisinde ne olduğunun tam teşhisini koynakla ve Türkiye'nin, halkımızın, ülkemizin adli sorunlarının, hukuki sorunlarının neler olduğunu somut bir biçimde belirtmek demek olacaktır.

Gerçekten bugün buradaki bu konuşma için uzun zamandan beri hazırlanıyorduk. Biliyordum ki, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu geleneklerimize uyararak bana bu konuşma fırsatını verecekler, ben de sayın Genel Kurulunuz önünde bir gündem maddesi olarak konuşacağım. Ne konuşabilirdim? Bir bakıma hemen hemen hiç... Tabii şunları söyleyebilirdim, diyebilirdim ki; hukuk devletinin şartları şunlar, şunlardır. Hukukun üstünlüğü büyük bir kavramdır. Sosyal hukuk devletine varmadan tam demokratik bir hukuk yaşamına ulaşmamıza imkân yoktur.

Hepimiz avukatız, hukukçuyuz. Bu bizim yaşam biçimimiz. Belkide şunu söyleyebilirdim; 1970'lerin sonlarında; yani 21 nci Asrın başları da ülkemizde hukukçu olmak, özellikle avukat olmak zor; çok zor. Bu

Önce bir çelişkiyi yaşamaktır. Şu bakımdan:

Hayatınızı verdiğiniz bazı kavramlar var. Bunlara inanıyorsunuz. Bunları savunacağınıza kendi kendinize yüzbinlerce defa yemin ediyorsunuz; fakat inandığınız bütün bu kavramların gözünüzün önünde parça parça edildiğini görüyorsunuz, buna tanık oluyorsunuz ve hiçbir şey yapamıyorsunuz. Hukukçu olmak zor; özellikle avukat olmak çok zor...

Örneğin şundan söz edebilirim: Bir fizikçi bütün yaşamı boyunca Newton Kanununun aksinin ispatlandığını hiçbir zaman görmeyecektir. Elma daima daldan düşecek, atılan taş yerini bulacaktır. Fizikçi için bir Newton Kanunu ne ise, bizim için yaşama hakkı odur. Fizikçi için atılan taşın düşmesinin hesabı ne ise, bizim için ulusal egemenlik, demokratik siyasal yaşam kavramı odur. Fizikçi Newton Kanununun aksini hiçbir zaman görmeyecek, ama bizler; hiçbir ceza insan haysiyetine aykırı olmaz, kimseye eziyet ve işkence yapılamaz... İzin verirsiniz bir yazı okuyacağım:

" İzmir Barosu Başkanlığına

8.3.1976 günü Konak ve çevresinde meydana gelen olayları izleyen İzmir Barosu avukatları olarak polisin olaylardaki davranışını kınarız. Adliyenin yanında polisin yakaladığı ve zararsız hale getirdiği gençleri coplayıp dövmesi, hukuk devleti ilkelerini zedeler. Polisin cezalandırma yetkisi olmayıp, suçluları yakalayıp yargı organlarına teslim görevi vardır. Oysa gözümüzün önünde meydana gelen olaylarda polis en ilkel cezalandırma yöntemi olan dayığı, zararsız hale getirdiği suçlu olup olmadığı belirsiz gençlere halkın gözü önünde uygulanmıştır. Aynı davranış Devlet Güvenlik Mahkemeleri koridorlarında da devam etmiştir. Olayın hukuk adına Baromuzca kınanmasını dileriz.

(İnzalar)"

Hayır; yanlıştınız yok. 1980'lerin; yani 21 nci asrın başlarında siz, Anayasal düzenin 100 ncü yılında ülkenizde buradınız. Kolay değil. Hukukçu olmak, hele avukat; yani kişi hak ve hukukunun savunucu-

luğunu meslek edinmek, bir bakıma kişinin sığınağı, onun yalnızlığının ve güçsüzlüğünün ortağı, bir bakıma hak ve hukukun somut güvencesi olmak hiç kolay değil. Gerçeğin bu kanunu hiçbir zaman değişmeyecektir. Hiç kimseye eziyet ve işkence yapılamaz. Kesinlikle mi? Bu soruya bir avukat olarak ya duymamazlıktan gelmek, ya da evet demek zorundasınız. Kitap öyle çünkü. Oysa birincide kendinize, ikincisinde soruyu sorana karşı yalan söyleliğinizi çok iyi biliyorsunuz. Anayasal düzenin yüzüncü yılındayız. Geçenlerde gazetede okudum, açtım kitabı baktım; doğru. Mithat Paşayı boğmamışlar mıydı? Ahmet Samim'i Yakup Cemil mi öldürmüştü? Hiç birisinin isimlerini hatırlamıyorum; O kadar çok ki... Peki onları, o çocukları kim vurdu, kimdi onlar? Kimler öldü, kimler katil oldu? Herkes yaşasa, maddî ve mânevi varlığını geliştirme haklarına ve kişi hürriyetlerine sahiptir. Yüzyıl... Yoksa Hamlet'in söylediği gibi sadece "kelimeler, kelimeler, kelimeler" mi? Bunu yaşamak kolay değil; hiç değil. Hukukçusunuz, avukatsınız, bu bir yaşam biçimi sizin için ve sadece kelimeler, kelimeler, kelimeler... Belkide kitaplar yalan söylüyordu; belkide hocalarımız yanlış öğretmişti; yoksa biz mi anlamamıştık? Hayır. Ne yalanda, ne yanlışta birleşme olamaz. Ancak gerçeklerde birleşilebilir. Bütün kitaplar mı yalandı, bütün hocalar mı yalan söylemişti, bütün öğrenciler; yani bizler mi anlayışsızdık?..

Bilin verirsiniz bu defa iki gün önceki bir İzmir Gazetesinin başlığını okuyacağız:

"Emfiyet Büdürü 64 kişi göz altına alındı derken, Devlet Güvenlik Mahkemesi 19 kişiden haberdar olduğunu bildirdi. Yapılan açıklamalardan sonra 50 kişinin polis tarafından yasa dışı ve mahkemeneden habersiz göz altında bulundurulduğu ortaya çıktı..." Kimse 24 saatten fazla; özür dilerse 48 saatten fazla gözaltında bulundurulamaz. Hukukta, âmele hukukunda imtihan sorup; Habias, Corpus; 12 ncü, 13 ncü asır... Yanlışsınız yok. 1976 yılında; yani anayasal düzenin 100 ncü yılında ülkeniz-

desiniz; buradasınız. Karamsar mıyım?.. Hayır. Bu olmayacaktır. İnandığımız kavramların, insan haysiyetinin yüksek ideallerinden bizleri vazgeçiremeyeceklerdir. Buna inanıyorum; bu olmayacaktır. ("Bravo" sesleri, sürekli alkışlar)

Saygılarımı lütfen kabul ediniz. (Alkışlar)

BAŞKANVEKİLİ- Sayın delegeler, Kongremize gönderilen telgraflardan bazılarını bilgilerinize sunmak istiyorum:

"Sayın Prof. Dr. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir

Olağanüstü Genel Kurul toplantınıza davetiniz için teşekkür ederim. Başarı dileklerimle birlikte size ve Birliğiniz mensuplarına ve davetlilere selâm ve muhabbetlerimi sunarım.

Süleyman Demirel

Başbakan"

"Sayın Avukat Faruk Eren

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir

Nazik davetinize teşekkür eder, Birliğiniz olağanüstü Genel Kurul toplantısına başarılar diler, size ve misafirlerle üyelere saygılarımı sunarım.

Anayasa Mahkemesi Başkanı"

(Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliği

Olağanüstü Genel Kurulu Toplantısı Başkanlığına

Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir

Çağrınız için teşekkür ederim. Türkiye'de demokratik hukuk devletin en büyük güvencelerinden biri bağımsız adalettir. Anayasa ve demokratik hukuk devleti ilkelerine bağlılığını her vesileyle kanıtla-

mış olan Türkiye Barolar Birliğinin ve değerli hukukçularımızın adalete daha çok etkinlik kazandıracaklarına ve böylelikle rejimin de, toplumun da esenliğe kavuşmasına büyük katkıda bulunacaklarına inanıyorum.

Size ve Türkiye Barolar Birliğinin değerli üyelerine başarılar, mutluluklar, saygılar sunarım.

Bülent Ecevit"

("Bravo" sesleri, sürekli alkışlar)

" Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir

Türkiye Barolar Birliği olağanüstü Genel Kurul toplantısında bulunamayacağım için üzgünüm.

Her yönüyle yararlı sonuçlar alınacağına inanarak başarı dilekleriyle içten sevgi ve saygılarımı sunarım.

İsmail Hakkı Ülgen

Danıştay Başkanı"

(Alkışlar)

"Sayın Prof. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir

Türkiye Barolar Birliği olağanüstü Genel Kurul toplantısına davetiniz için teşekkür ederim. Yoğun işlerim sebebiyle gelemediğim için müteessirim.

Hukuk devletinin tüm faaliyetlerinin vazgeçilmez unsuru olan hukukun üstünlüğü ilkesinin tanıtılması ve uygulanması hususundaki yaygın ve etkin çalışmalarınızdan dolayı sizleri içtenlikle kutlar, başarılarınızın devamını temennisiyle saygılar sunarım.

Sabri Kirişoğlu

Hâk. General.

Askerî Yargıtay Başkanı"

(Alkışlar)

"Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir

Nazik davetinize teşekkür eder, Genel Kurula çalışmalarında başarılar dilerim.

Kâzım Akdoğan

Cumhuriyet Başsavcısı"

(Alkışlar)

BAŞKANVEKİLİ- Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan'ın telgrafı:

"Sayın Avukat Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir

Birliğiniz Genel Kurul toplantısı münasebetiyle göndermiş olduğunuz nazik davete teşekkür ederim. Genel Kurul toplantınızın hayırlı kararlara vesile olmasını temenni eder, saygılar sunarım.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan

Yardımcısı"

BAŞKANVEKİLİ- Alpaslan Türkeş, Başbakan Yardımcısının telgrafı:

("Okunmasın, okunmasın" sesleri)

"Sayın Av. Faruk Eren

Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir

Türkiye Barolar Birliği olağan kongresi münasebetiyle göndermiş olduğunuz nazik davetinizi aldım, çok memnün oldum, teşekkür ederim. Meşguliyetin dolayısıyla arenızda bulunamayacağım için üzgünüm. Kongrenizin başarılı geçmesini diler, bu vesile ile selâm ve saygılarımı iletirim.

Alpaslan Türkeş

Başbakan Yardımcısı"

(Gürültüler)

BAŞKANVEKİLİ- Adalet bakanının telgrafı:

"Sayın Prof. Faruk Eren

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir

Türkiye Barolar birliğinin 30 Nisan 1976 tarihinde başlayacak olağanüstü Genel Kurul toplantısına nazik davetinizi memnuniyetle aldım. Bakanlığımca 30 Nisan 1976 günü İstanbul'da yapılması kararlaştırılan cumhuriyet savcılar bölgesel toplantısında hazır bulunman gerekli olduğundan, Genel Kurul toplantınıza katılamayacağımı, bu sebeple Birliğiniz 9 ncu Genel Kurulunca Bakanlığınıza ve şahsına müteveccih tenkit ve temennileri huzurlarınızda cevaplandırma imkânlarından mahrum kaldığımı üzüntü ile bilgilerinize sunar, Olağanüstü Genel Kurul çalışmalarına gerek şahsım, gerekse Bakanlığım mensupları adına başarılar diler, saygılar sunarım.

İsmail Müftüoğlu

Adalet Bakanı"

BAŞKANVEKİLİ- Gıyasettin Karaca, Devlet Bakanının telgrafı:

"Sayın Avukat Faruk Eren

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir

Türkiye Barolar Birliği olağanüstü Genel Kurulu münasebetiyle nazik davetinize teşekkür ederim. Genel Kurulunuza başarılar diler, muhabbetlerimi sunarım.

Gıyasettin Karaca

Devlet Bakanı"

BAŞKANVEKİLİ- Gelen diğer telgraflar aynı mealde olduğu için isimlerini okuyorum:

Hasan Aksay, Devlet Bakanı;

Nahit Mentеше, Ulaştırma Bakanı;

Ali Naili Erden, Millî Eğitim Bakanı;

Turhan Kapanlı, Orman Bakanı;

Rıfki Danişman, Kültür Bakanı;

Oğuz Akdoğanlı, Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürü;

Mehmet Kartal, Türkiye Noterler Birliği Başkanı;

Şinasi Erden, Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı;

Burhan Özfatura, İzmir Defterdarı.

BAŞKANVEKİLİ- Barolardan gelen telgraflar var, arz ediyorum:

Hayati Topallı, Giresun Delegesi;

Cahit Ünal, Samsun Barosu Başkanı,

Kadir Karakurt, Burdur Barosu adına Başkan Yardımcısı,

Hurşit Kangal, Balıkesir Barosu Başkanı,

Burhan Cahit Altan, Çanakkale Baro Başkanı,

İzmir Barosu Stajiyer avukatları,

Balıkesir Barosu stajiyer avukatları,

Nuri Türkan, Manisa Avukat stajiyerleri adına,

Stajiyer avukat Gülseren Demir ve arkadaşları;

BAŞKANVEKİLİ- Gelen telgraflar bu kadar; gündeme devam ediyoruz.

BAŞKAN- Sayın üyeler, şimdi gündeminizin 6 ncı maddesine geçiyoruz. 6 ncı madde şöyle:

"Avukatlık Yasası değişiklikleri hakkındaki önerilerin ve bilgilerin derlenmesine ilişkin Yönetim Kurulu Raporunun okunması."

BİR DELEGE- Efendim; rapor bizlere daha evvel dağıtıldığı için okunmadan geçelim. ("Okunmuş farzedelim" sesleri)

TURGUT BULUT (Bursa)- Özetlensin.

BAŞKAN- Bir saniye efendim.

Sayın delegeler; gündem maddesi Yönetim Kurulu raporunun demeyin de, Avukatlık Yasasının değişikliklerine ilişkin önerileri top

layan raporun kısaca özetlenmesi gerekiyor. Tabii bu bir rapor niteliğinde olmadığı için, diğer önerilerin de burada açıklanması icabediyor Başkanlık Divanının düşünce ve kararı böyledir.

Şimdi, bu değişiklik önerilerini toplayan rapor hakkında bilgi vermek üzere Barolar Birliği Başkanı sayın Faruk Erem'i kürsüye davet ediyorum.

BAŞKAN FARUK EREM- Aziz meslektaşlarım, bundan evvelki Genel Kurulumuz Avukatlık Yasası değişiklikleri hakkında bizlere bir derleme raporu hazırlamak görevini lütuf buyurmuşlardı. Bu raporu hazırlarken şöyle bir yöntem seçtik:

Bütün barolarımızdan, bazan zaman zaman meslektaşlarımızdan Birliğe gelen bütün önerileri eksiksiz taradık. Bunun dışında 7 yıllık çalışma süresince yürürlükteki Avukatlık Kanununun bazı hükümlerinde isabetsizlikler kaydettik.

Rapor hazırlanırken kuşkusuz birbirinin zıddı temennileri de karşılaştık. Yönetim Kurulunuz olarak karşıt da olsa bütün bu önerileri bu raporda hiçbir taraf tutmaksızın ve Yönetim Kurulu adına bir öneride bulunmaksızın derlememize almış bulunuyoruz. Bundaki amacımız şu olağanüstü toplantıda bütün delege arkadaşlarımızın düşüncelerini açıkça beyan etmek olanağına sahip bulunmalarını sağlamaktı.

Ayrıca rapor derlenirken yerli ve yabancı mesleğimizle ilgili bütün son yayınları, geriye doğru on yıllık yayınları taradık. Bugün avukatlık mesleği yalnız memleketimizde değil, diğer ülkelerde de bazı kuşkulu dönemler yaşamaktadır. Mesleğimizle ilgili dışardaki olayları da yansıtılmasından bazı sonuçlar çıkabileceği belki ileride bir üçüncü avukatlık kanununun hazırlanmasının da yararlı olabileceği gibi bir izlenim ve gözlem içindeyiz.

Raporumuzun hazırlanmasından evvel bütün barolarımızın bu husu taki dileklerini rica ettik. Gelen mütalaaların hepsi eksiksiz olarak raporumuza alınmıştır.

Mesleğimizin geleceğinin kaderinin ne olacağı üzerinde dış ülkelerdeki bazı çalışmalarını sizlere yansıtmaya çalıştım. Bugün bütün dünyada yeni bir tutsaklıktan söz edilmekte; tekniğin getirdiği ve insanlığın şimdiye kadar hiç tatmadığı bir başka biçimde tutsaklık... Özgürlüğün bu açıdan bir kısıntıya uğramış olması kuşkusuz bütün dünya avukatlarını daha da önemli bir göreve çağırmış bulunmaktadır.

Yine dış ülkelerdeki çalışmalar genellikle serbest meslek, özellikle avukatlık mesleğinin bir tehlikeyle karşılaştığı inancındadır. Sermaye, serbest meslek ilişkisi üzerinde kuruluyor. Sermayenin serbest mesleklerde yeni bir yatırım alanı bulmuş olmasından mesleğin geleceği açısından da bazı tereddütler ortaya atılmıştır. Diğer ülkeler avukatlarının bu konudaki çalışmalarını raporumuzda özetlemeye çalıştık.

Yine dış ülkelerde serbest mesleklerin bir araya gelmesinden bir güç kazanılması olasılığı üzerinde duruldu ve bu işe serbest meslek kurallarının birleştirilmesiyle başlanması uygun görüldü. Bu çalışmalarını özetle arzetmeye gayret ettik.

Bugün dünyanın her tarafında fikir işçiliği bir başka görünüm haline gelmiştir. Beyin gücünün ürünü diğerlerine hiç benzemiyor. Bu itibarla en geniş anlamda fikir işçiliği kavramı içerisinde avukatlığın yeri acaba ne olacaktır?

Avukatlığın geleceğinin oldukça çetin koşullarla karşılaşacağı zannındayız. Zira sosyal sorumluluğu özellikle az gelişmiş ülkelerde avukatlara çok ağır görevler yüklemektedir. Birliğimizin kurulmasından bu yana avukatın ve kuruluşlarımızın bağımsızlığı üzerinde durduk. Bugün bu bağımsızlığın dahi yeterli olmadığı, bağımsızlık kavramında da yepyeni ufukların açıldığı sezilmektedir. Kendi içine kapanık, inzivaya çekilmiş meslekler anlayışı bugün önemini tümünden yitirmiştir. Henüz biz bağımsızlığın ilkel şeklini dahi elde edemedik, ama buna rağmen yine de geleceğimiz üzerinde tahminlerde bulunmak görevimizdir. Çünkü, kuşaklar kuşakları yakından izlemekte.

Raporumuzun birinci bölümünü; yani dıştaki davranışları özetleyen bölümünü bu suretle ilkeleriyle arz etmeye çalıştım.

Raporumuzun ikinci bölümünü istediğimiz bağımsızlığın temellerini teşkil eden fikirleri nakletmekle yetindik. Yalnız burada kendi fikirlerimizi değil, "barolar bağımsız olmalıdır" iddiasına mesnet olabilecek, bizim dışımızdaki kaynakları özetlemekle biz yalnız değiliz demek istedik.

Karşımıza daima yürütmenin vesayetinin zaruriliği fikri ortaya atılmaktadır ve idarî vesayetin kanunda asgariye indirildiği ileri sürülmektedir. Hem doğru, hem yanlış... Doğru olan şudur; evvelki Avukatlık Kanununa göre büyük bir mesafi aşılmıştır, ama kanunumuzda sekiz nokta vardır ki, bu noktaların seçimi gayet dikkatlice yapılmıştır. Yani köşe başlarına tutmak usulü... Adeden sekiz noktada idarenin vesayeti altındayız, ama bu sekiz nokta en önemli noktalardır.

Bağımsızlık derken biz esrarengiz birtakım yetkiler peşinde de değiliz. İsteddiğimiz gayet basit birşey; Türk avukatları artık kendi kendilerini idare edecek düzeye ulaşmışlardır. Bu kadar basit birşeyin bir idarî vesayet tutkusu ile verilmemiş olmasını her zaman kınıyacağız; sonuç almak için de çabalarımızı daha yoğunlaştıracacağız. Bununla biz başına buyruk kuruluşlar ihdas etmek iddiasında da değiliz. İsteddiğimiz şu: Biz kendi kendimizi idare edelim, ama isterse Adalet Bakanlığı, isterse ilgili bizi idarî yargıya elbette ki, götürebilsin. Bütün idarî kuruluşlar gibi yargının denetimini kabul ediyoruz, ama adaletin bir unsuru olarak yürütmenin vesayeti gerçekten izahsız kalmaktadır.

Bütün çalışmalarımızı daha Barolar Birliği kurulduğu ilk günden itibaren hukukun üstünlüğü kavramı üzerinde topladık. Nedeni şudur:

Lügün bu kavram üzerinde bütün çalışahlar kavramın esasını şu unsorda görmektedirler. Hukukun üstünlüğü kavramını savunmaya kendini hasretmiş yürütme karşısında bağımsız baronun mevcudiyeti; yani herhangi bir ülke hukukun üstünlüğü kavramına bağlıymı dersen, ölçü baroların

bağımsızlığıdır. O halde, çok yetkili bazı siyaset adamlarımızın hukukun üstünlüğünden söz ederken, klasik olmuş bu unsura iltifat buyurmalarını bütün gücümüzle kınamaktayız.

Bu suretle raporumuzun ikinci bölümünü de özetlemiş oluyorum.

Sayın delege arkadaşlarım, raporumuzun üçüncü bölümü madde sıralarına göre tanzim edilmiştir. Bu suretle önerileri takip etmek kolaylıkla mümkün olabilecektir diye düşündük.

Daha başta avukatlığın amacını tanımlayan ikinci maddenin yeterli olmadığı, avukatın adaletin yardımcısı olduğu ilkesini reddediyoruz. Biz yardımcı değiliz. Adaletin gerçekleşmesinde pay sahibiyiz. Bu itibarla iltifat gibi görünen adalete yardımcılık kavramı bugün yanlışlığı artık klâsik bilgiler içerisindedir. İndia-savunma-hüküm üçlüsünün birbirine kaynaşmış görevleri vardır ki, yardımcı kavramı onu dışarı itmek gibi bir anlam da taşımakta.

Şüphesiz raporumuzun en önemli bir bölümü genç ile kıdemli meslektaşın tefrikiyle ilgili olan hususlardır. Her kuşak öbürüne birşey borçludur, ama bir sonraki kuşağın borcu mutlaka daha ağır. Ştanbek'in dediği gibi, insan insana pekçok şey borçludur; hele meslektaş öbür meslektaşına... Bu itibarla staj, kıdem ve benzeri konulardaki bütün önerileri, kişisel düşüncelerimiz ne olursa olsun, büyük bir tarafsızlıkla özetlemeye çalıştık.

Özellikle karşılaştığımız konu barolar ve birlikteki görevin kıdemlilere hasredilmesinin isabetli olup olmadığına ilişkindir. Üç tez ile karşılaştık:

- 1- Kıdemin kaldırılması;
- 2- Muhafazası;
- 3- Kıdem sürelerinin indirilmesi.

Bu üç birbirine ayrı tezin bize intikal eden bütün gerekçelerini aynen raporumuza aldık ki, muhterem Genel Kurulumuzun seçimi daha kolaylıkla olabilsin.

Mesleğimizin çalışma alanını isabetsiz düşüncelerle daraltma çabalarıyla zaman zaman karşılaştık. Ünlü 35 nci maddenin başına gelenle hepimizce malûm, ama biz şimdi bir hakkı istirdat dönemine, tevazu içinde de olsa ifade edeyim, belki de gücüne ulaşmış olduk. Bu itibarla 35 nci maddedeki önerilerimiz kabili müdafaa halde gözükmektedir.

Raporumuzun büyük bir bölümü sosyal ekonomi içerisinde avukatlık ücreti, tarife ve benzeri konulara ilişkindir. Biz avukatlık ücretini bir malın değeri gibi ölçme döneminin çok geride kaldığını sanmaktayız.

Biraz evvel işaret ettiğim gibi, avukat bu toplumun ekonomisinde vermeden alan gruplar arasında mütalaa edilemez. Birşey yaratan, beyin gücünü ortaya koyan avukatın ücret sistemi vergilendirilmesi, muafiyetleri bir başka açıdan ele alınmalıdır. Bugün ekonominin en ileri kolunu temsil eden sosyal ekonomi bilgileri, ücretin sadece ödenen bir para olmaktan çok uzak sosyal bir kavram haline geldiğini benimsediği bir dönemde, eski deyimle ücreti vekâlet niteliğini çoktan değiştirmiştir. Böylesine bir görümümün bizim kamu oyunuz-a da aktarılmasında faydalar oldu.

Raporumuzun son bölümü sosyal güvenliğimize ilişkindir. Biz sosyal güvenliğimizi ancak kısmen elde edebildiğimiz kanısındayız. Bu da hiç de kolay olmadı, ama yeterli de olmadı. Sosyal güvenlik sistemini içerisinde büyük boşluklar tespit ettik. Bunların sadece ortaya atılmaları kendilerinin ne kadar haksız olduğunu da gerekçe göstermesek bile âdeta haykırırcasına belirletecek şekildedir. Biz sosyal güvenlik kavramını meslekî bir hasislik içinde ele alma kararında değiliz. Amacımız Türkiye'mizin bütün halkının sosyal güvenliğe kavuşmasıdır. Bu itibarla biz, hakkımızı alırken, bir başka görevimizi; sosyal görevimizi de ihmal etmemek amacını gütmekteyiz.

Bu suretle kıymetli vakitlerinizi aldım. Şahsım ve Yönetim Kurulu adına sizlere pekçok teşekkür ederiz. Bu toplantının sonunda bizlere lütuf buyuracağınız talimat bundan sonraki çalışmalarınızda

önderimiz olacaktır.

Teşekkür eder, saygılarımı arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, Başkanlık Divanına verilmiş, Barolar Birliğinin önerileri toplayan raporundan ayrı olarak bir Afyon Barosunun Avukatlık Yasasındaki değişikliğe ilişkin önerileri vardır, birde İzmir Barosunun vardır.

Şimdi, Afyon Barosunun bu değişiklik önerileriyle ilgili olarak Afyon Barosu Başkanı sayın Turhan İmre'yi davet ediyorum. Fikirlerini kısaca açıklayacaklardır. (Alkışlar)

TURHAN İMRE (Afyonkarahisar)- Sayın Başkanlar, sayın Yönetim Kurulu üyeleri, Yüce Genel Kurulun değerli delegeleri, sayın konuklar;

Sayın Divan Başkanımıza evvela bana söz verdiği için candanteşekkürlerimi sunarım.

Muhterem meslektaşlarım;

Genel Kurulumuzun olağanüstü toplantı gündem konusu olarak 1136 sayılı Yasanın bazı maddelerinin değiştirilmesi ve yasaya maddeler ilavesi hususundaki teklifimizi bir tebliğ şeklinde evvelâ Barolar Birliği sayın Başkanlığına, bilâhare İzmir Barosu Başkanlığına Divan Başkanlığı sıfatıyla arz etmiştik. Şimdi bu teklifimizin ana hatlarını kısaca ittılaalarınıza arz ediyorum:

1.- Türkiye Barolar Birliğimizin özerklik ve otonomisi ilkelerinin tam olarak gerçekleşmesi, Birliğimizin üst düzeyde vereceği kesin kararları hakkında, ilgililerin müracaatları halinde Danıştayın yargısal denetiminin sağlanmasının mümkün bulunması ve bugünkü hukuk aşaması ve hukukun üstünlüğü ilkesi nedenleriyle Adalet Bakanlığının idarî vesayeti sistemi artık günün koşullarına uymayan ve bugünkü hukukî gelişim içinde ilkel bir sistem haline inkilâp etmiş olması muvacehesinde 1136 sayılı Yasanın 8/4-20/4-71/3-73/3-142/4-157/7-157/8 ve seçici 13/2 nci maddelerinin(Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar kesindir.) şeklinde değiştirilmesini öneriyoruz. Esa-

sen bu görüş, Avukatlık Yasasının kabulü esnasında da ileri sürülmüş v ancak o günün koşullarına göre uygun görülemediği. Bu hususta mehz olarak Büyük Millet Meclisinin tutanak dergileri, 2 nci devre, 4 ncü toplantı, 41 ilâ 50 nci Birleşimlerde bu husus tespit edilmiştir.

2.- Aidat ve prim borçlarının ödenmemesi nedeniyle avukat adını levhadan silinmesi ve durumun ilgili yerlere bildirilmesi hakkındaki Yasamızın 65 nci ve 190 nci maddeleri hükümleri bir kere meslekî hay-siyet ve dayanışma ilkelerini zedelediği ve dolayısıyla birleşme yerin parçalanmaya yol açtığı gerekçesiyle, bu maddelerin değiştirilmesini v yerine daha az sakıncalı bulunan bafı alacaklarının icra takibi yoluyla talep ve tahsil hükümlerinin getirilmesini saygı ile öneririz.

3.- Türkiye Barolar Birliğimizin bugünkü hukuk aşamasında ve hukukun üstünlüğü ilkesi mevacehesinde, hukuk politikasını bilimsel bi şekilde yapması ve genel yurt sorunlarıyla uğraşması, Birliğimizin ana görevlerinden bulunması nedenleriyle. 1136 sayılı Yasanın 110/6 ncı maddesinin, "Kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda önerilerde bulunmak, forumlar tertipleme ve bu öneriler ile forumlarda oluşturulan sonuçları etkili bir şekilde kamu oyuna duyurmak, yurt ihtiyaçları için lüzum gördüğü yasaların ön tasarılarını hazırlamak" şeklinde değiştirilmesini teklif ediyoruz.

4.- 1136 sayılı Yasanın 92/2 nci maddesinde yer alan, "Yönetim Kurulu üyesinin dava sonuna kadar kurula katılamayacağı." hakkındaki hükmün, kamu davası açılmasının mutlaka hükümlülük demek olması ve ceza hukuku bakımından masumiyetin asıl bulunması, bu hükmün hukuk il-kelerine ve medeni hakları kullanma esaslarına aykırı bulunması, yedel Yönetim Kurulu üyesinin yönetim kurulu yöntemi ve ilkelerine yabancı bulunması ve uyum sağlanıncaya kadar Kurulun işlerinin aksamasına se-bep olacağı gerekçeleriyle, 92/2 nci maddesinde "katılabilir" şeklinde değiştirilmesini öneririz.

5.- Avukatlık asgari ücret tarifelerinin hazırlanmasında Yasa-
nın öngördüğü "Baro grupları" deyiminin hak eşitsizliği sağladığı ve
bu maddenin bu haliyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 12 ve 36 ncı
maddelerine aykırı bulunduğu, ücret tarifelerinde belirtilen iş, dava
ve takiplerin bütün yurt düzeyinde aynı şekilde görüldüğü, bu itibarla
avukatın Türkiye'nin her yerinde aynı iş için tek tip vekâlet ücreti
alması gerektiği, bu konudaki ekonomik, sosyal ve bölgesel etkenlerin
rol oynayamayacağı keyfiyeti bütün Türkiye'de tek tip asgarî işçi ücre-
tinin kabul edilmesi ve uygulaması örneğiyle kanıtlanmıştır. Bu itibar-
la maddenin, "Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Baro Yönetim Ku-
rullarının tekliflerini de göz önüne almak suretiyle tek tip avukatlık
ücret tarifesini hazırlar ve ücret tarifesi resmî gazetede yayınlanana
yürürlüğe girer." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ediyoruz.

6.- Üst düzeyde bir meslekî kuruluş olan Birliğimizin genel po-
litika ile uğraşmasına yasaklamanın özgürlük anlayışına karşı olduğu,
bugün genel ve özel sektördeki işçilerin kurdukları sendika, federas-
yon ve konfederasyonların yurt ve teşkilât sorunları yönünden etkili
baskı icra ettikleri göz önüne alındığında, üyelerinin çoğunluğu ser-
best avukatlardan oluşan ve daha serbest bir meslekî kuruluş olması ge-
reken Birliğimizin yurt çapında genel politika ile uğraşmaması, Birliğ-
imizin baskı grubu olma niteliğine ters düşeceği gibi, yurttta oluşan
çeşitli baskı grupları arasında eşitsizlik yaratacağı cihetle ülke mer-
faatlerinin zorunlu kıldığı toplumsal görüşlerini açıklaması gerekçe-
leriyle 1136 sayılı Yasanın 111/1 nci maddesindeki; "Birlik kuruluş ama-
cına aykırı işlerle ve siyasetle uğraşamaz" hükmünün kaldırılmasını
saygı ile öneriyoruz.

7.- 1136 sayılı Yasanın 8/4-65-168/2 ve 190 ncı maddelerindeki
değişiklik önerimiz karşısında, Yasanın 8/6 ncı maddesi ile 72 nci
maddesinin (d) ve (f) fıkraları ile 168/3 ncü fıkrasının, fonksiyonla-
rının kalması nedeniyle Yasadan çıkarılmasını öneririz.

8.- Türkiye Barolar Birliğimizin üst düzeyde bir meslekî kuruluş olması ve görevleri arasında hukukla ilgili tüm tasarılar hakkında girişimlerde bulunmasının da sayıldığı, Anayasanın kabulü tarihinde Birliğimizin mevcut bulunmadığı, bulunsaydı kendisini ilgilendiren Yasaların Anayasaya aykırılığı halinde iptal davası açmak yetkisinin kesin olarak verileceğinde şüphe bulunmadığı nedenleriyle 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında ve 44 sayılı Anayasa Mahkemesi Kuruluş ve Yargılama Usulü Hakkındaki Yasada değişiklik girişimlerinde bulunulması ve bu evrenin olumlu bir şekilde sonuçlandırılmasından sonra, 1136 sayılı Yasanın 110 ncu maddesine; "Türkiye Barolar Birliği ilgili yasaların Anayasaya aykırılığı halinde, Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmak" şeklinde 18 nci bendin ilavesini saygı ile önermekteyiz.

9.- Avukat meslektaşlarımızın avukatlık sıfatını iktisap etmekle kıdem koşulu hariç olmak üzere, diğer meslektaşlarla aynı yetkiyi kazandıkları, Yasanın 78/1 nci maddesi karşısında, yönetim görevlerinin ücretsiz olması bakımından, üye sayısı elliden fazla olan barolarda, yönetim kurulu üyeliği için 90/1 nci maddede "kıdem koşulunun aranması" 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 12,36 ve 42 nci maddelerinde belirtilen eşitlik ilkelerine ve çalışma hürriyetine aykırı bulunduğundan, 90/1 nci maddenin Yasadan çıkarılmasını teklif ediyoruz.

10.- Bugün kamu sektöründe gerçekleştirilen hizmetlerde istihdam olunan kamu görevlisi personele iş riski, iş gücü riski ve eleman-tedarikindeki güçlük risk ve zanlarının ödenmesi hakkındaki uygulamanın çok yaygın ve yoğun bir durumda olduğu, meslektaşlarımız Devlet için önem ve mukayesesinin yapılamayacağı ve yapılması için nakul bir gerekenin gösterilemeyeceği, Türkiye Barolar Birliğinin 9 ncu Genel Kurul toplantısında bu konuya değinen sayın Avukat İlhan Kutay'ın büyük bir vukuf ve bilinsellikle belirttiği veçhile, kamu kurumu avukatlarının güvence ve malî hakları konusunda asgarî cumhuriyet savcılarının para-

leline getirilmesinin artık günün koşullarına göre zorunluluk arzettiği ve bu grup meslektaşlarımızın politik etkilerden bu suretle zarar görmelerinin önlenmesinin mümkün bulunduğu, kurumlarına karşı edimlerini yerine getiren küçük kadrolu kamu kurumu avukatlarının her nedense avukatlık ücreti aldıkları ön fikrinden hareket edilerek, Devlet memurları Kanunundaki risklerden hiçbir suretle yararlandırılmadıkları, diğer yönden kamu kurumlarında görevli mühendis, doktor, veteriner, biyolog, hidrolog, teknik ressam ve hesap uzmanı gibi yüksek tahsilli kamu görevlilerine ve hatta orta tahsilini ikmal eden personele dahi bu risklerin ödenmesi karşısında, ancak tahsil edilebildiği takdirde kamu kurumu avukatına bir yarar sağlayabilen vekâlet ücretinin tahsil edilememesi halinde tek aylığa kalan avukatın istifası nedenleriyle kamu sektörü avukatlık kadrolarında meydana gelen ihilallerin devlet zararını oluşturduğu gerekçesiyle 1327 ve 1897 sayılı Yasalarda değişiklik girişimlerinde bu ununması ve girişimlerin olumlu sonuçlandırılmasından sonra 1136 sayılı Yasanın 163 ncü maddesinde; "Kamu kurumu avukatlarına aylık ve avukatlık ücretinden ayrı olarak eleman tedarikindeki güçlük zammı ödenir ve bu hususta ilgili yasalarda değişiklik yapılır." şeklindeki 8 nci fıkranın ilâvesini saygı ile öneririz.

11.- Avukatın bugünkü uygulamada zabıtada ve C. Savcılığında yapılan ilk soruşturmada müdafî sıfatıyla nüvekkilinin yanında bulunmadığı, dosyanın son soruşturma safhasına intikalde ise...

BAAKAN- Sayın İmre, kısaca özetlemenizi rica edeceğim. Zamanımız kısa da...

TURHAN İMRE (Devamla)- Hayhay efendin.

Sayın Genel Kurul delegelerimiz, burada kısaca ithamla müdafanın birlikte başlamasını öneriyoruz ve ceza yargılamaları usulünde değişiklik öneriyoruz.

Diğer taraftan, sosyal sigortalarda baro başkanlarının veya avukatlarca bazı ihmaller sebebiyle avukatlık süre belgelerinin yerine ge-

tirilmemesi halinde ilâve bir maddeye tekrar bir senelik bir müddet arıyoruz.

Hakkında belirli suçlardan dava açılan avukat hakkında baro disiplini kurullarının doğrudan doğruya, dinlenme değil, bir nevi memur muhakemât mercii gibi savunma alabilecek bir heyet olmasını istiyoruz.

Son olarak da, adli müzaheretle bu işe icbar edilen avukatın mutlaka o işin ücretini baro kasasına yatırarak işten kurtulması hakkındaki maddenin Anayasaya aykırı olduğunu kabul ediyoruz ve burada da ücretli olmasını öneriyoruz.

Beni dinlemek lütfunda bulunan sayın Genel Kurul mensuplarına işten saygılarımı sunarım efendim. (Alkışlar)

RAHİMİ MAĞİT (Ankara)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

RAHİMİ MAĞİT (Ankara)- Sayın Başkanlar, değerli delege arkadaşlarım ve sayın konuklar;

Bu önerilen olağanüstü Genel Kurul toplantısında bilhassa Avukatlık Yasasında yapılması önerilen değişiklikler hakkında karar için veya görüşme için yöntemimizi bilâhare tespit etmeden önce sayın Başkanımız daha evvel bizlere sunulan önerileri derleyen raporu özetlediler. Şimdi bu arada Afyon'un, İzmir'in ve Ankara'nın da bir eski tasarısından bahsediliyor. Benim istihramın şu sayın Başkanlık Divanından, usulü bakımdan:

Raporda değinilen değişiklik önerilerinin dışında olanların bizim ıttılamaımıza sunulmasında yarar var. Zaten daha evvel bize gönderilen ve rapora derlenmiş olan değişiklik önerilerinin burada tekrardan zaman kaybindan başka bir yarar yok. Esasen görüşmeler sırasında bu konulara katılan ve aynı yönde önerileri olan barolar ve delegeler görüşlerini bizlere sunabilirler. Bu bakımdan Başkanlık Divanından rica, sunulan değişiklik önerileri arasında raporda yer almayan hususla-

ra değinen konuları bizim bilgilerimize sunarlarsa, zamandan ve amaçtan yararlanmış oluruz.

Teşekkürler, saygılar.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Muhterem arkadaşların, İstanbul delegesi Ahmet Hamdi Sayar olarak Genel Kurulunuzu, konuklarımızı, Yönetim Kurulunu ve Başkanlık Divanını hürmet ve muhabbetle selâmlarım.
(Alkışlar)

Çalışmaların verimliliği bakımından usul yönünden önereceğim husus şudur:

Genel Kurula sunulmuş bir Yönetim Kurulu raporu vardır. Diğer değişiklik önerilerini ihtiva eden raporlar vardır. Bunların hepsinin nazara alınması şartı içinde diğer şahsî görüşlerinde belirtilmesine açık bir usul içinde çalışacak komisyonun teşkilinde fayda vardır.

Burada Genel Kurul olarak muhtelif raporların huzurunuzda özetlenmesi sırasında birbirleriyle ilişkisi ve ayniyeti olanla olmayanı ayırt etmek kolay değildir ve mümkün değildir. Bu itibarla evvelimizde usul yönünden bir komisyonun teşkiline karar verilmesini ve burada özetlenmesi istenen raporlar ve özetlenen raporlarda ileri sürülen önerilerin ve komisyon çalışmalarında Genel Kurul üyesi bütün arkadaşlarımızın şahsî fikirlerini de komisyonda söylemesi, açıklaması yolunda bir çalışma düzeni içinde komisyonun çalışmasını öneriyorum.

Bu şekilde bir çalışma düzenine girmezsek, dağınık ve zaman ziyanına sebebiyet veren ve şimdiye kadar uygulananmış yeni bir yöntemi uyguluyoruz ki, bu zaten uygulanması faydalı olmadığındandır şimdiye kadar. Bugüne kadar uygulanan yöntem, bir komisyonun teşkili istikametinde olmuştur.

Yalnız, bir noktayı yanlış anlamamanızı önlemek için sanıyorum zaaf ifade eyledim, onun için tekrar ediyorum: Komisyonun çalışmasında her-

hangi bir hususta önerisi olan arkadaşlarımızın o komisyona kendi önerilerini de açıklama imkânını veren bir düzenin kabul edilmesi mümkündür. Büyük Millet Meclisinde uygulanan usuller bu istikamettedir. Bu itibarla, komisyon teşkilini teklif ediyorum.

Hürmetlerimle efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Buyurun sayın Nejat Oğuz.

NEJAT OĞUZ (Ankara)- Sayın Başkanlık Divanı, muhterem meslektaşlarım;

Gündemimizin bu maddesinde aynen avukatlık Yasası değişiklikleri hakkındaki önerilerin, Avukatlık Yasasında yapılması gerekli değişikliklerin üzerinde görüşme açılması ve karara bağlanması öngörülmüştür.

Şimdi, huzurunuzda önce Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna teşekkür etmek isterim. Gerçekten çok güzel bir derlene bize sunmuşlardır. Bazı noksanları vardır elbette, fakat bu noksanlar burada muhterem Genel Kurulun çalışmaları sırasında tenanlanacaktır. Biz bu gündem maddesinden pratik bir sonuç çıkarabilmeniz için burada bir yöntem tayin etmek mecburiyetindeyiz. Bizim pratik amacımız ne olacaktır bu gündem maddesinde? Biz burada sadece Avukatlık Kanununun değiştirilmesini arzu ettiğiniz maddelere ilişkin olarak görüşlerimizi mi bildireceğiz, yoksa Genel Kurul doğrudan doğruya bir tasarıyı ortaya koyacaktır, yoksa burada yapılan görüşmeler sonunda bir komisyon kurulacak, o komisyon mu bu tasarıyı meydana getirecek ve Genel Kurula takdim edecek? Bu Genel Kurul çalışmaları sırasında mı olacak? Biz bu Genel Kurulu bitirmeden mi Komisyon çalışmalarını gözden geçireceğiz, bir karara bağlayacağız? Yoksa burada görüşler belirlenecek ve neticede Yönetim Kuruluna bir tasarı oluşturması için; bu görüşlerden istifade ederek bir tasarı oluşturması için bir görev mi yeniden verilecek? Bu konuda bir karara varmadan, bu karara bizi ulaştıracak yöntemi peşinen tayin etmeden bu görüşmelerden fayda sağlanacağı konusunda değilim. Ben öncelikle bu yöntemin tayin edilmesini Muhterem Genel Kuruldan istirham ediyorum.

Şahsî görüşümü arzedeysin; burda değişikliklere ilişkin; tekrarları kapsanayacak şekilde değişikliklere ilişkin bütün arkadaşlarımız görüşlerini bildirmelidirler ve bu görüşler toplandıktan sonra komisyon çalışmalarının yüzde yüz faydasız olduğuna kani olan bir meslektaşınız, arkadaşınız olarak kanunun da emrettiği veçhile Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna tasarıyı hazırlamak için görev verilmesinin en doğru ve selânetli yol olduğu kanısını arzederim, saygılarımla. (Alkışlar)

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Çok sayın konuklar, Yüksek Kurulun çok sayın delegeleri;

Sayın arkadaşların;

Barolar Birliği Yönetim Kurulu çok olumlu bir derleyle gelmiştir. Karar verin diye huzura gelmiştir ve Yüksek Kurulumuz da Avukatlık Yasası ile ilgili değişiklik maddeleri üzerinde, dilekler üzerinde karar verecek durumda değildir. Karar verecek organlarda ancak komisyonun kurulması gereklidir. Biz burada bütün taşradan senelerin birikimi içerisinde yasada gördüğümüz aksaklıkları dile getirmeye geldik. Yalnız baroların aksaklıkları dile getirmesi, derleme yapması kafi değil. Biz de tek tek delege sıfatıyla mensup olduğumuz barolarda gördüğümüz aksaklıkları huzura getirdik.

Binaenaleyh, bize bu fırsatı veren şu toplantıda iyi komisyona havale etmek; uyutmanın manası yok, affedersiniz, bu tabiri kullanıyorum, bize fırsat verilsin, senelerden beri birakın halinde olan tespit ettiğimiz aksaklıkları burada dile getirme inkânı verilsin.

Barolar Birliği bunu çok güzel derleniştir ve kenanca bizim de bu derlemeye katkıdan başka, katkıda bulunmadan başka bir görevimiz olmayacaktır. Bunları toplamak görevi de, bugünkü bu toplantıdaki fikirler tebellür ettikten sonra Barolar Birliğinin Yönetim Kuruluna aittir. O toplar, derler, tekrar yeniden gözden geçirir, ondan sonra tasarı ha-

line gelmesi için çaba gösterir.

Saygılar sunarım, teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, Başkanlık Divanının sayın üyelerden bir ricası var, o da şu:

Yönetim Kurulu bir rapor hazırlayarak gelmiştir. Bu tabii ki, şudur: Yönetim Kurulu yapılan önerilerde kendisi bir değerlendirmeye gidememiş, şu ya da bu şekilde bir değiştirme yapılması gerekiyor dememiş, sadece değişiklikleri Genel Kurula sunmuştur.

Ayrıca Yönetim Kurulu gündemin 7 nci maddesinde, değişiklik önerilerinin görüşülüp bir karara varılması maddesi koymuştur. Şu hale göre, elimizdeki gündeme ve mevcut raporlara göre Genel Kurulunuz Avukatlık Yasası değişikliklerini müzakere edecek; bu doğrudan doğruya ya da komisyon marifetiyle olabilir, buna sayın heyetiniz karar verecektir. Bu müzakerelerin sonunda bir sonuca varacaktır. Biz bu gündem maddesine göre müzakereleri yürütmeniz gerektiğine inanıyoruz

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Tavzih için bir söz rica etmiştim.

BAŞKAN- Tamam efendim, usul hakkındaki görüşmeler bitmiştir.

İBRAHİM ÖNAL (Kocaeli Barosu Başkanı)- Müsaade ederseniz usul hakkında bir noktaya temas etmek istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

İBRAHİM ÖNAL (Kocaeli Barosu Başkanı)- Çok muhterem Yüce Divan ve muhterem meslektaşlarımız, hepinizi Kocaeli Barosu adına saygı ile selâmların.

Muhterem arkadaşlar, evvelenirde gündeme geçmeden, komisyonlar teşkil edilmeden bendenizin dikkatini çeken bir noktaya temas ederek huzurunuzdan ayrılacağım.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 116 nci maddesi, Eirlik Genel Kurulu en az 1/4 katılmadıkça toplantı ve görüşme yapamaz. Birinci fıkrada yazılı yeter sayı olmadığı hallerde toplantı bir ayı geçmeme ü-

zere başka bir güne bırakılır." demektedir.

Demın bir arkadaşımızın buyurduğu gibi, işimizi, gücümüzü bırakmak suretiyle uzak yerlerden ve keza yakın yerlerden gelmek suretiyle bu görevi yerine bîhakkın getirmek için; muhtelif konular var, kanunlaşacak konular var, hayatî konularımız var, fakat bakıyorum ki, ekseriyet yok gibi gözüküyor bana. Yüce Divanın evvelemirde bir yoklama yapıp ekseriyetin bulunup bulunmadığını tespit etmesi gerekir. Oylamaya geçilecektir, kaç kişiyle geçilecektir ve kararlar kaç kişiyle alınacaktır.

Maruzatım bundan ibarettir, hepinizi saygı ile selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, şu noktayı hemen tavzih edeyim. Yoklama yapılmış ve ekseriyetin fazlasıyla mevcut olduğu tespit edilmiştir.

Efendim, Yönetim Kurulu adına Başkan Faruk Erem bey söz istiyorlar, kendilerine söz veriyorum.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanım, aziz delege arkadaşlarım, el betteki Genel Kurulunuz çalışma yöntemini serbestçe saptayacaktır. Yalnız Yönetim Kurulu şöyle bir kuşku içindedir:

Hemen bir komisyon kurulması genellikle ilkelerimize aykırı düşeceği endişesi içerisindeyiz. Bu üç günlük toplantıyı, hatırlayacaksınız, 9 ncu Genel Kurulda hepimiz rahat rahat konuşalım diye arzu buyurdunuz. Bir komisyon teşkili; zaten burada 80 kişiyiz, bunu yine komisyonlara bölmek birtakim insicamsızlıklar meydana getirir. Yönetim Kurulu hazırladığı raporun eksiksiz olduğu iddiasında değildir sayın Meslektaşlarım. Biz, bu eksiklikleri tamamlamak için huzurunuzda geldik. Bu itibarla hepinizin uyarılarınıza mutlak surette ihtiyacımız vardır.

Raporumuzda bilhassa açıklıkların bulunabileceği, bunların doldurulması için bize yardım lûtfunda bulunmanızı niyaz etmiştik. Bu şartlar hepinizin gözü önündedir.

Bu görüşmeler bir süre devam ettikten sonra elbetteki görüşler

meydana çıkacaktır. Bu görüşler ilkeler haline gelecektir. Bu ilkeler bir Genel Kurulun talimatı haline geleceği için, bizi elbetteki bağlayacaktır; ama bazı konularda sanırım ki, oylar dağılacaktır. O halde, ilkeyi biz nasıl telâkki edeceğiz? O zaman belki Yönetim Kurulu sizden veya Başkanlık Divanı sizdeñ bir oylamayı istemek durumunda kalacaktır. Ama daha başlangıçta komisyon teşkiline gidecek olursak, o zaman içini dökmek isteyen bir meslektaşım, belkide bazı arkadaşlarımız kendi barolarının fikrini de almışlardır, komisyon raporları kargaşalığı içerisinde herşeyi söyleyememek gibi bir duruma düşmüş de olabilirler.

Bu itibarla görüşmelerin sonunda örneğin, ilkelerin formüle edilmesi için belki bir redaksiyon komitesi lüzumlu olabilir, ama biz istiham ediyoruz, hepimiz açıkca herşeyi görüşelim, ondan sonra bir sonuca, mutlu sonuca elbette varırız.

Arzederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, bir noktayı daha Başkanlık Divanı açıklamak zorunluluğunda hissediyor kendisini:

Ankara 9 ncu Genel Kurul uygulamasında ortaya çıkan bir kural vardı. O da, Başkanlık Divanı yazılı olmayan önerileri dikkat nazarına almayacaktır ve bir mütalaa şeklinde kabul edecektir.

Şimdi efendim, Avukatlık Kanunu değişikliğiyle ilgili öneri ve bilgilerin değerlendirilmesiyle ilgili Yönetim Kurulu raporu okunmuştur. Pek tabii ki, bunlar baroların bildirdikleri önerilerdir. Başkaca barolar da kendi düşüncelerini bu rapora bağlı olmayarak ya da rapordaki belirtilen düşüncelerin gerekçelerini tam ifade etmediğine inanarak ayrıca bir istekte bulunabilirler. Nitekim Afyon Barosu istekte bulunmuştur, İzmir Barosu istekte bulunmuştur ve Ankara Barosu da böyle bir değişikliği bize sunmuş bulunmaktadır. Okunan değişiklik önerileri olduğuna göre, bunları da değişiklik önerisi kabul ederek bu bakımdan söz vermiş oluyoruz Afyon Barosuna ve gerekirse İzmir Barosuna.

Biz tekrardan kaçınmasını ancak söz alan üyemize bir uyarı olarak, bir rica olarak arzedebiliriz. Yoksa takdir edersiniz ki, bunu biz istemeyiz.

Şimdi, bir önerge var. Bizim görüşümüze göre bu gündemin 7 nci maddesiyle ilgilidir bir önerge. Değişiklik önerileri henüz genel kurula sunuluyor. Bunların konuşulup, tartışılıp karara bağlanması 7 nci maddemizdedir. Müsterek rapor bir kısmını sunmuştur, Afyon delegesi bir kısmını sunmuştur, biz de İzmir Barosu olarak kısaca arzedeceğiz, Ankara Barosu da arzeder, sonra mesele vuzuh kazanmış olur.

BAŞKANVEKİLİ- Şimdi İzmir Barosunun yazılı tekliflerini dinliyoruz.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Efendim, hemen arzedeğim ki, vaktinizi fazla almayacağım ve de tekrara düşmeyeceğim. Zaten Baromuz değişiklik önerilerini siz sayın delegelere ayrı ayrı sunmuş bulunuyordu.

Biz şüphesiz Barolar Birliğinin derlemesinde önerilen hususlarda aşağı yukarı mutabık bulunuyoruz. Yalnız bir yöntem farkımız var, o da şu:

Biz Türkiye'deki adliyenin birçok sorunları olduğuna inanıyoruz. Fakat bu sorunların 1136 sayılı Avukatlık Kanunundan gelmediği düşüncesindeyiz; çoğunluğu ile... Bu bir başka deyişle şu demek tabii, Avukatlık Kanununu değiştirerek adliyeyi çözümleyemeyiz, ama Avukatlık Kanununu değiştirerek; bazı hükümlerini değiştirerek Avukatlık Kanununa anti demokratik kabul ettiğimiz hükümlerine yeni anlamlar vererek baroların adliye sorunlarına çare bulmasında daha etkin bir rol alabileceğine inanıyoruz, bu bakımdan da değişiklik önerilerimizi yapıyoruz.

Bağımsızlık konusunda hiç şüphe yok beraberiz. Avukatlık mesleğine kabulde önemli bir nokta üzerinde duruyoruz. Biliyorsunuz mesleğimize stajdan veya emekli olmak suretiyle hâkimlikten, profesörlükten gelme gibi birtakım yollar vardır, iki kapı vardır. Bu ikinci kapı istisna olmakla birlikte aşağı yukarı stajdan gelmenin önüne geçmiş ve

esas durumuna girmiş gibidir. Yine biliyorsunuz ki, 14 nci maddemiz yeni bir yorumla emekli hâkimlerin yalnızca bir mahkemede görev yapmaması gibi bir aşağı yukarı 40-50 senelik bir uygulamayı değiştirmiştir. Bu bakımdan bu maddelere açıklık getiren yeni önerilerimiz var, bunları ayrıca sunduk.

Stajda 1.5 yıla inanmıyoruz. Mahiyeti itibariyle baro-avukat ilişkisini esas alan bugünkü staj kavramını doğru buluyoruz; fakat bunun uygulamasının yanlış olduğu düşüncesindeyiz. Stajın barolar dışına çıkarabilecek herhangi bir önerinin şiddetle ve kesinlikle karşısındayız. Dünyanın her yerinde avukatlık stajı barolarda yapılır. Türkiye'de de bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da barolarda yapılacaktır. Bunu barolar şu veya bu biçimde örgütleyecek, geliştireceklerdir. Bu konuda kararlıyız.

Ayrıca şu önerilerimiz var: Stajın ücretli olması üzerinde duruyoruz ve bu ücretin vergi muafiyeti; nihayet bir meslek öğrenme olabileceği için vergi muafiyeti sağlanması yolunda çaba sarfedilmesini istiyoruz. Sonra 1.5 yıllık süreyi anlamsız buluyoruz. Fakat sınavın kalmasını da gerekli görüyoruz. Zaten sınav bir yıl içerisinde eğer yetmişmişse bunun ölçüsü olacaktır, yetmişmemişse bir altı ay daha uzatmak mümkündür. Bu bakımdan sınavı gerekli, 1.5 yılı; yani altı ay artırmayı gereksiz görüyoruz ve stajiyerin yanında staj yapacağı avukatın da baro tarafından tayin edilmesinin gereği üzerinde durmuş bulunuyoruz.

Ayrıntılara girmeyeyim efendim. Daha önce de çeşitli Genel Kurul toplantılarında arzettik. Biz, barolarla ilgili olarak biraz önce arzettığımız ilke çerçevesinde özellikle 88 nci maddenin değiştirilmesi üzerinde ısrarla duruyoruz. Bu Genel Kurulun gündemine hâkim olması prensibidir. Oysa biliyorsunuz ki, bugüne kadar Yönetim Kurulu Genel Kurul gündemine hâkim olmaktadır. Bunu hiç demokratik telâkki edemeyiz. Derleme raporda bu husus nazarı itibare alınmamıştır. Genel Kurulun bu noktada ısrarla durmasını ve Genel Kurulun kendi gündemine egemen olma-

sı ilkesinin artık bundan böyle Türkiye barolarına ve avukatlarına bu hakkı tanımasının zorunlu görüyoruz.

Kıdem şartı, arzettiğimiz gibi, mesleğimizde önemli mahzurları görülmüş bir şart bu. Bunu biz bir türlü izah edemiyoruz. Ayrıntılı gerekçelerimiz yazılı metinde var. Türkiye Barolar Birliğinde de aynı noktalar söz konusu. Kısaca eski diyeceklerimizi tekrar ediyoruz.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKANVEKİLİ- Muhterem arkadaşlar, şimdi Ankara Barosunun 1972 senesinde hazırlayıp Divana sunduğu bir kanun teklifi var. Eğer arzu ederlerse onlar da kısaca; 10 dakika sonra Atatürk Heykeline çelenk koymaya gideceğiz, o zamana kadar arzetsinler. Öğleden sonraki toplantımız da devam ederiz.

Buyurun.

NEJAT OĞUZ (Ankara)- Muhterem arkadaşlar, Ankara Barosu 1972 yılında Avukatlık Kanunu değişikliği için bir tasarı hazırlamış ve bunu Türkiye Büyük Millet Meclisine ulaştırmak olanağını bulmuştur. Bendeniz Genel Kurul çalışmalarında bu tasarıdan haberdar olmanızı temin etmek için bu tasarımı sayın Divana sunmuş bulunuyorum. Bunu özellikle belirtmek istiyorum. Çünkü, Ankara Barosu Başkanı olarak bendeniz bugün bu tasarıda yer alan birtakım düşüncelerle, birtakım kanun maddeleri tasarılarla aynı fikirde değilim. Sadece bilginize ve Başkanlık Divanının bilgisine sunmak için çalışmalarda belki istifade edileceği kanısında olduğum için takdim etmiş bulunuyorum.

Arzederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, böylece gündemin 6 ncı maddesi tamamlanmış oluyor. Gündemin 7 nci maddesine müsaade ederseniz öğleden sonra devam edelim.

Saat 14.00'te toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati:14.00

BAŞKAN- Toplantıda 55 üye halen bulunmaktadır, toplantı nisabı teşekkül etmiştir, toplantıyı açıyorum.

Sabahki oturumda gündemin 6 ncı maddesi tamamlanmıştı, şimdi gün demin 7 nci maddesine geçiyoruz:

"Avukatlık Yasasında yapılması gerekli değişikliklerin üzerinde görüşme açılması ve karara bağlanması."

Bu konu ile ilgili olarak elimizde önergeler vardır. Birinci önergeyi okuyorum:

Genel Kurul Başkanlık Divanına

Değişiklik önerileri üzerinde ilkeler yönünden görüşme yapılarak ilke kararlarının Genel Kurulca alınması ve bu ilkelerin kanun tasarısı maddeleri halinde oluşturularak yasallaşması çabalarının Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna görev olarak verilmesi hususunda karar ittihazını arz ve teklif ederiz.

Ankara Delegationları

Erdoğan Bigat Rahmi Mağat Nejat Oğuz Kamil Akınca

Solmaz Giray

BAŞKAN- Önerge sahiplerinden söz isteyen bir kişiye söz vereceğim... Buyurun Nejat bey.

NEJAT OĞUZ (Ankara)- Muhtemelen arkadaşlar, bu önerge sabahleyin muhterem huzurunuzda ifade ettiğim metod meselesine ilişkindir.

Sabahleyin ifadeyi meram etmeye çalışmıştım. Bu yolla biz elle tutulur bir sonuca ulaşabileceğimiz kanısındayız Ankara delegasyonu olarak ve zannediyorum, sabahleyin de arzettiğim gibi, yine pratik faydayı bu yolla en iyi şekilde temin edeceğimizi düşünüyoruz. Önerge açtık. Sabahleyin muhtelif şıklar arzetmiştim. Bunlardan en faydalısı olarak gördüğümüz bu yolun ittihaz edilmesini arz ve teklif ediyorum.

Saygılarıyla.

BAŞKAN- Önerenin bir lehinde, bir aleyhinde söz vereceğim...

ZIYA NUR ERÜN (İstanbul)- Aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

ZIYA NUR ERÜN (İstanbul)- Saygılar sunarım efendim.

Şimdi bizim kanımız şu, kendi şahsî görüşüm olarak; bu iş ciddi bir iş. Bugüne kadar bu mesele böylelerine ciddiye alınmadığı için de böyle yamalı bohça bir kanunla karşı karşıyayız. Bu yamalı bohça kanun bizi adliye önünde hiçbir zaman mesleğinizi istediğiniz gibi yapacak duruma getirmemiştir. Bunun için de böyle şu heyetin bu dakikada aklına gelen şeyleri önermek suretiyle elde edilecek kanun yine bir yamalı bohça olacak ve ileride yine bizi bağırbağır bağırtacaktır.

Bu nedenle benim önerim şu olacaktır: Ankara Barosunun önerisine bir yere kadar iştirak ediyorum, ondan sonra değil. Evveleminde eski Kanun, buradaki öneriler, diğer öneriler ve sayın delegelerin fikirleri nazara alınır, burada tespit edilir; fakat bu gerçekten bunu bilimsel bir şekilde çalışacak bir komisyona ve süreli bir komisyona havale edilir, bu komisyon gerekli tasarıyı hazırlar. Biz bu yükü Barolar Birliği Yönetim Kurulunun sırtına yükleyemeyiz, onun kendi idarî çalışmaları var. Bu idarî çalışmaların devamı bu komisyon olarak çalışmasında, böyle bir önerge hazırlamasında kendisine zorluk çıkaracak bir durumdur. Bunun için de yapılacak tek şey, benim kanaatıma göre, evveleminde burada sayın delegelerin fikirleri belirir, öneriler nazara alınır, eski kanun nazara alınır, sonradan burada heyetiniz tarafından kurulacak bir komisyona havale edilir bunların hepsi, bunlar mukayeseli hukuk açısından yapılacak anketlerle tespit edeceği aksaklıkları tespit ederek, saptayarak yeni bir tasarı hazırlar ve bu tasarı gerekirse gelecek oturumumuzda bize sunulur, buna göre bir tasarı çıkar. Yoksa, burada hepimizin aklımıza gelen şekilde koyacağımız bazı prensiplerle bir kanun hazırlanmaz.

Bu gayri ciddî olur ve sonunda yine biz kalkarız, Avukatlık Kanunu bizi tatmin etmiyor diye şikâyet ederiz. Yapacaksak ciddî bir iş yapalım, gerekirse Üniversiteyle, gerekirse mukayeseli hukuk açısından birtakım etütler yaparak bütün meselelerimizi tetkik edelim ve ciddî bir çalışma yapalım. Benim kanım budur. Onun için de benim önerim, hakikaten burada toplanan fikirler nazara alınmak kaydıyla bir komisyona havale edilmesi gerekir. Bu açıdan bu önerimi sözlü olarak arz ediyorum.

BAŞKAN- Ziya bey eğer bir yazılı öneriniz varsa Başkanlık Divanına vermeniz lâzım.

ZIYA NUR ERÜN (Devamla)- Ben fikrimi söyledim.

BAŞKAN- Burada tartıştığımız, sayın Nejat Oğuz ve arkadaşları tarafından verilen; ilke kararlarının Genel Kurulca alınmasına ilişkin önerge dir.

ZIYA NUR ERÜN (Devamla)- İşte ben buna karşıyım. İlke kararları Genel Kurulda alınır sa çok gayri ciddî bir çalışma olur. Bu Genel Kurul ilke kararları alınması konusunda bir komisyona belli fikirler verir, bundan sonra kurulacak bir komisyon o ilke kararlarını alır ve bize sunar.

BAŞKAN- Önerge lehinde konuşmak isteyen var mı?..

ORHAN BARLAS (İstanbul)- Efendim, ben bir noktayı anlayamadım. İlkeleri saptayalım, ondan sonraki maddeler üzerinde görüşme açılmasını denmek isteniyor? Yani amaç bu mudur?

BAŞKAN- Bir dakika efendim, önerge sahiplerinden bu noktayı tavzih etmelerini istiyorum. Buyurun sayın Mağat.

RAHİMİ MAĞAT (Ankara)- Sayın Başkanlar, değerli delege arkadaşlarım;

Ben hem Orhan beyin endişesini izale, hem de önerimizin esas hakkında bir tavzihle konuyu aydınlatmak istiyorum.

Evvelâ şunu bilgilerinize sunayım. Bazı delege arkadaşlarım hatırlayacak; 1963 yılında Ankara'da Avukatlık Yasası üzerinde bütün baro

temsilcilerinin katılmasıyla yapılan toplantıda izlenen yöntem şu idi:

Genel Kurulda ileri sürülen istekler, dilekler ve bunlardan saptanan hususlar birer ilke kararı halinde iki yönde; biri Avukatlık Yasası, diğeri de avukatların sosyal güvenliği konusunda 25-30-40-50 ilke kararı olarak saptandı. Sonra Ankara, İstanbul, İzmir barolarına bu ilke kararlarını yasa tasarısı haline getirme görevi ve bunun yasalaşmasını izleme, sağlama görevi verildi ve huzurunuzda bulunan yasa bu şekilde gerçekleşti.

Şimdi biz aynı yöntemle önerinizde diyoruz ki, sizlere sunulan maddeleri de kapsayan değişiklik önergelerinin madde metinlerinin kelime kelime yazılması değil, örneğin; staj 1 yıla mı insin, 1.5 yıl mı olsun, sınav kalsın mı, kalksın mı? Kalksın diyenler, kalkmasın diyenler...Kalkmadı, bitti, bu mesele halloldu. 1 yıla indi, 1.5 yıl oldu, 2 yıl oldu; bu da halloldu. Ücretli oldu, ücretsiz oldu; bu da halloldu. Böylece 25-30 tane, 40-50 tane bütün önergeleri kapsayan hususları ihtiva etmek şartıyla; madde olarak metin halinde değilde, maddenin esasını sağlayan ilke olarak görüşülür, karara bağlanır, zaten gündem maddesi de öyle ve bizim önergemizin sağladığı husus şu:

Yönetim Kurulu izleme ve bunu yasa tasarısı haline getirme görevini yükümlenirse, sorumlu, yetkili ve devamlı olarak çalışan bir kuruluş olduğu için bunu yürütür. Şüphesiz ki, Yönetim Kurulu bugüne kadar ki çalışmalarında olduğu gibi, nasıl Yönetim Kurulunun dışından arkadaşların fikirlerini, çalışmalarda yararlanmalarını sağlıyorsa, nasıl yasa kendilerine Yönetim Kurulu dışından da arkadaşların çalışmalarında komisyonlar kurmak, yardımlarını almak gibi yetki ve görevlerle donatmışsa, bunlardan da yararlanarak, sayın meslektaşımın da ifade ettiği endişeleri de bertaraf edecek şekilde yasa tasarısının son şekli almasında Yönetim Kurulu gerek şahsen, gerekse bu konuda ilgili, bilgili, yetkili kimselerin de görüşlerini, tekliflerini ve tasarılarını almak suretiyle son şekli verir ve bunun yasama organlarıca yasalaşmasını

sağlayacak çalışmayı yapar diye düşündük ve önergemizin sunulmasının amacı bu idi. Bizim kanımızca eğer oylarınıza nazhar olursa bu yoldan hen kısa sürede, hen de bütün yönleri kapsayacak ilkeleri tespit etmek suretiyle Barolar Birliği Yönetim Kurulunun dilenen şekilde ve herhalde "yanalı bohça" değil, ama istediğimiz şekilde bir yasanın gerçekleşmesini sağlama olanağı bulacaktır.

Teşekkür ve saygılarımla.

BAŞKAN- Efendim, biraz evvel arzettiğim önergeyle ilgili müzakereler tamamlanmış oluyor. Önergeyi oylarınıza sunacağım. Önergeyi bir daha okuyorum.

MUHİTTİN KILIÇ (Ankara)- Sayın Başkan, bendenizin de verdiğim bir önerge vardı, birbirini tamamlıyor. Lütfen onu da okuyun.

BAŞKAN- Muhittin bey, sizin önergenizin okunup kabul edilebilmesi için, tartışılabilmesi için, biraz önce Nejat Oğuz ve arkadaşları tarafından verilen ilke kararlarının Genel Kurulda müzakeresi ve kararlaştırılması önergesinin kabul edilmiş olması lâzımdır. Eğer bu önerge kabul edilirse, bu müzakerenin ne şekilde olacağına dair olan sizin önergenizi bilahare okuyup Genel Kurulun oylarına sunacağım.

Şimdi Nejat Oğuz ve arkadaşlarının vermiş oldukları önergeyi tekrar okutuyorum.

(Ankara Delegationları Nejat Oğuz, Erdöğün Bigat, Rahmi Mağat, Kâmil Akıncı ve Solmaz Giray'ın müşterek önergeleri tekrar okundu)

BAŞKAN- Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Şimdi ikinci bir önergeyi okuyorum efendim: Ankara Delegationı Sayın Avukat Muhittin Kılıç tarafından verilen önerge:

"Gündemin 7 nci maddesinin konuşulmasında elimizde mevcut derlemenin 5 veya 6 kısma ayrılarak görüşmelerin daha verimli hale getirilmesini ve bu görevin Divanca yerine getirilmesini arz ve teklif ederim. Saygılarımla."

BAŞKAN- 5 veya 6 kısım olarak önerilen kısımlar şunlar:

- 1- Bağımsızlık,
- 2- Kıdem,
- 3- Staj ve sınav süreleri,
- 4- Avukatlıkla birleşebilen işler,
- 5- Sosyal güvenlik konuları,
- 6- Anayasada dava açma hakkı.
- 7- Derlenmede bulunmayan konulardaki öneriler.

Buyurun sayın Kılıç.

MUHİTTİN KILIÇ (Ankara)- Muhterem arkadaşlar, önergenin sanki yazılışı ile sonu birbirini tutmaz gibi bir hal var. Bu, cemiyetimizde her zaman olan bir iş. Bendeniz sadece Divan yapsın arzusundaydım, fakat önergeyi yazdıktan sonra muhterem arkadaşların, "maddelerini de ayrıca göster" buyurdıkları için ve istişare ettiğim arkadaşlar da bu temennide bulunduğu için, biraz düşüklük var gibi oluyor, onu bağışlanmanızı istirham ediyorum. Bir usul önergesinde bu düşüklük olmamalıydı, ama bu zaruretten ileri geldi.

Muhterem arkadaşlar, saat 14.30 dur, hiçbir ilke tespit edilmiş değildir. Sebabi açıktır. Eğer biz bu şekilde müzakereye devam edersek, hiçbir netice de alamayız. Neden?

Şimdi, genel olarak ben konuşurum, tabii aklıma geleni söylerim. Zatiâliniz kalkar birşey söylersiniz. Benim cevabın size ertesi günü gelir; böyle bir müzakereden de fayda çıkmaz. Onun için, böyle arzettiğin gibi yediye, ben kendi aklımdan böldüm bunu, Divana diye verişinin sebebi, Divan bölsün belki daha güzel, daha derli toplu olur diye düşünmüştüm, ama usulü öyle tespit buyurdıkları için mecbur oldum yediye bölmeye. Hiçbir aksak tarafı yoktur. Benim önergem diğer sayın arkadaşlarımızın önergesini itnan etmektedir. Neden? Bağımsızlık; belkide hiç kiuse konuşmayacaktır. Bağımsızlığı hepimiz kabul ediyoruz. İkinci önemli işe, kıdem, sinava geçeceğiz; üçüncü filan iş, dördüncü filan iş...

Arada kalan boşluklar varsa, derlemede olmayan maddesine de girebilir, yeni bir madde de koyabiliriz. Takdir Yüce Heyetindedir. Ben, belki bir kolaylık olur diye arzemiş oluyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Lehinde ve aleyhinde birer kişiye söz vereceğim. Sayın Erdoğan Bigat, buyurun lehinde.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Sayın Başkanlar, değerli meslektaşlarım Bizim takdim ettiğimiz ve Genel Kurulun iltifatına mazhar olan ilk önerge aslında böyle bir düzenlemeyi de gerekli kılmaktadır. İlke kararları alınsın deyince, hangi konularda ilkeler vardır, bunları saptamak, onun üzerinde görüşüp tartışıp madde madde bunları karara bağlanamaz zaten bizim önergemizin tabii sonucudur. Bunun için sayın Muhittin Kılıç da iki önergenin beraber görüşülmesini bu nedenle istediler. Biz katılıyoruz. Belirli ilkeler vardır. 7 kalem olarak önergenin altında belirtilmiştir. Bunlara ilâvesi gerekli konular kanımca vardır. Mesela siyaset kavramı; Baroların ve Barolar Birliğinin siyaset kavramına derlemede geniş yer verilmiştir, dış örnekler verilmiştir, bu önemli bir konudur. Hangi çalışma siyasi olarak nitelenir, hangisi nitelenmez, bunun da konu/ yedi ilke içinde ayrı bir yerde bulunması gerektiği görüşündeyim.

Bunun dışında baro genel kurullarına iştirakle ilgili müeyyide para cezası verme konusu çok çok tartışılan bir konudur, ayrıca görüşülmesi, bu müeyyidenin kaldırılması veya ipkası hususu da ayrı bir ilke olarak kanımca yer almalıdır.

Önemli diğer bir konu da Barolar Birliği delegeliği meselesidir. Baro Başkanlarının tabii delege olmaları, Barolar Birliği Yönetim Kurulunda görev süreleri devam eden kişilerin tabii delege olmaları yolunda görüşler vardır, aksine görüşler vardır. Bu mutlak surette burada tartışılmalı ve bir karara bağlanmalıdır.

Kısa yoldan sonuca gidebilmenin kanımca yolu budur. Bunun dışın

da benim unuttuğum, diğer arkadaşlarımla da üzerinde durabilecekleri başka şeyler olabilir. Özellikle derlemede bulunmayan konular ayrı bir madde olarak sayın Muhittin Kılıç tarafından belirtilmiştir. Bu da önemlidir, orada önerilerimiz de vardır.

Bu itibarla kısa yoldan sonuca gidebilmek için önerenin kabulünü bendeniz de arzu ediyorum. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Aleyhte söz isteyen?.. Buyurun İlhami bey.

İHSAN YUCESAN (Trabzon)- Ben de aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN- Efendim, daha önce İlhami Güven bey söz istediler.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Muhterem arkadaşlar, aynı delegasyon mensubu olarak üzüntü içerisindeyim; bir fikir çelişkisi içerisindeyiz sayın arkadaşım.

Barolar Birliğinin derlemeler halinde bize sunduğu raporda demiyor ki, şu bize şimdiye kadar barolardan gelen eleştiriler muvacehesinde, sınırı içerisinde kalında, o şekilde yalnız bu bizim size sunduğumuz derleme üzerinde tartışın... Demesi de mümkün değil. Bizim bugün konumuz, Yasaya aykırı olan değişiklik önerilerimizi burada dile getirmek. Bizim bugün görevimiz bu. Toplanmamızın nedeni bu.

Şimdi, arkadaşımın getirdiği önergede bir sınırlama var; bağımsızlık üzerinde, diğer konular üzerinde, staj müessesesi üzerinde, kıdem müddeti üzerinde; yani rapora sadık kalmakla beraber birde yine kerdeleri, biraz evvel sayın Erdoğan Bigat'ın ilâveleriyle çelişkiye düşüyorlar. Çok üzümlere arzedeğim; şunlar da görüşülmesi lâzım, o halde sınırlı birşey mümkün değil burada... Böyle sınırlamak mümkün değil. Her üye raporu okuduğuna göre ve herbiri çok sayın barolarımızın çok sayın delegeleri olduğuna göre, lütfetsin de arkadaşlarım bizim ağızımıza kilit vurmasınlar. Biz o sınırlamayı yapacağız burada belki. Belki burada şimdiye kadar uygulamadan mütevellit tespit ettiğimiz aksaklıkları dile getireceğiz burada, ama mutlaka rapora da sadık kalacağız, yüksek heyetinizin görüşlerine de sadık kalacağız, saygılı olacağız mutlaka.

Bunu böyle kabul etmek lâzım.

Binaenaleyh, böyle peşinen şu konuları da görüşelim, sıraya konsun Divanca gibi bir tahdit yapmak mümkün değildir kanısındayım. Aleyhindeyim, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Şimdi daha önce sayın Heyetinizce, ilke kararlarının Genel Kurulca alınmasına ilişkin önerge kabul edilmiştir. Gündemde bir genel görüşme açılması hususu da vardır. Bu konuda sayın Heyetinizin dikkatini çekerim ve bu dikkat çekmeden sonra sayın Muhittin Kılıç'ın önergesini okuyacağım. Bundan arzım şu, bu önerge kabul edilirse, sadece genel görüşme açılma kaydı mahfuz tutularak kabul edilmiş olacaktır.

Sayın Muhittin Kılıç'ın önergesini okuyorum:

Barolar Birliği Genel Kurul Başkanlığına

Gündemin 7 nci maddelerinin konuşulmasında elimizde mevcut derlenenin 6 veya 7 kısma ayrılarak görüşmelerin daha verimli hale getirilmesi ve bu görevin Divanca yerine getirilmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Muhittin Kılıç

Ankara

BAŞKAN- Biz Divan olarak genel görüşmeyi başa alıyoruz, Sonra bağımsızlık, kıdem, staj ve sınav süreleri, avukatlıkla birleşebilen işler, sosyal güvenlik konuları ve Anayasada dava açma hakkı ve derlemde bulunmayan konulardaki öneriler.

Şimdi, burada bir noktanın daha açıklık kazanması lâzım. Diğer baroların da önerileri vardır. Yalnızca bu sınırlamaya mı gidiyoruz?

İkincisi, Erdoğan Bigat bey bazı maddeler ileri sürdüler. Ancak o yazılı bir değişiklik önerisi değildir. Şifahen arzedilmiştir.

ERDOĞAN BIGAT (Ankara)- Altına ilave edilmesini teklif ediyorum

BAŞKAN- Önergenin altına ilâve edilmesini istiyorsunuz.

Şu halde öneriye "Siyaset kavramı, Baro Genel Kurullarına iştirak zorunluluğu müeyyidesi, delegeliği"ve isterseniz birde Başkanlık Divanınca tespit edilen diğer hususlar diyelim ve önergeyi bu haliyle oylarınıza sunalım efendim. ("Genel görüşmeyi öne alalım" sesleri)

Onu arzettim efendim. Yani Avukatlık Kanunu değişikliği hakkında genel olarak meslektaşlarımızın düşüncelerini ve fikirlerini belirlemeleri... Genel görüşmeden kastımız budur.

Önergeyi bu haliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... (Anlaşılmaı sesleri)

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Genel görüşmenin muhtevası hakkında biraz açıklamada bulunur musunuz?

BAŞKAN- Gündemde yazılıdır efendim. Genel görüşme, tabii ki, takdirini sayın Genel Kurula ait olmakla birlikte, Başkanlık Divanımızın düşüncesi, meslektaşlarımızın Avukatlık Yasası değişikliğine uygun olarak sayın delegelerin fikirlerini genel olarak, bir konu ile sınırlı olmaksızın fikirlerini genel olarak belirtmeleridir. Oysa konu ile sınırlı müzakerelere girdiği zaman pek tabii ki Başkanlık Divanının bağımsızlık maddesinde kıdem meselesini tartışan bir üyeye konu dışına çıktığı için sözünü kesecektir. Oysa genel meselelerde bir konuyla sınırlı olmamasızın, sınırı yalnız Avukatlık Yasası olmak üzere üyelerin fikirlerini belirlemesidir.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum efendim. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Ekseriyetle kabul edilmiştir efendim.

Şimdi efendim, biraz önce arzettiğim esaslar dairesinde söz isteyenlere söz vereceğim...Yani genel görüşme için söz isteyenlere söz vereceğim.

(Söz alan delegelerin isimleri tespit edildi)

BAŞKAN- Şimdi bu isimlerini tespit ettiğimiz sayın delegelere, okuduğum sıraya göre söz vereceğim. Bunu tescil etmekle, bilahâre verilecek kifayeti müzakere, ya da konuşmanın sınırlandırılması önerilerinin-

de bu meslektaşlarımızın söz haklarının saklı olduğunu beyan etmiş oluyorum.

Buyurun Ahmet Hamdi Sayar bey.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Muhterem arkadaşlarım; kıymetli Başkanlarımı ve Genel Kurul üyelerini ve dinleyicileri hürmetlerimle selâmlarım.

Konuşmama başlamadan evvel, Başkanlık Divanında biraz evvel oynanan ve bir konuşma disiplinini sağladığı için de isabetli olan kararın uygulanması ilk defa şahsımda tecelli edeceği için ve bundan sonraki konuşmacılara da faydası olacağını düşündüğüm için, anladığımı ifade edeceğim; ne anladığımı... Konuşmanın başı "genel görüşme". Zaten gündem maddesi, aksine karar alınmaz idi, öyle oldu. Şimdi, konuşmayı yaparken genel görüşme çerçevesi içinde aşağıda sıralanmış bulunan, önerge üzerine sıralanmış bulunan hususlara dokunulmayacak mıdır? Dokunulacaktır. O halde, yeri gelince o sıraya göre müzakere ayrı saatte açılacak ve yine söz hakkımız mahfuz olacak mıdır? Bu hususun açıklığa kavuşması lâzım. Yani, mükerrer konuşmalar olacak mıdır? Yoksa, bir konuşmacı konuşmaya başladığı zaman, evvelâ genel görüşünü, sonra da o sıraya göre bütün görüşmeleri yapacak mıdır? Bununtatbikatta faydası nedir? Bunu anlayamadım. Lütfen Başkanlık Divanı beni aydınlatsın.

BAŞKAN- Efendim, Başkanlık Divanı sayın Hamdi Sayar'a gündemimiz gereğince ve tespit edilen sıraya göre, Avukatlık Yasası hakkında genel olarak görüşlerini bildirmek üzere söz vermiştir. Bu konu hakkında düşüncelerini bildirēebilirler.

AHMET HAMDİ SAYAR (Devanla)- Ondan sonra değişiklik önerileri üzerinde Muhittin Kılıç'ın arzettiği ve karara bağlanan önergesindeki sıraya göre de konuşma yapacak mıyım?

BAŞKAN- Pek tabii efendim. Herkesin söz hakkı saklıdır, Başkanlık Divanı bunu uygulayacaktır. Birinci sıra genel olarak Avukatlık Kanunu ile ilgili; yani belirtilen maddelerle sınırlı olmamak üzere

görüşlerini bildirmek üzere sayın delegelere söz veriyoruz.

AHMET HAMDI SAYAR (Devanla)- Teşekkür ederim.

Muhterem arkadaşlarım, 1960 senesinde günün ihtiyaçlarına cevap vermeyen ve bu hususta münakaşası yapılmaz hale gelen bir realiteye dayanılarak yeni bir avukatlık kanunu hazırlanması düşünülmüş ve meslektaşlarımızın bu husustaki müşterek arzu ve fikirleri nihayet 1962 senesinde Zonguldak Larosunun öncülüğüyle İstanbul'da ve Ankara'da yapılan temaslardan sonra Ankara'da ihzarî bir Avukatlık Kanunu hazırlama toplantısı ve kongresi yapılmıştır. Bu kongrede alınan karar gereğince ve o kongreyi toplayan ortak fikrin mihver teşkil ettiği esaslara göre teşkil edilen bir komisyon ilke kararlarını tespit etmiş ve o ilke kararları Genel Kurula; o genel Kurula, ihzarî Genel Kurula getirilmiş ve disiplinli bir şekilde tespit edilen bu esaslara göre ilke kararları karara bağlanmış ve bu ilke kararlarının da ışığı altında İstanbul, Ankara ve İzmir Barolarının müşterek bir tasarı hazırlaması ve bunun kanuniyet kesbedecek düzeye kadar takibi esası kararlaştırılmış ve ona göre elimizde şimdi değişiklik yapılmasını düşündüğümüz yeni kanun hazırlanmıştır.

Bugün görüyoruz ki, yine memleketimizde sosyal yaşantıda geliner aşamada mevcut kanun tümüyle yeterli değildir. Yeni bir üçüncü Avukatlık Kanununun hazırlanması bir ihtiyaç halinde belirmiştir. Ancak, bugünkü toplantımız ve gündemimiz yeni bir Avukatlık Kanununun hazırlanması ve bunun ilkelerinin tespiti istikametinde olmadığı için, ancak mevcut kanunumuzun aksaklıkları ve bugünkü sosyal aşamadaki yetersizliklerini görebildiğimiz kadar düzeltmek için buraya toplanmış bulunuyoruz.

Sanıyorum ki, Avukatlık Kanununun hazırlanmasında münakaşa götürmeyen ve karara bağlanan ve bizim de ittiba ettiğimizi her zaman ifade ettiğimiz bağımsızlık konusu münakaşa götürmeyecek derecede ittifak ille alınmıştır ve ilke kararımız şu istikamette olması icabeder ki, Devlet Şurası (Danıştay) dışında; yani kazaî organ dışında hiçbir kontrol

mekanizmasının baroların tasarrufları üzerinde hükümran olmamasıdır. Bunun münakaşa edilecek tarafı yoktur. Bu herkesçe kabul edilmiştir.

Bunu anlamazlıktan gelmek, her müessese için birtakım aksi fikirler söylemek mümkündür, ama en az aksi fikir söylenebilecek olan Türkiye Barolar Birliğidir. Çünkü, Barolar Birliği Devlet icra organının uygulama alanına koyduğu bütçeden bir tek kuruluş para almadan kendi imkânlarıyla, mali imkanlarıyla şahsi vasıtalarını, aynî vasıtalarını ve malî imkânlarını sağlamaktadır. Bu kadar özerklik içinde, özerklik temelinde dayanan bir teşekkülün, baroların ve barolar birliğinin bağımsız olması kadar münakaşa götürmez başka bir prensip düşünülemez.

Serbest mesleğin avukatlığın bir sanat olduğu hususu hiçbir zaman gözden uzak tutulmamalı ve avukata adaletin dağıtımında sadece yardımcı hüviyetinin tesmiye edilmesine, lütfedilmesine müsaade edilmemelidir. Müdahale edilmediği zaman kaybolması çok muhtemel bulunan, hatta muhakkak olan bir hakkın belirtilmesinde, tarsininde en mühim rolü oynayan savunma unsurunun temsilcisi olan avukatın adaletin bağımsızlığında en büyük lüzumlu faktör olan, unsur olan avukatın ve avukatlık mesleğinin bağımsızlıkla icra edilen bir avukatlık mesleğinin tabiatıyla yardımcı telâkki edilmesine müsamaha etmemek lâzımdır.

Savunma mesleğini bilirkişilikle ihtisas ile karıştırmamak lâzımdır. Muayyen bir konuda teknokrat olarak muayyen insanların ihtisası olabilir. Savunma mesleğinin uzmanlığı ise özel savunma uzmanlığıdır ve bu tıpkı bir sanatkâr gibi fikir ürününün yaratıcı düzeyde yeni bir spekülasyonla terkip edilmesi ve yeni bir uygulama ve yeni bir kaide yaratma ürünü haline gelmesidir ve savunmaların, her avukat tarafından yapılan savunmanın birbirine benzemezliği ve her avukat tarafından yapılan savunmanın birbirinden tamamen ayrı olduğu esaslar buradan doğmaktadır. Aksi kabul edilseydi, savunma dergileri çıkardı, savunma mecmuaları çıkartılırdı ve orada modellere göre savunmalar gösterilirdi. O halde, Avukatlık mesleğinin bir ressam gibi, bir edebiyatçı gibi, bir güzel sa-

nat adamı gibi yaratıcılık unsurunun yapılacak olan her türlü kanun çalışmasında ve mesleğin vatandaşlara anlaşılır plana indirilmesinde göz önünde tutulması bir esas olduğunu hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamalıyız.

Sermaye ile mesleğimizin ilişkilerinde tehlike vardır. Evvelâ kapitalist düzende parlak bir görüntü içinde bugünkü toplumda; sosyalist görüşte bugünkü toplumda denebilir ki, avukatın ferdî çalışması füyuzeye olmaktadır, kaybolmaktadır ve gerekli bir arzu edilir düzeyde yapılamamakta ve meslektaşlar tek tek zaafiyete uğramaktadır. Ve akla gelir ki, toplu olurlarsa muayyen bir skatü içinde müşterek çalışma düzeyine getirilirlerse, bunlar daha iyi; savunma mesleğini daha iyi yapacaklardır. Ama, bunların bir an için geri planda sermayedâr insanlar tarafından finanse edilerek organize edildiği ve o finanse eden insanların bağlı olduğu menfaat ilişkileri hizmetine avukatların müştereken birlik halinde çıkarıldığı tehlikesini hiçbir zaman gözden uzak tutmamak zorundayız. O zaman savunma mesleği, savunma mesleğinin ruhuna ve esaslarına aykırı mahiyet ve derecede kiralanmış olur.

Avukatın fikir işçisi olduğu konusu doğrudur. Avukat sanatkâr olarak, savunma mesleğinin sanatçısı olarak, belâgatın sanatçısı olarak fikir işçisidir ve hiçbir zaman teknokrat olarak mütalaa edilmemesi lâzımdır.

Avukatların sosyal sorumluluğu konusunu çok dikkatli şekilde ve anlaşılır bir şekilde tespit zorundayız. Bir avukatın ve mensup olduğu baronun toplum içinde, toplumu muayyen bir düzeyde ve toplumun bütün müesseseleriyle dengeli bir şekilde yükseltilmesinde ve o toplumun fertlerinin insanlık haysiyetine yaraşır bir düzeyde yaşamalarını sağlamak için avukat sosyal sorumluluk içinde, siyasi sorumluluk içinde ve bu idrakin içinde olarak topluma yön vermek vazifesi içindedir.

Avukatın sosyal düzende olması lâzım geleni, hukukun üstünlüğü ile temin edilmek istenen sloganı iyi tayin etmesi lâzımdır. Acaba bu

hukukun üstünlüğü mevcut bulunan mevzuatın meydana getirdiği hukukun üstünlüğü müdür? Yoksa, arzu edilen ve bugün dünyada münakaşası yapılamaz hale gelen hakikaten tespit edilmiş bulunan büyük hukuk prensiplerinin üstünlüğünü sağlamak mıdır? O itibarla avukatın sosyal sorumluluğunu, hukukun üstünlüğü meselesinin de savunucusu olarak birlikte; fakat anlaşılır bir düzeyde ifade edilmesi ve bunun siyaset yapar, yapmaz konusunu da ele alırken aynı şekilde belirtilmesi icabeder. Yapılacak değişikliklerde siyaset yapmaz fıkrasının şumulü ne olacaktır? Yapmaz sözü kaldırılacak mıdır? Bu esaslara göre dikkatle tespit edilmesi lâzımdır. Tabii bu konularda yeri geldiği zaman, tespit edilen sıraya göre fikirlerimizi tekrar söyleyeceğiz.

Barolar Birliğinin ve baroların bağımsızlığı hususunda dünya literatüründen getirilen örnekler burada var; fakat bu örneklerin yüz misli daha örnekler var. Bunlarla kafamızı şişirmeye hakkımız yok. Artık bu konuyu münakaşa dışına çıkarmak; yani "bugün 30 Nisan Cuma günüdür" gibi bir hakikat olarak kabul etmek ve münakaşaya müsamaha ve müsaade etmemek lâzımdır. Bu hususta bütün avukat arkadaşlarımızın ve meslektaşlarımızın birlik halinde olmaları ve bunun aksini savunacak parlamenter avukat çıkarsa, onlar hakkında da çok ayıplayıcı davranış içinde olduğumuzun belirtilmesi lâzımdır.

Madde sıralarına göre değişiklikler konusunda bendeniz yine sıraya göre genel düşünceleri ifade etmek istiyorum. Ben böyle anladım. Yanlışsa; yahut konuşursam yanlış olduğunu söyleyin. Söylemek istediğim şudur:

Kıdem meselesi, imtihan meselesi ve diğer teknik konulardaki değişiklikler hakkında Divanca tespit edilen önerge sırasına göre görüşme yapmama şimdi imkân mevcut mudur?

BAŞKANVEKİLİ- Efendim, yanlış anlaşılmasın. Genel görüşmeden kastımız, şurada sıraladığımızdan başka fikirler olabilir. Meselâ bu Avukatlık Kanununun değiştirilmesine ne lüzum var, bu en mükemmel bir

kanundur, gibi... Binaenaleyh, bunları şimdi buraya gelen arkadaşımız teker teker bu sıralanan konular hakkında görüşlerini bildirmesinler lütfen.

AHMET HAMDİ SAYAR (Devamla)- Şimdi benim anladığım kadariyle bu sıralama esasında arkadaşlarımızı konuşma sırasında biraz daha dikkate getirmiş olacaktır. Yoksa, eğer benim anlamak istemediğim manada anlaşılmış olsaydı, şimdi ben genel görüşmeyi bitirecektim, gidecektim onda sonra her madde için bir kere daha çıkacaktım. O halde, bu zamani uzatmaya yarayan usule uyacak mıyız? Ben anlayamadım.

NEJAT OĞUZ (Ankara)- Başka türlü ilke tespit edemeyiz. Eger konuları münferit münferit görüşemezsek karara bağlayamayız. Hangi ilkeyi nasıl tespit edeceğiz? Bütün arkadaşlar gelecekler, derlemede yer alan 48-50 konuda düşüncelerini söyleyecekler, incecekler; bendeniz aynı şeyi yapacağım... İlkeyi nasıl tespit edeceğiz?

AHMET HAMDİ SAYAR (Devamla)- Ben böyle anlamak istemedim. Benim anladığım, arkadaşlarımızın söylediği gibi, konuşmacı çıkacak, evvelâ genel fikrini söyleyecek, ondan sonra da maddelere göre fikrini söyleyip oturacak... Mesele böyle anlaşılıyorsa sözüme devam edeceğim.

RAHİMİ MAĞAT (Ankara)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKANVEKİLİ- Buyurun Rahmi bey.

RAHİMİ MAĞAT (Ankara)- Sayın Başkanlar, sayın delege arkadaşlarımız Genel görüşmenin anlamı ve Türkiye Büyük Millet Meclisindeki uygulaması şöyle oluyor; hepinizin yakinen bildiği gibi:

Bu değişiklik tasarısına neden nedir, gerek var mıdır, yok mudur Umumi hatlariyle... Yoksa, falan madde, filan madde; o zaman maddeler hakkında zaten müzakere açılmaz.

O halde genel görüşme için söz alan arkadaşlar diyecekler ki, ben bu değişiklik önergesinin zorunlu olduğuna inanıyorum, hakikaten isabetlidir, iyidir, faydalıdır, ama eksikleri vardır. Yahut, gerekli de gildir, daha uygulansın, zaman geçsin; bitecek... Ondan sonra şu tespit

edilen sıralara göre ilkeler üzerinde söz alacağız, ki ben de böyle anladığım ve yöntem böyle olduğu için söz almadım, genel görüşmeye gerek görmedim. Gerek görmedim, şunun için: Zaten bu olağanüstü Genel Kurulun toplanmasının nedeni ve geçen olağan genel kurulda buna karar verilmesinin nedeni, bu değişikliğin zorunlu olduğu, bunların yapılması idi. Hepimiz kabul ettik. O halde, ben hatta zait addediyorum genel görüşmeleri şahsen. O halde ilkeler üzerinde; her ilke meselâ bağımsızlık. Söz isteyenler diyeceğiz, bağımsızlık olmalı mı, olmamalı mı? Kabul edenler, etmeyenler; bitti bağımsızlık.

O halde genel görüşmeyi bu şekilde anlar ve uygularsak sonuca varırız. Yoksa, herkes genel konuşacak, her ilke üzerine konuşacak, sonra ilkeler üzerine geleceğiz tekrar söz alacağız, herkes ilkeler üzerinde bir daha konuşacak dersek, arkadaşlar biz bu toplantının sonunu alamayız.

Binaenaleyh, usulî bakımdan da genel uygulama da böyle olduğu için Başkanlık Divanının bu yönteme uygun olarak görüşmeleri yönetmesini ve sizlerin de kabul buyurmanızı teşekkürlerimle teklif ediyorum. Saygılarımla.

BAŞKAN- Efendim, Başkanlık Divanı bu önergeyi oylarınıza sundu. Bu önerge sizin oylarınızla kabul edildi. Başkanlık Divanı bu önerge uyarınca genel görüşmenin ne anlama geldiğini sayın heyetinize arzetti. Buna göre genel görüşme için söz isteyenleri sordu, hepsini tespit etti ve onlara söz sırasına göre söz hakkı verdi. Bundan sonra Başkanlık Divanının yapabileceği şey, ancak şudur:

Genel görüşmede sayın üyelerin bilahâre diğer ilke maddelerinde ayrıntılı olarak girecekleri hususları genel görüşme içerisinde mütalâ etmemeleridir. Genel görüşmeyi Avukatlık Yasası değişikliği hakkındaki fikirlerini genel olarak belirtmeleri şeklinde bir tavsiye ve uyarıdır ve buna göre yine önümüzdeki tespit ettiğimiz söz sırasını nazara alarak ikinci sırada bulunan sayın İhsan Yücesan'a söz veriyorum.

Afedersiniz, sayın Hamdi Sayar bey henüz sözlerini bitirmedi

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Sayın Başkan, siz dışarıda bulunduğunuz sırada sayın konuşmacı, "Ben genel görüşmeyi bitirdim, bağımsızlığa geçiyorum. Geçeyim mi?" dedi, tartışma oradan çıktı.

BAŞKAN- Hayır, bağımsızlık konusuna geçemez. O zaman genel görüşme tamamlanmış demektir. Bağımsızlık maddesinde tekrar görüşürsünüz.

AHMET HAMDI SAYAR (Devamla)- Efendim, genel görüşme yönünden söyleyeceklerim bu kadardır. Hepinizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İhsan Yücesan, buyurun.

İHSAN YÜCESAN (Trabzon)- Muhterem delege arkadaşlarım, muhterem Kongre Divanı, muhterem Barolar Birliği Başkan ve Üyeleri, muhterem misafirler, hürmetlerimi ve saygılarımı arz ederim.

Arkadaşlar, avukatlık Kanunu bugünkü haliyle de, daha evvelki haliyle de kâfi görülür ve avukatlık mesleğini onore eden hükümleri getirmedeği gibi, bugünkü değişikliklere ait olan kısımlar da avukatlara hiçbir şey getirmediği gibi, amme hizmeti olarak tarif edilen avukatlık amme hizmetini nasıl ve ne tarzda ifa ettiği hususuna da açıklık getirmemiştir.

Bilindiği gibi, bundan evvelki avukatlık Kanunu, avukatlığı amme hizmeti mahiyetinde bir meslek kabul ederken, son kanun bunu amme hizmetidir diye tarif etmiş, fakat amme hizmetinin vasıflarını ve amme hizmetinin nasıl olacağını göstermemiş. Sanki, Avukatlık Kanunu avukatlık mesleğine intisap edenlere bazı haklar getirmiştir tarzında tedvin edilmiştir.

Türkiye'de mademki bir avukatlık vardır, mademki bir amme hizmetidir bu. Şu halde, ammeye avukatın hizmet etmesi gerekir. Ammenin bu hizmetini nasıl yapacaktır? Horasan'daki vatandaş avukat bulamazken, Bitlis'teki vatandaş avukat bulamazken, fakir bir vatandaş avukat bulamazken, İzmir'de, İstanbul'da binlerce avukat vardır. Bu avukatın hizmetini belli bir zümreye, belli kısımlara inhisar ettirmesi manasına gelir. Yoksa ammeye hizmet manasına gelmez.

Şu halde, avukatlık kanununun espirisine amme hizmet nasıl olacaktır, ona göre tayin etmek, fakir vatandaş avukat tutamazken, zengin avukatın, zengin vatandaşın iki avukat tuttuğu bir yerde avukatın amme hizmeti gördüğünden bahsedilemez.

Eğer avukat bir iş görüyorsa ve avukat yaptığı hizmetten dolayı müvekkiliğe yardım ediyorsa, benim karşımda avukatsız duran bir vatandaş varken, ben o mesleği, o işi ifa ederken, biraz acı duyarım, ıstırap duyarım.

Şu halde, avukatlık mesleğini amme hizmeti mesleği haline getirebilmek için ammeden kabul ettiğimiz fakir vatandaşlara avukat tutma imkanı verebilecek ve Türkiye'nin ta Kars'ından Edirne'sine kadar her tarafındaki vatandaşı avukatsız bırakmayacak bir düzen getirmek lâzım gelir. Yoksa, beriki düzen, avukatlık ücreti şöyle olur böyle olur... Bu; ama avukatlık kanununu biz meslekdaşlara bazı imkânlar vermek tarzında anlarsak doğrudur, düzeltiriz.

Böyle değildir arkadaşlar. Benim anladığım manada şimdiye kadar tedvin edilen avukatlık kanunu tasarılarının hiç birisinde bu hususlar nazarı itibare alınmamış, görüşülmemiş, fakir vatandaş bir tarafta dururken zengin vatandaş üç tane avukat tutabilmiş, hazine sanık müdafii bulabilmiş; ama diğer mağdur, kocası trafik kazasında ölmüş, mağdur olmuş, karnında çocuğu var, dul kadan, kutamamıştır.

İşte, sosyal adalet böyle gerçekleşmez. Sosyal adalet, avukatlık hizmetini ve mesleğini herkese yaymak, herkese bu imkânı vermek demektir.

Benim umumî olarak hatlarıyla bahsetmek istediğim birinci nokta burasıdır. Şu halde, avukatlıkta benim size arz etmek istediğim bazı teklifler vardır bu mevzuda; fakat bunlar yabancı da değildir. Umları uzun uzun tetkike de lüzum yoktur. Dünya milletlerinde bunun örnekleri vardır. Almanya'ya giden en fakir bir işçi bile, Almanya'da, Belçika'da, Hollanda'da, Amerika'da avukatlık müessesesinin nasıl olduğunu

gayet iyi bilir. Bizim Barolar Birliğimiz de bilir, profesörlerimiz de bilir, biz de okuduğumuz kadar biliriz ve fakat bunların hiç birisini, "Avrupalı" deriz kendimize, "Medeniyete girdi." deriz, oradan aktarmak aklımıza gelmez; ama inşallah ben okumamış olayım da yahutta bu raporda görmemiş olayım bunu.

Bu hale göre, avukatlıkta mecburî hizmetin ihdas edilmesi, İzmir'deki avukatların Bitlis, Siirt ve Hakkâri'ye gönderilmesi, İstanbul'dakinin oraya gönderilmesi, ona da bir hizmet imkânını verir. Doktora bunu derken niçin avukata demiyoruz. Aynı şeyleri hepimiz de tatbik etmemiz lâzım gelir.

Bu husustaki ayrıntılı çalışmaların Barolar Birliği tarafından yapılmasını sadece arz ve teklif ediyorum. Bu hususta fikrimi sorarlarsa, rapor olarak, yazılı olarak arz ederim efendim.

Arkadaşlar;

Bu yönden nazarı itibare alınırsa, avukat hukuk mezunu. Hukukta son sınıfa kadar okurken avukatla hâkim arasında fark yoktur, hepsi hukuk tahsili yapar. Hukuku bitirdikten sonra staj başlar ve avukat başka staja, hâkim başka staja tabi olur. Sanki ihtisas kolları başkaymış, hâkim daha yüksek bir yerde staj görüyor, avukat daha kötü bir yerde staj görüyor gibi hâkimi ayrı staja tabi tutmak, avukatı ayrı bir staja tabi tutmak, hukukçular arasında tefrik yapmak doğru değildir.

(Alkışlar)

Bu halde, eğer buna çare bulmak istiyorsanız, hâkimlik ve avukatlık stajı diye bir tefrik kaldırılır, hepsi maaşla, ücretle belli bir müddet -bir sene olur, iki sene olur- görür, ondan sonra ihtisas kollarına ayrılırlar. Avukat olacağım diyen avukat olur, hâkim olacağım diyen hâkim olur.

Bu halde, bu tefriki hukukta yapmadıktan sonra stajda yapmak doğru değildir. Bu staj meselesine hal çaresi getirecek teklifim benim budur.

BAŞKAN- Sayın Yücesan, bu hususları bölümlere geçtiğimizde tartışacağız.

İHSAN YÜCESAN (Devamla)- Tamam efendim, maddeye geçmiyorum; fakat madde ile müesseseyi de birbirine karıştırmamak lâzım. Meselâ staj maddesi 35 nci madde şöyle olmalı, böyle olmalıdır değil, biz staj maddesini değil, staj müessesesini eleştiriyoruz.

BAŞKAN- Tamam efendim, o müesseseler de ilkeler bölümünde tartışılacaktır.

İHSAN YÜCESAN (Devamla)- İlkenin de manasını tam anlayamadığım için, buna da bir mana veremiyorum. İlke prensip manasına mı geliyor?

BAŞKAN- Evet.

İHSAN YÜCESAN (Devamla)- İlke ile ülke karışıyor bazan da, onun için...

Arkadaşlar;

Hukuk, hakikaten ilkeyi bilmiyordum, onu şey oyarak söylemedim. "İlke" diyor, izah edilmedi, ben anlayamadım şeyi. O bakımdan, yani "Saygısızlık" gibi bir laf işittim, bu manaya söylemedim.

Arkadaşlar;

Hukukun üstünlüğü diyoruz. Şeyden beri hukukun üstünlüğünden bahsedildi. Hukuk, üstün olmalıdır; ama hukuk ne olmalıdır?..

Hukuk, Osmanlı İmparatorluğu zamanındaki bir hukuk, o da hukuktu, "hukuk" diyorlardı buna. Cumhuriyet devri hukuku, 1960'dan sonraki, 1972'den sonraki, şimdiki hukuk...

Şu halde, hukukun üstünlüğü prensibi derken, bu hukuka vermek istediğimiz mana nedir?.. Kanun vazınının tayin ettiği kanun maddeleri hukuk üstünlüğü veyahutta Anayasa maddeleri hukuk üstünlüğü olarak kabul ediyorsa, şu halde Anayasa mahkemesinin kapalı bulunduğu rejimlerin aleyhinde konuşmak, Anayasanın kurduğu hukuk üstünlüğü prensibine aykırı olur.

Şu halde, hukuk üstünlüğü demek, belli kanun maddeleri içerisin-

de, çerçevesinde kalmak manasına alınmayıp da objektif olarak herkesin kabul edeceği, Anayasa maddesi gibi kabul edebileceği prensipler olarak kabul edilirse, o zaman hukuk üstünlüğünün bir manası kalır. Yoksa, ben burada sosyal adaleti kendime göre, sosyal devleti kendime göre, demokrasiyi kendime göre, adaleti kendime göre tayin edersem, o zaman herkes "Adalet" derken, aynı şeyi değil ayrı şeyi söylemiş olur.

Şu halde, avukatlık kanunu şu umumî prensipleri itibarıyla yerinde değildir, tam manasıyla avukatları ve hukukçuları tatmin edici değildir. Avukatla hâkim münasebetini tanzim edici değildir, ayırıcıdır. Avukatı kâtabin yanında bir iş takipçisi mesabesine götürür.

Ben bugün bir arkadaşın ricası için İzmir Tereke Hâkimliğinde bir şeyi bakarken, oradaki sayın bayan, ağzında sakız ve -af buyurun- dilinde dışarı çıkarmak suretiyle benimle konuşmadı.

Biz işte avukatlığı bundan kurtarabiliyor muyuz?.. Avukat deyince muhteremdir, saygılıdır, mesleği de fikirleri de güzel olması lâzım gelir, cemiyet saygınlığı kazanmış kişilerdir... Bunu yapabiliyor muyuz?..

Biz, saygılı, cemiyete kamu hizmeti verip de ondan bir şey alabiliyor muyuz?.. Bu avukatlık kanunu bunu getirmeye çalışsın. Genel hükümleriyle böyledir.

Diğer maddeler üzerinde benim yine fikirlerim vardır. Sayın Başkanın sözüne uyarak sözümü kesiyorum.

"Epinize hürmetlerimi sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Orhan Barlas, buyurun efendim.

ORHAN BARLAS (İstanbul) - Sayın Başkanla değerli arkadaşlarım;

Baştan bir itirafta bulunacağım. Buraya gelirken ben biraz terdirgindim, az umutluydum. Biraz da konuya kendimi bigâne hissediyordum. Neden böyleydim?.. Konuşmamın sonunda iki açıdan bunu izaha çalışacağım.

Önce, bir hikâyeye aklama geldi. Adamdan sormuşlar, "Evde kimin

sözü geçer?.. " diye. Adam, "Detant, dünya barışı, Avrupa Ekonomik Topluluğu falan gibi önemli meselelerde evde ben ne dersem o olur." demiş; ama böyle bir yerden bir yere taşınma, çocukların eğitimi, mobilya alımı filan gibi önemsiz meseleleri de karıma bıraktım o yapar demiş.

Şimdi, biz bir süreden beri hukukun özü içeri, temelden tehlikeye girdiği düşüncesinde iken bu duygunun ağır baskısı altında hergün rahatsız, sıkıntılı iken avukatlar toplanacaklar, kendi özel meselelerini çözümleyecekler, işte nasıl yapabiliriz de bu avukatlar biraz daha fazla para kazanabilirler, yan ücretleri nasıl artırılır, stajı nasıl kısarız, filan , işte böyle kendi öz işlerimizle uğraşacağız... Bundan biraz utanıyorum.

Burada dünden bu yana iki konuşma beni uyardı. Konuşmalardan biri, seçkin dostlarımdan ve üstadım Başkanımız Faruk Erem'in dün TRT' te de yayınlanan demecinin bir bölümüdür.

Sayın Başkan der ki:"Savunma dokunulmazlığının, avukat bağımsızlığının bulunmadığı yerde gerçek anlamda demokratik hukuk devletinden bahsedilemez. Bu söylediğimiz kavramlar, demokratik hukuk devletinin ayrılmaz, kaçınılmaz parçasıdır."

Tıpkı, gene bu toplantının başında burada seçkin topluluğunuza anlattığı gibi, nasıl avukatlar adaletin yardımcısı değilse, avukatın, savunma nasıl adaletin bölünmez bir yeriye, olmadan;o olmazsa olmaz ne ise savunma dokunulmazlığı olmadan,avukatlar gerçek anlamda bağımsız olmadan bir yerde demokratik hukuk devletinden, kişi güvencesinden, hukukun üstünlüğünden ve bize yüce gelen bütün bu türden kavramlardan bahsetmeye imkân yoktur.

Bu duygumu gene bu toplantının başında çok sevgili dostum Cengiz İlhan'ın konuşması bütün bütüne pekiştirdi. Bu bir nutamayacağım konuşma benim. Burada anladım ki, daha doğrusu kafamda biraz bulanık olan, billurlaşmamış olan düşünceler, eylemler, duygular o konuşmay-

la aydınlığa vardı; yani biz, kendi işimizi hallederken, kendi özel sorunlarımıza çözümler ararken, müster istemez ardında koştığımız hukukun bütün hayatımızın baş amacı, baş ülküsü olmak gereken hukukun da ardında olmamız gerekir, haşiyle bu böyle olacaktır.

Avukatlar bağımsız olmalı ki, savunma gerçek anlamda dokunulmaz olmalı ki, Konak meydanında çocuklar savunmasız cöplanmasınlar, bir gün evden alınıp götürülen başka bir çocuğun anası babası onu nerede bulacağını günlerce oradan buradan umutsuzlukla aramasın ve her gün radyonun başında, yeni bir kavga çıktığı zaman "Uzak yerlerde okuyan çocuklarımızın acaba başına bir şey geldi mi?.." diye tiril tiril beklemeyelim.

Cengiz İlhan, iyimser... Şu bakımdan iyimser: Fizikçiler, "Newton Kanunu her yerde Newton Kanunudur. Nasıl olsa taş yere düşer her yerde." derler, mutludurlar. Oysa, bizimki öyle işlemiyor. Öyle yönetimler var ki, orada Newton Kanunu Newton Kanunu olarak vardır; ama Newton Kanununun söylenmesine izin verilmez; yani söylenmesine izin verilmediği için Newton Kanunu yok demektir; yani öyle yönetimler de var. Söz gelimi, Darwin Kuralından bahsetmenin kusur, günah, suç sayıldığı yerler var. Herhalde duydunuz; yani bilgin, aydın, düşünür, fizikle de uğraşsa, biyolojiyle de uğraşsa, hukukla da uğraşsa öyle her aklına her yerde söyletmiyorlar.

Şimdi, avukatlık...

JULİDE YUNLU (İzmir) - Yani şükür mü edelim?..

ORFAN BARLAS (Devamla) - Yok, şükür etmeyeceğiz de, yani hem fizikçilere hem bize hem herkese hem bübbütün düşünmesini bilenlene, yani bütün insanlara c düşüncelerini hiç bir şeyden korkmadan söyleme ortamını, olanaklarını hazırlamaya çalışacağız. Çünkü, bizim görevimi bu.

Şimdi, beni karamsarlığa düşüren noktalardan birisi şuydu yahut yanlış olan bir öngörün şuydu:

Avukatlık Yasasını değiştirdik. Ne olur?.. Yani Avukatlık Yasasını değiştirdik; hukuk değişmez, hatta Avukatlık Yasasını değiştirdik avukatlar da değişmez; yani yarın en mükemmel bir avukatlık yarasını hemen yürürlüğe koymakla hepimizin öyle mükemmel, hatasız çalışan, hiç bir kusuru olmayan birer avukat olacağını düşünmek biraz hayale kapılmak olur.

"e var ki, böylesine bir çok büyük, hani şu evde sözü geçen o erkeğin dediği gibi çok büyük bir değişiklik için, o kimbilir hangi yıl değişikliği bekleme umduyla o büyük değişikliğe hız verecek, belki ona yeni yeni olanaklar hazırlayacak ufak tefek çalışmaları küçümsemek bir türlü kadercilik, bir türlü gerekçeçilik olur.

Eğer avukat, eğer hukukçu kendi dar çerçevesi içinde bir adım atarsa, o bir adım, o büyük, az önceki değerli arkadaşımın söylediği, herkese savunma olanakları, her yoksula, her çaresize savunma olanakları hazırlayacak bir yeni hukuk sisteminin, bir düzenin bir yeni adımı olabilir.

O yüzden, böylesine onurlu, böylesine yararlı kamınca çalışmaları bize hiç bir zaman az gelmemeli, aksine onları desteklemeli, onlara omuz vermeliyiz.

Bir nokta, belki konu dışı; eğer öyle olursa saygıdeğer Divanda beni sadede davet etmesini rica ve arz edeceğim.

Söyle bir terminoloji kargaşası oldu sanıyorum: Ankara Barosunun önerisinde -ben de o öneriye oy verdim- ilkeler deniyor. Benden önce konuşan arkadaşım "İlke ne demektir?.. Ben anlayamadım." dedi. Az çok ben de bu konuda anlayamadım.

Şimdi, bağımsızlık, ilke. Doğru; ama bana kalırsa; yani staj bir sene mi olsun, yoksa 1,5 yıl mı olsun; bu ilke değil. Avukatlık Yasasında da genellikle hukukta böyle temel kuralları ilke olarak tarif etmemez mümkündür.

Şu halde, saygıdeğer Rahmi Lağat'ın buradaki açıklamasıyla be-

nim anladığıma göre, biz yalnız bu oylama sonucunda Yönetim Kuruluna ilkeler değil, aynı zamanda hükümler, o ilkelerin içinde kalan, teker teker ayrıntıları kapsayan hükümler de vereceğiz. Yalnız, bunun hukuk diliyle, çok söylenen diliyle redaksiyonunu onlara bırakacağız. Bu da gerçekten, hız veren, kolaylık getiren bir öneridir.

Şimdi, sözlerimin sonunda karamsarlığımın devam eden yönüne değineceğim:

Kesenkes,(şu topluluk içinde değil) hiç birisi avukat da değil; fakat bugün hukuku korkubu günler yaşayan, her günü korkulu günler yaşayan hukuku koruma görevini en az bizim kadar omuzlarında taşıması gereken birçok kimseler, akıl almaz bir umursamazlıkla her gün susmaktadırlar. Her türlü Anayasal kuruluş başında, içinde bulunan hiç bir siyasal kaygı değil, dosdoğru hukuk, dosdoğru hukukun ilk görevi olan can güvenliği ortada şöylesine bir günde sallantıda hukuk sele kapılıp gidecek neredeyse ve sağılacak kadar borchok yüce aydın, yüce hukukçu,Devlette baş sorumluluk almış birçok yüce insan susar ve neyle uğraşırlar?..

Birtakım törensel hukuk kalıpları, birtakım şekillerle ve birtakım,40 yıllık müzminleşmiş, hemen bugünden yarına halledilmesine imkân olmayan,böyle bizim hukukun sorunlarının sofistçe tartışmaları, bitmez konuşmalarıyla uğraşırlar.

Sanki, yalnız bunlar var ve yeniden bunlar başladı. Belki bu yeri değildi; ama denebilir. Güzel, bununla uğraşalım, avukatlık kanunuyla uğraşalım; ama öbür mesele bunu burada çok yüce huzurunuzda, sayın Faruk Erem'in ve sayın Cengiz İlhan'ın bana verdiği güçle, heyecanla, üzerine bastıra bastıra huzurunuzda belirtmeye kaçınılmaz görev sayarım. Keşke o yüce hukuk görevlileri iki sır söyleseler, keşke yerlerinin borcunu, yükümünü yerine getirseler belki bugün şikayet ettiğimiz şeylerden çoğu olmazdı.

Bene sabırla dinlediniz. Hepinize, en iyi duygularla engin

saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın İlhami Güven, buyurun.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara) - Yüce Kurulun çok sayın üyeleri;

Bu rapor elime geçtiği zaman 23 senelik uygulamanın verdiği üzüntü içerisinde, dağarcığımda biriken dertler içerisinde, çok iyi bir toplantı olacak, ben de gündeceğim, yüksek Kurul huzurunda şimdiye kadar tespit ettiğim, mesleğimizle ilgili aksaklıkları dile getirme fırsatı bulacağım sevinciyle geldik; ama şu anda, bilhassa yine huzurunuzda üzüntümü belirtmek isterim:

Şimdi, bir karar alındı. Genel görüşme; fakat bu genel görüşme hiç bu rapora değinmeden yapılacak, onlar da 11 madde, ilke haline dönüştürüldü. Yani ben eğer bu 11 ilke hakkında dertlerimi dile getirmek istersem, 11 defa huzurunuzu işgal etmek zorunda kalırım. Teeddüp ederim, bu kadar saygısız değilim.

Şimdi,..

NEJAT OĞUZ (Ankara) - Yani kararın kendisi mi saygısız İlhami Bey?..

İLHAMİ GÜVEN (Devamla) - Ben saygısız değilim.

NEJAT OĞUZ (Ankara) - Mefhumu muhalifinden o anlaşılır.

İLHAMİ GÜVEN (Devamla) - Estağfurullah.

BAŞKAN - Lütfen.

İLHAMİ GÜVEN (Devamla) - Yüksek Kurulu rahatsız etmemek endişesiyle hareket ediyorum. Çünkü, yüksek kurulunda bir tahammül kapasitesi vardır. Bir şahsı kişisel yönden 11 defa huzurunda görmek yüksek kurulu rendice eder, sıkar, üzer, arkasından da önergeler gelir; bu bir gerçektir. Ben bu yönüyle söyledim.

BAŞKAN - Sayın İlhami Güven, size avukatlık yasası değişikliği hakkında genel görüşlerinizi bildirmek üzere söz verdim.

İLHAMİ GÜVEN (Devamla) - Evet efendim, müdrikim. Hangi konuda

konuşacağıma müdrikim.

BAŞKAN - Genel Kurulca kabul edilen bir karar tasarısı konu dışıdır. (Alkışlar)

ALİ DİNÇ (Kayseri) - Divana saygısızlık!..

İLHAMİ GÜVEN (Devamla) - Efendim, hiç bir zaman saygısız olmadım.

O halde, hepinize saygılar sunup sözümü burada kesiyorum. Yüksek Kurulunuzdan ricam, avukatlığı aktörlükten kurtaracak ilkeler tespit etmelidir.

Tekrar saygılar sunar, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Turgut Bulut, buyurun.

TURGUT BULUT (Lursa) - Sayın Başkanlarım, çok muhterem meslekdaşlarım, değerli konuklar;

Lursa delegesi olarak hepinizi hürmet ve saygılarımla selâmlarım.

Gerçekten biz avukatlar bugüne kadar yaşadığımız yaşantıyı değerlendirecek bir yasadan yoksun olarak görev yaptık. Dışımızda hazırlanan yasalarla yönetildik ve şuna inanıyoruz ki, avukatlık gerçekten sadece avukatları ilgilendiren bir yasa olarak görülmemelidir.

Bugünün koşulları altında hukukun üstünlüğüne katkıda bulunacak avukatın ağızı eğer bandağlarla kapalı ise bu hukukun üstünlüğü ilkesinin sağlanması elbette mümkün olmayacak. Biz bu zamanın koşullarına uygun olarak, ağızımızdan bandağları söküp atacak, hukuku gereği gibi savunacak ilkelere sahip olarak donanmış olarak mesleğimizi devam ettirebileceksek, hizmetimizi tam olarak yapmış olacağız.

Şuna da inanıyorum ki, belki ortaçağların zihniyetini taşıyan bir yasayla görev yapmamız bugün artık mümkün değildir. Toplum, bizleri çoktan aşmıştır. Biz, bu ilerleyen topluma katkıda bulunacak güçte bir yasayla donanmış olarak görevimize devam edersek hem mesleğimize hem de toplumumuza saygılı olacağız.

Yirmi gün evvel Yönetim Kurulunun yolladığı rapor tasarısını almış bulunduk. Bursa Barosu Yönetim Kurulu olarak toplandık. Bu rapor hakkında, Barolar Birliği Yönetim Kurulunun hazırladığı rapor hakkında kısa bir görüş hazırladık.

Şimdi, Yönetim Kurulunun bu görüşünü de muhterem heyetinize arz etmek isterim:

"Avukatlık Yasasında yapılması düşünülen değişiklikler hakkındaki önerileri ve bilgileri derleyen Yönetim Kurulu raporu bizim görüşümüze göre yetersiz ve dağınık bulunmaktadır. Bu rapor, gelişen Türkiyemizde, savunma mesleğinin değişen koşullara nasıl uyulacağını saptayan temel bir görüşten yoksundur.

Avukatlık yasası, avukatların niteliklerini, mesleği temsil eden organların, kuruluş, işleyiş ve yetkilerini, meslek mensuplarıyla olan ilişkilerini ve avukatların mesleklerini yaparken bağlı oldukları kuralları düzenler; fakat mesleğin sorunlarının çözülmesiyle sadece avukatlık yasasının değiştirilmesi yeterli değildir. Çünkü, Ceza Mahkemeleri Usulü Kanunu, Hukuk Mahkemeleri Usulü Kanunu ve diğer yasalarda doğrudan doğruya avukatlara taallük eden çağın gerisinde kalmış birçok hükümler vardır.

O halde, avukatlık yasası bir başına ele alınmamalı, savunma mesleğinin tüm sorunları temel yasalarda yapılması gereken bir reform harekete içinde değerlendirilip çözümler bulunmalıdır.

Şurdumuzda, savunma mesleği, muhammilik devrinden kalma töreler, ön yargılar ve çağdaş hukuk anlayışına aykırı bazı kısıtlayıcı hükümler yüzünden alabildiğine pasif bir duruma düşürülmüştür. İçtenlikle ifade edelim ki bazı mahkemelerde insan ister istemez 'Kessam Renoir' in çanını hatırlamakta, bazı yargıçların bilinç altında avukatın gerekli olmadığı yolunda bir inancına da tanık olmaktadır. Hatta Yönetim Kurulu bile, raporun 23 ncü sayfasının 35 nci maddesinin sözünü ederken, "Bununla beraber avukatlığın bir ihtisas işi olmadığı söylenemez" diye-

rek mesleğin değeri hakkında müteredit bir deyim kullanmıştır.

19 ncu yüzyılda geçerli olan bir görüşe göre, avukatlar, kurulu düzenin ve egemen sınıfların savunucusu ve tutucusu kimselerdi. Çağımızda ise, avukatlığın demokratik düzenin vazgeçilmez bir ögesi olduğu, insan hak ve özgürlüklerine önem veren uygar toplumlarca benimsenmiş bulunmaktadır.

İşte, bizim de hakeket noktamız bu olmalıdır kanısındayız. Savunma mesleğini zincirlerinden nasıl kurtarabiliriz, bunun için ne gibi yasal değişiklikler lâzımdır, maddî olanaktan yoksun kimselerin haklarını nasıl savunabiliriz, bu yolda devlete ne gibi görevler düşer?.. Bu konular tartışılmalıdır.

Maalesef raporda, adlî müzaheret konusunda tek satıra yer verilmemiştir. Bu, kanımızca önemli bir eksikliklerdir."

Raporun tümüne yönelik bu kısa eleştiriden sonra değiştirilmesi öngörülen bazı önemli maddeler hakkında görüşlerimizi müsaadenizle arz edeceğim:

Barolar Birliğinin, Adalet Bakanlığının vesayetinden kurtulması ve Anayasamızın öngördüğü çoğulcu demokratik sistemde lâayık olduğu güce kavuşturulması lâzımdır. Ayrıca, Barolar Birliği, TRT gibi bazı kuruluşların yönetiminde de söz sahibi olmalıdır. Ziraat Odaları gibi bazı kuruluşların TRT'de söz sahibi olduğu bir devirde hukukun üstünlüğünü savunan bir müessesenin söz sahibi olmaması kanımca yüz kızartıcıdır.

Parlamento üyeliği ile avukatlığın bağdaşamayacağı kanısındadır Bursamız. Gerçekten, gerek avukatlığın yapılış şekli ve aynı zamanda Büyük Millet Meclisinde görev alan arkadaşların mahkeme koridorlarında bulunmak suretiyle esas görevlerini de ihmal etme durumuna düşmüş olmaları Yönetim Kurulumuzca sakıncalı görülmüştür.

Yasanın öngördüğü staj süresi fazladır.

Bu genel görüşlerimizi ve rapordayyer almayan -biz o şekilde de-

gerlendirdik- hususları da derç etmiş bulunuyoruz.

Sonuç olarak şunu söylemek isterim:

Tutucu değil daha ilerici bir yasa gelecek nesle bizi tam anlamıyla görev yapacak şekle getirecek bir yasayla görevimizi devam ettirelim.

Hepinizi saygılarımla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Merih Sezen, buyurun.

MERİH SEZEN (İstanbul) - Değerli meslekdaşlarım;

Hepinizi saygıyla selâmlarım.

Arkadaşlar, İstanbul Barosu, uzun süreden beri, avukatlık kanununun değişikliğiyle ilgili bir çalışmayı oluşturmaya çaba sarfetmektedir. Bu çalışmalara başlandığı zaman iki olayla karşı karşıya gelindi. Bir tanesi, elimizdeki mevcut yasayı, olabildiği kadar çağdaş bir şekle de düzenleyip, geliştirip bir yasa haline getirmek; yani bugün bizim burada yapmak istediğimiz şey.

Tam bunu yaparken gördük ki, çağımız sürat çağı ve mesafeler kısalmış. Bugün bu anda Avrupa'da dâbütün meslekdaşlarımız bu çabayla karşı karşıya ve büyük bir hukuk reformu almış yürümüş. Almanya'dan Fransa'ya, Fransa'dan İngiltere'ye kadar bütün hukukçular ilerleyen, gelişen, teknolojik gelişimini tamamlamakta olan sosyo ekonomik oluşum içerisinde hukukun yetersizliğini görmüşler ve ne yapalım da mesleğimizi bu ileriye atılan ortam içerisinde yerine oturtalım düşünceleri içerisinde çalışmaya başladıklarını görmüş bulunuyoruz.

Öyle olunca sayın arkadaşlarım, İstanbul Barosu, sırayla en yakın komşularından, Bulgaristan'dan, Yugoslavya'dan başlamak suretiyle Almanya, Fransa ve giderek tüm bizim hukuk sistemimizle doğrudan doğruya yakınlığı olsun veya olmasın, bu çabayı meslekdaşlarımız nasıl götürüyorlar düşüncesi içerisinde döküman toplamaya başlamış. Ne yazık ki, süre çok kısa olduğu için sizin önünüze, kıymetli Barolar Birliği

ne somut sonuçlanmış bir tasarı taslağını henüz hazırlamak fırsatını bulamamıştır. Nedeni de budur; bunu bilmenizi isterim.

Sayın arkadaşlarım, şimdi size şeyi aktarmak istiyorum. Bizim bu çalışmalarımıza müşk tutacağı düşüncesiyle aktarıyorum:

Size, Fransa'da nisan ayında yapılmakta olan tartışmaların çizgilerinden bir iki noktayı aktarmak isterim:

Derler ki: Avukat toplum içerisinde bütün güvencesini ve itibarını sarsılmış bir halde görmektedir. Türkiye'de değil Fransa'da. Derler ki: Hâkimler avukatları -Eski deyimle söylüyorum. Çünkü kelimenin anlamı var.- istiskal eder durumdadırlar. Türkiye'de değil Fransa'da diyorlar.

Derler ki: Müvekkilber, bizlere artık inanmıyorlar.

Derler ki: Bu ortam içerisinde biz ne yapmalıyız?..

Ve tahlillerini yaparlarken durdukları nokta şu: Sayın Yönetim Kurulunun raporunda geniş bir şekilde alınmış bu olay. Ben yalnız bir iki kelimesini söylüyorum.

Derler ki: Bunun nedeni bir altyapı meselesidir, bir sosyo ekonomik meseledir. Toplum teknolojik gelişmeler içerisinde, birtakım yeni yeni çok uluslu şirketlerin koca güçleri içerisinde öylesine karmaşık ihtilaf konusu yaratacak olaylarla doludur ki, zavallı müvekkilber, hak arayıcılar yalnız başlarına, servetleri, kendilerinin savunmasını imkân altına alamamakta, beri taraftan avukatlar da bireysel çabaları içerisinde, bu karmaşık toplumun içerisinde, yalnız yazıhaneleri içerisinde hukuku savunmak çabalarıyla devam etmelerine artık imkân kalmamıştır.

Kadim Yunandan 19 ncu yüzyıla kadar kabul etmek lâzım gelir ki Batı Avrupa'da hukukçular toplumun kralı idiler. İstediklerini istedikleri şekilde uygulatabiliyorlardı.

Bugün Fransa'da avukatlar "Özgürlük yoktur!.." diye barbar beyiriyorlarsa bizde ne demeli?.. Özgürlüğün "Ö" sünden dahi bahsetmemize

imkân yok bu ortam içerisinde ve derler ki: "Avukatlar özgür olabilmeleri için kendilerinin bir savunu duvarının içerisinde olması lâzım gelâr." Ama 19 ncu yüzyılın liberalizmi anlamı içerisinde bilmediği ücret ve ücret mukavelesi ve müvekkil ve vekil münasebetleri içerisinde, çağdaş kalmış bir anlayış içerisinde devam etmeyle bunun teminat altına alınmasına imkân yoktur.

Önerileri hemen söyleyeyim, kısa söylüyorum. Üç öneriler var.

Bu sistemin devam etmesi, yani bireysel avukatların, demin Trabzon delegesi arkadaşımın çok yerinde ve bizim kendi memleketimizin kurallarına çok uygun önerilerini de düşünecek olursak, Türkiye'de hak arama isteyen, yazma ve okumaktan dayoksun vatandaşların yanında savunucu vardır diyebilir miyiz?.. Katılıyorum arkadaşımızın söylediğine.

Şimdi, gelişmiş bir memleket olan Fransa'da bu şikayet var ve diyorlar ki, bunun tek çıkar yolu, artık çağını bitirmiş olan bu liberal kapitalizmin yeni çağa dönüşüp büyük güçlerle kavga edilecek karmaşık şirketlerin karmaşık işlerinin karşısında vatandaşları savunmanın yolu, örgütlü, toplumsal grup savunmalarının teminat altına alınmasıdır; bu ilke.

Bu ilkenin nasıl uygulanacağı tartışılıyor. Daha bu kurallaşmış ve avukatlık kanunu haline gelmemiş.

Bunun için de önerileri şöyle: Fransa'da söylüyorlar bunu.

Diyorlar ki: Avukatları kestirme yoldan şöyle bir kavunu içine sokalım: Bireysel savunma güçlerini pekiştirelim ve ücret düşünmesimler.. Nasıl yapalım?.. Bunu bir salt bir kamu hizmeti haline getirelim ve ücreti de Devletten alsınlar. Fonksiyonilizasyon diyorlar buna, yani bir nevi memuriyet.

Bunun hemen karşısında hakkın savunulması isteyen kişilerin avukat seçme meselesi meydana geliyor. Bunun için de birtakım teklif-

ler ileri sürüyorlar. Seçebilir, seçemez... Aynen kamusallaşmış bir kim doktorluk meselelerini örnek gösteriyorlar.

İkinci, asıl bizim üzerinde durmamız lâzım geldiği olay ise, grup avukatlıklarının nereye bağlanması, nasıl yapılması, ücret meselelerinin nasıl halledilmesi ve bunun nasıl yürütülmesi meselesidir.

Gene de Fransa'da söylüyorum. Biz kendimiz, kendi yöntemimizi kendimiz bulacağız gayet tabii; ama örnek olsun diye söylüyorum:

Fransa'da deniyor ki: Barolar artık -demin avukatlardan bahsettim, şimdi barolardan bahsediyorum- etkinliklerini kaybetmişlerdir. Bunun için, kamuoyunda baroların niteliği her gün her gün düşmektedir. Barolar bir gün bir ihtilaf olduğu zaman bir avukatın boy gösterdiği bir kuruluş değildir. Barolar, hakkında şikayet yapılan bir avukatın şikayet yapıldığı zaman beş senede, on senede bir baroda gözüken, aidatını veren kişilerden kurulu bir örgüt değildir. Barolar, savunma hakkının sorumlusu ve tek sorumlusu olarak, toplumun karşısında hesap vermeye amade ve fakat savunma organizasyonunu da omuzlarına yüklenmiş bir kuruluştur. Artık baroların görevi, grup savunmalarının organizasyonunu yapmak durumundadırlar; görevleri budur. Bu bakımdan, Avukatlık Kanunu değiştirilmeden, artık bireysel avukatlığın çağın dışına bırakılacağı gerekeceği eleri sürülmüştür.

Ben bunları size ışık tutar diye, örnek olur diye aktarmış buluyorum.

İşte İstanbul Barosu bu görüşlere yaklaştıktan sonra buraya daha geniş kapsamlı Sayın Başkanın söylediği gibi 3 ncü Avukatlık Kanununun da yapılması dönemi çok yakın olduğuna göre, buna bir hazırlık olmak üzere kendi bünyesi içerisinde bir komisyon kurmuş ve ilgili önerileri ve kanunları getirtmeye ve tercüme etmeye çabalamış ve birtakım bundan çıkacak sonuçları çabuk olarak değerlendirmeye ve özetleyerek bir tasarı taslağı haline getirmeyi düşünmektedir ve bunu muhakkak yapacaktır ve en kısa zamanda ilgili Türkiye Barolar Birliğine muhakkak iletacaktır.

Bize gelince; yöresel âdetlerimiz ve ekonomik durumlar arasında büyük farklar var. Büyük merkezlerle, küçük merkezler ve dağınık merkezler arasında hakikaten toplumsal kaynat bakımından ne yazık ki, çok büyük farklar var. Şimdi tek bir kuramla bunu halletmek belki de, mümkün olamayacak, işin güçlüğü buradan ileri geliyor. Türkiye'ye özgü faktörlere göre Türk avukatının bağımsız, savunmada hakikaten özgür, gözünü kırpmadan hakkı savunurken kendisini de savunması gerekiyor. Aklınızdan geçmesin ki bu bireysel olabilir. Bu, baroların birbirlerini desteklemesiyle ve bütün baroların, Barolar Birliğinin katkısı altında tek bir yumruk gibi buna hayır diyecek olan hangi idarî makam olursa olsun, onun karşısına taş gibi çıkmakla olur ve bu muhakkak böyle olacaktır. Başka türlü ne bu cübbe taşınır, ne hukuktan bahsedilir, ne avukatlık yapılır, ne de memlekette hak vardır denebilir. Onun için bizim hiç olmazsa bu dönem içerisinde yapacağımız değişikliklerde bağımsızlık meselesinde, özgürlük meselesinde ve avukatların savunması sırasında müdahale meselesinde ve hukuka karşı idarenin haksız ve hukuk dışı davranışlarına karşı neler yapabileceğimizi bu Kanunun içerisine açıkça koymamız gerekmektedir.

Arkadaşlar, belki bu deyim fazla bulacaksınız, önümüzde hak savaşı vardır. Bu savaşı yapmak zorundayız. Bu savaşı yapmadığımız zaman bizden sonraki kuşaklar bize lânet ederler. Madem ki bu noktaya ka-

dar geldik, bu noktadan sonra durmaya imkân yoktur.

Sözümü bitirirken Barolar Birliği Yönetim Kuruluna bir tarzde bulunmadan edemeyeceğim, beni affetsinler; işte güç Barolar Birliğinin eline geçen toplantıda Sayın Genel Kurulunuz tarafından açıkça ve sırtına dayayarak verilmişti. Beni mahcup etsinler ve desinler ki, uygulamaya giriştik ve şunu şunu şunu sizin önerileriniz gereğince yaptık. Eğer 4 aydan beri hiç bir şey yapılmamışsa, biz burada konuşuruz, konuşuruz, konuşuruz ve gideriz.

Maruzatım bundan ibarettir arkadaşlar. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Enver Arslanalp, buyurunuz.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Değerli meslektaşlarım;

Burada Avukatlık Kanununun değişikliği söz konusu olduğu için bendeniz sorumlu mevkide olmama rağmen, bir delege sıfatıyla konuşmak için söz almış bulunmaktayım. Bu sebeple huzurunuzda benim ayrı konuşmak isteğimi anlayışla karşılamış bulunan Yönetim Kurulu arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Arkadaşlarım, şöyle bir geriye dönelim ve ileriye bakalım. Avukatlık Kanunu ve mesleğinizi ilgilendiren konular nereden geliyor ve nereye doğru gidiyor ve biz bunu ne tarafa doğru götüreceğiz. Şunu kabul etmek gerekir ki, toplumumuz barolara çok geç alışmış. İstanbul Barosunda kurulmuş olan ilk baro 1870-72 zannediyorum ve bugün aşağı yukarı 1 asra gelecek; fakat daha henüz örgüt olarak, baro olarak ve avukatlığın ödevleri olarak demokratik hak ve özgürlükler yöntemi için de bir istenilen düzeye vardığımızı iddia etmek mümkün değil. Bu nedenle böyle; bu her halde bizim toplumumuzun bize yüklemiş olduğu tortuları yavaş yavaş atmak mecburiyetinde kaldığımızdan ileri geliyor. Bir taraftan tortuları temizliyoruz; fakat tam bir tortu temizlenirken, bir de bakıyoruz ki başka bir tortu gelmiş sırtımıza. Örnek vereyim size; ilk İstanbul'da kurulmuş olan baronun örgütlenme faslını aldığınız zaman, bizim halen 1976 senesinde örgütle ilgili kanunumuzla karşılaş-

tırdığımız zaman o Kanunun örgüt açısından, dinamizmi veren hükümleri açısından bizden çok ileri olduğu çıkıyor ortaya.

Biz bağımsızlık diyoruz, gayet tabii diyeceğiz; çünkü kendi kendimizi idare etmek zorundayız; ama bu örgüt için bağımsızlık isterken, Anayasanın meslek kuruluşları açısından getirmiş bulunduğu demokratik ilkelere uyma bakımından ne şekilde bir aşamaya varmışız? Biz bir taraftan bağımsızlık için mücadele verirken, kendi içimizde demokratik düzeni hiç bir zaman yansıtmayan bir örgütlenme içine girmiş bulunmaktayız. Halbuki, 1870 senesindeki o Kanunda böyle bir kısıtlama yok kendi örgütleri içinde. 1925 senesindeki Muhammat Kanununda da yok ve anti demokratik olduğu 1951 senesinde ortaya atılmış bulunun ve biz 1963 senesinde ortak toplantı için İzmir Barosunda bu 3394 sayılı Kanunun değerlendirmesini yaptığımız zaman yapmış olduğumuz bir nitelemde anti demokratik dediğimiz zaman bunu hazırlamış arkadaşlarımız bize kızdılar, o Kanuna baktığımız zaman yine örgütlenme açısına geçelim, yine 1136 sayılı Kanundaki kısıtlanmaların bazıları yok orada.

Demek ki, biz bir noktada ilerlemeye doğru giderken, öteki taraftan bir de gerilemeye doğru gidiyoruz. O itibarla, evvel emirde Avukatlık Kanununun değişikliğinde ilke olarak öne doğru gidecek olan kısımlarda ağırlık koymak mevkiindeyiz; çünkü gayet iyi bir tecrübe geçirmiş bulunmaktayız. Baroların hazırlanmış bulunduğu Avukatlık Kanunu tasarisını geriye döndüren, bası kısımlarını daha da ağırlaştırılan o icra kuvveti olmuştur. O itibarla genel ilke olarak, bir taraftan bağımsızlığı savunurken, diğer taraftan kendi örgütümüzde anti demokratik olan kararlara katkıyı engelleyen, örgütün seçimlerinde söz hakkını engelleyen, yapılmış bulunan icrayı, denetlemeyi engelleyen hükümlerin bir defa ortadan kaldırılması şart. O zaman ikisi birlikte giderse, biz tam bir şekilde bir demokratizasyon hareketini işletmiş oluruz. Zaten bugün memleketimizin birinci problemi de her örgütün, her meslek örgütünün bir nevi demokratizasyonu sağlamaktır. Hukukun da demokratiz-

edilmesi şart değil mi? O itibarla şu ciheti temel görüş olarak bizim baroların bir demokratik düzene, yarı lonca mahiyetinde bulunan bu örgütü daha demokratik hale getirme çabası içinde olmalıyız. Sayın Başkanınız Batı'dan, yani gelişmiş olan demeyeyim, ana Batı'dan birçok derlenmeler yaptığınızı söylediler, bu hakikaten doğru; ama bunun üzerinde ısrarla durmalıyız ki, artık Fransa'da olsun, diğer memleketlerde olsun, loncanın daha henüz kendi tortularını atmamış buldukları bu kanunlar hiç bir zaman bize örnek olmayacaklardır. Onların iyi taraflarını almak zorundayız; ama hiç bir zaman kısıtlayıcı hükümleri almak mecburiyetindeyiz.

Bugün Fransa'da bir kiden meselesi belki söz konusu olabilir. Çünkü, onlar bir "Ordr" olarak tespit edilmektedirler, "Ordr" bir lonca'dır; ama demokratik bir meslek örgütü değildir.

Şimdi Merih arkadaşımın Fransa'dan vermiş olduğu örneklerle temas edecek olursak, bugün Fransa'da rical kuvvetini, mandarenlerin kuvvetini barolardan ve hukuk örgütlerinden, avukat örgütlerinden uzaklaştırmak istemektedirler. Demek ki, biz çağın içinde bulunduğu bu demokratizasyon hareketine ayak uydurmak suretiyle mesleğinizi ve örgütümüzü bir aşamaya da götürmek zorundayız. Böyle olunca gayet tabii bunun yansımaları var, yansımaları nereden olacak? Gelecek olan bu camiada çeşitli kimselerin ehliyet dışı bazı sınıflandırmalara tabi olmaması gerekecektir. Biz sunî bazı kısıtlamalarla birinci, ikinci sınıf avukat, şu , bu, falan gibi meselelerden uzaklaşmak mecburiyetindeyiz. Bizim aramıza gelecek bulunanlara da aynı muameleyi yapmak zorundayız. Bugün 65 yaşında olan bir Fransız baro başkanı pekâlâ çıkıyor Genel Kurullarında diyor ki, "Ben stajerlere oy hakkı verilmesini müdafaa ediyorum." İşte biz o ortama girmek zorundayız. Demokratizasyon budur. ("Bravo" sesleri, alkışlar) Yoksa, burada eğer örgütünüzün dinamizminin teşkil eden bu örgütlenme konusu halledilmezse, biz istediğiniz kadar kamu görevi yaptığınızı söyleyelim, istediğiniz kadar haklarımızı al-

mak isteyelin; ama bizi bütünleştirecek olan şu örgüt dinamizmini kurmazsak, şu ozmozu yapmazsak, şu alışverişi eğer biz kendi örgütümüzde tenin etmezsek, bir noktaya varmamız mümkün değil. 1963 senesinde söyledik ve dedik ki, bunu yapıyorsunuz barolar ikiye ayrılacaktır. Nitekin, bu vakıa, gerçek budur, barolar ikiye ayrılmıştır. 16 bin avukat vardır, 16 bin avukattan ekseriyeti kısıtlanmaya bağlıdır, bizim örgütümüz ise realitenin dışında 8-9 bin kişiyi hiç bir cevap vermeyecek şekilde örgütte söz sahibi etmeyecek bir şekilde oluyor. O takdirde biz bağımsızlığa giderken aynı zamanda demokratik bir hüviyetine büründürmek mecburiyetindeyiz örgütümüzü.

Arkadaşların, tabiatıyla biz bunu söyledik ve tekrar tekrar söyleyeceğiz, geriye dönmek yok, daima ileriye gideceğiz. Bakıyoruz, 1963 senesinde İzmir Barosu Ankara'ya ilkeler götürdü. Bugün 1976'dayız, Batı'ya bakıyoruz, daha geçenlerde bütün Fransa baroları ayağa kalktı, yürüyüş yaptılar, grev yaptılar, Biz kendi özgürlüklerimiz için hiç bir şey yapmayacak mıyız? Biz kendi özgürlüklerimiz için bir şey yapamıyoruz, peki öteki taraftan topluma ne şekilde yardımımız dokunacak? O itibarla şunun üzerinde ısrarla durmamız lâzım; biz sendika hüviyetinde bir neslek teşekkülüyüz, sendikal haklarımız için mücadele edeceğiz ve onlar da bizim neslek yararlarımız için mücaddeleler; ama bu toplundan soyutlanma değildir. Bizim yapacağımız bu şekil mücadeleler topluma yansayacak, birbirinin içindedir bunlar. O itibarla biz diyoruz ki, baroların vazifeleri genel anlamda sendikal menfaatlerin mücadelesi yanında, toplumun yararına yapılacak girişimlerde bulunmak lâzım gelir. Bunu soyut olarak söylemek marifet değil, toplumun yararına beyanlarda da bulunacağız. Bunu söylemek gayet kolay; ama ne yapacağız? O itibarla biz İzmir Barosu olarak 1960 senesinde şöyle ilkeler getirmistik ve hâlâ bu ilkeler geçerliliğini muhafaza etmektedir. Size bunu aynen burada 3 maddede okumak isterim ve arkadaşlarıma bu toplantının bir aşama olduğu nazarı itibare alınarak zabıt-

lara geçmiş bulunmasında ve sizlerin bilgilerine sunmakta büyük fayda mütalaa etmekteyin.

İnsan hakları, demokratik hak ve hürriyetleri ilgilendiren hususlarda mütalaa ve beyanname, bunları zaten yapıyoruz bildirilerle; fakat protesto, toplantı, gösteri yürüyüşleri ve buna etkin vaziyet alışlarda bulunmak.

1- İzmir Barosunun resmen 1963 senesinde kabul etmiş olduğu ilkelerden bir tanesi; meslekî hak ve menfaatlerin korunması ve elde edilmesi için faaliyette bulunmak, grev yapmak ve sendikalaşmak. Biz mesleği bu şekilde anlıyoruz. Eğer çağdaşlaşma meselesi bu ise, 1963 senesinde İzmir Barosu bu şekilde bir kararla gitmişti oraya. Bugün hâlâ bu geçerliliğini muhafaza etmektedir ve eğer biz çağdaşlaşacaksak, diğer memleketlerle yapacağımız olan bu gibi aynı düzeye gelme çabalarımız olacaksa, bunlardan kendimizi uzaklaştırmaktan alıkoymamız lâzım gelecektir.

Diğer bir husus genel hatları itibariyle; bir defa şu örgüt konusunun bence kişisel fikirlerin olarak halledilmesi, çözülmesi lâzım gelen birinci problemdir. O itibarla, arkadaşlarımın daha büyük bir kanun, üçüncü kanun, dördüncü kanun gibi fikirlerine gayet tabii saygı gösteririm; ama bugünkü şartlarda biz şu aşamada bunların çıkarılması için çaba sarfetmek zorundayız diyorum.

Diğer taraftan kamu hizmeti şeklinde vazife görmüş bulunduğumuza göre, arkadaşlarım gayet güzel söylediler, kamu hizmetinin bir yansıması, Anayasal hak olarak herkesin mahkemelerde kendi davalarını kovuşturması tanınmıştır; ama ehil kimseler tarafından kovuşturulması gerekir. O itibarla, avukat muhakkak yanında bulunmak zorundadır. Genel prensip olarak avukatsız kimse kalnamalıdır. Peki bunun için ne yapacaklardır, ne yapmanız lâzım; onu öneriler kısmında gayet tabii söyleyeceğiz. İlke olarak bunun adli müzaheret mi, şu mu, bu mu, bunun tartışmasını yapmış bulunacağız. Hiç bir vatandaşımızı biz savunmasız

bırakmayacağız.

Avukatların bağımsızlığından bahsedilmektedir, güzel. Biz diyoruz ki avukat bağımsızdır. Kendinizi şöyle bir tartalım, hangi zamanlarda ve ne zaman bağımsız hissettik kendinizi, Bunun ekonomik koşullarla karşılaştığımız zaman ne bağımsız olarak düşünüyoruz kendimizi? O itibarla, şu bağımsızlık konusunun ekonomik şartlarını , müessesese şartlarını ve sosyal şartlarını da bütün barolarımız düşünmek zorunda ve bunun tedbirlerini almak zorunda ve yeni Kanunumuzda genel açıdan bazı şeyler getirebiliriz konusunda ben müsrüm.

Şurada size genel çizgileri itibarıyla sunmuş olduğum şu tablodan çıkacak olan netice şu: Biz 1976 senesinde kanun değişikliğinin bazı maddelerinin değişikliği sebebiyle örgütümüzü ve avukatların statülerini bir aşamaya daha götürebiliriz. O da, demokratik ilkeler açısından olmalıdır.

Diğer bir konuda burada dile getirilmek zorundadır. Biz gayet tabii hukukun üstünlüğünü burada söylüyoruz; ama soyut olan bir hukukun üstünlüğünün dışında hareket ediyoruz. Hukukun üstünlüğü kelimesini bugün herkes ağızda kullanıyor, belki bu iyi bir şey; ama bunun üzerinde düşünmek gerekir. Acaba, demokratik hukuk üstünlüğü dersek, bazı kimseler bunu ağızına alacaklar mı? Yani, demek istediğim şey şudur ki, hukukun üstünlüğünün 1958 senesinde "Komisyon Enternasyonal Döjeist" tarafından bir ilke olarak ortaya atılmıştır, evet, ama 1969 senesinde Bank-Konk toplantısında hukukun üstünlüğünün her şeyi halletmemiş bulunduğunu tescil etmişlerdir. O itibarla biz gerçeklere uygun olarak bir hukukun üstünlüğü konusunu sadece üst mahkemelerin bir denetlemesi şeklinde, bunun ilerisinde anlamak zorundayız. Zaten bizim gördüğümüz kadarı o "Komisyon Enternasyonal Döjest" in dergilerinde gördüğümüz kadarı İngiltere'de olsun, Amerika'da olsun, Fransa'da olsun ki Fransızlar kullanmazlar gibi, kendileri için bir anlam ifade etmez, sadece angle sakson memleketleri için bir şey ifade ediyor, ne

oluyor; yüksek mahkemelerin bir nevi denetlemesi şeklinde çıkıyor karşımıza. Bizim tatbikatımız ise bunu aşan bir tatbikat oluyor. O itibarla bunu biraz daha somutlaştırmak, biraz daha daha bazılarının da kullanamayacağı bir terminoloji haline getirmek mecburiyetinde kalmalıyız. O itibarla, biz öncelikle demokratik hak ve özgürlüklerin üstünlüğünü tanımalıyız. Bizim için somut budur. Hukukun demokratizasyonu, örgütlerin demokratizasyonu ve demokratik hak ve özgürlüklerin mücadelesi ve onların hayata geçirilmesi meselesidir.

Hepinize teşekkürlerimi sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Şimdi Nebil Varuy, buyurunuz.

NEBİL VARUY (İstanbul)- Sayın Başkanlar, saygıdeğer meslektaşlarım;

Avukatlık Yasası değişikliği hakkında önerileri ve bilgileri derleyen Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Raporu, ele aldığı konuda değişik görüşleri aksettiren, meseleleri tartışmaya açık tutan, genel niteliğinin verdiği imkânla raporun bazı hususları üzerinde genel olarak durmak istiyorum.

Gerçekten de, Yönetim Kurulu Raporu tartışmalara açık niteliğiyle olumlu, geniş bir tecrübe mahsulü ve emek isteyen bir çalışmanın ürünüdür; fakat fikrimce bazı noktalarda eksikliklere ve yanlışlıklara rastlanılmaktadır. Öyle sanıyorum ki, değerli katkılarınızla bu eksiklikler ve yanlışlıklar düzeltilecektir.

Benim öncelikle durmak istediğim konu; avukatın sınıfsal açıdan genel konumunun raporda yapılan tespittir. Avukatı sınıfsal açıdan belirleyen rapordaki bu tespit üzerinde durmama izin veriniz. Yönetim Kurulu raporunda, "avukat" sınıf terimi tırnak içine alınmak suretiyle altı vurgulanarak, "sosyal bir sınıfa mensuptur" denilmektedir. Bu durumda sorulması ve cevaplandırılması gereken soru şudur: Gerçekten avukatlar sosyal bir sınıf mıdır? Bu noktanın tartışılması ve açıklığa kavuşması, yalnız bir teorik ihtiyaç değildir, pratik sonuçları

bu Genel Kurulda verecek olan bir meseledir, temel bir meseledir. Zira Barolar Birliği Genel Kurulu bu Olağanüstü toplantısında gündeminden ötürü özellikle avukatlığın stratejik ilkelerini saptamak durumunda-
dır. Genel Kurulca kabul edilecek Avukatlık Kanunu ön tasarısı, yasama organlarından aynen geçnese bile, bu ön tasarıda yer alan ilkeler, Barolar Birliğinin en yüksek kurulu olan Genel Kurulun kararı olduğun-
dan ötürü bütün avukatları bağlayacaktır, mücadelesi için bağlayacak-
tır, yerleşmesi için bağlayacaktır. Eğer yasanın açık hükümlerine ay-
kırı değilse bu ilkeler yaşama da geçecektir. Bu bakımdan raporda avu-
katın sınıfsal durumuna değinen sözler olumlu bir adımdır; fakat ra-
pordaki görüşe iştirak etmiyorum. Fikrimce, avukatlar sosyal bir sınıf
değildir. Avukatlar, üretim süreci içinde aldıkları yer itibarıyla
sosyal bir sınıf değildir. Avukatlar, ancak bir ara tabaka olarak mü-
tala edilebilirler. Avukatlar, ne üretim araçlarının mülkiyetiyle
olan ilişkileri açısından temel bir sınıftır, ne de fosilleşmiş, top-
rak ağaları gibi sosyo ekonomik kuralların arta kalan mülkiyet ilişki-
lerinden doğan bir yan sınıf değildir. Vekâlet ücreti, ya da avukatlık
ücreti adı altında aldığı gelirin kaynağı, toplumdaki sosyal sınıfla-
rın transferi biçiminde, yani gelirin sekonder dağılım sürecinden kay-
naklanır. Avukatlar, toplumun üst yapı kurumlarına dayalı bir ara ta-
bakadır. Ara tabakalar bu meyanda avukatlar sınıfsal, objektif bu
konularından ötürü raporda iddia edildiğinin aksine, toplumda bir öncü
değildir, bir öncü olarak nitelendirilemezler. Ara tabakaların bu top-
lumsal, objektif karakterlerinden ötürüdür ki, bir yandan Atatürk'ün
Ankara'da Hukuk Mektebini açarken altını çizdiği gibi, bir Baro Başka-
nı Lütfi Fikri Millî Mücadeleye karşı saltanattan ve hilâfetten yana
olurken, bir başka Baro Başkanı Orhan Arsal, 12 Mart döneminde değerli
Yargıç Remzi Şirin'in mahkemesinde kendisiyle beraber Selimiye'de göz-
altına alınmamdan bir iki gün evvel "bağımsızlık için biz de ölürüz"
diye bağırıyordu. Ara tabakaların objektif toplumsal karakterinden

doğar bu aykırı davranışlar.

Bu gözlemlerden çıkan pratik sonuç nedir? Atatürk'ün dediği gibi mahiyetimizi bilelim. Avukatlar bir ara tabaka olarak ancak toplumdaki ilerici güçlerin, emekçi halk yığınlarının yanında yer alma durumundadır ve aydın sorumluluğu ile yer almaktadırlar da.

Avukatlar, toplumdaki ilerici güçlerin, geniş emekçi halk yığınlarının demokratik özlemleriyle özleşmektedirler. Mesleğin gerçek işlemleri de zaten budur. Mesleğin onurunu ancak bu doğrultudaki davranışlar yükseltir. Zira, avukatlar birçok mesleklerden ayrı olarak kitlelerin demokratik özlemlerini sadece dile getirme değil, yargı organlarından alınan her karar, yapılan her savunma ile hayata geçirme olanağına da sahiptirler.

Türkiye Barolar Birliği ve barolarınız bugüne kadar adalet kavramına gerçek bir içerik kazandıran zorlu mücadeleler verme yolunda onurlu adımlar atmışlardır. 9 ncü Genel Kurulumuzda kabul edilen karar tasarıları ve bildirimler bu onurlu yolun duraklarından biridir; fakat 9 ncü Genel Kuruldan bu yana Birlik Başkanı Sayın Profesör Erâm'in iki büyük partinin işbirliği yapması yolundaki önerisi için ciddî kaygılar taşıdığımızı belirtmek isterim. İki büyük partinin işbirliği yapmasını tavsiye eden bu önerinin yurdumuzun yüksek Heyetimizce bilinen somut koşulları içerisinde 9 ncü Genel Kurulca kabul edilen karar tasarılarıyla çeliştiği fikrini muhafaza ediyorum.

BAŞKAN- Lütfen başka konuya geçiniz efendim.

NEBİL VARUY (Devanla)- Efendim, bu başlangıçtan beri...

BAŞKAN- Yönetim Kurulunun çalışmalarını elâştirmiyoruz, Avukatlık Yasası üzerinde konuşuyoruz. Teklifiniz Barolar Birliği Başkanının eylenleri üzerinde veya beyanları üzerinde duruyorsunuz, lütfen bunu bir başka zaman meselâ gelecek toplantımızda eleştirebilirsiniz. Yoksa fikrinize hürmetimiz sonsuz.

NEBİL VARUY (Devanla)- Öyle sanıyorum ki, bendeniz gerekli bi-

çinde fikirlerimi açıklayamadım. Zira, eğer fikirlerimi açıklamış olsaydım, son söylediklerimin avukatlık mesleğinin işleri ve gâderek Avukatlık ön tasarısında yer alması gereken ilkelerle olan bağlantısını göstermiş olurdum, her halde bu kusur benim.

Sözüm kesildiği için bu konuda devam etmiyorum, yalnız bir noktayı tavzih etmek istedim ve onu daha açıklığa kavuşturacaktım; çünkü Sayın Erem'in beyanatı ancak gazetelerden bize intikâl etti, orjinal metni biraz evvel basın bülteni dolayısıyla görme olanağına sahip oldum, o hususta fikirlerimi söyleyecektim; ama Riyasetin buna imkân vermemesi karşısında bu konuyu kesmek mecburiyetinde kalıyorum.

Tekrar sözümün kesilmek korkusuyla söze başlamak durumundayım. Şöyle bir mesele doğdu, genel görüşmenin amacı, bendenizin anladığı kadar genel meseleleri vaz etmekte ve maddelerin tatbikatına ve o gündemin o konusuna geldiği zaman daha teknik olarak ele alınması konularını inceleyecektik. Bu bakımdan avukatlığın amacı hakkında da görüşmek isterim; ama şimdi Riyaset avukatlığın amacı ikinci maddede konuşulsun diyebilir; ama ben yine müsaade ederlerse kendi doğrultumda bana imkân verilsin, zira avukatın amacı meselesi bütün avukatlık meselelerini kapsayan ve onun Avukatlık Kanunu ön tasarısına yansımaları istenilen problemlerdir. Eğer tekrar takdir haklarını aleyhimde kullanırlarsa tekrar sözümü keserim.

Bütün bu deminden beri arz etmek istediğim hususlarla bağlantılı olarak avukatın amacı meselesi gündendedir. Avukatın amacı bilindiği gibi, Avukatlık Kanununda tarif edilmiş ve Yönetim Kurulunun bize sunduğu raporda da bazı noktalar vuzuha kavuşturulmuş, bazı unsurlar eklenmiştir. Her şeye rağmen iki unsurun da Türk avukatının amacının aslı unsuru olduğu kanaatindeyim. Bu iki unsur, avukatın amacını belirleyen tanıma eklenmesi gereken bu iki unsur, yurdun bağımsızlığı ve yurttaki demokratik ilkelerin gelişmesi, yerleşmesi ve kurulmasıdır. Yönetim Kurulu raporunda pek isabetli olarak açıkça belirtildiği gibi, avukatı

bağımsızlığı kavramının başkalaşması zorunlu hale gelmiştir. Artık, kurallarla sınırlı, düşünsel, inzivaya dayanan bağımsızlığı istesek de sürdürmek elimizde değildir. Mikrimcè adalet kavramı da bu iki unsurun tamamlayıcı varlığıyla gerçek içeriğine kavuşmuş olacaktır.

Avukatın amacına bu maddeye eklenmesi gereken bir başka husus da; Barolar Birliğinin görevlerini kapsayan maddede "hukukun üstünlüğü ilkesinin gelişmesi, yerleşmesi, korunmasını sağlayacak her türlü girişimlerde bulunmak" ibaresinin ön tasarıda yer alması gerektiği p isabetli olarak önerilmiştir.

Hukukun üstünlüğünün yaşama geçmesi için verilen mücadelede öncelikle avukatlığın amacına girer. Bu nedenle, "hukukun üstünlüğü ilkesinin gelişmesini, yerleşmesini, korunmasını sağlayacak her türlü girişimlerde bulunmak" ibaresinin Avukatlığın amacını kapsayan ikinci maddeye girmesi ve bu şekilde avukatlığın amacının içinde bulunduğum somut koşullar ve yurt gerçekleri açısından tam bir tanıma kavuşması gereklidir.

Yönetim Kurulu raporunda belirtildiği gibi, genel olarak sunmaya çalıştığım bu düşüncelerin, maddelerin tekrar konuşulmasında somut öneriler biçimine dönüşerek Avukatlık Yasalarına etkili olması gerekir.

Bütün bu söyledilerimle, kopmaz bir bağla bağlı olan diğer mesele; Baroların ve Barolar Birliğinin siyasetle uğraşıp, uğraşmayacağı konusudur. Bu konu 76 ncı ve 111 nci maddelerin değişikliği hakkındaki gündeminden öte genel bir anlam taşır. Orada elbette ki bu hususlar daha detaylı ve metne uyacak bir biçimde eleştirilecek ya da önerilecektir. Ancak, genel olarak belirtmek istediğim nokta şudur; Barolar Birliği Yönetim Kurulu raporunda doğru bir tavır olarak siyasetle uğraşma yasağının Kanundan çıkarılması önerilmiştir; fakat buna zami meten, tabiri mazur görsünler biraz da tavizkâr bir ifade içerisinde "günlük siyaset" terimi ortaya atılmış ve bu şekilde siyaset ya da

politika dediğimiz kavram günlük ya da günlük olmayan diye bir ayrıma tabi tutulmuştur.

Bu biçimde bir davranışın mahsurlu olduğu kanaatindeyim. Kal-
dı ki, günlük ya da günlük olmayan biçimde bir politik ayrımın bilim-
sel olarak da bana pek doğru gelmemektedir. O günlük politika lâfının
küçültücü anlamı, aslında pek bilimsel bir ifade taşımaz. Bilâkis
günlük politika, günlük politik olaylar, somut ve bütüne etkili tak-
tik sorunları içerir. Barolar ve Barolar Birliği günlük olayları da
kendi genel kurullarında oluşan fikirler ve sahip oldukları temel
görüşler açısından değerlendirmek ve yapılan değerlendirmeyi kamuoyuna
aksettirmekle yükümlüdürler.

Barolar ve Barolar Birliği, yurt gerçekleri hakkındaki görüşle-
rini kamuoyuna, kitlelere iletecek, görüşlerinin hayata geçmesi için
elindeki bütün inkânları kullanacaklardır. Yönetim Kurulu raporunda
değindiği gibi, yapay sınırlandırmalarla bu görevin yerine getiril-
mesini önlemek haksız ve isabetsiz bir davranıştır. Bu yapay sınırla-
malar, avukatı, baroları ve onların Birliğini yurt gerçekleri üzerin-
düşünmekten ve düşüncelerini hayata geçirmek için eylemde bulunmaktan
alıkoymaz. Bu avukatın hukukçu olarak, aydın olarak yurtseverlik göre-
vidir ve barolar, Barolar Birliği ve avukatlar bu yurtseverlik görevi-
ni yerine getireceklerdir. Buna hiç bir yasal sınırlandırma mani ola-
maz.

Hepinizi saygılarınıla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İhsan Onan, buyurunuz.

İHSAN ONAN (Konya)- Sayın Başkanlar, muhterem arkadaşlarım;

Bendeniz de oylamayı İlhami Güven arkadaşımız gibi anladım. Ge-
nel görüşme çerçevesi içinde diğer konulara da temas edeceğim konuları
da idim. Benim naçiz kanaatime göre şimdiye kadar olan konuşmalar esas-
bugünün gündeminin mevzuu olan konuşmaların ötesinde bırakıyor bizleri.
zaman kaybına da sebep oluyor. Binaenaleyh, ben genel görüşmelerde sö-

almak hakkından vazgeçiyorum bu nedenle, diğer ilkelerde söz alacağım.
(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Nabi İnal, buyurunuz.

NABİ İNAL (Hatay)- Sayın Başkanlar, değerli arkadaşlarım;

Genel Kurulun kararı doğrultusunda birkaç cümleyle genel görüşmedeki görüşlerimi arz etmekle yetineceğim.

1969 yılından beri Avukatlık Yasamızda gördüğümüz eksikliklerden yaptığımız şikâyetler ve buna ilâveten ceza yasalarında yapılmasını isteyip de bir türlü gerçekleştiremediğimiz bazı önerilerin ilâvesiyle her halde patlama noktasına gelmiştir ve bu nedenle yeni bir yasanın hazırlanması gerektiği kanısındayız.

Birlik Yönetim Kurulunun değerli Başkanın katkısıyla hazırladığı raporun ve rapordaki değişiklik önerilerinin bağımsızlıktan, parlamenterlerin, avukat parlamenterlerin bazı kısıtlamalara gitmesine bu noktadan sosyal güvenliğe ulaşan değişiklik önerilerine ve gerekçelerine büyük bir ekseriyetle katılmaktayım ve özellikle avukat önünde yapılmayan ikrarların geçersizliğinin, yine itham ile savunmanın bir arada başlatılmasının raporda yer almasını takdirle karşılıyoruz. Ancak, ceza yasalarındaki bu değişikliğin Avukatlık Yasasına ne şekilde geçirileceği ve bu konuda başarı kazanıp kazanamayacağımızı biraz da tereddütle karşılıyorum; ama büyük dileğimizi bunun bu Yasa içerisinde hiç olmazsa gerçekleşmesi suretiyle senelerden beri arzu ettiğimiz değişikliğin ve bu suretle devam eden büyük şikâyetlerin, özellikle siyasal iktidarların yarattığı bazı sorunlardan yapılan şikâyetlerin son bulmasıdır.

Rapor hakkındaki genel görüşümüz budur. Yalnız bir tek noktaya da ilâve etmek istiyorum. Raporda adli müzaheret, Avukatlık Yasasının 42 nci maddesi gibi konularda yapılması zorunlu ve açıklığa kavuşturulması gerekli hususlar yotur. Bunların da bulunmasını isterdik.

Bir de sosyal güvenlikle ilgili Yasa değişikliğinin bu uzun ve

dede tahakkuk edecek olan yasa değişikliğine bağlı kalmamasını ve ayrı bir değişiklikle yürütülmesini yine Sayın Birlik Yönetim Kurulunun takdirlerine arz eder, hepinize saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Sabih Atlı, buyurunuz.

SABİH ATLI (İstanbul)§ Sayın Başkanlarım, sayın delege arkadaşlarım;

Avukatlık Kanununun değiştirilmesi hakkında umumî görüşmelerde benden evvel konuşan kıymetli arkadaşlarım aşağı yukarı notlarımda hazırladıklarımdan fazlasını ifade ettiler. Elim boş olarak huzuruza çıktım. Yalnız bildiğim kadarıyla birkaç noktaya temas ederek vaktinizi almadan huzurunuzdan ayrılacağım.

Muhterem arkadaşlarım; 1963 senesinde Barolar Birliğinin nüvesi olan 20 Nisan'da Ankara'da 48 baronun iştirakiyle toplandık ve bugün saatlerce yaptığımız müzakereleri daha çabuk olarak teker teker prensip kararlarını vasetmiş, komisyondan geçirmiş, oylamış ve neticeye varmıştık. Bugün bu böyle olsaydı daha iyi olurdu kanısındayım. Ancak, şunu da söyleyeyim ki, 48 baronun tespit etmiş olduğu 43 prensip, demin Sayın Enver Arslanalp'ın da ifade ettiği gibi bugün dahi güncelliğini muhafaza etmektedir. O zaman hazırlanıp 1963'den 1969'a kadar geçen işlerde bulunan arkadaşlar bilirler, tasarı bu değildi. Tasarı, o zaman iktidarınca kesile kesile ve bilhassa bağımsızlık mevzuu başkanlar seviyesinde olmak üzere komisyonda bizim bütün çalışmalarımıza rağmen sona bırakıldı ve çıkmayacak diye 22 parlamenterin bulunduğu günde bu çıktı. Bunu ifade etmemin maksadı şu; daha çıktığı zaman 1963 senesinin görüşlerinden geri olarak çıkmış bir Kanundur. Onun için Enver Arslanalp'ın ifade buyurduğu gibi ileri bakacak yenilikleri yapmamız zorunludur.

Muhterem arkadaşlarım, bir yerde bir mesleğe tanınan bağımsızlık diğerinden esirgenmemelidir. Hepinizin malûmu olduğu üzere Garp memleketlerinde avukat, baro, Barolar Birliğinin bağımsızlığı hâkinlerden evveldir. Senelerden sonra hâkinler bağımsızlığını kabul etmişler ve so-

nelerdir eski Anayasamızda da, 1961 Anayasamızın 131 nci maddesine göre hâkimler bağımsızdır. Yargı organının bir tarafı bağımsız. Avukatlıkla hâkimlik âdeta paranın yazm--turası gibidir, birine bağımsız verilir, birinden esirgeniz, biri yer biri bakar, kıyanet ondan kopar gibi eğer bir tarafta bağımsızlık verilmiş, öbür tarafta kısıtlanmışsa, öbür bağımsızlık da bazı güncel konularda olduğu gibi tehlikeye girer. Bunun için Barolar Birliği Yönetim Kurulunun baroların, avukatın ve Barolar Birliğinin bağımsızlığı hakkındaki değişiklik önermelerine yürekten katılılım.

Muhterem arkadaşların; bunun haricinde her zaman söylüyoruz, söylüyoruz; fakat maddeye gelince olmuyor. Bizim üç dönem var. Çok büyük ümitlerle gelmiş arkadaşlarımız var. Şunu memnuniyetle müşahade ediyorum; genç arkadaşlarımız bugün genç olduğumuz zamandan daha çok güncel konulara eğiliyor, mesleğin ana davalarına eğiliyor ve sabretmesini, mücadele etmesini biliyorlar. (Alkışlar) Bunun için kıdem mevzuuna oy vermiş arkadaşımızın eskiden; fakat bu kıdem azaltılmalıdır, çünkü genç arkadaşlar kendi kendini yenilenmişlerdir. Kaldırılması maddeler geldiğinde düşünülür. Hiç olmazsa indirilmelidir diyorum.

Muhterem arkadaşların, bir de stajyerlerin durumu biz kendimiz Yasamızda bağlanalıyız. Stajyerlerin bütün Barolar Birliği yardım yapacak denir, kimse yapmamıştır, bu da Avukatlık Kanununda olmalı, maddelere girer. Yani, son olarak şu kelimeyi söyleyeyim, yani Bir Avukatlık Kanunu dahi günün koşulları altında zorunludur; ancak bir an için ne getirirsek kârdır. Bunun için bu maddelerin değişikliği zorunludur

Hepinizi hürmetle selâmlarım efendim.

BAŞKAN- Sayın Zeki Şeremet, buyurunuz.

ZEKİ ŞEREMET (Antalya)- Sayın Başkanlarım, sayın delege arkadaşların;

Avukatlık Kanununun 8 nci senesine yaklaşmış bulunmaktayız. Ağustos aylarında 8 sene tamamen dolacak. Bu süre muhakkak ki bir kanunun

yeniden ele alınması, aksayan taraflarının meydana çıkarılması, eksik taraflarının da ortaya konulması için yeterli bir süredir. Buna rağmen çok olumlu karşıladığım bazı değişiklikler yanında, Avukatlık Kanununun aksayan hükümleri tasarıda gözden kaçmış bulunmaktadır. Ancak, biraz önce de bir usul uyumsuzluğu çıktı, bunların müşahas misallerini bu konuşmada vermek mürkün olmayacak. Yalnız, şu genel konuşmada daima bir idareci olarak elime gelen bir konu var. Biz meslek olarak başkalarının toplumun haklarını savunurken, bağımsızlık istiyoruz. Bu görevimizi ifa ederken bazı şikâyetler Adalet Bakanlığına gidiyor. Çok gördüm, orada bu şikâyetler derhal muameleye konulmakta ve bir meslektaşınız savcının huzuruna celbedilmektedir. Uzun bir dosya genel olarak bir kovuşturmanın sonucunda ağır cezanın karşısına gelirsiniz. Bu konu 4 sene evvel Baro Başkanları toplantısında da Sayın Başkanımıza iletilmişti. Tasarıda bununla ilgili bir değişiklik var mıdır, yok mudur diye aradığımda, ben bulamadım. Tahmin ediyorum ki, genel olarak bağımsızlık meselesinde ele almayı da düşünmüş olabilirler. Binaenaleyh, bu hususu bu toplantıda da halletmekte büyük fayda görüyoruz. Her zaman için savcının ve ağır cezanın karşısındasınız. O kadar tertiplerle de karşılaşılıyor ki, insan büyük teessürler içine giriyor. Birçok vakaların şahidi olarak bilir var, bakıyorum bir şikâyet dosyasında başka nelerle karşılaşılıyorsunuz ve artık arkadaşınızı kurtarmak da elinizden gelmiyor.

Bu itibarla ben tekrar rica edeceğim, bu konuyu şu toplantıda da ele alalım. Bu vesileyle de hepinizi saygılarla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Sait Kaya, buyurunuz.

SAİT KAYA (Ağrı)- Muhterem Başkanlarım ve saygıdeğer delege arkadaşların ve muhterem dinleyici meslektaşlarım;

Sizlere Türkiye'nin en yeni kurulmuş bir barosunun mensubu olarak hitap etmenin vermiş olduğu büyük gururu içindeyim. (Alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım, sözüm yanlış anlaşılmasın ben de birçok

arkadaşlarım gibi gündemin 7 nci maddesini aynı serbest görüşler içerisinde hem genel görüşlerimi ve hem de ayrı ayrı maddelerin izahını yaparken genel fikirlerimi ilâve etmek suretiyle bir tablo halinde sizlere sunmak için söz almıştım; fakat karara uyuyorum, kısa olarak Avukatlık Kanununun değiştirilmesini gerektiren nedenler hakkında bilgilerimi arz edeceğim.

Efendim, şunu iftiharla söyleyeyim ki, bilhassa bulunduğumuz bölgelerde avukatlık görevini ifa etmede çektiğimiz sıkıntılar öyle tahmin ediyorum ki diğer yerlerdeki arkadaşlarımızın karşılaştıkları sıkıntılardan çok ama çok daha fazladır. Bunun nedenlerini maddeler hakkında söz aldığım zaman detaylarıyla izah edeceğim.

Yalnız, şunu da arz edeyim ki, benden evvel konuşan saygı duyduğum meslektaşların karamsarlığı içinde değilim. Ben bugün Ağrı'da avukatlık yapan bir meslektaşınız olarak 1969 yılından evvel yapmış olduğum avukatlıkla 1969 yılında 1136 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesi ve her zaman mevcudiyetiyle iftihar ettiğimiz Barolar Birliğinin kurulmasından sonra çok daha güçlü olarak mahkemelerin karşısına çıkmak şerefine nail olmuş bulunuyoruz. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

1969'dan evvel bir mahkemeye çıktığımız zaman, hiç bir arkamızın olmadığını bilenler istedikleri gibi ezmeye çalışıyorlardı; fakat edilmedik. Biz edilmedik; ama ne oldu arkadaşlarım; müvekkillerimiz edildi. Bu nedenle 1969'dan sonra daha gururlu ve daha güçlü olarak bu görevi ifa ediyoruz.

Avukatlık Kanununun değiştirilmesinde gerçekten büyük zaruret vardı. Çünkü, hakkı ve hukuku savunmak görevinde olan kişinin evvel kendisinin güçlendirilmesi lâzımdır. Avukatlık mesleğini ifa eden kişi zaten güçlüdür; ama kanun indinde zor durumlara düşürülmek için güçlenmelidir. Bunu da ona tanıyacak olan Avukatlık Kanunudur.

Konuşmalarımı maddeler halinde söz aldığım zaman izah edeceğim. Yalnız, özet olarak şunu söyleyeceğim, bugün her yerde olduğu gibi

Baromuz mantıkasında da bilhassa ceza davalarında savunma görevini lâyıkiyle yapmak olanağına hiç; ana hiç sahip değiliz. Şöyle ki, Üsul Kanununun sarıh hükmü vardır, en basitinden müvekkil sizi çağırır, tutuklanmıştır, itiraz yazmanısı ister. Vekâletini alacaksınız; fakat suçunu sorduğunuzda adam sizinle dahi anlaşmak gücüne sahip değildir; ancak tercüman vasıtasıyla konuşabilirsiniz. Tercümana olan kişi vasıtasıyla sorarsınız, "Siz hâkim karşısında ne gibi bir savunmada bulundunuz?" Adam ne şekilde hareket ettiğini izah eder. Bilfars, "Ben elinde tabanca olduğu halde ateş ettin" şeklinde beyanda bulunduğunu söyler. Gelin görün ki, mahkeneye gelip, en tabii hakkını olan müvekkilinizin savunmasının ne şekilde olduğunu bilip ona göre bir itiraz yazmak istediğiniz zaman, açık hükmü hatırlattığınız halde maalesef bu kaale alınmamakta ve siz ancak müvekkilinizin dilinin döndüğü kadar veya yakınlarının size izah ettiği durumlara göre tabiri caiz görün, bütün yolların karla kaplı olduğu bir anda şoförün telefon direklerine bakarak yolu çizmesi gibi siz de müvekkilinizin anlattığına istinad ederek gerek hazırlık ve gerekse ilk tahkikat aşamasında savunmanıza yol verirsiniz.

Muhterem arkadaşlarım; bir de anne davası açılır, dosya ağır cezaya gelir, bakarsınız ki, siz bakkal dükkânına girmişsiniz, savunma bakımından çok acı durumla karşılaşılırsınız ve müvekkile de neyi izah edeceğinizi bilenezsiniz. İşte Avukatlık Kanununda yapılması istenilen değişikliklerin en başında avukatın bağımsızlığı ve her hususta delil tetkik etmek hususunda hazırlık olsun, tahkikat olsun, ilk aşamada kendisine zorluk çıkarılmanası hükmünün kesin maddeler halinde konulması lâzım gelmektedir muhterem arkadaşların.

İkinci bir husus vardır, biraz evvel muhterem arkadaşım ona değindiler. Arkadaşlar, biz mesleğimizi ifa ederken gerçekten kendinizi övmüş olmayalım, toplumun en ileri gelen deniyeceğin; fakat en güvenilen ve mesleğine gıpta edilen kişileriz. Her derde düşen, her s

kıntıya maruz kalan biliniz ki bizden nedet ummaktadır. Fakat, bizde bu kadar memnun olan bir grubun karşısında bir o kadar da memnun olmayan grubun da bulunduğunu hiç bir zaman inkâr edecek değiliz. Bu nedenle avukat devanlı olarak baskı altındadır, avukat devanlı maddî ve manevî tehditler altındadır, Her türlü tehlikelere karşı koymak gücüne sahip olan ve kendisine yapılan inzasız tehditlere boyun eğmeyen bir avukat; fakat maalesef ve maalesef en güvendiği Bakanlık karşısında tuşa gelmektedir. Avukatı inzasız tehdit mektuplarıyla maddî ve manevî baskılarla yıldırmasını bilmeyen kişiler düşünüyorsa 2 satırlık bir ihbar dilekçesiyle nasıl olsa mahallî savcılığın talebiyle soruşturma izni verilecek ve bu suretle avukat hiç olmazsa ağır cezanın karşısına sanık yerine oturacak ve o kişi de hincını almış olacaktır. Buna cömertçe tahkikat açılma izni veren ve avukatlığın bağımsızlığını ihlâl eden olanakları bu Kanun maddesiyle kaldırdığın zaman ancak o zaman toplumun bize yapmış olduğu güveni sağlamış ve bende o güvenle gerçekten savunma hakkını yerine getirmiş olabileceğiz.

Bir de muhteren Birliğimizin raporunda bulunmayan iki hususa değineceğim.

Bunlardan bir tanesi kідem meselesidir. Bu ~~görü~~ bir konudur. Yalnız, Sayın Barolar Birliğinin İdare Heyetinde bugüne kadar hiç düşünülmeyen bir hususla karşılaştım, hatta bu karşılaşmanın nedeni de benim bulunduğum barolardaki avukat adedinin azlığından ileri gelmektedir.

Muhterem arkadaşların, 114 ncü madde der ki, "Barolar Birliği delege olarak seçilmek ve baronun temsil edilmesi için en az 15 yıl kідem şartı aranmaktadır." Peki o baro bölgesinde 15 yılını doldurmuş avukatlar varsa bu ne olacaktır? Kanunda hiç yok. Atıfta bulunmadım. Bekledim ki, aynen baro başkanları seçiminde olduğu gibi şay baroya ait olan avukat sayısı 50'den az olan yerde kідem şartı aranmamasını arıyayım dedim, bulamadım. Belki yanlış olmuş olabilirim bu hus

Bu bakımdan eğer benim bildiğim gibi ise, belki elimdeki metine göre hazırlandın; ama...

BAŞKAN- O konu daha sonra gelecek efendin.

SAİT KAYA (Devanla)- Peki kesiyorum.

Bir de muhterem arkadaşlarım, yine Birliğimizin raporunda bulunmayan bir hususa değineceğim. Biz avukatlar olarak sosyal güvenliğimizi kısmen tenin edebildik. Sayın hocamızın başlangıç konuşmalarında buyurdıkları gibi bu hakkın kazanılması kolay olmadı; fakat istenilen noktaya da gelmedi buyurdular. Gerçekten doğrudur. Bizim gelmemiz istenilen nokta şudur.

İkramiye konusu. Biz prim olarak küçümsenmeyecek bir meblağ ödemekteyiz. Bilhassa genç arkadaşlarımız mesleğe başladıkları andan emeklilik haklarını kazandıkları ana gelinceye kadar bir hayli meblağ edemekteler. Üstelik de bizim statümüz hem işçi , hem işveren primini yatırmak durumundadır. Anayasa hükümlerine göre ninette de külfet de ortak olmak gerekmektedir. Madem ki, biz bu külfeti çekiyoruz, her iki statüyü ödemek zorunda kalıyoruz; şu halde emsallerimizde olduğu gibi bizim de muayyen hizmet süremizi doldurup emekliye ayrıldığımız zaman aynı şekilde Kanunun emsallerimize tanıdığı hakları tanımamız gerekir. Bunun için de gereken tedbirlerin alınacağı ümidindeyiz.

Hepinizi saygılarımla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Burhan Karaçelik, buyurunuz.

BURHAN KARAÇELİK (Zonguldak)- Değerli arkadaşlar;

Bu konuda görüşler yetârince açıklanmıştır. Kanunun değişmesi zorunluluk halindedir. Yalnız, Kanunu değiştirilin, ama gerçek yerini almak istiyorsak, birçok yönlerden kendinizi de değiştirilin.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Suat Yılmaz Yalın, buyurunuz.

SUAT YILMAZ YALIN (Kocaeli)- Muhterem meslektaşların;

Her şeyi tenkit ediyoruz, yine kendinizden başlayalım. Gördüğünüz gibi konuşmasını biliyoruz, gereği kadar dinlenmesini bilmiyoruz, adetleriniz azalıyor ve yok oluyor. Onun için artık ben de bir şey öğrenlin; ama geç kaldın. Konuşmalarda başta söz almak lâzımnış.

Muhteren meslektaşlarımdan ekserisi bağımsızlık mevzuunda genel görüşme içinde temasında bulundular. Bunun ilmî kısmını, maddeler redaksiyonunu elbet zamanında izah edilecektir. Yalnız, bağımsızlık diiyince bir de fiilî halleri gözönüne almanız lâzım geliyor. Meselâ, ben geçen Genel Kurul toplantımızda derin üzüntü içinde ayrıldım. Bir karar aldık, avukatların tabanca taşımalarını istiyoruz. O hale geldi ki, alalâde vatandaş gibi veya başka düşünceli vatandaş gibi kendimizi müdafaa için artık tabanca taşıyacağız. Bilginizi, hukukî dayanaklarımızı bırakacağız, tabancayla kendinizi koruyacağız. İşte bu şartları yok etmenin çaresini aramanız lâzımdır.

Ayrıca, mahkemedeki fiilî durum itibariyle ceza usul Kanununun 58 nci maddesinde hâkimin inzibatî mahiyette dışarı çıkarmahakkı durdukça, avukatın fonksiyonu, bağımsızlığı, müvekkili müdafaası, zayıflığını yitirmeye devam edecektir. Bunu Avukatlık Kanununun özel maddesiyle halletmemiz ve Avukatlık Kanunundaki hükmü ceza mahkemeleri usulüne de teşmil eder cümleler koymamız gerekir.

Bilmiyorum bana mı sakat geliyor; fakat ben ceza mahkemelerinde bir eksiklik daha görüyorum. Diyoruz ki, savcı görevi anne hizmeti gören bir müessesedir. Avukat anne hizmeti mahiyetinde hizmet gören bir elemandır. Sayın Başkanımız der ki, "Avukat yardımcı değil, adale paycasıdır" ; ama ağır cezaya giriyoruz fiilî tesiri olduğunu iddia etmiyorum; ama geleceğin teminatı olarak bir tedbir önermek istiyorum. Bakıyorum aynı mektepten mezun olduğumuz ve taleplerinin aynı şekilde düşünülmesi yerlerinin eşitlik içinde nizama alınması gereken savcıların durumum başka, savcı yukarda, ben aşağıda. Eğer bu teraziye; b

terazi eğer daha eşitlik haline getirilebilirse, kanımca ileriki jüri yoluna gidecek esası temin etme yoluna da gärebiliriz. Ama ne yapalım muhterem meslektaşlarım var, onlar nazariyatı bizden iyi biliyorlar. Ben de öneririm ki, bizim de bulunduğu yeri Avukatlık Kanununda tayin edelim. Diyoruz ki Kanunda, avukatlara mahkeme içinde bir yer ayrılmalı. Ama mahkemenin duruşma salonu içinde neresi ayrılır? İşte bunu tayin etmek için ve savcılarla eşitliği temin etmek için, savcılara eşit değerde ve esasta bir yer ayrılır, duruşma salonunda bunun ayrılması mecburidir şeklinde bir özel hüküm koyarsak, kanaatimce teraziyi daha doğru tartmış oluruz.

Avukatlık Kanunundaki tutuklana müessesesi, tutuklama olunca işten men müessesesi avukatın bağımsızlığını sakatlayan müesseselerden biridir. Bunun da kaldırılması gerekir.

Şimdi arkadaşlar diyorlar ki, dayanışma yapalım, Barolar Birliği bize ön ayak olsun, tedbirler alanım; ama bu sözde kalmasın. Bunu hem kendi menfaatlerinize uygun, hem de müvekkilin hukukuna uygun bir hale getirelim. Ben şöyle düşünüyorum; Barolar Birliği bazı meslekî esaslar bakımından bir protestö duruşmalara girmeme veya herhangi bir karar aldığı takdirde, avukat bu kararın tatbikini temin için duruşmalara girmese veya herhangi bir protestoda bulunursa, bu süre içinde yani Barolar Birliğinin kararına dayanan süre içinde avukatın temsil ettiği müvekkilinin aleyhine veya lehine hak kaybettirici süreler işlenemez diye bir özel hüküm koyarsak; o takdirde hem kendi hakkımızı, hem de duruşmaya girmemekten zarar görmesi ihtimali olan müvekkilleri haklarını koruyabileceğimiz kanısındayım.

Tarifelerin yıllık olarak tanzim zarureti vardır. Çünkü, hayat çok hızlı gitmektedir.

Diğer hususları ayrı ayrı arz edeceğim. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Cemalettin Güçdenir, buyurunuz.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Sayın Başkan, Sayın Yönetim Kurulu, muhterem arkadaşlarım; saygılar arz ederim.

Bendeniz bölümlerde konuşmayı tercih etmiştim; fakat lütfettiler, usul yerini bulsun diye huzurumuza geldin. Kısaca bir iki nokta temasla yetineceğin.

Arkadaşlarım, 6 ncı maddeyi konuşuyoruz. 8 nci maddede adli hizmetlerin daha iyi bir şekilde görülmesi konusunda genel bir görüşün açılması hakkında İzmir Barosunun önerisinin görüşülmesi var. O zaman mesleğe ilişkin bütün derterimizi ifade inkânı bulacağız. Bu öneriye ötürü İzmir Barosuna da şükranlarınızı arz etmek isterim.

Bütün arkadaşlarım genellikle şu derlemeyi bir nevi rapor kabul ettiler ve hence Yönetim Kuruluna haksız taanlarda bulundular. Arkadaşlar insaf edelim, şu bir emeğin mahsulüdür. Bu kâmil, harukulâde derleme olmayabilir; fakat kanımca mükemmel bir emeğin mahsulüdür, mükemmel bir çalışmanın ürünüdür. Sağolsunlar hepsini bir araya toplamaşlar, bize düşünmek, incelenek, yollar aramak inkânını vermişler. Bundan ötürü Yönetim Kuruluna bilhassa şükranlarımı sunmak isterim. (Alkışlar)

Arkadaşlar, daha iyi bir yasayı, daha iyi bir geleceği arzu ederken geçnişi kötülenek lâzım. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu bize çok şeyler getirdi, işte şu toplantıyı, şu Yönetim Kurulunu getirdi, sigorta inkânlarını getirdi, bütün bu meseleleri dayanışna içinde halletmek inkânını getirdi. Neden böyle 7 sene içinde bu inkânları bahşeden bir Yasaya müdemadiyen sırtınızı çeviriyoruz, onu böyle çağı geçmiş şekilde ithan ediyoruz, yeriyoruz; yapmayalım bunu. Bu itibarla, o Kanunun müzakeresi sırasında, hazırlanması sırasında, t biki safhasında gnekleri geçmiş olanları da huzurunuzda şükranla yâd etmeyi bir vicdah vazifesi telâkki ettiğimi bilhassa belirtmek isterim. (Alkışlar)

Bir taraftan meslekta saygınlık istiyoruz, bir taraftan staji

indirelin, intihani da kaldıralın diyoruz. İntihandan korkan bir zümrenin mesleğe getireceği saygınlık ne olur? Arkadaşlar, insandır evrenin teneli. Muhammet bir insandır, Atatürk da bir insandır, Mevlâna da bir insandır, bunlar bir evrendi ana. Gidip Yargıtaydaki tebdinameyi okuyup müzekkiline kararı bozduracağını ama şu kadar bin lira isterim derse, tetkik ettiği dosyanın içinden evrak kaybedecek kadar kötü yollara cüret ederse, üç senelik avukatken mahkeme koridorunda ceza Kanununun 62 nci maddesini onun nosyonundan bihaber olarak sorup öğrenmek zaruretini duyarsa, böyle avukata cemiyet itibar etmez, itimat etmez. Siz istediğiniz kadar sendikalaşın, istediğiniz kadar örgütlenin; elemanlarınız birer insan olarak bu zaaftan kurtulmazsa, avukatlığın müdafii olmanın yüceliğini, vakarını, insanlığını gönlünde ruhunda duymazsa, kendini zaruretlerle, siyasî zaafılarla, güncel hadiselerle bir o yana, bir bu yana çarparsa, elbette ki cemiyetteki itibarını kaybeder, elbette vatandaş ona itimat ve itibar göstermez.

Bu itibarla, bu konulara geldiğimiz zaman staj meselesine, kıdem meselesine, maaşlı staj meselesine geldiğimiz zaman lütfen bu acı gerçekleri, içinizdeki bu korkunç gerçekleri de nazarı itibare alarak gerekli tedbirleri düşünelim arkadaşlar. Stajerlere maaş verilsin; ama o stajer intihandan korkmasın. Yanında bir stajere 6 ayda 6 dosya tetkik ettiremezsen, ben o stajer için baroya ayda 3-5 dosya tetkik ettirdin diye bir hesap verne mevkiinde ve mecburiyetinde olmazsak, onu yetiştirmezsem, onu mesleğe attığım gibi otomobil isterim, apartman isterim, siyasî mevki isterim diyecek halde gelirse bu toplumun içerisine olmaz arkadaşlar. Sırası geldikçe bu acı gerçeklere de temas edelim, unutmayalım.

Güzel bir aşanadıyız arkadaşlar. Avukatlık Yasasının değiştirilmesine lüzum vardır, zaruret vardır, buna inanıyorum; ama sadec ufuklara bakarak değil, gözümüzün önündeki çukurlara da bakarak. Politika-ya ağırlığımızı koymak, herhangi bir sendika gibi bir o yana, bir bu

yana yalpa vurarak değil, başarısız neticelenen gösterilerle değil, Taksim'de başlayıp da Şişli'de "Kürtçe" sloganlara tevessül edilecek şekilde suiistimallerle değil.

ZİYA NUR ERÜN (İstanbul)- Ne demek istiyorsun?

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Devamla)- Demek istediğimi gazeteler yazdılar. Milliyet'i okuyun, 10 tarihli Milliyet'i okuyun göreceksiniz. Milliyet'in yazdığından bahsediyorum. Şahsınızı, mesleğimizi ve toplumumuzu tenzih ederim. Suiistimallere değinmek istiyorum. Sizleri tenzih ederim. Şu veya bu şekilde suitefsire dudağım dönse bile, yâce meslekî haysiyetim dönmez. Endişe etmeyin, bir ima'm yok, acı gerçeklere temas etmek istiyorum.

Gönülden saygılar sunarım aziz arkadaşlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Orhan Apaydın, buyurunuz.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Sayın Başkan, sayın meslektaşlarım; Gündemimizin 7 nci maddesine ilişkin olarak genel nitelimesiy açıklanan görüşmeler hakkında söz alanların sonuncusu olduğumu sanıyorum. Bu kadar geç söz almanın nedenini açıklamak isterim önce.

Olağanüstü Genel Kurulun gündemi tespit edilmiştir. Bu gündemle ilgili olarak Avukatlık Yasasının değişikliği konusunda 7 nci maddede görüşme açılması ve karara varılması öngörülmektedir. Şu halde biz Genel Kurul olarak bu görüşmelerden sonra genel görüşme diye nitelinen bu müzakerelerden sonra bir de karar almak durumundayız sanıyorum. Şimdi bu birtakım meseleler ortaya çıkarıyor, usule ilişkin meseleler. Yüksek Genel Kurul müzakere usulünü tespit etti filhakiki. Bunu yeniden görüşmeye imkân vardır pek tabii, Genel Kurul müzakere usulünü tespit eder; fakat bel ve şartlara göre yeniden müzakere usulü de yeni esaslar getirebilir.

Gündem bu olduğuna göre ve gündemle de bağlı olduğumuza göre,

Nebil Varuy arkadaşımız konuşurken gündem dışı telâkki edilen bazı fikirlerinin de gündemle ilgili olduğunu kabulde zorunluk var. Şöyle ki, biz karar almaya davet ediliyoruz bir yerde; fakat bilmek isteriz ki, aldığımız kararlar nazarı itibare alınacak mıdır? Bir karar alacağız Genel Kurul olarak bazı konularda, bu kararların lâzımı icra olması için Barolar Birliğinin en yüksek organıyız; ama müzakere ve karar organıyız, icra organı değiliz. Aslî yetkiler bizde olmakla beraber müştak yetki Yönetim Kuruluna aittir. Yani, Yönetim Kurulu bunları nazarı itibare alacak ve buna göre bir tasarı hazırlayacak ve bunu yetkili organlara verecek.

Şimdi Nebil Varuy arkadaşım, "gündem dışı telâkki edilen" sözünü le şunu anlatmak istedi; burada Yönetim Kurulunu eleştirmek değil. Daha önceki Genel Kurulda aldığımız kararlar 5 ay geçmesine rağmen ve bu kararlarla ilgili birçok olaylar cereyan etmesine rağmen, bu kararların uygulanmasının gerekmesine rağmen, zorunlu olmasına rağmen icra edilmediğine göre bizim buradaki çalışmalarımızın neticeleri pratik bakımdan ne olacaktır; bunu elbette öğrenmek delege arkadaşların hakkıdır.

Şimdi ikinci husus da şu: Şu saate kadar genel görüşme diye niteleniyor. Meslektaşlarımız yurdumuzun dört bir köşesinden buraya sadece bir görüş teatisinde bulunmak için gelmemişlerdir. Buraya etkili olmak için gelmişlerdir. Görüşlerini yazılı olarak da verebilir Yönetim Kuruluna, mektupla da verebilirdi. Mesele böyle değil. Burada birçok sorunların aydınlığa kavuşması, Genel Kurulun eğiliminin kararlarla belli olması gerekiyor ki, gündemde de karara varılması şeklinde bir madde vardır.

Biz bugün genel görüşme yapıyoruz, genel görüşme diye bir şey olamaz. Kanun tasarılarının görüşülmesinde tasarının tümü hakkında görüşülebilir. Peki arkadaşlar tasarı nerede? Tümü hakkında bir görüşme yapıyoruz. Sonra maddelere geçeceğiz. O tümü hakkında görüşme yap-

tiğimiz tasarı nerede ve o maddeler nerede?

BAŞKAN- Orhan Bey, bir noktayı hatırlatmak istiyorum. Genel Kurul bir müzakere usulü tespit etmiştir. Bu müzakere usulününün eleştirilmesi için söz almadınız. Genel Kurulun tespit ettiği müzakere usulüne göre Yasa değişikliği hakkında genel olarak düşüncelerinizi belirtmek üzere söz aldınız.

ORHAN APAYDIN (Devamla)- Şimdi sorumlu bir durum var, onun içi ortaya atıyorum usul meselesini. Usul meselesi her zaman ortaya atılabilir ve her zaman konuşulabilir. Şimdi ben genel görüşme dışında usul hakkında söz isteyebilirdim ve Sayın Başkan da bana usul hakkını söz vermek mecburiyetindeydi. Yani, usul esasa tekaddüm eder. Şimdi benim bu görüşmemi geçerli telâkki etmeniz gerekir. Yararsız bir şey söylemiyorum. Ben size yararlı olmak istiyorum. Bir neticeye varmamı gerekiyor. Uzak yerlerden geldik zaman veriyoruz.

Bir metin olmadığına göre, genel görüşme denilen bu müzakere-lerde çeşitli sorunlar ortaya atılıyor, onlara temas ediyorum.

Avukatın bağımsızlığı, baroların bağımsızlığı, baroların siyasi faaliyetlerde bulunma konusu, hangi faaliyetler siyasîdir, hangi faaliyetler siyasî değildir; bütün bunlar "siyaset" sözcüğünün kavramının belirlenmesini gerektiriyor. Bugün öyle bir kavram yozlaşması var ki ülkemizde, özgürlük kavramı olsun, bağımsızlık kavramı olsun, siyaset kavramı olsun, bunların anlamı alabildiğine tahrif edilmektedir. Siyaset kavramı üzerinde Yönetim Kurulunun raporunda çeşitli görüşler ileri sürülürken meselâ ilginç bir ölçü konmuştur. Günlük politikayla iştigal etmek siyaset sayılabilir. Yani, kesin bir tanımları değil sanıyorum Yönetim Kurulunun; ama bir ölçü getiriyor, bir anlayış meselesi. Bu ne demektir? Hangi günlük hareket siyasî hareket, hangi söz günlük siyasete girer, hangi söz günlük olmayan, sürekli, zaman dışında bir siyasete girer ve bütün bunların, bu kelimelerin ifade ettiği kavramların açıklığa kavuşturulması, belki karara varma

şeklinde ilke kararları oylarınıza gelecektir. Bu hususta nasıl bir açıklığa kavuşacağız? Bu müzakerelerin hitamında oya konurken sıhatli bir neticeye varmak inkânını ben görümiyorum. Onun için usul meselesi hakkında maruzatta bulunduğum bu genel görüşmeyle ilgili olarak.

Bu Genel Kurullar genellikle komisyonlarla birlikte çalışırlar. Kendilerinin yetkilerini devretmezler. Kendi içinden seçecekleri komisyonlara yetki verirler. O komisyonlarda İzmir delegesinin teklifi var, Yönetim Kurulunun ortaya attığı görüşler var. Bütün bunlar telif edilir, bunlar da bir zaman meselesidir, üç günlük bir çalışma içinde bitmez. Ziya Nur arkadaşımın önerdiği gibi zaman içinde, meselâ gelecek Genel Kurula kadar bu değerlendirmeler yapılabilir.

Şimdi fazla vaktinizi almak isteniyorum. Bu durumda genel görüşmenin sağlıklı bir sonuca varacağı inancında değilim. Genel Kurul bu meseleyi bir daha tezekkür etmesi, maddelere geçilmesi deniyor. Şu safhaya geçmeden evvel bir kere daha tezekkür etmesi, ya gelecek Genel Kurula kadar sürececek bir komisyon teşkili üzerinde durması veya hut ta şu anda bir komisyon teşkil edip bu metinlerin telif edilmesi zorunlu bulunmaktadır. Bunu takdirinize arz ediyorum. Yalnız bu meseleyi yüksek takdirlerinize arz ediyorum.

Saygılarımla efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Şükra Akmansoy, buyurunuz.

ŞÜKRÜ AKMANSOY (Bursa)- Cemalâttin Bey, bir kısım delegelerin çağdışı bulduğu şeklindeki ifadelerine değinerek, geçmişte hizmeti olan ve 1136 sayılı Kanunun çıkmasında hizmetleri olanlara da şükran borcumuz vardır. Çünkü, işte böyle bir toplantı yapılmasına o Kanun vesile olmuştur deniliyor. Buradaki temasım şundan doğuyor; biz dün değil, bugün 1136 sayılı Kanunun neden değişmesi gerektiği üzerinde duruyoruz. Eğer geçmişe saygı duymak hususunda ayrıca düşünceleriniz olursa, onu her zaman ifade etmek imkânına sahibiz ve bu vesileyle sayın Cemalettin Meslektaşımızı da tatmin etmek için geçmişte hizmet-

leri olanlara da bir de teşekkür etmeyi sözlerinize ilâve etmek suretiyle kendisinin isteğini yerine getirmiş olalım.

Sayın arkadaşlar, ister Cemalettin Bey arkadaşımızın ifade ettiği gibi, kabul ettikleri gibi bu Kanunun değişmesi zarureti üzerinde birleştiklerine, isterse birkısım arkadaşlarımızın günün gerçeklerine uymadığından dolayı çağdaşı kaldığını iddia ettikleri 1136 sayılı Kanunun değişmesine ilişkin şeklindeki ifade tarzıyla beyan edilmiş olsun; ama hepimizin ittifak ettiği bu Kanunun değişeceği meselesidir.

Ben bir meseloyu söylemek için çıkmıştım; fakat vesile oldu bana bu sözleri söyletmeye, fazla zamanınızı aldım.

Biz burada birtakım kararlara vardık, hatta bir redaksiyon komitesi kurduk, bunun maddelerinin hangi yönde değiştirilmesi gerektiği üzerinde eğilimlerimizi tespit ettik; ama bugünkü parlamenterlerin niteliği ve niceliği itibarıyla hazırladığımız bu tasarının alel acele Meclise sunulması halinde çıkmaması endişesini duyuyorum. O itibarla, bu Kongrenin daha verimli bir noktaya gidebilmesini temin etmek için bu öneri ve ilkelerimizin Sayın Birliğimize iletilmesi sırasında kendilerinin de bu noktaya dikkatlerini çekmek istedim. Bir anda da kuşku oldu, demin bir sayın meslektaşına ifade ettim, Yönetim Kurulunun sanki bu ikaza ihtiyacı varmışgibi bir durum yaratabilir, kuşku var, onların izanlarından şüphe mi ediyorsun gibi kendi kendime sorduğum bir suale rağmen söz aldım. Özür dilerim, hepimizi saygılarınızla selâmların. (Alkışlar)

RAHMİ MAGAT (Ankara)- Yeterlik önergesi olmadığına göre genel mahiyette söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurunuz.

RAHMİ MAGAT (Ankara)- Sayın Başkanlar, değerli delege arkadaşlarım;

Geçen olağan Genel Kurul toplantısında alınan ; Birlik Yönetimi

Kuruluna verilen görev, bu Olağanüstü Genel Kurulun yapılması ve bu Olağanüstü Genel Kurulun maddelerini teşkil eden konularda bizlere hazırlıklı gelmeleri göreviydi ve Birlik Yönetim Kurulu buna inanmış olarak huzurlarınıza bir derleme metinle geldi. Ben de rapor tabiri üzerinde durmak istemiyorum. Bence asıl üzerinde durulması gereken konu;"acaba Birlik Yönetim Kurulu böylece baroların ve kendilerine yansıyan sorunların bir derlemesiyle mi gelmeliydiler, yoksa bu konuları bir Avukatlık Yasası değişikliği önerisi şeklinde veya tasarısı şeklinde madde metni halinde mi getirmeliydiler"olmalıdır. Yoksa, Birlik Yönetim Kurulunun bu Olağanüstü Genel Kurul için geçen Olağan Genel Kurulda verilen ve yerine getirdiği şu toplantının yapılması, şu gündemin düzenlenmesi ve şu belgelerin sizlere sunulmasıyla gerçekleşmiş bulunmaktadır.

Süphesiz ki, Birlik Yönetim Kurulunun kendini savunmada müzede ihtiyacı yok; ama gerçekleri dile getirmek de görevimiz. Eğer Genel Kurullarda verilen görevin yerine getirilmediği hususunun tartışılması gerekirse şüphesiz onun hesabının verileceği Genel Kurullara gelinecektir, orada hesap soracak arkadaşlarla, hesap verecek Yönetim Kurulu kanun çerçevesi dahilinde kendine düşenleriyerine getireceklerdir. Biz bu hususa değinmek isteniyoruz ve buranın da yeri olduğuna da kani değiliz.

Şu halde genel sorun acaba bu değişiklik önerileri hakkında hangi tutumu izlemek gerekli idi? Biz de Ankara Barosu olarak üzerinde çalıştığımız zaman baktık, elimizde her madde, her sorun veya her ilke için Birliğin getirmiş olduğu bir teklif, bir öneri, bir benimsediği tez yok. Kendi aramızda da tartıştık, böyle olur mu bu, ortada bir şey yok, biz ne yapacağız? diye ve şu neticeye vardık: Birlik Yönetim Kurulu isabetli bir yol izlemiştir. Çünkü, bize kendi fikirlerinin empozisi yerine, çeşitli öneriler üzerinde düşünme ve bunlardan uygun gördüğümüzü savunma ve bunun gerçekleşmesini izleme olanağını bize

sağlamıştır. Biz de bu yöntemlerini isabetli bulduğumuz kanısına vare-
rak Birliğin bu çalışmasından dolayı kendilerini kutlamaya ve aynı
görüşte olduğumuzu ifadeye karar verdik.

1136 sayılı Kanunun geçirdiği aşamaları gözönünde bulundurmakt
fayda var. Gençekten 1963 yılında hatta çok daha eskiden başlayan bu
konudaki çalışmalar buna ait raporları ve ilk tasarımı izleme olanağı
bulsaydınız görecektiniz ki, 1136 sayılı Kanun 1963 yılında Ankara'da
saptanan ilkelerin ve bu ilkelerin ışığında İstanbul'da günlerce ve
hatta jürilerin dışardan elini eteğini çekip çalışmaları veya papanır
seçiminde bir odaya kapanıp bütün imkânlarla yoksun olarak bazı ileri-
ni hasretmeleri şeklinde bir çalışma sonucunda hazırlanan ilk tasarı
ile yasalaşan tasarının aynı olmadığını göreceksiniz ve bu tasarıya
bunu görmüş ve saptamış bulunuyorsunuz.

O halde iki sorunu birbirinden ayırmakta yarar var. Birisi, b
lere düşen ödev; yani Yasada yapmanız gereken ve şüphesiz ki bu son
yılların süratli temposuyla kısa zamanda modern ilkelere göre saptan-
dığı kanısına varılan hususların, ister teknik alanda, ister sosyal
alanda olsun aradan geçen çok kısa bir dönem sonra yetersiz olduğu, b
bu çağdışı tabirini burada kullanmak istemiyorum, çünkü aynı görüşe
katılmıyorum; ama birtakım ihtiyaçlara, sorunlara karşılık veremediğ
de bir gerçek.

Şimdi iki gerçeğe karşılaşıyoruz. Birisi; Genel Kurullarda
avukatların kendi ihtiyaçları için saptadığı ilkelerin parlamentoda
kısıtlamaya ve kendi eğilimlerine göre bazı değişikliklere uğranırken
sonra zaten ortaya çıkan metin onun hiç olmazsa büyük bir kısmının
eksik olarak yasalaşmasını sağlıyor. Bir de, aradan geçen süre toplu
da sosyo-ekonomik değişiklikler ve dünyadaki değişikliklerin yarısına
sıyyla meydana gelen son değişikliklerle buna ayak uyduramayınca, şüpl
siz bugünkü yasa değişikliği zorunluğu ve bir de uygulamadan, bu son
1136 sayılı Kanunun uygulamasından doğan sorunların da ortaya çıkardığı

meseleler bu konu üzerinde bizi ciddi bir çalışmaya yöneltiyor.

Şunu bir gerçek olarak ifade etmek lâzım ki, 1136 sayılı Kanun mesleğimize büyük katkılar getirmiştir arkadaşlar. Çünkü, düne kadar meslek onuru, meslek sorunu, meslek mücadelesi, meslek dayanışması dediğimiz konu bireysel olarak ancak yapılabilirken, bugün bunu örgüt sayesinde güçlü olarak yerine getirme olanağını bulduk; ama bunu yeterli bulmuyoruz. Gayet tabii yeterli bulmuyoruz, bu bir aşama idi ve Barolar Birliği fikri, o zaman toplantılara katılan arkadaşlarımdan bazıları hatırlarlar, biz 1963 yılında Barolar Birliği fikrinin gerçekleşmesini görmeyi çanı gönülden istememize rağmen ütopya gibi görüyorduk. 1963'de Barolar Birliği kurulacak ve Türkiye'de de böyle bir örgütün kurulmasına Parlamentoda gözyumacak ve güçlü bir kuruluş çıkacak. Biz bunları Parlamentoda, koridorlarda savunan arkadaşlar çok iyi biliriz bize aynen şu tabiri söylediler; "Yahu yeter. Zaten bir sürü baskı grupları var, bir de siz mi çıkacaksınız?" Orada hâkim olan görüş buydu; ama buna rağmen çıkması da hakikaten mesleğimiz için şanstır, başarıdır, nasıl değerlendirirseniz bu sizin bu konudaki görüşünüze bağlı; ama birçok arkadaşlar da 1136 sayılı Kanunu yerden yere vurmakta, belki bugünkü koşullara göre haklı sayılabilirler.

O halde bizim burada yapacağımız şey, şu üzerinde durduğumuz ve metinlere sıra geldiği zaman görüşlerimizi tespit edeceğimiz konularda en iyilerini saptamak ve bunların bugünkü ülke koşullarına göre, meslek koşullarına göre, adalet sorunlarına göre, hukukun üstünlüğü ilkelerine göre en iyisini burada belirlemek, burada bizim göreviniz bitecek. Sonra bu tespit edilen hususları Birlik Yönetim Kurulu iyi bir redaksiyonla bunu daha evvel de arz ettiğim gibi çeşitli olanaklardan da yararlanmak suretiyle en iyi şekilde yapacaklarına inanıyorum, bir tasarı haline getirmek, bu ikinci aşama. Ama, mesele burada bitmeyecek. Üçüncü aşamada acaba Parlamentodan biraz evvel konuşan meslektaşımın ifade ettiği gibi çıkıp çıkmayacağı bir sorun olduğu gibi, çıkacağı

düşünülse dahi acaba Nasrettin Hoca'nın kuşu gibi mi çıkacak endişesi bende de var. O halde sözlerinden şu sonucu çıkarırsanız tabii doğru değil, canım nasıl olsa Parlamentosu kuşa dönecek o halde bu kadar çabaya ne hacet. Gayet tabii ki, böyle bir görüşte değilim; ama biz burada gerçekten en iyisini, en yararlısını, en yararlısını, en zorlusunu, en gerçekçisini saptadıktan sonra, bunun çıkması için de bazı çabalar göstermek zorundayız. Avukat olarak parlamenter arkadaşların üzerindeki etkinizi dostluk yoluyla, parti yoluyla kullanmak suretiyle barolar olarak ve Barolar Birliği olarak. O halde önce göreviniz bitmiyor burada, bu sonuçlarda elde edeceğinize inandığım ve meslek için çok yararlı olacağını candan inandığım ve hepimizin yararına olacağını inandığım bu sonucun gerçekleşmesini sağlamak için de bir çaba göstermek ve bunu Birlik Yönetim Kurulunun omuzlarına tek başına bırakmamak onlara yardımcı olarak en iyi şekilde bu yasa değişikliğinin mesleğimize lâyık bir şekilde çıkmasını sağlayacak çabada bulunmak gerekmektedir ve bunu yapacağınıza emin olarak hepinizi saygıyla selamlarım.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Konuşmacıların konuşmaları bitti. Bu arada Başkanlığa gelen üç telgraf daha var, sunuyorum:

"Sayın v. Faruk Erem

Atatürk Kütüphanesi, Konak-İZMİR

Davetinize teşekkür eder, en iyi dileklerini sunarım

Semih Sancar

Orgeneral

Genelkurmay Başkanı" (Alkışlar)

lar)

"Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı, Atatürk Kütüphanesi

Konak-İZMİR

Yoğun çalışmalarım sebebiyle Genel Kurulumuza katılamıyorum.

İlginize teşekkür eder, toplantınızın başarılı geçmesini dileyerek siz

ve değerli meslektaşlarıma saygılarını sunarım.

Ali Şevki Erek

Gençlik ve Spor Bakanı"(Alkış-

lar)

"Sayın Avukat Faruk Erem

Atatürk Kütüphanesi, Konak-İZMİR

Yoğun çalışmalarım nedeniyle Olağanüstü Genel Kurul toplantı-
zda bulunamadığım için müteessirim Kongre çalışmalarında başarılar
diler, en iyi dileklerle saygılar sunarım.

Orhan Öztrak

Gümrük ve Tekel Bakanı"(Al-

kışlar)

Efendim, Avukatlık Yasası değişikliğiyle ilgili olarak günde-
min 7 nci maddesinin birinci bölümü olan genel görüşme kısmı 19 sayın
delegenin söz almasıyla tanınlanmış oluyor. İkinci aşama konulara
girmek ve ilkeleri tespit etmek olacaktır.

Sayın Hocamıza söz vermeden önce bir noktayı belirliyeyim. Bu
gündemin ikinci bölümüne zannediyorum yarın geçeceğiz.

Buyurun Sayın Faruk Erem.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanım, aziz meslektaşlarım;

Bu genel görüşme dahi sizlerin Yönetim Kuruluna ne kadar güçlü
ışık tuttuğunuzun gerçek bir kanıtıdır. Bu genel görüşmelere Yönetim
Kurulu adına cevaplar vermek isterdik; fakat vaktimiz çok ilerledi.
Acaba şimdi mi enir buyurursunuz, yarın sabah mı, yahut bütün konuşma-
ların sonunda mı, bunu takdirlerinize arz ederim efendim.

BAŞKAN- Bir noktanın açıklanması gerekiyor. Genel görüşmeler
Yönetim Kurulu raporunun eleştirisi mahiyetinde olmadığına göre bir
cevap verme zorunluluğu var mıdır, yok mudur, bu pek tabii ki tartışıl-
acak bir şeydir. Genel görüşmede arkadaşlarımız Avukatlık Yasa deği-
şikliğiyle ilgili olarak fikirlerini belirteceklerdir.

Şimdi gündemin 7 nci maddesinin birinci bölümü bitmiştir. Mes-

lektaşlarımız genellikle değişik açılardan olmakla birlikte Avukatlık Yasasının değişikliği konusunda fikir birliğine varmış bulunmaktadır. Şimdi toplantıyı tatil ediyorum. Saat 9.30 yarın sabah toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.00

1 Mayıs 1976 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 9.30

BAŞKAN- Ekseriyetiniz vardır, ikinci günün birinci oturumunu açıyorum.

Bildiğiniz gibi dünkü oturunda gündemin 7 nci maddesinde genel görüşmeler bölümünün müzakeresini tamamlamış ve bölümlere geçme kısmına gelmiştik. Bugün müzakereler bu noktadan başlayacaktır.

NABİ İNAL (Hayat)- Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurunuz.

NABİ İNAL (Hayat)- Hepinizi saygıyla selâmlarım.

Gündemin başlayacağımız maddesinde görüşülecek hususlar ilkelere halinde 7-8 maddeye ayrılmıştı. Yalnız bunlardan bir tanesi Anayasa Mahkemesine dava açma hakkının görüşülmesi. Halbuki, Olağanüstü Kongrenin konusu Avukatlık Kanununda yapılacak değişiklik. Diğer Anayasada yapılacak değişikliği kapsıyor. Genel Kurulun zaten böyle bir konuda karar almasına olanak yoktur. Başkanlık Divanından dileğimiz, bunun sırasında geldiğinde gündemden çıkartması ve daha sonraki maddeye görüşmeye almasıdır.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Arz ettiğim gibi bölümlerin müzakeresine geçmiş bulunuyoruz. Bu şu şekilde olacak; dün tespit edilmiş bölümler ve sıralar vardır. Her bölüm ayrı ayrı müzakere konusu olacaktır ve sonunda pek tabii ki bir karar alma gerekecektir. Yine Sayın Genel Kurulunuz dün tespit ettiği bu konulardan ayrı olarak Başkanlık Divanınca yapılan önerilere göre bunların dışında kalan diğer konuları da müzakere etme durumunu kararlaştırmıştır. Şimdi buna göre başlamak istiyoruz; fakat tutanaklar hakkında Sayın Orhan Apaydın söz istemektedir. Bu bakımdan önce kendisine söz vereceğim. Buyurun efendim.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Sayın Başkan, sayın arkadaşlar;
Dünkü Oturuma ait tutanaklar hakkında söz almış bulunuyorum.

Dün gündenin 7 nci maddesi görüşülürken, Avukatlık Yasasında yapılması düşünülen değişiklikler görüşülürken meslektaşınız Cemalettin Güçdemir söz almış; fakat konuşması sırasında gündemin dışına çıkarak İstanbul Barosunun 16 Nisan 1976 günü İstanbul'da tertip ettiği yürüyüş hakkında suizanni tevlit edici ve onu haksız yere suçlayıcı beyanlarda bulunmuştur.

Muhterem arkadaşlar; İstanbul Barosu 16 Nisan 1976 günü yüksek Heyetinizin 9 ncu Genel Kurul toplantısında aldığı ilke kararlara, talimat niteliğindeki kararlara uygun olarak, "Hukuka saygı ve işkenceye son" sloganlı bir yürüyüş tertip etmiştir. Malûmâlileri, düşünce- nin açıklanması yollarından biri de gösteri yürüyüşüdür, toplantılardır. İstanbul Barosu, Anayasanın tanıdığı, herkese tanıdığı bu hakkı bir tüzel kişi olarak kullanmak yoluna gitmiştir.

Şimdi bu yürüyüşü bazı çirkin diyebileceğin isnatlarla lekelenmek yoluna gitmeyi biz İstanbul delegeleri olarak arkadaşımıza iade ediyoruz. O yürüyüşe sürülmek istenen lekeyi arkadaşınıza iade ediyoruz, o leke onun üzerinde kalacaktır.

Şimdi Olağan Genel Kurulda alınan kararınızı okuyorum:

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Birlik Yönetim Kurulunu Devletin uluslararası yükümlülüklerine aykırı olarak ülkenizde süregelen uygulamayı ve bu uygulamanın hukuksal niteliğini kamuoyuna yansıtmak için gerekli faaliyetleri sürekli ve etkili olarak yapmaya çağırmaktadır." Şimdi İstanbul Barosu ne yapmıştır? Hukukun üstünlüğü ilkesini sizin savunulması için Yönetim Kuruluna talimat verdiğiniz ve etkin yollarla bildiri neşretmeyle kalınmayıp, etkin yollarla, nedir bu etkin yollar? Bunlardan biri de yürüyüştür elbette. Bu yollarla savunulması için talimat üzerinde karar almış. İstanbul Barosu Genel Kurulun bu eğilimine uygun olarak bir yürüyüş tertiplemiştir.

Bu yürüyüş, arkadaşınızın ileri sürdüğü isnada tamamen gerçeğe aykırıdır. Bu yürüyüş Barbaros meydanından Taksim meydanına kadar yapılmış ve Taksim meydanında nihayet bulmuştur. Arkadaşım der ki, "Taksimden sonra Harbiye'ye kadar kadar bazı sloganlarla bu yürüyüş hedefinden saptırılmıştır" şeklinde gerçeğe aykırı bir ifade kullanmaktadır. Bu gerçek dışıdır, bu maksatlıdır. Arkadaşım da bu konuşmasını maksatlı olarak, kendi görüşüne ters düşen bir hareketi lekelemek için yapmıştır. Biz İstanbul Barosu olarak bu yürüyüşün ne ilk, ne de son olduğunu ifade ettik, yine yapacağız. Cengiz İlhan arkadaşım toplantının açılmasından sonra yaptığı konuşmada ifade etti, eziyet ve işkenceye, insan haklarına yapılan faşist uygulamalara karşı çıkacağız; yürüyüşler tertip edeceğiz, başka yolları da, yasal yolları da kullanacağız. Cemalettin Güçdemir'in burada maksatlı olarak bu gibi hareketleri önlemek için, bu gibi yasal hakları kullanmak için ileri sürdüğü isnatlar, bu hakların kullanılmasına engel teşkil etmeyecektir.

Muhterem arkadaşlarım; tutanağa geçirilen beyanlar, İstanbul Barosunun tertip ettiği yürüyüşe leke sürmek amacıyla burada yapılan beyanların tutanaktan çıkarılmasını talep etmekteyiz. Bunu takdirlerinize saygıyla sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Pek tabii ki buradaki konuşmalarla hiç bir baronun prestijini ihlâl etmek söz konusu olanaz. Böyle bir durum var mıdır, yok mudur, şimdi gelişmiş olan beyanatı hatırlamaya imkân yok. Zaten Sayın Orhan Apaydın ve arkadaşları bir önerge de vermiş bulunuyorlar; fakat Genel Kurulunuzu bu önerge üzerinde bir tartışma açmadan önce bilgi sahibi kılma yolunu hissediyor Başkanlık Divanı. Tutanaklardan söylenen sözleri tespit edeyim, onu arz ederiz, ondan sonra bu konu halledilir. Genel Kurul tutanağın muhtevası hakkında bilgi sahibi olduktan sonra bir karar verecektir. Biz onu hazırlıyana kadar şimdi gündemimizin diğer konularına geçelim.

İlk konumuz bağımsızlık. Önce bütün konular üzerinde ve teker teker maddeler üzerinde söz alan arkadaşlarımızı tespit edelim... Bağımsızlık konusunda ilk söz sırası sayın Erdoğan Bigat'ın, buyurunuz efendim.

ERDOĞAN BIGAT (Ankara)- Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım;

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu huzurunuzda getirdiği derleme raporunda herhangi bir görüş ortaya koymamış, Genel Kurulda alınacak kararlara göre hareketi seçmiştir. Bu konu dün burada tartışıldı. Yönetim Kurulu bu yöntemi izlerken bir noktada ayrı kalmıştır. O da bağımsızlık konusudur. Bunu Yönetim Kurulunu kutlayarak ifade etmek istiyorum. Yönetim Kurulunun derleme raporunda bağımsızlık konusuna şöyle başlıyor;

"Kuşkusuz Avukatlık Kanununun değiştirilmesinde bağımsızlık ön planda yer alacaktır. Bunda kesin bir görüş vardır. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kurulduğu andan itibaren bağımsızlık konusuna eğilmiş bir kuruluştur ve hatta bir tasarı da yalnız bağımsızlıkla ilgili olmak üzere hazırlanmış ve zamanın meslektaş Adalet Bakanına Hükümet teklifi haline getireceği sözü alınarak tevdi edilmiştir; fakat bu tasarı maalesef yasalaşmamıştır."

Raporda bağımsızlık için yeterli açıklamalar vardır, gayet güzel yabancı örneklere değinilmiştir. Bağımsızlığın sağlanması için gerekçeler gayet kuvvetle belirtilmiştir. Başlangıçta özgürlük mü, bağımsızlık mı tartışmaları yapıldı. Özgürlük ve bağımsızlık arasında ne gibi bir ayrım olduğu noktası üzerinde özellikle duruldu. Ben bağımsızlığın parasal yönden kendi kendini yöneten kuruluşların bağımsızlık hakkı olduğu üzerinde durulduğunu söyleyebilirim. Türkiye Barolar Birliği kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olduğu için ve kamu hizmeti gördüğü için Devletten yardım alması üzerinde durulmuştur; fakat yönetim kurulları bugüne kadar malî olanaklarının çok sınırsız olduğu döne-

lerde dahi Devlet yardımını kabul etmemiştir. Genel Kurullara gelen bütçelerde 1 liralık bir şey belirtilmek suretiyle Genel Kurullarda Devlet yardımını kabul etmemiştir. Bunun bir anlamı vardır; çünkü ülkemizde Devlet+ Hükümet anlayışı vardır, Devlet+ İktidar anlayışı vardır, bu anlayış içinde Devletten alınacak yardım bağımsızlığı zedeleyici nitelikte taşıyacaktı. Bu bakımdan bu yol seçilmemiştir.

Dün Sayın Ahmet Hamdi Sayar genel görüşme sırasında kendine has belâgatle gayet güzel dile getirdiler ve parasal yönden bağımsızlık gerekli olduğu üzerinde durdular, aynen katılıyorum.

Bağımsızlığın Anayasaya aykırı olmadığı hususunda da raporda geniş açıklamalar vardır. Bağımsızlık ancak yargı denetimi içinde bahis konusu olacaktır. Baroların itirazın gelen kararlarının bir de Adalet Bakanlığında geçtikten sonra Barolar Birliği tarafından kaza denetimine götürülmesi ters işleyecek bir mekanizma hâline gelecektir. Bu suretle daha seri karar alınacak ve kısa yoldan kararı beğenmeyenler kaza denetimine başvurma durumunda kalacaklardır.

Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşu 1934 yılında tüm barolardan gelen temsilcilerin bulunduğu toplantıda İzmir'de ortaya atılmıştır. 1336 sayılı Kanunla 1969 yılında Türkiye Barolar Birliği kurulmuş; fakat 1934 yılında bugün de buluşan meslektaşlarımız bağımsız bir Barolar Birliği fikrini ortaya attıkları halde, ilk aşama yapılmış, ikinci aşamaya gelinmiştir.

İzmir'de yapılan 3 ncü Olağan Genel Kurul toplantısında avukatlar gününün tespiti gündem maddesiydi. Bu konu tartışılırken Sayın Birlik Başkanınız, "baroların ve Barolar Birliğinin bağımsızlığa kavuştuğu gün avukatlar günü olmalıdır. Bu itibarla, bugünden bir avukatlar günü tespit edilmemelidir" görüşünü getirmiş ve bu görüş Genel Kurulumuzca onaylanmıştır.

Yine İzmir'de bağımsızlık için bu toplantıda Genel Kurulumuz karar alacaktır. Bu alınacak karar, İzmir'de başlıyor, İzmir'de gerçe

leşecek. Bu bakımdan da mutluluk duyuyoruz.

Bağımsızlık, kuşkusuz tarafsızlığı da içermektedir. Bağımsızlığın en önemli koşulu kanımca tarafsız olmaktır. Herhangi bir siyasî partiye, herhangi bir ideolojiye bağımlı olmayan ve bunu göstermiş bulunan Türkiye Barolar Birliği ve barolar bağımsızlığa hak kazanmış bulunmaktadır. Bağımsızlığın gerçekleştirilmesi için bugüne kadar yapılan engellemeler belki bir süre daha devam edebilir. Dün bazı arkadaşlarımız burada alınan karar bunun temini için yeterli değildir dediler; ama burada alınacak karar mutlak surette gerçekleşmesi için çok kuvvetli bir dayanak teşkil edecektir.

Bu konuda bir noktayı belirtmek istiyorum. Barolar Birliği Yönetim Kurulunun bağımsızlıkla ilgili maddeleri gözönünde bulundururken bir madde üzerinde değinmediğini saptamış bulunuyoruz. O da, Avukatlık Yasasının 168 nci maddesidir. "Ücret tarifelerinin Adalet Bakanlığının onayı ile kesinleşmesi" hükmüne burada değinilmediğini müşahade ediyoruz. Belki bunu kendi ücretimizi kendimiz almamız yönünden kendi kararınız kesinleşmesin, kendimiz tespit etmeyelim açısından bir anlamı vardır; ancak biz Ankara Barosu olarak şu ana kadar olan konuşmalarım şahsımı ilgilendiriyor; fakat bu noktada Ankara Barosuna temsil ettiğimi zannediyorum. Biz ücret tarifelerinin Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca yapılıp, Danıştaydan tasdik edilmek suretiyle yürürlüğe konmasını ve bu suretle de yürütmenin buradaki onay yetkisinin kaldırılmasını düşünmekteyiz ve bunu önermekteyiz. Bu surette bağımsızlık tam anlamıyla tüm maddelerden Adalet Bakanlığının yetkileri çıkarılmak suretiyle gerçekleşmiş olacaktır. Bu bakımdan Türkiye barolarının ve Türkiye Barolar Birliğinin bağımsızlığının ilk adımının atılacağı inancıyla hepinizi saygıyla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Şerafettin Yazıcı, buyurunuz.

ŞERAFETTİN YAZICI (Ağrı)- Muhterem Başkanlar, sayın delego

arkadaşlarım; hepinizi Ağrı Barosu delegesi olarak saygı ve sevgiyle selâmlarım.

Ağrı Barosunun kuruluşu nedeniyle muhtelif barolardan tebrik ve başarı telgrafları almıştık; ancak geçen Umumî Heyet toplantısında Kayseri Barosu delegesi arkadaşımızın vefatı nedeniyle gerekli mukabelede bulunamamıştık, bu vesileyle bize başarı dileklerinde bulunan sayın baro mensubu arkadaşlarıma teşekkürlerimi arz ederim.

Hukuka riayet edilmeyen bir düzende onun üstünlüğünü ileri sürmek, bir noktada soyut da olsa Ağrı Barosu olarak bu mücadeleye devam edeceğiz.

Avukatların bağımsızlığına yürekten inanmaktayız. 1136 sayılı Kanunun 1 nci maddesi eleştirilirken, yine getirilmek istenilen 2 nci maddenin gözönüne alınması lâzım gelir. 2 nci maddede avukatlığı yardımcı değil, yargının asıl düsturu olarak kabul etmektedir. Anayasanın 7 nci bölümünde yargı hükümleri bulunur. Bu bölümün 132 nci maddesinin 1 nci fıkrasında hâkimlerin bağımsız olduğu ifade edilmektedir. 2 nci fıkrasında hiç bir organın yargı yetkisini kullanmada müdahale edilmeyeceğini ifade eder. Avukatlık yargının asıl unsuru olduğuna göre, 132 nci maddede belirtildiği gibi Anayasanın teminatı altına girer. Çünkü, Anayasanın 132 nci maddesi yargının bağımsız olduğunu kabul etmektedir ve getirilmek istenen ikinci maddede de avukatlık yargının unsuru olduğuna göre, dolayısıyla Anayasa teminatı altına girmiş olur bu maddelerin değişikliğinden sonra.

Mahkemeye müdafininin kabulünden sonra onun dışarı çıkarılmamasının mümkün olması gerekir. Nasıl savcı dışarı çıkarıldığı zaman yargıya devam edilemezse, avukat kabul edildikten sonra onun çıkarılması suretiyle yargıya devam edilmemesi icap eder. Çünkü, yargının asıl unsuru olmaktadır ikinci maddeyle. Kaldı ki, bu sosyal çelişmezlik içerisinde müdafaa yapacak avukatın her türlü tesirden ve endişeden uzak olması şarttır. Barolar siyasetle uğraşmaz ilkesi bir noktada

avukatın bağımsızlığına karşı olduğu için kanımca bunun maddeden çıkarılması gerekir.

Baroların kararları herhangi bir takyide tabi tutulmamalıdır. Yalnız idareî kaza hariç. Avukat yazıhaneleri, işyerleri ve kendi üzerleri herhangi bir surette arattırılmamalıdır. Bu yolda hüküm getirilmelidir.

Hazırlık ve ilk tahkikatın müdafaanın takyidi mahiyetinde olduğu için gizliliği kaldırılmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği , özerkliğin ifadesi olarak çağdaş ülkelerde olduğu gibi dünya barolar birliğine üye olmalıdır ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu bu girişimlerde bulunmalıdır.

Kanun ve tüzüklerin çıkarılmasında Türkiye Barolar Birliğinden gerekli mütalaanın alınması gereklidir.

Saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İhsan Yücesan, buyurunuz.

IHSAN YÜCESAN (Trabzon)- Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar;

Dün ve bugün baroların bağımsızlığı ve bunun kutsallığı hususunda bazı önerilerde bulunan arkadaşları dinledik. Benim şimdi söyleyeceğim hususlar bir kısım arkadaşların fikirlerine ters düşmüş olabilir; fakat özgürlükten ve hürriyetten bahseden muhterem arkadaşların bu sözlerimi rahatlıkla dinleyeceklerini ve bana bu konuşma imkânını tanıyacıklarını ümit ediyorum.

Arkadaşlar, baroların bağımsızlığı ile avukatların hizmeti ifa ederken bağımsızlığı arasında ilişki kurmamak lâzım gelir. Avukat vazifesini ifa ederken bağımsız olmalıdır hususundaki fikre iştirak etmemek mümkün değildir. Bugünkü mevzuattaki muhtelif takyidler avukatların vazifelerini hakkıyla ifa edemediğini göstermektedir. Ben avukatların bu hizmeti ifa ederken nasıl ve ne şekilde takyide uğradıkları hususunda fazla malûmat veya bilgi verecek değilim. Hepiniz her gün bunu yaşıyoruz. Bir kalemde bir evrak takip etmek, bir hâkimden

sıra almak mümkün olmuyor ve vazifeyi ifa ederken bir taraftan mahkemeye girerken, diğer taraftan dava müracaata bırakılıyor. Hâkimin huyuna ve suyuna, hâkimin bazı yaradılışına uymak zorunda avukat. Bu şekilde avukat vazifesi yapamaz. Ben Rize mahkemelerinde baro odası az uzakta olduğu için avukat gelene kadar davasını müracaata bırakan hâkimi gördüm.

Şimdi müdafaa hakkını tahdit ve takyid eden kendi unsurlarımız da vardır. Kendimiz ve hâkimler arasında avukatlarla kalem arasında da bu çekişme devam ettiği müddetçe kanuna hangi maddeyi korsanız koyunuz, avukatın çalışmasını bağımsız yapamazsınız.

Arkadaşlar, avukat kaleme gittiği zaman iş görebiliyor mu? Avukatlar hakkında yazılan bir kitapda ne deniyor; "avukat, ökse otu gibi mahkeme koridorlarında adalet dilenen kimsedir." Hâkim bunu böyle yazarsa biz tabii ökse otu gibi oluruz ve mahkeme koridorunda adalet dileniriz. Avukatlar birbirlerine karşı olarsa bu işi göremeyiz.

Arkadaşlar, avukatların bu şekilde tahdit ve takyidlerine rağmen, avukatların siyasetle iştigal etmesini tahdit eden bir kanun hükmü yok. Yalnız, Barolar Birliğinin siyasetle uğraşmasını yasak eden bir kanun hükmü vardır. Şu halde mesele Barolar Birliği yönünden mütalaa edilmelidir. Bana göre bütün avukatların aynı fikirde olmaları mümkün bulunmadığına göre, başka başka fikirde bulunan arkadaşlar bir baroya ve mecburi kaydolmak zorunda olduğuna göre, siyasetle iştigal etmek suretiyle % 51'in % 49'a tahakkümü gibi benim istemediğim fikirleri Barolar Birliğinin söylemesi suretiyle siyaset yapması avukatlar arasında ayrıcalık yaratır; ama ille Barolar Birliğinin siyasetle iştigali zaruridir diyorsanız, o zaman...

BAŞKAN- Sayın İhsan Yücesan, konumuz bağımsızlıktır. Siyasetle ilgili madde ayrı bir bölümdür. Lütfen bağımsızlık konusundaki düşüncelerinizi Genel Kurula iletin.

İHSAN YÜCESAN (Devanla)- Az evvel arkadaşlar siyasetten de bah-

settiler, biz de bahsedelim dedik. Biraz bahsederiz belki iki üç dakika uzar; ama mümkün olduğu kadar bu ölçüler içinde kalmaya gayret ediyorum. Şimdi huzurunuz dün çıktık, bugün çıktık, bu adam ne kadar çok konuşuyor gibi oluyor, bilâhara söyleyeceğim fikirlerin belki değeri de kalkar; ama kalkarsa kalksın ben söylediğimi söyleyeyim, kabul eden arkadaşlar kabul eder. Onun için siyaset kısmına dokunmayayım.

Arkadaşlar, bu yönü ile baroların bağımsızlığı Devletten ayrı düşünülebilecek, millî iradede ayrı düşünülebilecek ayrı bir husus değildir. Cumhuriyet mücadelesini verirken Atatürk bu mücadeleye başladığı zaman "Hâkimiyet bilâ kaydı şart milletindir" diyordu, "Millî iradeyi hâkim kılmak esastır" diyordu.

Şu halde ilk mercii millî iradedir. Biz millî iradeye ters düşebilecek tasarruflarda bulunmuş olmamız, beyanlarda bulunmuş olmamız, yahut bir baskı grubu olarak millet ne derse desin, biz bundan ve bunun seçtiklerinden kurtulmak istiyoruz tarzındaki düşünce millî iradeye bir bakıma inanmamak manasına gelebilir, ben böyle düşünüyorum. Biz meseleleri konuşurken diyoruz ki, icra, teşrii, kaza organları vardır ve Türkiye Büyük Millet Meclisi vardır. Bunu da seçecek olan millettir, millî irade böyle tecelli eder; fakat...

ZIYA NUR ERÜN (İstanbul)- Yanlış.

İHSAN YÜCESAN (Devamla)- İşte yanlış diyoruz biz buna sonra.

BAŞKAN- Lütfen müdahale etmeyin efendim.

İHSAN YÜCESAN (Devamla)- O yanlış desin ki, doğrunun ne olduğunu anlatayım efendim.

Büyük Millet Meclisinde tecelli eden bu iradeye rağmen, hayır bu, bu şekilde olmaz diye düşünen Anayasa yapıcıları bunu muhtelif organlara vermek suretiyle dağıtmışlar ve bugünkü mevzuatta Anayasa Mahkemesi Mecliste yapılan kanunları, Danıştay yürütmenin icraatını bozabilmekte ve muhtelif dernek ve teşekküller de fikirlerini söyleye-

bilmektedir; fakat bir derneğin veya bir teşekkülün fikrini söylemesi başka, millî iradeyle tecelli eden kuruluşa karşı gelmek başkadır, hayır yanlıştır demek. O zaman millî iradenin bir rüknü olan avukatım; ama ben de bir tane rey veriyorum...

ZİYA NUR ERÜN (İstanbul)- Totaliterizm olur.

BAŞKAN- Hatibe müdahale etmeyelim lütfen.

İHSAN YÜCESAN (Devamla)- Arkadaşın her halde bazı şeyleri öğrenmeye ihtiyacı olursa siz de tahammül ederseniz ben de söylerim.

ZİYA NUR ERÜN (İstanbul)- Yanlış şeyleri anlatma.

BAŞKAN- Karşılıklı konuşmalıyım efendim, lütfen.

İHSAN YÜCESAN (Devamla)- Sana göre yanlış, bana göre doğru.

Arkadaşlar, bu millî iradenin tecelli ettiği Büyük Millet Meclisindeki hareketleri beğenmiyorsanız Barolar Birliği olarak bir öneri atarsınız, bu attığınız öneriyle millete sorarsınız. Yani, benim demek istediğim, sadece Barolar Birliği, Ziraat Odaları Birliği gibi teşekküllerin yaptıkları bildirilerin; aman efendim biz bağımsızız, biz mücadele edeceğiz, az evvel konuşan arkadaşımızın dediği gibi faşizmle mücadele edeceğiz ve bu yürüşü yapacağız, ben beklerdim ki komünizmle de mücadele edeceğiz ve bunu yapacağız desin. (Alkışlar)

Anayasaya saygılı olan kimsenin Anayasa Mahkemesinin Anayasaya aykırı olduğunu kararıyla belirttiği komünizm ve faşizmle de mücadele hukukçunun vazifesi olur, hepsini birden yapalım ve hepsini birden söyleyelim ve yine beklerdim ki, arkadaş, "Taksim'e kadar gittik" dedi. Taksim'den sonraki hareketi takbih ediyorum.

BAŞKAN- Bağımsızlık konusunda söz aldınız. Bir başka hatibe cevap vermek için değil. (Alkışlar)

İHSAN YÜCESAN (Devamla)- Bağımsızlıkla alâkası olduğunu düşünceyle söyledim, özür dilerim.

Arkadaşlar, ben genel hatlarıyla fikrimi izah etmeye çalıştım; ama söyleyeceklerim daha da olabilir. Bu hürriyet havası içinde bütün

söyleyeceklerimi söylediğim için mutluyum.

Hepinize hürmetlerimi sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, Başkanlık Divanı bir konu hakkında tekrar Genel Kurula uyarı da bulunmak istiyor. Konuştuğumuz konu, baroların, Barolar Birliğinin ve avukatların bağımsızlığıdır. 1136 sayılı Kanunda buna ilişkin hükümler vardır. Sayın delegeler bu konuyla ilgili olarak düşüncelerini belirteceklerdir ve bilâhara bir karar sureti oylanacaktır. Teşekkür ederim.

Sayın Jülide Yurlu, buyurunuz.

JÜLİDE YUMRU (İzmir)- Efendim, ben bağımsızlık konusunun yeterli ölçüde açıklığa kavuştuğu kanısındayım. Onun için bu konuda söz almıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Enver Arslanalp, buyurunuz.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Değerli meslektaşlarım;

Bağımsızlık konusu örgütün bağımsızlığı ön planda tutuluyor burada. Tabiatıyla teknik bir mesele olarak görülüyor; ama esasa ilişkin olduğu için ben bir zuhulü tamamen ortadan kaldırmak bakımından söz almak istiyorum.

Bizim Türkiye Barolarının hazırlamış bulunduğu tasarıda alınmış olan kararlara karşı denetim ön bir denetime bağlı değildir, doğrudan doğruya kararlarımız isterse Adalet Bakanlığı tarafından Danıştaya gidilebilir; fakat 50 nci yıldönümü dolayısıyla Adalet Bakanlığının yayınlamış bulunduğu faaliyetle ilgili raporunda avukatlar kısmında şimdi vesilesi olduğu için üzüntüyle ifade etmek isterim, bu baroların üzerinde hassasiyetle durmuş bulunduğu bağımsızlık konusunun niçin bu şekle dönüştürüldüğü izah edilmek istenmiştir. Aşağı yukarı bize ön bir denetimin Adalet Bakanlığına tanınmış bulunması, bizleri bu denetime lâyık gördükleri için olduğu yazılıdır. Arkadaşlarıma salık veririm, Adalet Bakanlığının 50 nci yıldönümü dolayısıyla yayınlamış olduğu o yazıyı okusunlar ve o yazıyı ben burada protesto ediyorum.

Bunu bu şekilde açıkladıktan sonra biz başlangıçta Adalet Bakanlığının bir denetimini kabul etmişiz. Yani, Danıştaya gitsin demıştik; fakat şimdi biz bunun bir aşamasına daha geçmek istiyoruz. Adalet Bakanlığı siyasî bir organdır. Siyasî organın denetimini kabul etmiyoruz kişisel olarak. Çünkü, verilecek olan kararları kendisi doğrudan doğruya Danıştaya gitmiş olsa dahi, yine siyasî organ olma dolayısıyla kendisinin bu girişimde muhakkak ki başka maksatlar da olabilir.

O itibarla, zaten kanunumuzda bulunan bir çelişki de meydana çıkıyor. Baroların vermiş bulunduğu kararlara karşı biliyorsunuz savcılarının da itiraz hakları vardır; fakat Türkiye Barolar Birliğinin vermiş bulunduğu kesin kararlar karşısında Adalet Bakanlığına gitmektedir. Adalet Bakanlığı bir nevi savcının yerine geçmekte, siyasî organ savcının görmüş olduğu vazifeyi görmekte ve bizim kararlarımızı geri döndürmekte, onaylamamakta ve tabiatıyla 6 senelik bir uygulama neticesinde öyle bir tabloyla karşı karşıya kaldık ki meselâ bundan 2 gün evvel yapmış olduğumuz bir Yönetim Kurulu toplantısında karşılaşmış olduğumuz o durumda bir defa daha tespit edildi.

O itibarla biz deriz ki, Adalet Bakanlığının beğenmediği kararları Danıştaya götürüleceğine nasıl savcılar kendilerine verilmiş bulunan kararları itirazen Türkiye Barolar Birliğine gönderiyorsa, Türkiye Barolar Birliğinin bu denetimle ilgili olan kısımlarında doğrudan doğruya baş savcılık ki, o savcılarının ikinci kademesi başsavcılık, dilerse denetimi işletir ve bunu danıştaya sevk etmiş olabilir.

Bunu bu şekilde açıkladıktan sonra önemle üzerinde durulması lâzım gelen bir konu da; madde olarak geçmemiş gayet tabii bir zuhur olarak ben bunu burada ifade etmek isterim. Avukatlık Kanununun 182 nci maddesinde yönetmelik vardır, yönetmelik ne şekilde yapılacaktır diye. Türkiye Barolar Birliği bir yönetmelik hazırlar ve bunu Adalet Bakanlığının onayına sunar. Adalet Bakanlığı eğer bunu beğenirse onaylar ve yönetmelik olur. Beğenmezse geçen genel kongrede bir uygulama bize

gösterdi, bu şekilde bir yönetmelik çıkar. O itibarla bağımsız örgütlerin yönetmeliklerinin de denetimi olsun doğrudan doğruya o örgütlere ait olar. Yani, 182 nci maddede ki o Adalet Bakanlığıyla ilgili olan denetim ve vesayet hükmünün de kaldırılması icap edecek.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Sabih Atlı bu konu ile ilgili olan görüşlerini Başkanlığımıza yazılı olarak vermişlerdir, arz ediyorum.

"Barolar Birliğince hazırlanan ve Baroların ve Barolar Birliğinin bağımsızlığına dair olan değişiklikleri aynen kabul etmekteyim.

Baroları Adalet Bakanlığının idarî denetimi altında bulunduran hükümler 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1 nci maddesinde belirtilen "Avukatlık Kamu hizmeti ve serbest bir meslektir. Avukat görevini yerine getirmede bağımsızdır." hükmü ile çelişmektedir halindedir. Bu bakımdan 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Barolar Birliğince hazırlanan değişiklikler: 8, 20, 71, 74, 77, 95/16, 111, 142, 157, 168, 182 maddelerinin değiştirilmesi yerindedir.

Barolar ve Barolar birliği garp memleketlerinde yüzyıllarca önce bağımsızlıklarını kazanmışlardır. Yargıçların bağımsızlıkları ise daha sonra yeni bir kavram olarak kabul edilmiş yeni bir aşamadır. Anayasamızın 132 nci maddesine göre Mahkemeler ve yargıçlar bağımsızdırlar. 1136 sayılı Avukatlık Kanununda Barolar Birliği ve Barolar bağımsız olarak kabul edilmemiştir. Bu husus Anayasamızın bağımsızlık kavramının espirisiyle ters düzmektedir. Değişiklik zorunludur."

Efendim, bağımsızlık konusunun müzakeresi sona ermiştir. Acaba Yönetim Kurulunun bu konuda bir düşüncesi ya da bir önerisi var mıdır?

BAŞKAN FARUK ERDEM- Bağımsızlık Konusunda Yönetim Kurulu derlebildiği gerekçeleri yazılı olarak arz etti; fakat buradaki konuşmalar bu gerekçelere yenilerini de eklemiştir.

Teşekkür ederiz. (Alkışlar)

BAŞKAN- Şimdi herhangi bir karar sureti Başkanlığımıza sunulmamış-

tir. Başkanlık şöyle bir derleme yapmıştır, bilgilerinize arz edeceğim:

Barolar ve Barolar Birliği bağımsız olmalıdır. 1136 sayılı Yasanın baro ve Birlik kararlarının Başkanlığın kararıyla tekevvüne ilişkin hükümleri Baro ve Barolar Birliğinin icra organının vesayeti altındadır; bağımsızlığı ortadan kaldırmaktadır. Bu hükümler değiştirilmelidir. Barolar Birliği ve baro kararlarının ayrıca icra organı veya Bakanlık onayı olmaksızın lâzımı icra olması, avukatın, baroların ve Barolar Birliğinin bağımsızlığını engelleyen tüm engellerin kaldırılması sağlanmalıdır.

ILHAMİ GÜVEN (Ankara)- Birinci maddeye avukat, barolar ve Barolar Birliği bağımsız olmalıdır ilâvesinin yapılması gerekir. Esas süje avukattır. Siz birinci maddede barolar ve Barolar Birliği buyurdunuz.

BAŞKAN- İsterseniz tekrar şöyle arz edeyim:

Avukatlar , barolar ve Barolar Birliği bağımsız olmalıdır.

Şimdi karar suretini okuyup ilke olarak oylarınıza sunacağım.

Avukatlar, barolar ve Barolar Birliği bağımsız olmalıdır. 1136 sayılı Yasanın baro ve birlik kararlarının Başkanlığın kararıyla tekevvüne ilişkin hükümleri baro ve Barolar Birliğinin icra organının vesayeti altında tutmakta, bağımsızlığı ortadan kaldırmaktadır. Bu hükümler ve bağımsızlığı engelleyen diğer hükümler değiştirilmelidir. Baro ve Barolar Birliği kararlarının ayrıca icra organı veya Bakanlık onayı olmaksızın lâzımı icra olması avukatların, baroların ve Barolar Birliğinin bağımsızlığını engelleyen tüm hükümlerin kaldırılması sağlanmalıdır.

Oylarınıza arz ediyorum efendim. Kabul edenler... Kabul etmeyenler. Kabul edilmiştir.

Şimdi ikinci konumuz kıdem şartıdır. Bu konuda ilk söz sırası Sayın Erdoğan Bigat'ın, buyurun efendim.

ERDOĞAN BIGAT (Ankara)- Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım;

Kıdem konusu, üzerinde çok çok tartışılan bir konu olarak görülmektedir. Buraya şuradan girmek istiyorum; kanımca 1136 sayılı Avukatlık Kanunu bu konuda 3499 sayılı Kanunun gerisinde bir Kanundur. Hepimizin bildiği gibi 3499 sayılı Kanunda meslek organlarında görev alabilmek için, Baro Başkanı olabilmek için herhangi bir kıdem aranmaktaydı ve senelerdir barolar 3499 sayılı Kanunla yönetilmişler ve kıdem kaydı olmamasının sakıncası hiç bir baroda müşahade edilmemiştir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununa göre Avukatlık stajını tamamlayıp mesleğe başlayan kişi, diğer kıdemli meslektaşlarından herhangi bir ayrıcalık içinde olmadan savunma mesleğini icra edebilme hakkını haizdir. Yani, genç meslektaşlarımıza savunma mesleği gibi kutsal bir mesleğin icrası bakımından her türlü yeteneği tanıyoruz, vatandaşların savunmalarını yapmalarında en ufak bir kısıtlamaya tabi tutmuyoruz; fakat mesleki organlarda görev yapmaya gelince 15 yıl gibi uzun süre meslekte tecrübe sahibi olmalarını bekliyoruz. Bunun dışında kendimiz herhangi bir organda göreve talip olduğumuz zaman genç meslektaşlarımıza bizi değerlendirmelerini istiyoruz, onlardan oy istiyoruz. Bu oyları isterken, onların verdikleri oyları tam ve kâmil kabul ediyoruz. Tecrübesiz bir kişinin organlarda görev vereceği meslektaşlarını seçerken herhangi bir kısıtlama içinde bulunmadıkları gibi, onların verdikleri oylarla da göreve geliyoruz. Bu itibarla seçme hakkını tam ve kâmil anlamda tanıdığımız genç meslektaşlarımıza seçilme hakkını tanımıyoruz. Kanımca bu çelişkili bir durumdur.

Üzerinde durulması gereken diğer bir konu da şudur: Avukatlar sağduyu sahibi kimselerdir. Kıdemli bir kişinin mutlak surette yetenekli olmadığını düşünmek mümkün olmadığı gibi, kıdemsiz her kişiyi de yeteneksiz kabul etmek mümkün değildir. Bu bakımdan sağduyu sahibi olan meslektaşlarımız görev verirken kısıtlı ölçüler içinde bulunmadan, kıdemli veya kıdemsiz; ama yetenekli kişileri seçme yolunu bula-

caklardır. Genç meslektaşlarımızı 15 sene gibi uzun süre meslekî sorunlar içine sokmuyoruz. Şu organa giremezsin, baro başkanı olamazsın diyoruz, 15 yıl geçtikten sonra da gel şu işi yap diyoruz. Bu bir tecrübe işidir. Belirli organlarda görev alıp, orada çalışarak yetişme de bahse konudur. Herhangi bir şekilde meslek sorunlarından uzak tuttuğunuz meslektaşlarımızı yıllar sonra meslekle ilgili olarak ilgilerini beklemek kanımca mümkün değildir.

Bu 3499 sayılı Kanunun da "23 yaşını bitirmeyen avukat olamaz" şeklinde bir hüküm vardı. Bu hükümde 1136 sayılı Kanunla kaldırılmıştır; yani 23 yaşından daha ufak yaşta olanın da meslekî çalışma olanağı 1136 sayılı Kanunla tanınmışken, aynı Kanunda ters bir hükümle meslek kuruluşlarında görev almak için belirli kidedlere yer verilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, bendeniz mesleğe yeni gelen arkadaşlarımızın içinde yetenekli olanların göreve getirilmesinin en ufak bir sakıncası olacağını düşünemiyorum. Kaldı ki, 1136 sayılı Kanun sınav sistemini getirmiştir. Sınav konuları içinde meslek konuları vardır, meslek kuralları sınav soruları içinde yer almakta, meslekî hükümler sınavda genç stajerlere sorulmaktadır. Yani, bizim dönemimizde sınavlı gelen arkadaşlarımız vardır, sınavsız gelen arkadaşlarımız vardır; fakat meslekî bir yetişme bahse konu değildir. Bugünkü yasa meslekî bakımdan yetişme hükümlerini getirmiştir. Sınav yapıyorsunuz meslekî bilgisini imtihan ediyorsunuz, orada bunu bildiği kanısına vararak bunu mesleğe kabul ediyorsunuz.

Bu itibarla, bugünkü sistem içinde genç arkadaşların kidenli olana kadar meslek kurullarında görev verilmemesini ben demokratik de bulmuyorum. Bu bakımdan bu hükümler kaldırılmalıdır. 3499 sayılı Kanundan daha geri bir Kanun haline 1136 sayılı Kanunu sokan bu hükümler çıkarılmalıdır.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Orhan Barlas, buyurunuz.

ORHAN BARIAS (İstanbul)- Sayın Başkanlar, değerli arkadaşlarım;

Hiç bir toplumsal olgu kendiliğinden iyi veya kötü sayılmaz.

O toplumsal olgu içinde bulunduğu koşullarla ve tarihin genel akışı içinde bir ileriye dönük hareketse, bu iyidir. Eğer o tarihin genel akışı içinde durdurucu, tutucu, az dinamik bir davranışsa, o zakarlıdır, zararlıdır, gereksizdir.

Kıdem sınırlaması şu genel perspektif içinde şöyle bir anlam taşır. Özetle, biz burada toplanırken yahut baroların yönetiminde gençler, kardeşlerimiz bulunsun, onlarla beraber olalım ne iyi gibi düşünersek, bu biraz doğa dışı, biraz ülküsel bir yorumlama olur. Böyle doğa dışı, ülküsel yorumlama olduğu için de etkinliğini bir yerde yitirir.

Şimdi Türkiye'de yalnız barolarda değil, yalnız avukatlar arasında değil, genellikle gençlerin, genç kuşakların yönetime katılma, sorumluluk alma yolunda bir özlemleri var. 18 yaşındakiler oy hakkı olmasını istiyorlar. Öğretim kurumlarında biz öğretime katılalım, bizim kararlarımız bu işe girsin diyorlar. Başka her türlü kuruluşta, eğer yanılmıyorsam onlarda sınırlama yok, Tabip Odalarında, Eczacı Odalarında böyle bir sınırlama yok. Sayıları haliyle fazla olan gençler beceriyle en iyi yurtseverce duygularla kendi kuruluşlarında görev alıyorlar ve sonuçlar gösteriyorlar.

Biz izninizle iri söz söyleyeceğim burada. Gençlerin hem bütün meslek kuruluşlarında, hem siyasal kurumlarda genellikle, özellikle hukuk topluluklarında yahut barolarda görev ve yetki almaları Batı ülkeleriyle, gelişmiş ülkelerle, gelişmekte olan ülkeler arasında iki ayrı manzara gösterir. Gelişmiş ülkede yıllardır yerleşmiş töreler vardır. Onlarda ilerleme, atılganlık, dinamizm öylesine büyük ihtiyaç değildir. Zaten aslında orada herhangi bir avukat topluluğu içinde genç ve yaşlı arasında öylesine büyük sayısal fark da olmaz. Bunun öte

sinde gelişmekte olan ÷lkelerde bir başka durum ortaya çıkar. Bir yandan o toplum içinde günü geçmiş toplumsal düzenin kalıntılarının fazla oluşu, yani bunun frenleyici etkisi, öte yandan o gelişmekte olan ÷lkede ilerleme gereksinmesinin çok üst düzeyde bulunuşu bir çelişki yaratır. şöyle anlatayım; hem o topluluk içinde ilerleme ihtiyacı vardır, günlük ihtiyaçlar, her gün değişen koşullar o ilerlemeyi zorlar, hem de toplum biraz duruk olduğu için eski toplum yapısının kalıntıları devam ettiği için bunu frenler.

şimdi bu iri sözlerden sonra şu sonuca varmak isterim. Biz ne denli gençler baroların yönetimine katılsın desek de, demesek de, günün birinde nasıl olsa gençler baroların yönetimine katılırlar. Bunu önlemeye kimsenin gücü yetmez. Çünkü, onlar daha atılgandır, çünkü onların sayısı çoktur, çünkü onlar bir yerde bizden daha yararlı, daha etkili sonuçlar alacak yeteneklerle yetişmektedirler.

Bunu Sayın Arslan'ın bir demokratik zorunluluk saydı, doğrudur, madem ki bir topluluk içinde 16 binde 9 bin oy hakkı olmadan kalıyor. Öbürü kalan yalnız kendisini yönetiyor, kendinin verdiği kararlarla yönetiliyor, o olmaz. Hem sürekli olarak toplumun her dalında demokratik süreci savunmak, hem de kendi içimizde bunu önleyici yöntemler kullanmak inandırıcı bir netice doğurmaz.

Bunun ötesinde bir başka çelişki doğar. Madem ki, oy mekanizmasının, yani demokrasinin iyi işlediği inancı içendeyiz. İnanacağız ki, en fazla sayıyla en iyi sonuç alınabilir. Gençler, kідemsizler oy hakkı kullanmakla ille kendilerinden beğendiklerini seçmezler. Onlara özlemlerine hem kendi adlarına, hem de yurt adına özlemlerine cevap verecek kimse onu seçerler, eğer oy mekanizmasına inanıyorsak bunu kabul etmek kaçınılmaz zorunluluktur. Bunu yapmazsak ne olur? Eyvelâ baştan söylediğimi söyleyeyim yenider. Biz bunu kabul etmezsek, bundan sonraki toplantıda, onda olmazsa daha sonraki toplantıda nasıl olsa barolar gençleri kідemlerine bakmadan yönetime katılma yolunda karar

verirler, bir. İki, biz bu kararı vermezsek, verirsek, karar parlamentoya gider, ondan ötesi yasama organının bileceği iştir, onlar bütün sorumlulukları içinde bildiklerini yaparlar; fakat şimdi bence önemli bir nokta var. Burada tartışma konusu olan ve katılmakla onur duyduğum yürüyüş sırasında genç birkaç avukat geldiler ve bir dernek için makbuz kesiyorlardı. Değerli arkadaşlarım bu bir belirtidir. Eğer içinde bulunduğumuz topluluk içinde geçlere biz yönetime katılma hakkı tanımasak, onlara sorumluluk ve görev vermezsek, yavaş yavaş oradan, buradan yeni dernekler çıkmaya başlayacaktır. Anısına büyük saygı duyduğum Ömer Gözübüyük'ün söylediği gibi biz asıl o zaman çözemeyeceğimiz bir düğüm atmış olacağız. Bölünmesini hiç istemediğimiz Türkiye Barolar Birliği böyle yeni yeni derneklerle bölünecek. Eğer bu dernekler başka bir amaçla kurulurlarsa ona bir diyecek yok tabii; fakat yalnız ve özellikle genç avukatlar barolarda görev ve sorumluluk almadıkları için eğer bu dernekler çoğalırrsa bunun neticelerini şimdiden biz burada düşünmek zorundayız.

Bu konuda maruzatım bu kadar olacak. Büyük ihtimalle burada kıdem sınırlamasının tüm avukatların, baroların ve Barolar Birliğinin yönetimine katılacağı yolunda karar çıkacağı inancı ve dileği içindeyim.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Nejat Oğuz, buyurunuz.

NEJAT OĞUZ (Ankara)- Muhterem arkadaşlar;

Kıdem meselesini genç arkadaşlarımızı yönetimden uzak tutmanın kasıtlı bir metodu diye ele almak doğru değil. Biz kıdem meselesini yönetimine katılacak arkadaşlarda bir asgarî tecrübenin bulunması gereğinden bakarak ele alıyoruz. Bu asgarî tecrübeyi aramak lâzım mı, gerekli mi, yersiz mi, faydalı mı mütalaasını ortaya koymak lâzım. Zannedirim, faydalı ve gerekli. Biz mesele ve gerçekçi yönden bir yaklaşımda bulunmak mecburiyetindeyiz. Zannediyorum ki, stajı aslında biz yararlı şekilde yaptırıyoruz. Üniversite öğrenimi bir şey vermi-

yor. Bu iki unsur bir araya gelince, üniversite mezunu bir yıllık stajdan sonra da bir meslek sahibi, avukat arkadaşım mesleğini yapmadan önce yeterli değil kanısındayım. Affınıza sığınarak söylüyorum, genç arkadaşlarımı küçültmek istemiyorum; ama baroların yönetiminde bulunan bizlerin bunu gördüğümüzü, elle tutulur bir şekilde gördüğümüzü de inkâr edemeyiz. Mükemmel hale getirmeliyiz, arkadaşlarımızı mükemmel bir meslektaş olarak yetiştirmeliyiz elbette; ama bugün bu imkân ortada yok fiilen yüzde büyük bir nispette. Şimdi mesleğini icrada tam yeterlik bir şekilde maalesef hazırlayamadığımız arkadaşları o mesleğin yönetimine katmak gerçekçi ölçülere aykırı oluyor kanısındayım.

Avukatlık ve diğer serbest meslekler bir örf, âdet, tecrübe mesleğidir, bunu inkâr mümkün değil. Bu tecrübeye sahip olmadan yönetimde başarı göstermek mümkün olmayacağı kanısındayım. Mesleği hakikaten öğretemiyoruz derken, çok taze bir tecrübemizi Ankara Barosu olarak muhterem bilgilerinize üzümlere sunmak durumundayım. 15-20 gün evvel Ankara Barosu Yönetim Kuruluna bir meslektaşım, bür genç meslektaşım bir dilekçeyle müracaat etti; müvekkilinden boşanma yetkisiyle bir vekâlet aldığını, binaenaleyh artık onu en geniş şekilde temsile yetkili bulunduğunu, bu vekâletnameye istinaden de boşanma davasının dışında müvekkili adına tapuda bir satış vaadi tesis etmek istediğini, vekâletnamesini ibraz ettiğini, tapu memurunun bu vekâletnameyle muamele yapmadığını, binaenaleyh meslek kuruluşu olarak meseleye müdahale etmenizi bizden talep etti.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Haklı.

NEJAT OĞUZ (Devanla)- Evet, bir bakıma haklı. Demin konuşmaya başlarken söyledim. Yetiştiremiyoruz, fiilen durum bu. Öteki tarafta da fiilen durum böyle. Mesleğini öğrenememiş arkadaşları mesleğin yönetimine getirmek istemek de bu ne derece haklıysa, o da o derece haksız.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Haklı.

NEJAT OĞUZ (Devamla)- Hayır efendim.

BAŞKAN- Lütfen müdahale etmeyin efendim.

NEJAT OĞUZ (Devamla)- Şimdi benim konuşmam bitiyor, müsaade ederseniz huzurunuzdan ayrılacağım. Bir nokta yanlış olarak takdim ediliyor, ele alınıyor. Seçme hakkına sahip olan kimse, seçilme hakkına da sahip olmalıdır deniyor. Çoğu seçim müessesesinde yoktur. Özellikle milletvekilliği seçme hakkına sahip olan 21 yaşındaki yurttaşımız seçilme hakkına sahip değildir, 30 yaşını beklemek durumundadır.

Toplamak gerekirse, hakikaten demin söylediğim gibi serbest meslekler cümlesinden olan avukatlık, bir tacrübe mesleğidir. Bu yönden işe bakmak gereklidir.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Başkanlık Divanı, sayın delegelerden hatiplere müdahale edilmemesini özellikle rica etmektedir. Amacımız, burada konuşmanın en geniş ve serbest biçimde tartışılması ve sonunda bir karara varılmasıdır. Sayın delegelerin fikirlerini söz alarak belirtmelerine engel olacak hiç bir durumda yoktur. Bu sebeple fikirlerini lütfen oturdukları yerden müdahale suretiyle değil, söz alarak bildirmelerini rica ediyoruz.

Sayın Rahmi Magat, buyurunuz.

RAHMI MAGAT (Ankara)- Sayın Başkanlar, değerli delege arkadaşlarım;

Kıdem sorunu üzerinde fikirlerimizi toplarken iki yanlışlıktan hareket ettiğinizi görüyorum. Birisi, genç arkadaşlarımızın iyi yetişmediği. İkincisi de, seçme ve seçilme yaşlarının birbirine karşılaştırılmış olmasıdır. Gerçekten genç arkadaşlarımızın iyi yetişip, yetişmemesi ayrı bir sorundur ve onların hepsinin iyi yetişmediğini söylemek de gerçeğe aykırıdır. Hakikaten öyle arkadaşlar biliyorum ki, benim yanında yetişen genç arkadaşlarımdan da biliyorum. Kendilerine

dosyaları verdiğim zaman hazırlık için onlarla işbirliği yaptığında meslekte çok eski olan meslektaşlarımızın dilekçelerini çok güzel eleştirmekte ve hakikaten isabetli bir şekilde pekçok aksaklıklarını tespit etmektedirler ve bunu birlikte tartışarak tespit ediyoruz. Ben onların bu şekilde yetişmiş olmalarından kıvanç duyuyorum, meslek adına kıvanç duyuyorum, çünkü geleceği onlar temsil edecekler diyorum.

Yalnız, teorik bilgilerle donatılmış olmak başka, bizim gibi hele meslek deantolojisinin çok önemli olduğu kuruluşlarda görev alıp, mesleğe yön verecek karar organlarında meslek tecrübesine dayanarak oy vermek başka. Bunu birbirinden ayırmak gerektiği kanısındayım. Hatta o kadar başka ki, yüksek kurulunuzun bazı delegeleri çok iyi hatırlayacaklar, ilk Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşunda Sayın Faruk Eren'in başkanlığı bahis mevzuu olduğu zaman karşı görüşte olanlar aynen şu temayı işlediler. Efendim, adliye koridorlarının havasını teneffüs etmeyen, avukatların sorunlarını yakından bilmeyen, avukatların karşılaştığı sorunlarla karşılaşmamış olan kimselerin o sorunların çözümünde görev alması yeterli değildir, yararlı değildir. O halde kendisi görev almalıdır tezini tutanaklarda vardır, savundular.

O halde, görülüyor ki, kendisinin şahsen çok iyi yetişmiş iyi bir avukat olmuş olması başka, meslek sorunlarını uygulamaları, meslek deontolojisini bilmek ve ona yön verecek kararlarda söz sahibi olmak başka meseledir.

Seçme ve seçilme meselesinde de karıştırılan bir sorun var. O da, hatta denin yanlış olarak da ifade edildi. Seçme hakkından mahrum edilmek diye, böyle bir şey bahis konusu değil. Her avukatın seçme hakkı vardır. Gerek barolarda, gerekse Birlikte görev alacaklar için bu sorun bahis konusu değildir ve bütün avukatın seçme hakkı bahis konusudur.

Kıden meselesine gelince. Avukatlık Kanununda kıden meselesinin şu 4 noktada toplantısını görüyoruz. 96 ncı maddede Baro Başkanlığı

için 15 yıl, 90 ncı maddede Baro Yönetim Kurulu için 5 yıl, 104 ncü maddede Baro Disiplin Kurulu için 5 yıl ve 114 ncü maddede de Birlik Delegatesi için 15 yıl kıdem aranıyor.

Diğerlerinde de bu kidedlere değinen maddeler dikkatinize sunulduğu üzere meslekî uygulananın , meslekî tecrübenin ortaya getirdiği sorunların çözümünde oy hakkını gerektiren ve meslek kuruluşunun, meslek kurallarının yön almasında söz sahibi olacak görevlilerle ilgili.

Şimdi konu demokratik, anti demokratik, hatta daha da ileri gidildi, Anayasaya aykırı veya değil diye. Çok iyi hatırlayacaklar, Birlikten iki konu geçti. Birisi, Birlik delegatesi konusunda süresi dolmayan bir delegenin Genel Kurula kabul edilmemesinden doğan bir sorun. İdarî yargıya intikâl ettirildi ve Danıştayda bunun Anayasaya aykırılığı iddia edildi. Danıştay bunu ciddi olmadığı kanısına vardığı zaman Anayasa Mahkemesine göndermeye lüzum ve gerek olmadığına karar veriyor. Diğeride, bir baro seçiminde Baro Başkanlığı için istenilen kideinin yine Anayasaya aykırı olduğu iddia edilerek iptal için Danıştayda dava açıldı. Danıştay bunda da ciddilik görmedi ve Anayasa Mahkemesine sevk etmedi.

Bu kararların ilginç diğer yönü de şu; Danıştay bir taraftan bu Yasa hükümlerinin Anayasaya aykırı olmadığına karar verirken, yahut Anayasaya aykırılığının ciddi olmadığı kanaatine varırken, diğer taraftan da kararlarını aynen bu görevlerin belli bir meslekî tecrübeyi gerektirmesi nedeniyle sürelerin isabetli olduğu noktasını da kararlarında ayrıca belirttiler. Demek ki, Danıştay sadece Anayasaya aykırılık açısından değil, bu kideinin meslekî tecrübe ve ifa edilecek görev bakımından yerinde ve hatta zorunlu olduğunu bir yargı kararıyla perçinlemiş oldu.

Şimdi uygulamaya bakıyoruz. Tabii kendi meslek kuruluşumuz açısından arkadaşlarımız konunun sempatik olarak takdini açısından, efen-

dim bir yıllık avukat arkadaşımız bir idam mahkûmunu savunma olanağına sahip; fakat görev alma olanağına sahip değil diyorlar. Hakikaten konu böyle ifade edilince cazip görünüyor. Yalnız dikkâtimizden kaçan bazı hususlar vardır. Örneğin bir Yargıtay üyesi bir günlük üye olduğu zaman bir idam kararının onanmasında oy hakkıdır, o dairenin üyesi ise bir günlük Yargıtay üyesi olsa bile o mahkeme kararının idama dair hükmünün onanmasında veya bozulmasında oy hakkı vardır. Fakat bu Yargıtay üyesi eğer Yargıtay Başkanı olmak isterse 6 yıllık üye değilse Yargıtay Başkanlığına adaylığını koyamaz. Demek ki, Yargıtay Başkanlığı görevini alabilmek için en az 6 yıllık bir Yargıtay üyeliği kîdemi zorunludur; ama bu üye bir idam kararının, hele çoğunlukla verilecek bir idam kararında belki kendî reyinin bir şahsın hayatının sona ermesini etkileyecek kadar geniş yetkisi bulunduğu halde, o şahıs Yargıtay Başkanı olma olanağına sahip değildir.

Şimdi diğer meslek kuruluşlarına geliyorum. Avukatların, Noter, Yargıç, Danıştay üyesi, Anayasa Mahkemesi üyesi olabilmesi için yasalarda belirtilmiş kanunî süreler vardır, yani kîdem buralarda önemle dikkate alınmıştır.

Bir yıllık avukat noter olamazken, bu meslektaşımızın kendi meslek kuruluşumuzda kendi mesleğimizin istikbaline yönelik kararlar alınmasında görev almasını isabetli göremiyoruz, bir nevi kendi örgütümüze yönelik bu yasa hükümleri kaldığı müddetçe, kendi örgütümüze yönelik bir küçü düşürücülük diye tanımlamak zorundayız hatta. Çünkü, noter olamazsın; ama Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunda bütün avukatların kîdemi ve mesleğin geleceğine yönelik kararlarda oy hakkı sahibi olabilirsin. Bu tersliği de burada saptamak gerekiyor.

Bütün bu örnekler gösteriyor ki, meslekte kîdem zorunludur. Biz genç arkadaşlarımızın, değerli fikirlerinden, dinamik çalışmalarından yararlanma olanağından yoksun değiliz. Hepinizin bildiği gibi yasa da buna elverişlidir ve bütün barolar da bu yolu izlerler. Çeşitli yönler-

den komisyonlar kurulur, sosyal faaliyetler komisyonu, meslek sorunları komisyonu. Burada dile getirilenler, görüşlerini söylerler, yardımcı olurlar. Mutlaka icrada görev almaları zorunluğ u yoktur.

O halde gerçekten genç, dinamik, değerli meslektaşlarımızın mesleğin dışında bırakıldığı veya onların fikirlerinden yararlanılmadığı iddiası da gerçeğe ters düşmektedir.

Size en son bir izlenimimi belirtmek isterim. Bu işi çok gerçekçi açıdan ele aldığımız zaman, biz Ankara Barosunda bir toplantı düzenledik bu değişiklikler hakkında ve bu toplantıda delegeler bir Ankara Barosu Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu üyeleriyle ortak toplantıda, bildiğiniz gibi Yönetim Kurulunda kıdem süresi 5 yıldır ve bu 5 yılı doldurmuş avukat arkadaşlar vardı, onların da görüşlerini aldık, kendilerinin ifadeleri aynen şöyle; "Biz görev alırken, bu görevin ağırlığını, sorunların bu kadar önemli olduğunu bilemiyorduk. Biz herhangi bir dernekte gibi aday olduk; fakat görev aldıktan sonra gördük ki, gerek zaman hasası bakımından ekonomik durumumuzun elverişsizliği, gerekse ortaya çıkan sorunlar karşısında meslekî tecrübemizin yetersizliği, hatta 5 yılı bile yeterli görmemektedir. Binaenaleyh kıdem kalmalıdır, zorunludur." Bunu aynen arz ediyorum; görevli olan en genç arkadaşların görüşü olarak ve dolayısıyla 5 yılı dahi artırmak gerekir dediler. Takdir Yüksek Kurulunuzundur.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Hasan Basri Güder, buyurunuz.

HASAN BASRİ GÜDER (İzmir)☞ Sayın Divan, Yönetim Kurulunun değerli üyeleri, aziz delege meslektaşlarım; sizleri saygı ile selâmlarım.

1136 sayılı Avukatlık Kanunundan evvel 3499 sayılı Avukatlık Kanunu büyük bir devre meriyette kalmış ve tecrübe geçirmiştir.

Bu devrede yönetime iştirak için üyelere herhangi bir kıdem şartı aranmamaktaydı ve bu uygulama devresinde barolar ve baroların rüknü olan avukatlar büyük bir imtihan vermişlerdir ve 1136 sayılı Kanun neşredilinceye kadar barolar yöneticilerini seçmekte büyük bir tecrübe ve basiretin sahibi olduklarını ispatlamışlar ve bu yolda pekçok geleneklere de sahip olmuşlardır.

O halde, hiç bir mahsuru görülmediği halde 1136 sayılı Avukatlık Yasasına kıdem şartının konulmasının fiilî ve hukukî nedenini açıklamak güçtür kanısındayım şahsen.

Evvelâ yönetime iştirakte kıdem şartının aranması aynı şartlar içinde yetişmiş ve aynı haklarla mücehhez avukatlar arasında bir ayrıcalık yaratılmasına neden teşkil etmektedir. Bu sebeple nedeni açıklanmayan kıdem şartının Yasamızda bulunması ve bunun devam etmesi için haklı hiç bir sebep gösterilemez.

Yine halen meri 1136 sayılı Avukatlık Yasasında mevcudu 50'den az olan barolarda kıdem şartı aranmamaktadır. Halbuki, mevcudu 50'den fazla olan barolarda kıdem şartı aranmaktadır. Bu ayrıcalığın da kanun sistematigi içerisindeki nedeni hiç bir şekilde izah olunamaz kanısındayız.

Kıdem şartı seçilmeye engeldir, seçilme hakkına manidir. Aynı zamanda seçme hakkına da bir kısıtlamadır. Sebebi, kıdem şartını bünyesinde bulunduran bir avukatı seçme hakkını ona tanıyoruz. O halde burada da bir kısıtlama vardır. Bazı konuşmacı arkadaşlarımız seçme hakkına kısıtlama olmadığı yolundaki görüşlerine bu nedenle iştirake imkân yoktur kanısındayım.

Kıdem şartının bulunması, yönetime iştirak edememe, bir derecede denetimden de çekilme neticelerini tevlik etmektedir. Hatta pekçok kongrelere bazı genç arkadaşlarımız bizim nasıl olsa seçilme hakkımız yoktur düşüncesiyle hareket etmeleri neticesinde iştiraklerini önlemekte, bu nedenle baroların ve mesleğimizin pekçok hayatî problem-

leri götürememektedir. Bunlar pekçok şahit olduğumuz misallerle sabit bulunmaktadır.

Filim mesleğimizde kidemlinin her şeyi en iyi bildiği, kidesiz olan genç meslektaşlarımızın ise kidesizlik nedeniyle tecrübeden, basiretten, bilgiden yoksun ve bu yolda noksan bilgi sahibi oldukları hiç bir zaman izah edilemez. Çünkü, bunun tatbikatta aksine pekçok emsallerine rastlamak mümkündür ve rastlıyoruz.

Benden evvel konuşan Sayın Rahmi Mazat arkadaşım Danıştay'ın bazı kararlarından söz ettiler. Danıştay'ın verdiği kararlardan birisi kanunda kideş şartı hükmünün bulunması nedeniyle davanın reddi mahiyetindedir. Bir de Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu iddiasının haklı olup olmama meselesi. Tatbikatta hepimiz görüyoruz, bazı mahkemelere bazı kanun hükümlerinin Anayasaya aykırı olduğu yolundaki iddiaların bir mahkeme tarafından ciddi bulunmadığı halde, diğer bir mahkeme tarafından ciddi bulundu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine intikâl ettiği zaman da nitekim iptal kararları çıkabiliyor. O halde Danıştayın bu mevzuda vermiş bulunduğu kararı haklı bulmakta ben pek yarar göremiyorum. Çünkü, diğer genel yargı mahkemeleri gibi Danıştay seviyesinde acaba ikinci bir mahkeme olsaydı ve burada aynı talep mahkeme huzuruna götürülmek suretiyle talep ciddi kabul edilmek suretiyle Anayasa Mahkemesine intikâl ettirilmiş olsaydı acaba netice ne olabilirdi. bunu kestirmemiz mümkün değildir.

Sayın Delege Üstatlarım, Atatürk dahi Cumhuriyeti gençlere emanet etti. Biz mesleğimizi veya idaresini genç arkadaşlara emanetten hiç bir zaman çekinmeyelim. Çünkü, yine benden evvelki konuşmacı arkadaşım bazı genç arkadaşların seçildikten sonra yönetimin ne kadar güç olduğunu, ekonomik bakımından zaman israfını gerektirdiğini belirttiklerini beyan ettiler. Tatbikatta bunun aksine de şahit oluyoruz. 10-15, hatta 20 yıllık bir meslektaşımızın seçim neticesi yönetime iştirak ettiği halde, bir genç arkadaş kadar yönetimde tecrübeye sahip

olmadığı ve işlerin güçlüğünden şikâyetinde bulunduğuna biz de şahsen şahit olduk. O halde, bir veya birkaç arkadaşın bu yoldaki beyanları genel prensipleri haklı gösterecek nedenler olamaz mevcut yasadakine göre. Başka bir deyimle, bu tek tük misaller kıdem şartının devamını haklı gösteremez kanısındayım.

Genel Kurulun kıdem şartının kaldırılması yolunda oy kullanacağı ümidimi muhafaza ederek, sizlere saygılarımı tekrarlarım efendim.

(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İlhami Güven, buyurunuz.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Yüce Kurulun çok sayın üyeleri;

Efendim, bendeniz konuya yetenek yönünden değinmek istiyorum. Önemli olan staj müessesesinin yetersizliği, eğitimin yetersizliği değildir kanımca, o ayrı bir konudur, onda bir yetersizlik varsa ayrıca o yetersizliğin tamamlanması, giderilmesi için ayrı yollar vardır. Bu bir kıdem şartının muhafazası için geçerli gerekçe olamaz kanısındayım. Kıdem şartının muhafazası hem demokratik ilkelere, hem bağımsızlığa, hem de eşitlik prensibine aykırıdır kanımca. Siz avukatlık sıfatını ruhsatnameyi almak suretiyle kazandıktan sonra o genç arkadaşımıza kıdemli avukatla birlikte en ağır davaları verme hakkını tanıyorsunuz; ama seçilmeye gelince "Hayır, yalnız senin seçme hakkın var, seçilme hakkın yoktur" diye antidemokratik bir çıkışta bulunuyorsunuz. Biz bunun acısını çekmedik mi? Barolar Birliği 1969 yılında kabul edilen 1136 sayılı Kanunla ihdas edildikten sonra bu organlarda görev almak hakkı daha çok kendini gösterdi; ama biz zaten eskiydik o zaman bunun acısını çekmedik. Acaba siz buraya, huzura kendi mahallî genel kurullarımızda 15 seneyi doldurduk diye mi geldik? Hayır arkadaşlar. 15 seneyi dolduran Ankara Barosu kalabalık, 5 bin kişiye yakın Baromuzda 15 seneyi dolduran belki 300, 500 kişi vardı, bunun içinden 11 kişi seçildik. Demek ki, Genel Kurulumuz bizi yetenekli gördü de huzuruza getirdi. Konunun esasını yetenekte aramak lâzım. Efendim, 1 senelik

avukat yapamaz. Ne biliyorsunuz ki, 1 senelik avukatı kendi mahallî Genel Kurulu ya barosunun yönetiminde veyahut Barolar Birliği yönetiminde görevlendirecektir. Kim aksini iddia eder ki, 1 senelik avukat bizlerden çok daha yetenekli değildir. Bunlar kabili münakaşadır.

Binaenaleyh, demokratik ilkeler yönünden zaten bugün biliyorsunuz seçim sistemimizde de bir karışıklık vardır, bütün temennimle isterim ki, medenî hakkını kullanmaya ehil olan, hakkında işlediği bir suçtan dolayı idam cezası tatbik edilip de seçim hakkı verilmeyen genç kardeşlerimize de seçme, seçilme hakkı verilmelidir. Binaenaleyh, bu esastan hareket edersek, dünden beri savunduğumuz bağımsızlık ilkesinden hareket edersek, eşitlik ilkesinden de hareket edersek, mutlaka ve mutlaka avukatta kıdem şartı aranmaksızın dün baroda görev alan genç, değerli avukat kardeşimize baro yönetiminde de, Barolar Birliğinde de görev verilmelidir kanısındayım. Kıdem şartının kaldırılması dileğiyle hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Nabi İnal, buyurunuz.

NABİ İNAL (Hatay)- Değerli arkadaşlarım;

Ben kıdemim devam etmesi görüşündeyim. Bu konuda Sayın Oğuz ve Magat'ın gerekçelerine katılıyorum. Kıdemi savunurken avukatlık mesleğini icra ile meslek kuruluşlarında görev almayı birbirine karıştırmamız gerekir. Avukat-müvekkil ilişkisiyle meslek kuruluşunda görev alma birbirinin tamamen ayrı iki görevdir. Müvekkil uygun gördüğü ve avukatın da kabülü halinde bir davasını dilediği yeni veya eski bir avukata verebilir, bu avukatla müvekkili ilgilendirir; ama meslek kuruluşlarında görev alacak avukatın bütün meslektaşlar adına, bütün meslektaşları bağlayıcı nitelikte yapacağı işlemler her halde avukat-müvekkil münasebeti doğrultusunda görülmesi gerekir.

Bu itibarla kıdem kalmalıdır; ama bu kıdem 15 sene yerine 10 seneye veyahut daha makul bir süreye indirilebilir. Kıdemim kalması, denetimini yapmaktan çekinmeyi gerektirmez. Yani, ben bir yere seçileme-

yeceksem bunun denetimini de yapmam, ille seçileceksem yaparım demek gibi bir garip durum da bahis konusu olmasa gerektir. Biz baromuzda yaptığımız Genel Kurul toplantılarında kendi çapımıza göre kalabalık bir avukat sayımız vardır ve Genel Kurul toplantımıza katılan arkadaşlarımızın % 98'i genç arkadaşlarımızdandır, bunun hiç bir sakıncasını görmedik ve ben öyle zannediyorum ki, 5 senelik veyahut 8 senelik avukat yaşlı bir avukat değildir, o da genç avukattır; yani 5 seneyi dolduran bir avukat ihtiyarlıyor mu veyahut eskiyor mu? Bunun için 5-8 veya 10 sene, Genel Kurulun uygun göreceği bir kıdem süresini tanınması suretiyle meslek kuruluşlarındaki çalışmaların meslekî tecrübe açısından faydalı ve yararlı olacağı kanısındayım.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Suat Yılmaz Yalım, buyurunuz.

SUAT YILMAZ YALIM (Kocaeli)- Efendim, iki görüşü de hep beraber dinledik. İki tarafın da kabili müdafaa izah ve imkânları var. Biz bunu kendi Baromuz çapında düşündüğümüz zaman bazı mahsur ve faydalarını da gördük. Kocaeli Barosunda 150 arkadaşız. Aşağı yukarı 15 seneyi doldurmuş 10 küsur arkadaşımız var. 6 kişi fiilen çalışmıyor. Seçim yapılmak gerektiği zaman 7 kişi içinden bir seçim yapmak zarureti var. Nitekim son Genel Kurula bir ailevî mazeret nedâniyle ben iştirak edememiştir, arkadaşlar teveccüh göstermişler, seçmişler.

Binaenaleyh, seçim ve kıdem şartının fazla uzun tutulması belli şahıslar üzerinde bir toplamayı gerektiriyor. Gençlerin iştirakinin önlenmesi veya iştirakinin temin edilmesi gibi karşı tezleri teyit etmek üzere kendi Baromuzda konuştuğumuzda, Baro Yönetim Kuruluna seçim şartının hiç bir kıdem şartı aranmaksızın temin edilmesinin, gençlerin gayreti, Genel Kurullara iştirak ve faaliyetler ve dinamizm bakımından faydalı olacağı kanısındayız.

Disiplin kuruluna gelince. Disiplin Kurulunda muayyen bir tecrübenin ve meslekî daimiliğin faydalı olacağı, onun ayrılması ve şimdiki

Disiplin Kurulunun süresi olan 4 senenin fazla olmadığı kanısındayım.

Baro Başkanlığı mevzuuna gelince. Bendeniz Baro başkanlığını geniş temsil kabiliyeti ve geniş tecrübeye istinat eden bir temsil uzvu olması bakımından gerek mahkemelerde, gerek dışarda, gerekse meslek camiası içinde bir ağabey, dışarı karşı bir onore durumu, temsil kabiliyetinin fazlalığını ve sözünü söylediği zaman ağırlığının ölçüsü olması bakımından Baro Başkanlığının bir süreye tabi tutulması; ancak süre fazla geliyorsa bunun bir miktar tenzil edilmesi kanaatindeyim.

Barolar Genel Kurulu mevzuuna gelince. Barolar Genel Kurulu mevzuunda da 15 sene çoktur arkadaşlar. Bir kıdem şartı, bir meslekî tecrübe arayalım, genç arkadaş da muayyen bir süre sonra bu inkânlardan istifa edebilsin. Barolar Birliğini bir okul gibi kabul ediyorum, her gün bir şey öğreniyorum burada, bu okuldan onun da istifade edeceğini hesaba katmalı; fakat bu süreyi azaltmak suretiyle süre kaldırılmaksızın; fakat indirimî şeklinde bir karara varılmasını istirham ediyorum. (Alışlar)

BAŞKAN- Sayın Abdürrahim Aydınoglu, buyurunuz.

ABDÜRRAHİM AYDINOĞLU (Erzurum)- Sayın Başkanlar, çok değerli delege arkadaşlarım;

Erzurum Barosu adına hepinizi saygıyla selâmlarım.

Efendim, mevzuumuz gerek barolarda, gerekse Barolar Birliğinde temsil mevzuunda kıdem mevzuudur. Ben konuşmamı evvelâ bu kідeme , sonra da Barolar Birliğinin barolarca temsiline teksif etmek suretiyle iki şekilde izaha çalışacağım.

Baro Yönetim Kurulunun muhtelif kademelerinde, disiplin kurullarında ve Barolar Birliğini temsilde avukatın muayyen bir tecrübeye ve kідeme sahip olması hususundaki Sayın Ankara Barosu Başkanı ve Sayın Magat'ın fikirlerine aynen iştirak ediyorum. Çünkü, hem mesleğimiz bir tecrübeyi icap ettiren vasfa haizdir, hem de yönetimde idareyi

alacak bir kişinin muayyen bir tecrübeye, muayyen bir safhanın geçirilmesine ihtiyacı olduğuna kaniyim. Bazı delege arkadaşlarımız 16 bin küsur avukat içerisinde 9 bin genç arkadaşın yönetime iştirak etmediğinden yakındılar; fakat bilmeliyiz ki, bu bir deneme, bir geçiş safhasıdır. Çünkü, 1136 sayılı Kanun çıktıktan sonra hepinizin malumu olduğu üzere avukatlığa büyük bir tahaccüm olmuştur. Çünkü, 1136 sayılı Kanun stajı ve imtihan gibi bazı kısıtlayıcı hükümler getirmiş ve bunlardan kurtarmak için Hukuk Fakültesinden mezun olanlar avukatlığa girmeyi daha fazla tercih etmişlerdir. Birkaç sene geçtikten sonra göreceksiniz ki, bu çok sayıda genç arkadaşlarımız birden kendilerini yönetimin içerisinde bulacaklardır. O itibarla, gerek baro idare kurulu ve diğer kademelerinde, gerekse Barolar Birliğinin temsilinde muayyen bir tecrübe safhası geçtikten sonra kıdemli arkadaşların bu kurullarda görev alması daha isabetli olur kanısındayım. Çünkü, bilhassa biraz önceki arkadaşımızın da ifade ettiği gibi Disiplin Kurulunda görev alacak bir arkadaşın daha tecrübesi olmanış, başından sıcak, soğuk geçmemiş bir kişi olduğunu düşündüğünüzde, bu arkadaşın herhangi bir disiplin cezasına çarptırılması icap eden, veya hatta böyle bir ithamla karşılaşan bir arkadaş hakkında vereceği kararlar, daha tecrübeli, daha fazla sıcak, soğuk başına değmiş bir kimsenin vereceği karar arasında bir fark vardır.

Ayrıca, 1136 sayılı Kanunun 62 nci maddesi, kurullarda görev alan kişilerin sorumluluklarını da hükme bağlamıştır. Eğer görevini hakkıyla icra etmediği takdirde Cumhuriyet Savcılığı Türk Ceza Kanununun 230 ve 240 nci maddelerinde o kişiler hakkında tatbik edecektir. Demek ki, bu sorumluluk idrakine kavuşma denemesi, dönemi geçirilmesi icap eder.

Muhterem arkadaşlarım;

Bir de Barolar Birliğinde baroların temsili mevzuu vardır. Bilmiyorum Divan bu mevzuu konuşurken acaba bu kısma girer mi diye düşünüyorum. Çünkü, mevzuumuz 90,98 ve 114 ncü maddelerin değişikliği

dir. 114 ncü maddede baroların Barolar Birliğindeki temsiline ait hükümleri ifade etmektedir.

1136 sayılı Kanununun 76 ncı maddesi her baroyu tüzel kişiliği haiz bir şahsiyet olarak tanımlamıştır. Halbuki, Barolar Birliği de İzmir Barosunun bize vermiş olduğu derlemede de ifade edildiği gibi Türkiye Barolar Birliği baroların meydana getirdiği bir federasyondur. Şu halde, Türkiye Barolar Birliğini barolar temsil etmesi lâzımdır. Barodaki avukat sayısı ne olursa olsun, baro müstakil bir tüzel kişi olarak aynı sayıda üye ile Barolar Birliğinde temsil edilmesi icap eder. Bazı baroların adetlerinin fazla olması nedeniyle fazla delege getirmeleri, diğer baroların adetlerinin az olması sebebiyle az delege getirmeleri sebebiyle Barolar Birliğinde müstakil tüzel kişiliği haiz barolar tam manasıyla temsil edilememekte ve esas burada eşitsizlik doğmaktadır. Bu itibarla 114 ncü maddenin değişikliğe uğraması halinde Barolar Birliğinde üyeleri barolardan teşekkül eden baroların eşit surette, eşit sayıda üye ile temsil ettirilmesi eşitlik ilkesine uygun olur kanısındayım. 114 ncü maddenin bu değişikliğinde bu ileri sürdüğüm önerimin her halde eşitlik ilkesine çok sadık sayın delegelerin kabul buyuracaklarına eminim.

Dün Ağrı delegesi arkadaşımız 114 ncü maddedeki 15 yıllık kıdemli 15 yıllık kıdeme sahip olmayan bir baroda nasıl temsil edileceği hususunda bir öneri ileri sürdüler. 115 maddede herhangi bir atıf yoktur, 90 ncı maddeye bir atıf yoktur. Bu itibarla, 15 yıllık süresi dolmamış bulunan bir baroda Barolar Birliğinde temsil kabiliyeti yoktur. Bu itibarla 114 ncü maddenin değişikliği bahis konusu olduğu zaman bir fıkra eklenmek suretiyle 90 ncı maddeye, atfının da düşünülmesi icap eder.

Hepinizi saygıyla selâmlarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İlhan Kutay, buyurunuz..

Hemen şunu arz edeyim ki arkadaşlar, daha 6 arkadaşımız konuşacak bu konuda. Konu ana hatlarıyla aşağı yukarı ortaya çıkmaya başla-

dı. Sayın hatiplerden herhangi bir sınırlandırma olmadığı cihetle kendilerini biraz dikkatli olmaya ve diğer konularımızın da konuşulmasına zaman ayırma fırsatını bize vermeye yardım etmelerini rica ederim. Teşekkür ederim.

İLHAN KUTAY (Ankara)- Sayın Başkan, Genel Kurulun sayın gelece-
leri;

Sayın Başkanın da işaret ettikleri gibi hakikaten konu az çok tavazu etmiş durumda. Bu itibarla ben de uzatmadan görüşlerimi arz etmek istiyorum. Yalnız, bir hususa öncelikle temas etmek zorunluğunu hissetmekteyim. Bu Olağanüstü Genel Kurul diğer genel kurullardan farklı bir nitelik taşımaktadır. Avukatlar, barolar kendi kanunlarının hazırlığı içindedirler ve bu onların şüphesiz en doğal haklarıdır. Parlamentoda Kanunun ne şekilde çıkacağını düşünmeden biz mesleğimizin icapları istikametinde burada karar almak mevkiindeyiz. Metot bakımından da diğer genel kurullardan farklı tarafı şu olmaktadır; bir tez, anti tez ve sentez striktörü içinde görüşler belirecek ve kuşkusuz en isabetli sonuca varılacaktır.

Burada bizlerin her konuda aynı görüş paralelinde olmamız beklenemez. O yönden belli konularda hasıl olacak çoğunluk şüphesiz yine isabetli bir sonuç olacak ve bunu hepimiz saygıyla karşılayacağız.

Sayın arkadaşlarım, ben şahsî görüşüm olarak kıdem sözcüğünü kullanmayacağım, çünkü biraz alerjik sözcük olarak görüyorum. Barolarda görev alınanın belli sürelerle bağlanıp, bağlanmaması konusu ve bunun zorunlu olup, olmaması konusu üzerinde iki esasta durmak istiyorum.

Diğer arkadaşlarım değindiler, ben kısaca tekrar başka yönlerden temas etmek istiyorum. Meslekî formasyonun teşekkülü için kökene inmek lâzım. Kimse hüdaî nabit bir sanatkâr ruhuyla yeni bir mesleğe intikâl etmez. Hatta sanatkârın dahi zor şartlar altında uzun süre çalışmaya ihtiyacı vardır. Memleketimizde Barolar Birliğinizde (Sayın

Magat çok güzel ifade ettiler) bundan 13 sene evvel Avukatlık Kanunu hazırlığının barolarca başlatılmış olması sırasında Barolar Birliğinin kurulabileceğini biraz belki egzejere edilmiş olabilir; ama bunun düşünülmesi 13 yılda nasıl bir mâsafeye katedildiğini ifade etmesi bakımından çok ilginçtir.

Avrupa'da, örneğin Fransa'da avukatların mesleğe girdikleri tarih 1257 yılıdır. Türkiye'de Mahanmat Kanunu 1924'te kabul edilmiştir; fakat arzuhalcilik ve dava vekilliği günümüze kadar gelmiştir ve biliyorsunuz Avukatlık Kanununun geçici hükümleriyle dava takipçileri ve dava vekilleri avukatlık mesleğini icra etmektedirler.

Türkiye bir evrim çizgisinde değil, devrim çizgisinde ilerlemektedir. Bugün Türkiye'de yetişmiş olan hukukçu kuşağı Atatürk hukucusudur. Dün yine burada bahsedildi, büyük Atatürk'ün Ankara Hukuk Mektebini açış konuşmasında genç hukuk neslinin hangi koşullar altında yetişeceğini orada gayet veciz belirtmiştir. Binanaleyh, bizim ölçümüz evrim çizgisi değil, devrim çizgisidir. Ancak, barolarda görev almada belli sürelerin aranması hususunda benim görüşüm açısından ileri süreceğim gerekçeler şunlar olmaktadır:

Bir kere Türkiye'de iki hukuk fakültesinde uygulanan öğretim metodu tek metot dedeğimiz teorik öğretim metotudur. Türkiye'de tıp tahsiline başlayan bir öğrenci eskiden feseğen denilen birinci sınıftan itibaren kadavra üzerinde çalışmaya başladılar. Teknik üniversitede öğrenime başlayan bir öğrenci şantiye ve atölyede çalışmaya başlar. Genç arkadaşlarımız belli bir süre aranmaksızın bütün avukat arkadaşlara görev verilmesi hususundaki görüş muhterem bir görüş olmakla beraber, biz de aynı koşullar altında yetişmiş meslektaşlarımız olarak bunun bazı sıkıntılarına yaşamış kişiler olarak, somut örneklerini görmüş ve bizzat kendimiz yaşamış olarak arz ediyorum ve tam bir objektif açıdan bakıyorum, değerlendirmeyi bu noktadan yapıyorum. Hukuk Fakültesindeki öğretim hiç bir zaman adliyeye inikâs etmez, yan-

sıma, kurparatikler dahi yapılmaz. Bir hafıza eforu ile hukuk tahsili tamamlanır. Hafıza eforu ile hukuk tahsilinin tamamlanması hukukçu olmak için yeterli olabilir mi? Bakın size müsaade ederseniz bir hukuk bilgininin hukukçuyu tarifini okumak istiyorum: Alman hukukçularından Yering'in bir hukukçu tanımı var. Bu şüphesiz belki direk olarak bizim hukuk öğrenim sisteminizin yetersizliği açısından ilginç bir tanımdır. Lütfen bağışlamanızı rica edeceğim ve bu tanımı size tekrarlamak isterim."Hukukçu, hukuku anlamak, hukuku bilmek için sadece kanun bilmek yeterli değildir." diyor Yering."Hukukçu olabilmek için iki niteliğe ihtiyaç vardır. Evvelâ hususî bir müşahade idrak kabiliyeti, mücerrit şekilde düşünmeye hususî bir alışkanlık, hukuk hissi. Böyle bir kabâliyet ve alışkanlığın elde edilmesi için uzun bir çalışmaya ve büyük bir nümerise ihtiyaç vardır. Sonra da, hukukî kavramlarla düşünebilmek, somutun altında soyutu, soyutun altında somutu görebilmek kabiliyeti; yani verilen vakıalarda bir bakışta ve sarahatle hukukî prensipleri fark edebilmek, hukukî teşhis, kısacası hukuk sanatı. Bu iki vasfın birleşmesi hukuk terbiyesini teşkil eder. Bir kimsede hukuk terbiyesinin mevcut olabilmesi için, o kimsede bu iki niteliğin bulunması lâzımdır." diyor. Şimdi şüphesiz bu tanım bütün hukukçular için yahut ta herkes için farklı olabilir. Ancak, objektif ve bilimsel bir temel tanım getiriyor. Bunu 4 yıllık hukuk öğrenimi teorik olarak edinilen bilgiler sağlayamaz. Barolar Birliği de bunu düşünmüş, hem meslekz leontolojisi bakımından, hem de hukuk öğreniminin teori yanında pratiğe de yer vermesi yönünden bir müracaatta bulunmuştur. Barolar Birliğinin Ankara Hukuk Fakültesine yaptığı müracaat, programların çağdaş eğitim ve ihtiyaçların uygun hale getirilmesi konusudur. Adalet Bakanlığı ve hâkimlerin temsilcilerinin işbirliği halinde çalışılması ve hukuk tahsilinin pratik yönden geliştirilmesi teklif edilmiş, Fakülte Profesörler Kurulu bu teklifi 19.10.1972 tarihinde olumlu olarak karara bağlamış; fakat 1976 yılına gelindiği

halde, yani 1972'de Hukuk Fakültesine giren bir öğrenci arkadaşımız bu yıl mezun olacaktır; fakat bu yönde Hukuk Fakültelerimizde bir gelişme kaydedilmemiştir.

Şimdi meslekî formasyon 4 yılda Adalet mekanizmasından kopuk olarak ve hafıza eforuyla sürdürülen toplu bilgilerle teşekkül etmez. Hepimiz, ben şahsen Hukuk Fakültesinden mezun olduktan sonra stajı müteakip çalışma yıllarında bunun sıkıntısını çektim ve yaşadım. O yönden ifadelerim gerçeklere dayanmaktadır.

Baro organlarında görev almanın belli sùrelere bağlanması, baroların otokontrol sistemiyle çalışmakta olması yönünden erdem değil midir? Bugün bağımsızlık yolunda daha ileri hükümler getiriyoruz ve meslek kuruluşları içinden çıkıp yargı bölümünde yer almak istiyoruz. O takdirde avukatın kişisel sorumluluğu daha çok artıyor. Biliyorsunuz Avukatlık Kanununun ilgili maddesinde baro organlarında görev alanlar Devlet memurları hakkındaki görevi savsaklama ve görevi kötüye kullanma gibi 230 ve 240 ncı maddelerin müeyyideleri altındadır. Görevin lâıykıyla yerine getirilmesi meselesi dışında, demek ki kanun koyucu kamu hizmeti olan avukatlık hizmetinin organlarda görev ifa edilirken onun sorumluluğunu daha ağırlaştırıcı bir müeyyideye bağlamıştır.

Binaenaleyh, genç arkadaşlarımızın görev alma hususunda biz onlara görev verirken, biraz da onlara belli omuzlayamayacakları bazı görevler ve sorumluluklar yüklemiş olacağız. Tekrar işaret edeyim, bu hiç bir zaman genç arkadaşları tabirimi mazur görün hafife almak meselesi değil, bu tamamen eğitim sisteminin bir sonucudur. Eğitim sistemimizi avukat yetiştirecek biçimde tatbikata yönelik bir eğitim sisteminin öğrenim sırasında uygulayacak biçimde ıslah edelin, ondan sonra belli bir süreye lüzum kalmayabilir. Diğer yöndeki görüşlerim ise şunlardır:

Meslek kuruluşlarının, diğer meslek kuruluşlarının statüsüne baktığımızda, meselâ Tabibler Birliğinde, Eczacılar Birliğinde birtakım süreler tanınmış ve hatta kademeli süreler tanınmış. Demin bazı arkadaşların değindiler, Disiplin Kurulundaki süreyle Yönetim Kurulundaki süre farklı. Hakikaten Disiplin Kurulunda görev almış bir arkadaşınız olarak bizlere intikâl eden olayların da değerlendirilmesi suretiyle fikirlerimiz oluşmaktadır, hatalar hatta fahiş hatalara rastlanmaktadır. Bunlar kıdemsizler yanında kıdemli dediğimiz tecrübeli meslektaşlar tarafından da yapılabilmektedir. İnsan hatadan salim olmaz. Ancak, işten yasaklanmayı meslekten menle karıştıran kurullara rastlanmıştır, bu çok önemlidir.

Şunu ifade edeyim, sürelerin kısaltılması üzerinde durulabilir. Ben şahsen Barolar Birliğine seçin için kabul edilen 15 yılın uzun olduğu görüşündeyim. Yönetim Kurulu için de daha kısa bir süre konulabilir. Su ad düşünülebilir, bunun demokratik esaslarla ben şahsen ilişkisini göremiyorum. Meslekî striktür içinde belli bir tecrübenin kazanılmış olmasını aramak anti demokratik olmamak gerekir. Kaldı ki, diğer yönden örneğin, 3 yıl, 5 yıl gibi bir şart arandığı takdirde, 3 yılda her halde bir meslektaşın saçları ağarmaz ve ona yaşlı denmez. Bizler, buradaki arkadaşlarımız belli süreleri geçirmişsek, zannediyorum ki fikir dinamizmimizi kaybetmiş değiliz; ama genç arkadaşın da dinamizmi kuşkusuz süresi eskimiş arkadaşına nispetle daha fazladır. Bir söz vardır bilirsiniz, "Yaşlılar yapabilse, gençler düşünebilse." İşte bizim kompozisyon olarak organlarda görev alacak meslektaşlarımızda süre yönünden arayacağınız koşul bu kıstas olmalıdır. Meslekte çalışan, belli sürelerde çalışmış meslektaşlarımız arasında öyle bir kompozisyon meydana getirmeliyiz ki, gençlerin dinamizmi ile belli tecrübe kazanmış meslektaşlarımızın düşüncelerinin terkiğini yapabilelim. Bunu yapabilirsek kuşkusuz avukatlık ve barolar Türkiye'ye çok şey kazandıracaktır.

Saygılarımı sunarım, teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, Başkanlığımıza Orhan Apaydın ve arkadaşları tarafından verilmiş bir yeterlik önergesi vardır. Şimdi bu önergeyi oylarınıza sunacağım. Bu konuda söz almak isteyen varsa pek tabii kendilerine söz vereceğim. Hemen şunu arz edeyim zaten Heyetiniz bu önergeyi kabul ederse Ziya Nur Erün, Enver Arslanalp ve Sait Kaya'nın söz hakları mahfuz olarak.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Ben yeterlik önergesi verilmeden önce söz istemiştim.

AYTEN DİK (İstanbul)- Ben de daha önce söz istemiştim.

BAŞKAN- Efendim, Ayten Dik Hanımla Ahmet Hamdi Sayar Bey'in usul hakkında söz istemeleri vardı; fakat söz verileceği Başkanlık Divanınca belirtilmemişti. Kifayeti müzakere tavrı kabul edilirse sözleri kabul edilmiş olmayacak.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Biz söz istediğimiz zaman yeterlik önergesi verilmemişti.

AYTEN DİK (İstanbul)- Başkanlık Divanınca yapılan bir gecikmeden dolayı biz söz hakkımızdan olamayız.

BAŞKAN- Hanımefendi, Başkanlık Divanınca yapılmış bir gecikme değildir, lütfen müsaade buyurun arz edeyim. Konu ortaya geldiği zaman söz isteyenleri sorduk ve tek tek yazdık, 12 kişi söz istediler. Bilâhara müzakereler sırasında ayrıca siz söz istediniz.

ZIYA NUR ERÜN (İstanbul)- Önergeyi geri alsınlar.

BAŞKAN- Peki, önerge geri alınmıştır efendim.

Buyurun Sayın Ziya Nur Erün.

ZIYA NUR ERÜN (İstanbul)- Efendim, saygılarımı sunarım.

Ben konuya çok kısa ve kendime göre başka açıdan girmeye çalışacağım. Sayın İlhan Kutay arkadaşım sözüne başlarken "Biz devrâm çizgisindeyiz, evrim çizgisinde değiliz" dedi, çok haklı ve bu açıdan meseleyi ele aldığımız zaman da Sayın İlhan Kutay'ın vardığı sonucun

tam tersine bir sonuca varmanız gerekiyor. Çünkü, 20 nci asır artık bir koşu, sürat asrı. Ekonomik açıdan olsun, sosyal açıdan olsun, devanlı bir ilerleme var ve öyle bir ilerleme ki, bunu ancak çok büyük bir dinamizm lâzım yetişmek için. Dinamizmden yoksun her örgüt mutlaka ve mutlaka geri kalacaktır ve bisiklet misali düşecektir, duran bisiklet düşer. Şimdi biz bu açıdan ele aldığımız zaman örgütümüze belli dinamizmi 20 nci asrın gerektirdiği devrim dinamizmini getirmek mecburiyetindeyiz. Bunun için de evvelâ kendinizi tanıyalım. Bizim kuşağımız bu dinamizme malik değil maalesef. Çünkü, artık biz doğanın gereği şartlanmışızdır, alışkanlıklarımızdan çok zor kurtulan insanlarız, bunu açıkça belirtelim ve koşamayız arkadaşlar. Yani, 200 metre koşunca nefesimiz kesilir, düşeriz. Onun için de bizim örgütümüze bu dinamizme taşıyan ve bunun sorumluluğunu bilen gençlerimizi sokmaya mecburuz. Örgütü bu dinamizmden mahrum etmek çağa aykırı, çağdışı. Zaten onlar gırtlığımızı basa basa bu hakkı alacaklar. Çünkü, İstanbul Barosu 7 bin kişilik bir baro ve bunun 4 bini genç ve burada temsil edilemiyor, çok tuhaf. Biz onların oyuyla buraya geliyoruz, onların dertlerini istersek burada dile getireceğiz, istemezsek getirmeyeceğiz, böyle şey olmaz. 4 bin kişi beni seçecek, kendi seçilemeyecek, yok böyle şey dünyada.

Bu dinamizm noksanlığını Barolar Birliğine getirmeyelim. Buna hakkımız yok ve eğer bu örgütü başarıyla bir yere varmasını istiyorsak o dinamizmi bizim enerjimize katalım. Bunun için de ben bu kідem kısıtlamasına tamamen karşıyım.

Ayrıca, arkadaşlarımdan verdiği bazı misaller var. Diyor ki, Rahmi Magaf arkadaşınız, "Ben idam mahkûmu birisine bu hakkı verebilirim; ama örgütü yönetmeye vermem." Yani bir egoizm. Biz başkasının hakkını korumaya bu adana verebileceğiz, kendi hakkınıza gelince "yok, sen dur" diyeceğiz, böyle bir egoizmi de kabul etmiyorum, bu da bir mantık çelişkisi oluyor. Eğer birisine başkasının hakkını korumayı,

hem de hayatî bir hakkını korumayı tanıyorsak, kendi hakkınızı korumasına da güvенеceğiz, buna mecburuz zaten. Bu bakımdan bir tutarsız düşünce karşısında kalıyoruz.

Ben sözümü kısa keseceğim, lütfen örgütümüzü bu dinamizmden mahrum etmeyelim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Enver Arslanalp, buyurunuz.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Değerli arkadaşlarım;

Demokratik baro örgütünün dinamizmini meydana getirecek olan en can alıcı nokta gayet tabii olarak enine boyuna arkadaşlarımız çeşitli açılardan dile getirdiler.

Bazı konuşmalar duygusal, bazı konuşmalar mantık örtüsü içinde oluyor; fakat ben söze tarihsel gelişim açısından başlamak istiyorum. Eğer tarihsel gelişim açısından bu mesele ele alınmazsa, biz burada bir kısmımız loncaya müdafaa edeceğiz, bir kısmımız ise demokratik baro örgütünü müdafaa edeceğiz ve bu şekilde bir çıkmaz, bir noktaya getirme çabası ortadan kalkmış olacak.

Şimdi 1970 senesinde İzmir'de yapılmış bulunan Genel Kurul toplantısında ben hepinizi hiç bir küçültücü anlam taşımamak kaydı ve şartıyla Atina demokrasisinin yaşlılar meclisine benzetmiştim. O Atina demokrasisi ki, tarihe bu yaşlılar meclisinin getirmiş bulunduğu ilkelerle intikâl etmiştir; ama tarihsel gelişim itibariyle o Atina Demokrasisi dediğimiz demokrasinin gerçek bünyesine baktığımız zaman, 500 tane aeropaj, diğer tarafta hakları elinde bulunmayan plepler. Bu benzetme talihsiz bir gelişim sonucunda bizim baro örgütlerine yansımıştır. Neden talihsiz? Gelişim itibariyle 13 ncü asırda ilk baronun Fransa'da kurulmuş olması dolayısıyla baroyu teşkil etmiş bulunan papaz çömezleri ki, bu cübbe de oradan gelmekte onun için karşım, gayet tabii onlar kilise hiyerarşisi içinde en yaşlılarına doğanın kendisine vermiş bulunduğu bir lütf dolayısıyla en yaşlıların eline bir tane sopa vermişler ve demişler ki, "Sen batoniyesin, sopa taşıyan adamsın" ve böyle bir hiyerarşi meydana gelmiş.

Sonra bu yavaş yavaş unutulmuş; çünkü saygınlığı yok, kralın yanında ancak ona fetva vermekle meşgul, unutulmuş. Rönesans devrinde yavaş yavaş gelişmeye başlamış; fakat toplumun o zamanki durumlarında hâlâ bir demokratizasyon söz konusu olmadığı için bazı imtiyazların devam etmekte bulunduğu görülmüş. Doğanın kendisine lütfetmiş bulunduğu yaşlılıktan uzaklaşmış, bu sefer denmiş ki, "Meslekte şu kadar kıdemi olan buraya geçsin."

Şimdi bu tarihi gelişim tamamıyla o zamanki toplumun yapısından gelmekte olan bir netice ve loncaları zaten hepimiz okuduk ve lonca devrinin de 1789'da kaldırılmaya başlandığı çıktı ortaya; ama bunun yansımaları Batı'da meslek kuruluşlarında devam etti. Özellikle ve özellikle barolarda bir nevi lonca atılanadı, Batı'da da atılamadı.

Biz 1870 senesinde dün söylemiş bulunduğum gibi ilk defa İstanbul Barosunda avukatların örgütlenmesi söz konusu olduğu zaman, kendileri bu baroyu kuran yabancı olmuş olmasına rağmen ve gelmiş oldukları memleketlerdeki baroların teşekküllerini bilmiş olmasına rağmen, kâdenlerin mevcut olduğunu bilmiş olmasına rağmen yapmış oldukları bir baro örgütünde kıdemi tamamıyla kaldırmışlardır. Yani, yönetim konusu ki, o örgütün dinamizmini getiren yönetim konusu oraya mensup olan kimseler arasında hiç bir tepki görmemiş.

Cumhuriyet devrine geliyoruz. Cumhuriyet devri bizi demokratik bir düzende örgütlemenin bir başlangıcını getirmiş. 1924 senesinde avukatları bir noktaya getirmek istemiş. 18 veya 19 maddelik bir Muhammat Kanununda örgütlenme söz konusu olduğu zaman şu örgütlere girmiş olan avukatlar arasında hiç bir ayrıcalık tanımamış ve bu 1938 senesine kadar devam etmiş ve şimdi size şu gözlemi de arz etmek isterim; o zamanki şinasi devrin Şükrü Saraçoğlu zamanlarında anti demokratik olduğu 1951 senesi tespit edilmiş bulunan Avukatlık Kanununda ki, biliyorsunuz Avrupa o zaman hangi rejimlerin baskısı altında ve hangi rejimler insanlığın nahfına doğru gitmektedir. Bütün bu kanunlar

tetkik edilmiş ve neticede 3499 sayılı Kanun kabul edildiği zaman yine örgütlenme konusunda hiç bir fark gözetilmemiş; fakat bu ne zamana kadar devam etmiş, 1969 senesine kadar bu düzen gitmiş. Hangi tarihten itibaren, bana göre 1870'den itibaren aynı şekilde gitmiş.

Şimdi talihsizliğe geliyorum. Dün söyleniş olduğum gibi bizim toplumumuzun acaip bir kaderi var. Bir tarafa gidiliyor, ileri doğru gidiş oluyor, akış oraya doğru oluyor; oraya giderken bir de bakıyorsunuz ki, değiştirmek istemiş olduğunuz bir kanunun tam tersine hükümler ortaya geliyor. Ben bunlara tortu derim. Biz tortuları temizlemeye çalışırken, meselâ baro başkanlarının genel kurulları idare etme meselesini ortadan atarken, icra kuvvetinde bulunan disiplin konularını başka kuruluşlara verne gayreti içinde olurken, bunlar temizlenirken bir de bakıyorsunuz başka bir tortu gelmiş oturmuş ve bu da işte şimdi tartışmasını yapmış olduğumuz tarihî gelişim itibariyle tamamiyle ters düşen ve yerleşmiş bulunan hakların bir nevi teninat altına alınması diyebileceğim bir akış geliyor oturuyor. Şimdi biz bu tortuyu temizlemeye çalışıyoruz.

Ben ister lehte olsun, ister aleyhte olsun her fikre, her düşünceye saygılı olmak mecburiyetindeyiz; ama şu da bir gerçektir, biz madem ki avukatız, madem ki bir örgütte bulunuyoruz, madem ki bu örgüt gerek vatandaşlarımızın hakları için mücadele edecektir, onları savunacaktır, o takdirde bu örgütün arasında ayrıcalıkların bulunması olması lâzımdır.

Bugün size ben bir misal vereceğim. Bugün Batı'da içine düşmüş oldukları bunların itibariyle yerleşmiş bulunan hakların savunması ve garantiye alınması için Batı Almanya'da olsun, İtalya'da olsun, Fransa'da olsun bir otoritadizm başgöstermiştir. Bunun yansıması örgütlere de gitmektedir; ama bunun karşısında lonca mahiyetinde bulunan meslek teşekküllerinin de demokratik kuruluşlar haline getirilmesi için çaba sarf edilmelidir. Bugün Fransada bir lonca mahiyetinde bulunan bir

Tabibler Odasına karşı bütün doktorlar karşı gelmekle birlikte kalmıştır. Bugün otoritarizmi yerleştirmek isteyen bir akımın mümessilleri baro başkanlarından kurulmuş ki, biz onlara mandaren diyoruz tıpkı eski Çin'deki tüccar mahiyetinde mandaren diyoruz, bunların oluşturacağı ve bütün baroları, avukatları temsil edecek bir örgüt peşinde koşuyorlar; ama bütün barolar Fransa'da buna karşı geliyor.

Arkadaşlar, şimdi bu tarihi akış içinde meseleleri almak zorundayız. Bir örgütümüzün dinamizmini meydana getirecek yeni fikirlerin örgütümüzde yansınmasını sağlayacak düzenden uzaklaşmak zorundayız. Daha evvel düzende bulunuyorduk ve barolarımıza, mesleğimize hiç bir sakınca gelmemişti. Şimdi ise neden sakınca gelecekmiş, ne için bizim aramıza girmiş bulunan bu kimselerden şüphe edelim ve kendilerinden, kendimize göre areopaj olarak bizlere göre efendim bilgisi vardır, daha eksiktir, şudur, budur, demek suretiyle onları "siz biraz daha bekleyin" şeklinde "biraz bekleyin de bilginiz artsın" diye bir tavır içinde olunması gerekir.

Sayın arkadaşlarım, o itibarla bu kiden meselesinin demokratik özgürlükler ve haklar açısından şu hükümlerin müdafaa edilecek tarafları yok. Bizim kişisel kanaatimiz odur ki, bu Avukatlık Kanun tasarısının barolarca hazırlanması sırasında talihsizlik gelmiş bizim yakamıza yapışmış.

1963 senesinde Ankara Barosunun vermiş bulunduğu tasarı Batı Almanya'dan alınmış bulunan bir tasarıydı. Ondan evvel Adalet Bakanlığına özel olarak verilmiş bulunan tasarı, Fonçelfis tarafından takdim edilmiş tasarı Batı Almanya tasarısıdır. 1963 senesinde İstanbul'daki komisyonun esas olarak almış olduğu tasarı ki, hepsi burada çantada, deliller meydanda, hep Batı Almanya'nın esaslarını nazarı itibare almıştır ve bu bir talihsizlik olmuştur. O kadar talihsizlik olmuştur ki, kiden konusunda şurada çetelesini çıkardım, çeşitli görüşler çıkarılır ve rakanlar itibariyle anlaşamamışlardır ve burada da

görüyoruz ki, bizim 15 senelik olan kıdem süremizi bir nevi açık artırmaya çıkarmışızdır, bunu biraz indirelin gibi bir tutum içinde oluyoruz ve görüyorsunuz ki, demokratik haklardan yoksun bir hüküm olduğu içindir ki, açık artırma çıkıyor ortaya ve bu başlangıcından beri açık artırma. Fonçelvis 20 sene demiş, öteki 10 sene demiş, öteki 15 sene demiş, sonradan Türkiye Barolar Birliği kurulduktan sonra bakmışlar 10 sene fazla, hadi bakalım 1238 sayılı Kanun bunu 5 seneye indirmiş. Yani, böyle bu kıdem meselesi dolaşıp duruyor ortada. Hukuksal bir mesnedi olmayan bir hüküm bu.

Arkadaşlarım, o itibarla bu tarihsel açıdan aldığınız takdirde neticeyi şuraya bağlamak gerekiyor. İnsanlık tarihi demokratik hakların geniş halk yığınlarına yayılması tarihidir, bunu açıkça tespit etmek gerekir. Bunun karşısında olan bir tarih çizgisi de vardır; ama Türkiye Barolar Birliği her halde kısıtlamalar çizgisi üzerinde gidecek bir örgüt olamaz. Ağızda hukukun üstünlüğü, uygulamada kısıtlamalar çizgisinde yürünmek hiç bir zaman olamaz. Lonca devrinin geride kaldığı bir gerçektir. Bir örgütte yönetime katılma konusunda birinci sınıf, ikinci sınıf üye olamaz. Hele baroda hiç olamaz.

Bu itibarla, kıdemle ilgili hükümlerin ortadan kaldırılması gerekir ve o şeref de öyle inanıyorum ki bu Genel Kurula ait olacaktır.

Saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Sait Kaya, buyurunuz.

Yalnız, Başkanlık olarak şu noktayı arz edeyim; efendim bu kıdem meselesini sabah otururunda çözümlene kararındadır Başkanlık Divanı. Sayın konuşmacıların lütfen bu hususu dikkate almaları ve ona göre bir otobkontrole gitmelerini rica ederim.

SAİT KAYA (Ağrı)- Saygıdeğer Başkan ve muhterem delege arkadaşlarımız;

Başkanlık Divanının önerisini nazara alarak çok geniş şekilde bu konu üzerinde konuşmayı arzu ettiğimiz halde inkân nispetinde tah-

dit ederek fikirlerini arz etmeye çalışacağım.

Efendim, kıdem meslekte tecrübenin ifadesi olarak etkili sonuca ulaşmada daha etkili bir yol olarak birçok yasalarda ve de meslek kuruluşlarında yükselme şartı olarak kabul edilmiş bulunmaktadır.

Bendeniz kıdem keskinlikle gereksiz olmadığı ve de kıdem müessesesinin Barolar Birliği Genel Kurulunda ve baro idare heyetinde görev almanın muayyen yıl hizmet etmiş meslektaşların tekeline olan bir durum yaratmayacağını ve fakat sadece ve sadece meslekte bir aşmanın ifadesi olarak kabul ediyorun, şahsî fikrim budur.

Hukuk Fakültesini bitirmiş ve avukatlık stajını başarıyla neticelendirmiş, avukatlık ruhsatını almış genç, dinamik ve atılım içerisinde bulunan arkadaşlarımızın mesleğin her aşamasında görev alması gerçekten arzu edilir bir olaydır. Ancak, meslekte tecrübe nüvanisi sahibi olan ve muayyen müddet bu göreve başkoymuş kişilerin karar vermede ve onu yerine getirmekte daha tarafsız, daha mutedil ve hislerinden uzak olarak karar vereceği fikrindeyim, bu benim şahsî bir fikrimdir.

Benden önce muhterem arkadaşlarımız muayyen hizmet süresini doldurmamış olan meslektaşların bu kuruluşlarda görev almasının eşitsizlik olduğunu kabul etmektedirler. Benim âcizane şahsî kanaatim odur ki, bazı kuruluşlarda görev almış olmayan genç arkadaşların bu olanaksızlığını, onların yeteneksizliğine değil, sadece ve sadece tecrübeye izafe edilen değerlerin bir sonucudur. Bu kanıtımı ileri sürmek için vaktinizi almadan bir fıkra anlatacağım:

Gençliğini sağlına dikkat etmeden geçirmiş olan bir baba vardır. Bu baba ömrü boyunca kışın palto, pardesü giymemiştir ve gençliğinden nükseden bu alışkanlığın vermiş olduğu bir hastalıkla mustarıptır. Zaman gelir ki, oğlunun da aynı kendisi gibi hareket ettiğini görür. Çıkarken defalarca, "Oğlum paltonu al, pardesünü al" gibi uyarılarına rağmen genç oğlunun katıyep kendisine itaat etmediğini görür. Kendisi

de gençliğinde aynı yolda yürümekteydi. Bir gün oğlundan dahi çok sevdiği torununu kucagina alır ve pencereyi açıp gider orada oturur. Oğlunun o zaman, "baba ne yapıyorsun?" demesi üzerine, "Sen ne yapıyorsan, ben de onu yapıyorum" şeklinde cevap vermiştir.

Bu nedenle benden önce konuşan arkadaşlarım Hatay, Kocaeli, Erzurum delegesi arkadaşlarımın ve Kutay Beyefendinin fikirlerine ben de aynen iştirak ediyorum. Kıdem azaltılması yolunda bir önerinin getirilmesinin mutlak olduğu da bir gerçektir.

Bir de zamanın kısalığı dolayısıyla bu mevzuu Kazla dokunmayacağım. Yalnız, dün bir öneriniz vardı, 114 ncü madde hakkında olan bu öneriye Erzurum delegesi arkadaşımız da değindiler. Ben dün burada arz ederken arkadaşlarımızın muhalefetiyle karşılaştık, kanunda bu yolda bir sarahat olduğunu söylediler. Gerçekten acaba yanıliyormuyum diye gittim ve maalesef 114 ncü maddede 90 ncı maddeye bir atıfta bulunulmuyor, yalnız 90 ncı maddenin ikinci maddesine bir atıfta bulunuluyor. Bu nedenle 114 ncü maddeye gerçekten barolarında 15 yıllık hizmeti doldurmamış avukat bulunmayan hallerde kıdem şartının aranmadan Barolar Birliğinde o baronun da temsil edilmesi olanağının tanınması kahaatindeyin.

Saygılarımı arz ederim. (Alkaşlar)

BAŞKAN- Sayın Ayten Dik, buyurunuz.

AYTEN DİK (İstanbul)- Saygılarımı sunarım efendim.

Barolar Birliği gerçekten hepinizin özlemine dile getirmiş bir teşekkürdür. 1958 senesinde İstanbul Barosunda Başkan Cahit Arif Bey yapılan bir toplantıda bu özlemi âcizane kendisine söyledim zaman, "Ocak şey değil" şeklinde cevap almıştım. O bütün Türkiye barolarının birleşmesi gereği hakkındaki temennileri pek olumlu karşılamışlardı. Daha sonra 1961 Anayasasında bu kendisine yer buldu. Buna karşın Sayın Ankara delegesi Mağat arkadaşımızın 1963 senesinde ütopyo olarak karşılanmasını ben genelleştirmesi olarak yanlış buluyorum, ancak kişisel

düşüncesi olarak yoruluyorum. Ortada artık Anayasada yer bulmuş bir şeyi ütopyot olarak karşılamayız çok tabii olarak.

Barolar Birliğinin teşekkülünden sonra buraya seçilecek arkadaşların bir kideden geçmesi gerektiği Kanunda yer almasına karşıyım. Bunun gerekçesinin her şeyden önce bir hukuk adamı olarak bizlerde bilinsellik ölçüsünde düşünülmesi gerekir. Bilimsel dayanağı ne olabilir? En azından bilimsel ve akılcı olması herhangi bir çelişkiyi içermemesi gerektiğini ortaya çıkarır.

Bir hâkinin avukatlık mesleğine intisabı halinde bunun Barolar Birliğine seçilme olanağı varsa, bu arkadaşın meslekte 15 senesini doldurması beklenmezken, avukatlık mesleğini yapan bir arkadaşta niçin aranıyor, bunun bilinsellikle nasıl bir ilgisi görülüyor.

Yine 50 kişiden az olan barolarda böyle bir koşul aranmazken, diğerlerinde aranması nasıl izah edilebiliyor? O zaman hukukçu olarak bizim koyduğumuz bu maddenin akılcı, bilimsel bir yanı olmuyor, biraz keyfiye kaçıyor.

Ayrıca, bir avukatı avukat olarak ruhsatnamesini verdiğiniz zaman bunu tek başına bırakmıyoruz. Ben daha önce aykırı fikirde konuşan arkadaşlarla aynı görüşte olmadığım için kendilerine şu bakımdan sual da yöneltmek isterim. Dediler ki, "Bir arkadaş avukatlık mesleğini icra ederken tek başınadır, aldığı davalarda kendisi sorumludur." Doğrudur arkadaşlar. Biz bir avukata ruhsatını verdiğimiz zaman bunun sorumluluğunu en azından baro olarak paylaşıyoruz. Biz topluma bunu yeterli bir avukat olarak lanse ediyoruz. Bu durumda avutlıkta ihtisaslaşma yoktur. Bir doktor, göz, kulak, burun, iç hastalıkları mütehasssısı şeklinde ayrıma tabidir. Üniversitede asistan, doçent, profesör ayrımı vardır; fakat avukatlarda yoktur. O bakımdan biz ruhsatını verdiğimiz avukat arkadaşı halka, topluma yeterli, her konuda kendisini bütün menfaatlerini korunmaya yeterli bir insan olarak lanse ederken, Barolar Birliğinde , bizim meslekî yararlarınızı savunma bakımından

bu yetersizdir demek biraz ayıp olmuyor mu? Bu kendinize bir ayrıcalık sağlanak olmuyor mu? En azından Anayasaya karşı bir aykırılık olmuyor mu?"Benim hakkım, benim meslekî çıkarlarım senin yararlarından daha önde gelir" diyoruz. Bundan ayrı olarak bu arkadaşların tecrübe sahibi olmasını beklerken, bir yerde halkın menfaatlerini kendilerine tecrübe tahtası yapmak istiyoruz düşüncesi ortaya çıkıyor. Bu da bence çok yanlış bir uygulama oluyor.

Öte yandan, hiç bir zaman sadece gençlerin teşekkül ettireceği bir Barolar Birliği söz konusu olanaz tabii, yaş bakımından bir kısıtlama da söz konusu değildir. Eğer meslekî tecrübe gerekiyorsa, bu yaşlılarla, orta yaşlılarla birlikte gelecek; ama her zaman için akıl, zindelik, dinamizm beraber gelmesi lâzımdır. Bu da biyolojik olarak gençlerde bulunduğu kaçınılmaz bir gerçektir, hiç bir zaman tartışılmaz, inkâr kabul etmez. Bir Barolar Birliğinin de her ikisini birlikte bünyesinde bulundurması çok çok daha yararlı olur kanısındayım.

Bir de şunu hatırlatmak isterim; gençlerin tecrübesizliği bizim meslekte yararlarımız bakımından yararsız olacağı biraz fazla iddialı bir şeydir. Acaba bizim meslekî yararlarımız bir Büyük Millet Meclisinde halkın yararlarını düşünen insanlardan daha mı mühim? 30 yaşında mebus yapıyorsunuz, 23 yaşında ancak avukat olma hakkını kazanan bir avukata 15 sene, 38 yaşından önce, "Sen bizim haklarımızı koruyamazsın" diyoruz. Yani, "bizim haklarımız her şeyden, herkesten daha önce gelir" diyoruz. Atatürk Kurtuluş Savaşını yaptığı zaman 38 yaşındaydı, İnönü ise 33 yaşındaydı arkadaşlar. O zaman bir memleket kurtarmada, "sen dur kenara, hele bir tecrübeliler gelsin"mi denecekti? Böyle bir şeyi kabul edemeyeceğin. Arkadaşlardan, genç arkadaşlara bu inkânı açmalarını, birlikte iş görmelerini çok rica ediyorum. Her bakımdan yararlı olacağız.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Son konuşmacı Sayın Handi Sayar, buyurunuz.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Muhterem arkadaşlarım, hepinizi hürmet ve muhabbetle belânlarım;

Söyleyeceğim sözler sadece kişisel görüşlerindir. Çok nutlu bir toplantı içindeyiz. Yaşlılar, gençlerin hak sahibi olması hususunda tartışıyorlar. Bu da tecrübenin getirdiği bir noktadır.

Sanıyorum ki, gençlerin topluluğu olsaydı bu toplantı, yaşlılara böyle bir inkân tanıma konuşmasının yapılacağına kanaatim yoktu. Bunun sebebini arz ettiğim zaman arkadaşlarım muhakkak ki, bana hak vereceklerdir.

Muhterem arkadaşlarım;

3499 sayılı Kanunun kıdem tanımanası delil olarak ortaya sürüldü. Evet, kıdem tanımadığı için barolara bağımsızlık verilmemiştir. Eğer barolara bağımsızlık alabilmişsek, Parlamentoda savunmasını yaparken endişe buyurulmasın, tecrübeleriyle, memlekette sabıkalı olmalarıyla, meslek kıdemleriyle kendilerini ispat etmiş mücerret insanların bu baronun idaresinde, genel kurulunda söz sahibi olacağını ve binaenaleyh, onlardan istenmeyen, endişe edilen bir tasarrufun sadır olamayacağını garanti ederken, evvelâ bu kıdem yeni kanuna konduğunu ileri sürdük.

Bir davada bir günlük kıdemi olan avukata savunma hakkı tanınıyor; ama o avukata ruhsatname verilirken şu da söyleniyor, "Seni kontrol, murakabe ve iyi istikanete götürecektir tecrübeli, kıdemli idareciler kontrol ediyor" Baro disiplini içinde, meslek âdetleri içinde seni devamlı kontrol ediyor meslek teşekkülü" deniyor. Demek ki, o arkadaşın ruhsatnamesini kullanma imkânı verildiği zaman, onun arkasında kıdemle mücehhez bir baro idaresi, bir Barolar Birliği idaresi var. Bu itibarla, eğer biz mesleğimizin bağımsızlığını, özerkliğini istiyorsak, bu özerkliği iyi istikanette kullanacağımızın en kuvvetli ölçüsünü bir noktada kıdemde buluyoruz.

Muhterem arkadaşlarım; kıdem bütün mesleklerde, bütün yollarda

muayyen bir disiplinin sonunda, muayyen bir yerde vazife almada daima ele alındığı ve münakaşa kabul etmez bir esas olduğu ve aksinin de henüz tespit edilmemiş olduğu bir hakikattir. En yüksek nemur derecesine çıkmak için muayyen bir sene geçecektir. Temyiz mahkemesine üye olabilmek için muayyen bir süre geçecektir. Muayyen bir yerde vazife alabilmek için muayyen bir kıdem geçecektir. Askerlikte böyledir, sivil hayatta böyledir, bütün mesleklerde böyledir. Bu, demokratik esaslara aykırı değildir. Seçme başka şeydir, seçilme başka şeydir. Muhakkak ki halk mahkemeleri olabilir, jüriler halk arasından seçilebilir, birtakım avaz üzere karar verilebilen sistemler düşünülebilir; ama bunlar bir sistemdir, hepsi beraberce mütalaa edilebilir ve sistemler arasında birbirlerini kontrol eden birtakım esaslar caridir; ana biz eğer avukatların iyi yetişmesini istiyorsak, ki bunda şüphe yoktur, avukatların bağımsızlığa lâyık olduğunu iddia ediyorsak, ki doğrudur, iddia etmemiz lâzımdır, eğer biz meslekte ruhsatnamesini verdiğimiz avukatın bu ruhsatnamayı aldıktan sonra meslek teşekkülünün tecrübelâlerinin elinde idare edilen meslek teşekkülünün kontrolü altında olduğunu iddia ediyorsak, ki iddia etmemiz gerekir, bu vaziyette kıdemî reddetmeye mantikî bir sebep bulanayız. Meslekte yetişecek arkadaşları eğer biz stajlarla kıdensiz avukatların yanına vereceksek, bunu kabul edelim. Eğer staj yapacak arkadaşı hiç kıdem arannaksızın bir başka daha evvel müracaat etmiş bir avukatın yanında staj görmeye tabi tutacaksak, o zaman kıdemî kaldırmanın mantikî noktalarında ilerleme kaydetmiş oluruz.

İkincisi; meslekte muayyen bir yere seçilebilnek için yine yanılmıyorken muayyen bir disiplin cezası takibatı altında olmamak gibi bir kayıt aranmalıdır. Dün mesleğe girmiş veya 6 ay evvel mesleğe girmiş bir insanın : sabıkı nedir ve bundan sonra neler olacaktır, bu bilinmemektedir; ama kıdemli bir insan 5-10 sene çalışmıştır ve göstermiştir ki tatbikatıyla sabıkalı değildir, disipline aykırı hare-

ket etmemiştir. O itibarla hüsnühal sahibi olduğunu zaman içinde her türlü gıcıklayıcı tekliflere rağmen ispat eden bir avukatla, yeni gelmiş ve meslek hayatında ne yapacağı henüz imkânsız olduğu için ispat edilmemiş bir arkadaşı aynı düzeyde kendisine idare itinasını tevcih etmek bakımından eş değerde görmek mümkün değildir.

Bu ölçüler içinde düşündüğümüz zaman görürüz ki, kıdemün lüzunu münakaşa götürmez. Yine görürüz ki, bu kıdemün müddetinin tespiti ayrı şeydir, kıdemün adeni kabulü ayrı şeydir. Eğer bizim Kanunumuzun, Anayasa düzeninizin sistemini kabul ediyorsak, Milletvekili seçinindeki kanun esaslarını uygun buluyorsak, Senato seçinlerindeki esasları uygun buluyorsak, müddetler için söyleniyorum, yaş için söylemiyorum; am bir derecelenmenin mevcudiyetini kabul etmek zorundayız. Seçmen yaşı başkadır, seçilme yaşı başkadır. Bu bakımdan düşünöldüğünde, Türkiye barolarının mensubu olan 16 500 küsur avukatın seçme hakkı vardır, seçilmek için muhakkak ki birtakım ölçüler olacaktır, avukat olacaktır, baroya girecektir. Eğer bunu götürürseniz, kıdemi reddetme mekanizmasının mantikî bir esas olduğunu iddia ederseniz, dahaliye de mantıksızdır, Hukuk Fakölte si mezuniyeti şartı aramak da mantıksızdır. O zaman basit halk demokrasisine kadar inilir ve surî mantık bizi abese götürür. Abese müncer olan esaslara göre hüküm bina edilmez.

Bu itibarla, lütfen hissî plandan işi bilimsel ve uygulama alanında insan tabiatına ve tarihî tekamülüne göre düşünelin ve ona göre bir karar verelin.

Hepinizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın delegeler kıdem konusu üzerindeki konuşmalar bitmiştir. Oylanaya geçmeden önce Sayın Rahmi Magat'ın bir tavzih yazısı var, o yazıyı okuyorum:

"Konişman sırasında Birlik Başkanıyla ilgili beyanımın yanlış anlaşıldığı endişesiyle aşağıdaki şekilde tavzih ederim.

Sayın Birlik Başkanımızın meslekî tecrübesi olduğu ve kendisi-

nin Başkanlığı bihakkın yapabileceğine inandığım için adaylığın desteklenişizdir.

Yanlış anlaşılmaya mahal verilmesi için tavrini rica ederim."

Şimdi efendim, kıdem konusunda görüşler çok çeşitli. Bunların hepsini birden tek noktada toplanak mümkün değil. Bir görüşe göre, Kanundaki kıdem hüknü yerindedir. Bir başka görüşe göre, Kanundaki kıdem sınırlandırması kaldırılmalıdır. Bir başka görüşe göre, kıdem yerindedir; fakat süreler fazladır, bunların üzerinde bir değişme yapmak gerekir.

Şimdi öyle zannediyorum ki, önce iki esasta toplanak lâzım.

1- 1136 sayılı Kanunun kıdeme ilişkin hükümleri değiştirilmelidir, değiştirilmemeli midir? (Önce en aykırı olan "kaldırılmalı" oylansın sesleri)

1136 sayılı Kanundaki hükümlerin değiştirilip, değiştirilmemesi konusu oylarınıza sunacağım. En aykırı teklif değiştirilmemesi konusundaki tekliftir. Zira, bazı öneriler vardır ki, kıdem sürelerini azaltıyor, bu da bir değiştirme anlamındadır. Değişikliğin nasıl olacağını bilâhara Sayın Heyetinize arz edeceğim. Bu değişiklik, bütün kıdem kaldırılması yahut Yönetim Kurulunda kıdem kaldırılması, yahut Yönetim Kurulundaki kıdem 3 seneye indirilmesi vesaire şeklindedir; ama önce değiştirilmesi veya değiştirilmemesi oylanacaktır. En aykırı teklif değiştirilmeme şeklindedir.

1136 sayılı Kanunun kıdemle ilgili hükümlerinin değiştirilmemesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Böylece değiştirilmesi kabul edilmiş oluyor.

Nasıl değiştirilmesi gerektiği hususunda elimizde önergeler vardır. bir Sayın Suat Yılmaz Yalın'ın önergesi, bir Sayın Burhan Karacelik, Sayın Cihat Türkbaş, Sayın Ali Şahin'in önergesi, bir de Neşat Oğuz ve Abdurrahman Aydınoglu'nun önergesi vardır.

En aykırı teklif bütün kadem hükümlerinin kaldırılması suretiyle yapılmasını öngören tekliftir.

İkinci teklif Sayın Suat Yılmaz Yalın Bey'in teklifidir ve "Baro Yönetim Kurulunda kadem kaldırılmalıdır, Disiplin Kurulunda süre kalmalıdır, Baro Başkanlığı ve Barolar Birliği delegelerinde kadem kalmalı; fakat azaltılmalıdır." şeklindedir.

Sayın Burhan Karaçelik, Cihat Türkbaş, Ali Şahin'in önermeleri ise, "Baro Yönetim Kurulu üyeliği için, Bara Disiplin Kurulu üyeliği için, Baro Denetleme Kurulu üyeliği için 5 yıl, Baro Başkanlığı, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu delegeliği için 10 yıllık kademin kabulü" şeklindedir.

Sayın Şükrü Uluğ, Zeki Şeremet, Mehmet Soytaş, Ali Bal, Ejaz Oğuz, Abdürrahim Aydınoglu, Necdet Ömer Varlık, Nabi İnal, Ahmet Göncü, Solmaz Giray ; "Baro ve Türkiye Barolar Birliği organlarına seçilmek için Kanunumuzdaki kadem şartının Yönetim Kurulu için 5, diğer bütün organlar için 10 yıl olarak saptamak suretiyle muhafaza edilmesini arz ve teklif ederiz." diyorlar. Son iki önerge aşağı yukarı aynı .

Şimdi oylamaya en aykırı önergeden başlıyorum. 1136 sayılı Kanunda Baro organlarına ve Baro Başkanlığına seçilmek için kademi öngören bütün hükümlerin kaldırılmasına ilişkin değişikliği oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir, 29'a karşı 46 oyla.

+ Şimdi Sayın Suat Yılmaz Yalın'ın önergesindeki husus olan Baro Yönetim Kurulunda kademin kaldırılması hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 38'e karşı 42 oyla kabul edilmemiştir.

Sayın Heyetimizde Baro Yönetim Kurulu üyeliğini seçilmek için 5 yılı öngören önerge oya sunmayacağın, zaten Kanun hükmüdür, bunun ayrıca oylama ara buluşma gerek yoktur.

Şimdi iki önerge vardır, birincisi Sayın Şükrü Akmançoğlu'nun önerdiği

Sayın Erdoğan Bigat'ın önerisidir.

Tüm organlarda kidenin 5 yıl olarak 1136 sayılı Kanun hükmünün değiştirilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 29'a karşı 43 oyla kabul edilmemiştir.

Baro Yönetim Kurulu üyeliği hariç diğer bütün organlar için kidem süresinin 10 yıla indirilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, sabahki Oturumumuz burada tananlanmış oluyor. Saat 14.30'da tekrar toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.05

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.30

BAŞKAN- Toplantı nisabı teşekkül etmiştir, ikinci günün öğleden sonraki oturumunu açıyorum.

Sabahleyin Sayın Orhan Apaydın'ın tutanaklarla ilgili vermiş olduğu bir önerge vardı. Tutanaklardan ilgili konuşmayı çıkardık; fakat ne önerge sahibi, ne de tutanaklarda konuşması geçen Sayın Cemallettin Güçdemir burada bulunmadıkları için bunu bilâhara Sayın Genel Kurulun takdirine sunacağım.

Avukatlık Yasası değişikliğiyle ilgili olarak üçüncü konumuz olan staj ve sınav sürelerine gelmiş bulunuyoruz. Bu noktada bir hususu Sayın Genel Kurul üyelerine arz etmek istiyorum. Daha önce de çeşitli uyarılarda bulunmuş, arkadaşların lütfen konuşma sürelerini tespitinde kendi kendilerini kontrol etmelerini rica etmiştik. Sanıyorum ki, ölçüyü tam belirleyememiştir. İsterseniz şimdi görüşümü arz edeyim; Murafaadaki gibi, yani bir 4 ncü Hukuk Dairesinde ya da 9 ncü Hukuk Dairesinde murafaada temyiz sebeplerini arz ediyormuşçasına kısaca özet olarak konuşmalarını ve kendilerini kontrol altına almalarını rica ediyorum. Hemen şunu da söyleyeyim, zaman ilerlemekte, oysa müzakere edeceğimiz konuların çoğu hâlâ önümüzde durmaktadır. Yine de zaman bakımından bir darlık söz konusu olursa, özürlerinize dayanarak arz edeyim, Başkanlık Divanı o zaman zaman kısıtlamasına başvurmak zorunda kalacaktır.

Şimdi staj ve sınav süresiyle ilgili konuda söz almak isteyen sayın delegeleri tespit edeceğiz.

İlk söz sırası Sayın İhsan Onan'ın, buyurunuz.

İHSAN ONAN (Konya)- Sayın Başkanlar, değerli arkadaşlarım;

Sayın Divan Başkanının da arzularına uygun olarak bendeniz kısaca Konya Barosunun bu mevzuda ne düşündüğünü açıklamak için huzur-

larınıza geldim.

Ekonomik şartların güçlüğü karşısında stajın 1,5 seneye çıkarılmış olmasını olumsuz karşılamaktadır Konya Barosu. Bunun 1 yıla indirilmesini öneriyoruz; fakat 1 yıla indirdikten sonra da sınavın devamında fayda görmekteyiz. Hatta mülakatın da başarı gösterebilir, göstermesin her stajyere uygulanması görüşündeyiz. Benim gibi benden sonra söz alacak arkadaşlarımız da kısaca özet olarak bu şekilde konuşmalarını bendeniz arzu etmekteyim. Hasta olarak huzurlarınıza geldim, lütfen bizleri bekletmeyin.

Hepinizi saygılarla belâmlarım. (Alkışlar).

BAŞKAN- Sayın Enver Arslanalp, buyurunuz.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Değerli arkadaşlarımız;

Avukatlık Kanununda şimdiye kadar en çok değişikliğe uğramış bulunan staj konusuna geliyoruz.

3499 sayılı Kanun bu sebeple kalbura dönmüştür, hepimiz hatırlarız bunu. Şimdi bu staj konusu mesleğimizi yakından ilgilendiren bir konu ve buna kesin bir yön vermek zorunluluğu vardır. Bizim Avukatlık Kanununda staj yeni bir statüye bağlanmıştır. Ancak, bir imtihan söz konusudur. Bu neden gelmiştir? Zannedirim ki, 1958 senesinde Ankara'da yapılmış bulunan Amerikan Barolarının ve hâkimlerinin katılmış olduğu bir toplantı vardı, Ankara Üniversitesinin yapmış olduğu bir toplantıydı bu. Orada imtihan savunulmuş idi Amerikan avukatları tarafından.

Biliyorsunuz ki, dünyada sadece benim bildiğim kadar sadece Amerikan barolarında imtihan vardır. Diğer memleketlerde imtihan yoktur. Bu neden böyledir? Bunun çeşitli sebepleri olabilir; ama bunun üzerinde durulabilir.

Şimdi staj konusunu evvelâ üniversiteden başlayarak gelmek lâzım. Biz, bizim aramıza gelmiş olan arkadaşlarımız üniversiteden bir nevi bilgi hamuresiyle geliyorlar; ama barolarda avukatlık yapmaya

doğru bir hazırlıkla gelmiyorlar. Halbuki Batı'da hukuk fakültelerinde avukat olacak olan hukuk tahsil edenler buraya doğru tevcih edilmiş bulunuyorlar. Barolara müracaat ettiği zaman kendilerine avukat olabilecek bir belge verilmektedir ve o takdirde bizim stajı muayyen bir noktada semereli kılabilmemiz için bir defa hukuk fakülteleriyle paralel çalışma içinde gitmek lâzım gelecektir. Bu itibarla bu birbirine bağlı olan bir meseledir.

İkinci mesele, arkadaşlarımız buraya geliyor; fakat pratik bakımdan hiç bir bilgi sahibi olarak gelmiyorlar. O takdirde bugünkü teknolojinin gerekleri olarak diğer bilim dallarında öğrenim yapmış bulunanlar, öğrenim yılı sonunda staja tabi tutuluyorlar. Pekâlâ biz de hukuk öğrencilerini pratik staja gönderebiliriz ve kendilerinden o devre için bazı çalışmalar yaptığına dair raporlar istenebilir. Bu şekilde bir taraftan teorik bilgilerini artırırken, diğer taraftan da pratik bilgilerini artırmış bulunurlar. Bir defa meselenin birinci tarafı bu.

İkinci tarafı; uygulama gayet tabii̇ barolara geliyor. Barolara geliyor ve hepsi, bunun üzerinde durmaya gerek yok stajın bizim zamanımızdan itibaren semeresiz olduğu, kişisel çabalara bağlı bir sonuca varıldığı vakıa; ama bunun da bir düzene girmiş olması gerekecektir. Bu nasıl olacaktır? Muhakkak ki bugün şu hukuk yayınlarının ve kurallarının gittikçe artmış olduğu bir dönemde yaşadığımızı göre, sadece stajyerler için değil, bizim için dahi bir formasyon meselesi söz konusu, devamlı bir eğitim söz konusu. O takdirde, staj yapacak olan bu öğrencilerin kalkıp mekanik bir şekilde mahkemelerde yahut avukat yanında staj yapmalarının dışında, onların pratikle teariği bağdaştıracak bir formasyon merkezlerinin kurulmuş olması gerekecektir baroların denetimi altında. Bu, bunların eğitimiyle ilgili olan kısımlardır; ama bence en önemli mesele şu:

Biz 1136 sayılı Avukatlık Kanununda stajyerlere yardım konusunu

bir nevi baroların takdirlerine bırakmış bir durum ortaya gelmişti. Halbuki bugün anlaşılmalıdır ki, stajerin bütün zamanını ve emeğini oraya verebilmesi için bunun kaynaklarını da bulmak gerekir. Bu, baroların karşılayacağı bir keyfiyet de değil. O takdirde, karşımıza şu çıkıyor; kamu görevi görecek olan bir avukatın yetiştirilmesinde her halde bazı tedbirlerin alınmış olması gerekir. Nasıl hâkimlerin yetiştirilmesi için elinden tutuluyorsa, avukat olacak olan bu stajer avukatların da elinden tutulmuş olması gerekir. O zaman finansman meselesi geliyor. Ben burada açıkça diyorum ki, hâkim namzetleri için nasıl Devlet para veriyorsa, stajerler için de aynı paranın verilmiş olması lâzım. Bütün zamanlarını bu arkadaşlar kendi mesleklerine tahsis etmek zorundadırlar ve zorunda kalacaklardır bu durumda. Şimdi geçimlerini temin etme bakımından sadece bir öğretmenlik müsait olduğu için, bir öğretmenlik yardımcılığı koparmak suretiyle kendi manşetlerini karşılamaya çalışıyorlar. Bu yetişmelerine de gayet tabii engel oluyor. O itibarla Devletin bu konuda yardımı, bunlara para vermesi şarttır, evvelâ bunun halledilmiş olması gerekir. Bizim Kanunumuzdaki yardım yapılır konusu Devlet tarafından bunların hiç olmazsa hâkim namzetlerine ne veriliyorsa, bu paranın da onlara verilmiş olması gerekecektir.

Şimdi ikinci bir mesele var efendim. Bu da, tabiatıyla organik bir alışveriş meselesidir, yani bize stajer olarak gelmiş bulunanların baro sorunlarıyla ilgilenmesi, baro sorunlarıyla haşır neşir olmasının sağlayacak düzen ve tedbirler meselesidir. Bu, şimdiye kadar bir itme, bir mekanik ilgi gösterme şeklinde olmaktadır. Halbuki bugünkü şartlarda stajer ayacağını baroya attığı andan itibaren baro sorunlarıyla meşgul olmak zorundadır ve böyle olması gerekir. Bunun şartlarını hazırlamak biz barolara verilmiş olan vazifelerden olarak görmekteyiz.

O itibarla, diğer memleketlerdeki tedbirlerden ve oluşumdan da yararlanmak suretiyle stajerlere baro sorunları, meslek sorunları konusunda ilgilerini artıracak tedbirlerden olmak üzere, nasıl ki Fransa'da

stajerlere genel kurullarda söz hakkı tanınmaktadır, o itibarla stajerler buraya gelirler, ilk 5 aylarında pekâlâ dertlerini ortaya koyacak şekilde fikirlerini söylerler, bu hak kendilerine tanınmalı ve bu şekilde stajerler kendilerini barodan ayrı telâkki etmesinler, barodan ayrı saymasınlar ve biz de onları ayrı saymayalım; fakat bu yeterli değil. İkinci kademedede bugün bir hayli yaşlı olan baro başkanı stajerlere oy kullanma hakkının verilmesinin çığırını başlatmış bulunmaktadırlar ve bu hak verilecek. Bazı barolar da bu oyların verilmesini kabul etmiş bulunuyorlar. Biz de ikinci kademedede 1 yıllık olan staj süresinde pekâlâ stajer gelsin burada oyunu da kullansın ve yönetime bu şekilde alıştırsın, bilgisini artırmak istemiş olduğumuz, nitelik kazanmak için çaba ve zaman geçmesi lâzım geldiğini savduğumuz bu arkadaşları hiç olmazsa staj zamanından itibaren kendilerine bilgi vermek çabası içinde olalım, onların niteliklerini artıralım. Hiç olmazsa bu mesele bir an evvel halledilmiş olsun. Benim staj açısından en önemli bulduğum kısımlar bunlardır.

Hepinize saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, sayın konuşmacılardan tekrar rica ediyorum; daha önce bir süre arz etmiştim. Şimdi isterseniz şöyle arz etmiş olayım, lütfen kendilerini en fazla 10 dakika konuşuyormuşcasına sınırlı saysınlar.

Sayın İlhami Güven, buyurunuz.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Yüce Kurulun çok sayın üyeleri;

Bu konuda bendeniz görüşlerimi kişisel görüşlerim olarak ve bir de mensup olduğum Ankara Barosu görüşü olarak arz etmeye çalışacağım.

Kişisel görüşüm odur ki, 1136 sayılı Kanunun staj süresiyle ilgili olan maddesi Anayasaya aykırıdır. Gönül isterdi ki, bu Kanun çıktığı zaman süresi içinde Anayasa Mahkemesi nezdinde dava açma hakkını haiz olan partilerimiz, diğer kuruluşlarımız bu tepkiyi gösterebilirler ve

bugün de bu madde iptal edilmiş olsa idi.

Şimdi düşünün, 7 Temmuz 1975 tarihine kadar Hukuk Fakültesini bitiren arkadaşlarımızı bir yıllık staj süresine tabi tutuyoruz. O arkadaşımız bir talihsizlik sonucu 8 Temmuz'da mezun olmuşsa 1,5 yıla tabi tutuyoruz. Böyle bir adaletsizlik hiç bir yerde görülmemiştir arkadaşlar. Ne oluyor? 1974-75 dönemi mezunlarından yaz dönemi mezunları öz evlât, güz dönemi mezunları üvey evlât muamelesine tabi kılınıyor benim tabirimce.

Şimdi, staj bugünkü ekonomik koşullar içerisinde, niye bugünkü diyoruz; dün biz daha mı rahat şartlar altında stajımızı yaptık? Şahsen ben deniz her an staj süresinde gördüğüm güçlükleri, maddî olanaksızlıkları bugün dahi yaşıyorum ve içim ürperiyor. Şimdi baba evlâdını yetiştirmiş ve artık onun görevi bitmiştir. Bir yük daha yüklüyoruz ve babaya "1 sene dayan" diyoruz; şimdi 6 ay daha yükledik o kamburu sırtına ve şimdi "1,5 yıl dayan" diyoruz ki, buna hakkımız yok.

Ankara Barosunca müşterek görüşümüz odur ki, staj 1 yıla indirilmelidir. Ancak, lütfen kabul edin, bırakın sınavın, mülakatın dahi fiili faydaları, yararları vardır. Binaenaleyh, 1 seneye indirilsin; ancak sınav kalsın görüşünü arz eder, hepinize sonsuz saygılarımı sunarım.

Teşekkür ederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Şirî Başkanlığa bir önerge verilmiş bulunuyor, okuyorum:

"Gündem maddelerinin uzunluğu ve zamanın kısalığı gözönüne alınarak konuşmaların 10 dakika ile sınırlandırılmasını arz ve teklif ederim.

Erdoğan Bigat

(Ankara)"

Bu konuda söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edil-

miştir.

Sayın Erdoğan Bigat, buyurunuz.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Muhterem arkadaşlar;

Benim üzerinde duracağım konu konuşulanlar dışında olacaktır. Raporda stajın noterler yanında yapılması, yüksek mahkemelerde yapılması gibi bir öneri var. Bunun yerinde olmadığı kanısındayım. Yargıtay ve yüksek mahkemeler Ankara'dadır. Staj Türkiye'nin her yerinde yapılmaktadır. Bu itibarla çok kısıtlı bir stajyer arkadaşına bu olanağın tanınması, diğerlerine tanınmaması bir noktada eşitsizlik de olacaktır. Kaldı ki, stajyer avukat yanında staj yaptığı dönemde yüksek mahkemelerde stajını yapıyor kabul etmek lâzımdır. Noterler yanında staj zaten bu raporun başka bir önerisi var 35 nci maddeyle ilgili, Orada noterlerin dahi avukatların imza etmediği belirli miktara kadar veya belirli sözleşmelerde yetkileri olmaması öneriliyor. Bu taraftan da noterler yanında staj öneriliyor, çelişki vardır. Ben şahsen stajın eskisi gibi mahkemelerde ve avukat yanında olmak üzere devam etmesi fikrindeyim.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Nabi İnal, Buyurunuz.

NABİ İNAL (Hatay)- Sayın arkadaşlar;

Stajın 1 sene olması ve sınavın devam etmesi, yalnız stajın yapılmasında bir değişiklik yapılarak hâkim ve avukat stajyerlerinin aynı ölçü içerisinde stajı devam ettirmeleri ve stajın paralı olması görüşündeyim.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Merih Sezen, buyurunuz.

MERİH SEZEN (İstanbul)- Sayın arkadaşlarım;

Mikrofondaki konuşan arkadaşınız staj yapmamış, imtihan olmamış bir avukattır. Bunu ciddi söylüyorum. Staj yaptım, hem hâkim stajyerliği yaptım, hem avukatlık stajyerliği yaptım; ama hepimiz bildiğimizi

hepimizden saklamayalım. Mahkemelerde buldum zaman zaman. Hâkim stajeriyle maaşımı aldım, çok açık söylüyorum bu iş % 90 böyle oluyor. Avukat yanındaki stajında devamdan ibaret oldu, açık söylüyorum bu da doğrudur. Avukat oldum ve koltuğuma birtakım davalar geldi ve mahkemede kendimi buldum ve işte avukatlığı ondan sonra öğrendim.

Durum bu olduğuna göre stajın yapılmasından yanayım; ama gerçek, geçerli ve yerinde bir staj olması çok önemlidir. Süresinin uzun olması gerekir. Demin söylediğim gerekçeden dolayı insan kendi kendini hayatla karşı karşıya geldiği zaman hazırlıyor.

Önerim, stajın en kısa sürede olmasıdır, 1 yıldan daha fazla olmamasıdır. İmtihana gelince;

Başlıyoruz ilk okuldan itibaren imtihan, fakülteden çıkıyorsunuz imtihan. Ondan sonra nazari bilgilerin, yani fakültede gelişim itibariyle avukatlığa hazırlayıcı bir bilim dalından gelip, uygulamayla bir köprü kurulduğunu kimse iddia edemez, büyük açıklıkları var, o reforma taraftarım, bundan önceki dönemlerde de söylemiştim; ama hal böyle olunca bir ezberle buraya geliyoruz. Açıkça söyleyeyim, ondan sonraki imtihan da değişik bir imtihan olmadığına göre bu sebepten dolayı imtihana da karşıyım. Ne imtihan, ne de 1,5 sene, 1 sene ve imtihansız, bundan yanayım arkadaşlar. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Hüseyin Aydın, buyurunuz.

HÜSEYİN AYDIN (İstanbul)- Muhterem Divan Heyeti, Sayın Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri, aziz arkadaşlarım;

Benden evvel konuşan arkadaşlarım da aynı şekilde staj ve imtihan üzerinde durdular. Biz yoksul bir milletin yoksul çocukları olarak yetiştik ve hayata atıldık. Bütün arkadaşlarım, diyebilirim ki % 80'ini yoksulluk ve fakru zaruret içinde yetişmişlerdir, çalışarak yetişmişlerdir, stajlarını çalışarak oradan buradan 3,5 kuruş temin etmek suretiyle yapmışlardır. Bugün de bu durum hâlâ devam etmektedir. Bu bakımdan stajın kısa olmasını, 1 seneye indirilmesini, imtihan usulü-

nün de kaldırılması görüşündeyim şahsen. Çünkü, Sayın Merih arkadaşımızın da buyurdukları gibi ilk mektepten itibaren imtihan, imtihan, imtihan. 4 sene fakültede okuyacak, 1 sene staj yapacak ve ondan sonra imtihana tabi tutulacak. Neden, bu imtihan acaba ne kazandıracaktır ve ne kazandırmaktadır? Hiç bir şey arkadaşlar, hiç bir şey yok. Yalnız, bazı arkadaşlarımızın biraz daha gecikmesine, biraz daha yıpranmasına sebep oluyor, başka hiç bir kazancımız yoktur.

Esasen bu Kanun kabul edildiği zaman koridorlarda genç arkadaşlarımızdan şunları duyuyorduk; "Tekelcilik başladı. Bizim hayata atılmanızı önlemek istiyorlar ve kendilerini düşünüyor yaşlı avukatlar" diye bizleri, daha doğrusu bizden daha evvelki arkadaşlarımızı itham ediyorlardı.

Binaenaleyh, ben stajın azalmasını ve imtihanın kaldırılmasına taraftarım. Bu ithamları üzerimizden kaldırmak için, biraz evvel bir oylama yapıldı, üzüntüyle arz edeyim ki, ben utandım. Çünkü, biz kendi içimizde tekelciliği kurmuş oluyoruz. Biz kendi içimizde tekelciliği kurmayalım.

BAŞKAN- Hüseyin Bey, konumuz staj. Lütfen konuşmalarınızı bu konu ile ilgili olarak devam ettirin.

HÜSEYİN AYDIN (Devamla)- Stajın uzatılması ve imtihanın konması yine aynı şekilde arkadaşlarımızın bir an evvel hayata atılmalarına, meslek hayatına atılmalarına engeldir. Bu bakımdan stajın 1 seneye indirilmesini ve imtihanın kaldırılmasını Yüksek Heyetinize arz ediyorum.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Söz alanlar bitmiştir efendim.

Şimdi çeşitli önergeler var. Sayın İhsan Yücesan; "Hâkimlik ve avukatlık stajının birleştirilerek yapılması ve maaşlı olması hususunu ve hepsinin imtihanının birlikte yapılmasını arz ve teklif ediyorum" diyor. Bunun ne suretle birlikte yapılacağı bu önergede belirtilmemiş,

onun için lütfen önergenizi açıklayınız.

IHSAN YÜCESAN (Trabzon)- Muhterem arkadaşlar;

Benim bu önerdiğim bir kanun teklifi, bir müessese teklifidir. Esas itibarıyla ben bu staj meselesini baştan beri kabul etmem ve hâkimlerin bu stajdan sonra avukatlar arasından seçilmesine taraftarım. 5-10 hatta daha evvelden beri bunu barolar toplantılarında söylediğim için arz ediyorum. 1 senelik staj yapmış olan bir hâkimin bir kazada kütüphanesi yoktur, kitabı yoktur, takip edemez, onun için ben kâfi görmüyorum. Bu birleştirmeden kastım şudur; avukatlık stajı ve hâkimlik stajı, hukukçu stajı veya doktora stajı olarak birleştirmeli ve birleştirdikten sonra hâkimler avutlar arasından seçilmelidir. Bunun müessesesi nasıl kurulmalıdır, hangi şartlarda, ne tarzda olmalıdır meselesi mevzuumuzu uzatabilir. Esasında inceden önceye tetkik ederek önermiş değilin. O bakımdan ben bu hususu Muhterem Barolar Birliği Genel İdare Kuruluna bırakılması suretiyle önerginin kabulünü arz ediyorum efendim.

BAŞKAN- Bu haliyle bir temenni niteliğini kazanmış oluyor önerginizi. Bunu Barolar Birliği Yönetim Kuruluna havale etmiş oluyoruz.

Ayrıca Başkanlığımıza gelen bir telgraf var, okuyorum:

"Haziran 1975 mezunlarıyla Ekim 1975 mezunlarının yürürlükteki yasa çok ayrı statülere tabi tutulmaktadır. Halen staj yapmakta olan Ekim 1975 mezunlarının mağduriyetini ortadan kaldıracak tedbirin gencek yasa değişikliğinden önce ivedilikle karara bağlanması dileğiyle başarılar dileriz.

1975 Ekim dönemi Avukat Stajyerleri

Dayanışma Temsilciliği"

Bu da özel bir kanun teklifi niteliğindedir. Bunu da Yönetim Kuruluna havale etmiş oluyorum.

Şimdi staj ve staj süresi ile ilgili konularda konuşmalar bitmiş oluyor. Yönetim Kuruluna bu konuda söz veriyorum.

BAŞKAN FARUK EREM-Sayın Başkanımız, aziz delege arkadaşlarım;

Bir noktayı açıklamak mecburiyetindeyim. Konuşmalarda raporda öneri varmışçasına bazı ibareler geçiyor. Açış konuşmamda da arz ettiğim üzere, biz bize intikâl eden önerileri size aktarmayı tercih etmiştik; fakat konuşmalar içerisinde Sayın Başkanım lütf buyurdular, Yönetim Kurulunun da ne düşündüğünü sordular.

Evvvelâ stajerlere yardım konusunda Yönetim Kurulu ittifak halindedir. Bazı çalışmaları da olmuştur. İki şey düşünülebilir; resmî yardım, kadro içinden yardım olanaklarını aramak. Biz kuruluşumuzdan bu yana her türlü resmî yardım önerilerini çeşitli nedenlerle, bunların arasında çok cazipleri de vardı, ilke olarak reddettik; ama stajerlere yardım şimdi bir başka nitelik kazanabilmekte ve Türkiye Barolar Birliği nasıl bir kuruluş olduğunu da kamuya kanıtlamıştır. Bu nedenle stajerlere mahsus resmî yardımı kabulde artık kuşkulu değiliz.

Sürelerin kısaltılması veya uzatılması konusuna gelince. Stajı kabul ettiğimiz takdirde, elbette bir süre olacaktır. Bu sürenin uzunluğu veya kısalığı bu staj süresi içinde bizlerin stajerlerimize ne vermemize bağlıdır. Bugün eğer uzun gözükiyorsa, demek ki biz bu süreyi dolduracak hayırlı hiç bir şey yapmamışızdır. Bu haklı bir tenkittir. Staj müessesesinin daha verimli hale gelebilmesi için pekçok çalışmalarımız olmuştur Yönetim Kurulumuzda; ama bunları henüz tahakkuk ettiremedik ve 1,5 yıllık sürede yeni başladı. Bununla beraber albatte ki süre bugün için sizlere bu boşluğu şöyle doldurabilecek halde olduğumuza söyleyemediğimiz müddetçe takdiri bir oylamaya bağlanacaktır.

1 veya 1,5 yıllık fark, geçiş döneminden ileri gelmektedir. Ümit ederiz ki, burada bir haksızlık varsa kolaylıkla ve belki de ivedilikle düzeltililebilir.

Yalnız arkadaşlar imtihan konusunda Yönetim Kurulu sizlerden şu istihanda bulunacaktır. Şimdiye kadar 6 imtihan yaptık. Bu imtihanların bir tanesine 3 kişi geldi, diğerlerine 1'er arkadaş geldi; ama bu

demek değildir ki, bundan sonraki imtihan taliplileri bu adette elbette ki kalmayacak. Yalnız bu ufak deneme bize büyük umutlar verdi. Gelenler, emin olun mükemmel çalışarak gelmişlerdir ve biz ıftirahla onlara geçerli not verebildik. Bu imtihanların birinci döneminde ben de üye olmak talebinde bulundum ve oldum. Maksadım, huzurunuzda şu inancımı ifade edebilmek olanağını sağlamıştı. İmtihan uygulamasının hayırlı sonuçlar verebileceği kanısındayım.

Her iki stajın birleştirilmesi, resmî yardım elbette Yönetim Kurulumuza havale buyurduğunuz için üzerinde ısrarla duracağımız konulardır. Avukatlıklardan hâkinlerin seçilmesi ise bizler için ideal bir sistem. Ne derece başarılı olabileceğimi elbette kesinlikle ifade edemiyorum; ama böyle bir öneri hayırlı bir başlangıç sayılabilir.

Resmî yardımın karşılığını sağlamak da önemli. Belki bir borçlandırma sistemiyle de bu kabili tahakkuk olabilir. Yönetim Kurulu şu istihramdadır, imtihanın daha şu deneme devresinde kuşkusuz bir aşama olan şu dönemde, kaldırılması faydalı olmayacaktır, denemelerin umutlu sonuçlar vereceği kanısındayız.

Arz ederim efendim. (Alkışlar)

BASKAN- Staj ve staj süresiyle ilgili bölümün müzakeresi tamamlanmış oluyor efendim.

Şimdi önerileri okuyorum:

"Avukatlık stajının 1 yıl süreyle yapılmasını ve imtihanın kaldırılmasını arz ve teklif ederiz.

Faik Muzaffer Amaç Nebil Varuy Ayten Dik

Ziya Nur Erün Adil Kurtel Orhan Argüden İlhan Baykent"

Diğer öneri; "Stajın 1 yıl olarak tespiti, sınavın muhafazası ve stajerlere stajla bağdaşacak çalışma ve Devletçe barolara yardım yapılarak bunun stajerlere tahsisi yolunda düzenlemeye gidilmesini arz ve teklif ederim."

Bir de dün bilgilerinize sunduğum İzmir Barosunun stajla ilgili

önerisi, "Stajın ücretli olması olanakları açılmalı. Stajı yaparak öğrenmesi sağlanmalı. Stajın bir meslek öğrenimi açık olduğuna göre, asgari ücret ve vergi muafiyeti sağlanmalı. Staj süresi sınac baki kalmak üzere 1 yıla indirilmeli. Stajerin staj yapacağı avukat baro tarafından tayin edilmelidir."

Şimdi en aykırı öneriden başlamak üzere oylarınıza başvuracağım.

Avukatlık stajının 1 yıl süreyle yapılmasını ve imtihanın kaldırılmasını öneren önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sınav hakkı baki kalmak üzere 1 yıl süre ile staj yapılması hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, stajerin staj yapacağı avukatın baro tarafından belirlenmesini ve stajerin staj döneminde baro tarafından denetlenmesi olanaklarının sağlanmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Stajın bir meslek öğrenimi olduğu açık olduğuna göre asgari ücret ve vergi muafiyetinin sağlanması hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, şimdi staj süresi ile ilgili işlemler bitti.

Cemalettin Güçdemir ve Orhan Apaydın Bey teşrif ettiler. Bu sabahki konumuza gelmiş olalım. Şimdi Orhan Apaydın Bey'in önergesini tekrar okuyorum:

"Gündemin 7 nci maddesiyle ilgili olarak dünkü toplantıda söz alan Avukat Cemalettin Güçdemir gündem dışına çıkarak, İstanbul Barosunun, "İşkenceye son, Hukuka saygı" sloganı ile tertiplediği gösteri yürüyüşünü gerçek dışı bir ithama maruz bırakmıştır. Bu çirkin isnadı ifade eden gerçek dışı sözlerin tutanaktan çıkarılmasını Yüksek Genel Kurulun kararına sunarım."

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- "Kan dökmeye son" şeklinde olacak.

BAŞKAN- "Kan dökme ye son" şeklinde düzeltiyorum önergeyi.

Sayın Cemalettin Güçdemir Bey'in dünkü konuşmalarını tutanaktan çıkartmış bulunuyorum. Bunu da bilgilerinize sunayım:

"...Güzel bir aşamadayız arkadaşlar. Avukatlık Yasasının değiştirilmesine lüzum vardır, zaruret vardır, buna inanıyorum; ama sadece ufuklara bakarak değil, gözümüzün önündeki çukurlara da bakarak, politikaya ağırlığımızı koymak; fakat herhangi bir sendika gibi bir o yana, bir bu yana yalpa vurarak değil, Taksim'de başlayıp da Şişli'de "Kürtçe" sloganlara tevessül edilecek şekilde suiistimallerle değil...

ZİYA NUR ERÜN (İstanbul)- Ne demek istiyorsun?

CEMÂLETTİN GÜÇDEMİR (Devanla)- Demek istediğimi gazeteler yazdılar. 17 tarihli Milliyet'i okuyun göreceksiniz. Milliyet'in yazdığından bahsediyorum. Şahsınızı ve mesleğinizi ve toplumumuzu tenzih ederim. Suiistimallere değinmek istiyorum. Sizleri tenzih ederim. Şu veya bu şekilde suitefsire dudağım dönse bile yüce meslekî haysiyetim dönmez. Endişe etmeyin, bir ina'm yok. Acı gerçeklere tenas etmek istiyorum.

Gönülden saygılarımı sunarım aziz arkadaşlarım."

Konuşmanın metni budur. Yalnız müsaade buyurun, Başkanlık Divanı Sayın Cemalettin Güçdemir'den şu konuşmasını daha da tavzih etmesini, daha da açıklamasını ve bu işi burada bu şekilde bağlamamızı rica ediyorum.

CEMÂLETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Pek Sayın Kongre Başkanı, sayın Yönetim Kurulu üyeleri, muhterem arkadaşlarım;

Olabilir, insandır, bir sürçü lisan vaki olmuş olsa dahi bendenizden, isterdim ki pek değerli arkadaşım Sayın Apaydın buraya teşrif ettikleri zaman bizim yürüyüşümüz Barbaros Meydanında başladı Taksim'de bitti; ama yürüyüşümüzün peşine katılan, bizimle hiç bir ilgisi bulunmayanlar, bizim yürüyüşümüz bittikten sonra Şişli'ye kadar gitmişler ve orada bazı "Kürtçe" sloganlar haykırmışlardır. Bunu tüm gazeteler de yazdı. Bizimle hiç bir ilgileri yoktur. O tür davranışı bizim nezih

yürüyüşümüzü suiistimal edenleri, istismar edenleri, istirkab edenleri huzurunuzda takbih ediyorum. Bizinle ilgisi yoktur. Güçdemir'in de bu konuda bir hatalı anlayışı varsa tashih etmesi gerekli" şeklinde buyursunlar. Böyle bir tavzihi lütfetmelerini istirham ederdim.

BAŞKAN- Sayın Cemalettin Bey, ben size Orhan Bey'in ne şekilde konuşması lâzım geldiğini söylemeniz için değil, şuradaki şu konuşmayı tavzih etmeniz için söz verdim.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Devamla)- Elbette sayın Başkanım, tavzih edeceğim de, bana çok acı sataşmalar var. Leke sürdüğüm iddia ediliyor "Lekeyi iade ederim" diyor, "Bu leke kendi üzerinde kalacaktır" diyor. Kendi konuşmalarını da teypten aldım; "Bu yürüyüşü bazı çirkin isnatlarla diyebileceğim lekelemek yoluna gitmeyi biz İstanbul Delegatesi olarak biz arkadaşımıza iade ediyoruz. Bu yürüyüşe sürülmek istenilen lekeyi arkadaşımıza iade ediyoruz. O leke onun üzerinde kalacaktır."

Arkadaşlarım, insaf edin, hâkinlik yaptık, avukatlık yapıyoruz. İthamlar dinliyoruz, savunmalar dinliyoruz. Bir maksat, ifadesiyle belli olur. Benim ifadem ortada. Üç defa tenzih sözünü istimal etmişim. "Tenzih ederim, tenzih ederim, tenzih ederim" diyorum. Bu tenzih etmeyi kendilerini nezih gördüğümü tescil etmeyi, bu arılamayı mı geri almayı istiyorlar? Hangi lekeyi isnat etmişim kendilerine de bana iade ediyorlar? Bu itibarla bir kere kendilerinin bu lekeden ve lekeyi bana iadesinden bahsetmelerini şahıslarıyla değerlendiriyorum. Bu sözlerde bu haksız ithanda, İstanbul Barosunun mevcudiyetini, İstanbul Barosunu bu haksızlığa rızasını asla kabul etmem. Benim ne İstanbul Barosuna, ne bu tertibe değil, suiistimal edilmesine bir işaretin olmuştur.

Umumî konuşma sırasında açıklıktır. İnşallah ömür bulur da gelirsek, önümüzdeki senede bunun muhasebesini yaparız, izahları yaparız. Ben bir kimseye leke sürmek istemedim. Ben bir kinsenin, eğer şahsın varsa atacağı lekenin de yeri olanaz. Lekeyi adamlar değil, toplum ve tarih tespit eder ve de tescil eder. Varsa bende vardır, yoksa Orhan

Bey'de vardır. Ne ben sözümü lekeyle mülevves kılan bir kinseyin, ne de lekeyi tekrar iadesine muhatap olacak bir kimse değilim, böyle bir maksat gütnüş değilim katiyen. Bunu suiistimal etmek, eğer nefsinde bir hata varsa, hatanın müdafaasını yapmak ve vesile ittihaz etmek bir insafsızlıktır. Benim buna vesile ittihaz edilecek bir itham ve beyanım da yoktur. Gazetede yazılanı aynen söyledim. Yanlış bir anlamaya mahal vermemek için heyecanla üç defa, "Tenzih ederim şahsınızı, mesleğinizi, toplumunuzu tenzih ederim" deriş cımama rağmen bunu vesile ittihaz etmek çok haksızca bir isnattır. Herkesin lekesi yerinde kalır ve ben kötü bir şey demediğim için geri alnak gibi bir yola sapmış değilim. Bana sataşanlar, sataşan haksız sataşmıştır. Bu haksız sataşmalarla hak gölgelenmez. Burası Türkiye Barolar Birliğidir arkadaşlar.

Saygılarla arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Orhan Apaydın, buyurunuz.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Sayın arkadaşlarım;

Sizi bu meseleyle fazla meşgul etmeyeceğim. Çünkü, sabahki oturumda Cemalettin Güçdemir arkadaşımızın İstanbul'da 16 Nisanda tertiplediğimiz "Kan dökmeye son, Hukuka saygı" yürüyüşüne sürmek istediği leke hakkında fikirlerimizi beyan ettik ve bunun gerçek dışı olduğunu da belirttik. Şimdi arkadaşımız yine tavzihe yanaşmıyor. Bir konuda mesleğin suiistimalinden, meslektaşlarımızın meslekî görevlerini suiistimalinden bahsederek mevzua girdiler ve ondan sonra bizim gösteri yürüyüşümüzü ele aldılar. Bu gösteri yürüyüşümüzün Taksim'den başlayıp Harbiye'ye kadar sürdüğünü ve burada birtakım sloganların kullanıldığını belirttiler. Şimdi şuradaki beyanlarıyla bunun gerçeğe aykırı olduğunu kabul ediyorlar; fakat yine de tavzihe yanaşmıyorlar. Bizim yapmadığımız bir yürüyüş meydana olduğuna göre, Taksim'den Harbiye'ye kadar yürüyen kimseler kinse, bizi ilgilendirmez. Bunun ar

sında biz bulunmadığımızı göre, bunu biz düzenlenemediğimize göre, gerçeğe aykırı beyanını düzeltecek yerde, yine dolaylı yollardan bu ithamlarını sürdürmekte devam ediyorlar. Bunun gerçekte bir değeri yok. Arkadaşımızın ne maksatla buraya getirdiğini, bunu kestirmek mümkün; fakat tutanakta yer alan sözler pek açıktır arkadaşlar. "İstanbul Barosu bir yürüyüş tertip etmiş ve bu yürüyüş şu arkadaşımızınünkü konuşmasıyla lekelenmek istenmiştir. Bu yalnız bizim gösteriş yürüyüşü müz hakkında değil, Anayasal haktır gösteri yürüyüşü. Bu çeşitli hakların kullanılmasına da şu veya bu şekilde bir santaj niteliğinde bu hakların kullanılması engellenmek istenmektedir. Arkadaşıma tenzih ederim, kendileri nasıl tenzih ediyorlar, ben de kendisini tenzih ederim; ama umumiyetle bu bir santaj niteliğinde, bu nevi Anayasal hakların kullanılmasında düşünce özgürlüğüne saygısız olan kimseler tarafından, Anayasal haklara saygısız olan kimseler tarafından, bunun karşısında olan kimseler tarafından, arkadaşımızı tenzih ederim, ileri sürülmektedir. (Alkışlar)

Muhterem arkadaşların; mesele bir yerde önem kazanıyor. Saygısızlık yalnız bizim baroya karşı değil, baromuzun resmen tertiplemediği Yönetim Kurulunun kararıyla tertiplemediği gösteri yürüyüşüne ait değil, saygısızlık Genel Kurula karşı yapılmıştır. Geçen Ocak ayında toplanan Genel Kurul Anayasal hakların korunması, rejimin parlamenter kurumları örtülü bir niteliğe dönüştürülmesi karşısında direnme hakkının yasal yollardan kullanılması için Yönetim Kuruluna talimat vermiştir. Bunun arasında yaşama hakkı da vardır. Yaşama hakkına yapılan saldırılar da vardır. Bunun verilen kararda faşizme karşı direnme de vardır. Şimdi Genel Kurulunuzun bu kararı hem yalnız Yönetim Kurulunu bağlanıyor, Yönetim Kuruluna verilmiş bir talimat değil, Genel Kurulun kararı, bir ilke kararı niteliğindedir. Bütün baroları bağlayan bir ilke kararı niteliğindedir. Arkadaşın, kendisini yine tenzih ederim, böyle bir fikrin ileri sürülmesi, Genel Kurulun da kararına ve eğilimine karşı

bir saygısızlıktır. Ben sabahki önerimde ısrar ediyorum. Bu kısımların tutanaktan, Cenâlâttin Güçdemir'in baronun yürüyüşüne isnat niteliğindeki cümlelerin çıkarılmasını Genel Kurulunuzdan istirham ediyorum.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Bu konuda önerenin lehinde ve aleyhinde konuşmak isteyen var mı?.. Yok. Efendim, Başkanlık Divanı önergeyi oylara gereğini hissetmiyor. (Alkışlar)

Avukatlıkla birleşebilen işler konusuna geçiyoruz. Bu konuda söz almak isteyen var mı?..

İHSAN ONAN (Konya)- Parlamenterlerin meslekî faaliyetleri yapmaması görüşündeyiz biz de.

BAŞKAN- Önce şu noktayı oylarınıza sunayım. İzmir Barosunun bir önerisi var. "12 nci maddede avukatlıkla birleşebilen işler konusunda kamu tüzel kişisi, özel tüzel kişi ayrımından hareket edilmiş ve avukatların yalnızca özel tüzel kişilerde hukuk müşvirliği görevini yapabileceği belirtilmiş. Kamu kurumu niteliğindeki meslek teşekküller ve gerçek kişilerin ücretli hukuk müşavirlikleri madde kapsamı dışarı sında kalmış. 12 nci maddenin (c) bendinin değiştirilerek özel tüzel kişilerle kamu kurumu niteliğindeki meslek teşekkülleri ve gerçek kişiler hukuk müşavirliği ve ücretli avukatlık şeklinde getirilmesini önermiş oluyoruz.

Sayın Erdoğan Bigat, buyurunuz.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlar;

Aslında önemli bir konudur. Ayrı bir bölüm olarak açılmasının nedeni de budur. Uygulanada görülen bir aksaklığı dile getirmek istiyorum. İzmir Barosunun önerisinde de var. "Özel hukuk tüzel kişilerini hukuk müşavirliği ve sürekli avukatlığı" deyimindeki "Hukuk müşavirliğinin çıkarılması gerektiği kanısındayım. Şöyle ki, hukuk müşavirliği yapabilmek için mutlak surette avukat olmak şarttır. Çünkü, Kanunumuz 35 nci maddesinde "hukukî meselelerde rey ve mütalaa vermek ve yargı

organlarında kişileri temsil etmek avukatların inisârında bir görev-
dir." Şöyle oluyor, özellikle avukatlıkstajı sırasında tabii çalışmama
yasağı olduğu için bu kısıtlamalarda muvazaa yollara gidiliyor. Birçok
özel kuruluşlar maaş verebilmek için stajyerleri hukuk müşaviri olarak
tayin ediyorlar. Resmî kuruluşlar için konu vardır, fakat üzerinde
durulacak ayrı bir konudur. Malumâliniz özel kanunlarla Bakanlıklar
hukuk müşavirleri avukat olmayan kişilerden yapılabilmektedir. Özelli-
li İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşaviri avukat olmak bir yana, Hukuk Fa-
kültesi mezunu da değildir.

Bu itibarla hukuk müşavirliği mutlak surette avukat olan kişi-
ler tarafından yapılmalı ve Yasamızın temel ilkesine göre hukukî me-
selede rey ve nûtaalar vermekten ibaret olan hukuk müşavirliğinde de
avukat olan kişiler bulunmalıdır. Bu yönden bu maddedeki "hukuk müşavir-
liği" deyimine açıklık getirmek lâzım. Birlik Yönetim Kurulu bu konuda
itirazlar incelemiş ve kararlar vermiştir. Kararlar arz ettiğim isti-
kamettedir, örnekleri çok görülmüştür ve mevcut hükme göre Danışta da
bugün avukat stajyerlerin hukuk müşavirliği yapabileceği görüşündedir.
Yani, bu şu denli uzatılabilir, bir bakkal dahi hukuk müşavirliğine
bir kimseyi tayin edip ona ücret verme olanağına sahiptir. Bu, Yasamıza
ve avukatlıktan adalete beklenen faydaya aykırı bir durumdur. Buna
son verilnek üzere, "Hukuk müşavirliği" deyiminin kaldırılarak, "Avu-
katlığı" deyiminin konmasını öneriyorum.

Bunun dışında üzerinde durulan diğer bir konu da, raporda uzun
yazılmış, milletvekilliğin, senatörlüğün avukatlıkla birleştirilen
işlerden olup olmaması konusudur. Bu konudaki kişisel görüşüm şudur;
benim her şeyden evvel üzerinde durduğum konu, savunma olanaklarının
kısıtlanmamasıdır. Yani, kişi dilediği kimsenin savunmasını isteyebil-
meli, herhangi bir güvendiği avukatın milletvekili olması onun bu sav-
unmasına engel teşkil etmemelidir. Bu bakımdan milletvekilliğiyle avu-
katlığın birleştirilmesi veya birleşmesi konusu daha çok milletvekil-

liği veya senatörlük görevinin yapılması, ihmal edilmesi, edilmemesi ve bir de bu sıfatlarla reklâm yapabilme, daha çok iş celp etme konularında önen kazanıyor. Bu itibarla milletvekilliğinin Yasamızda mevcut kısıtlamalarla Hazine aleyhine dava alamamak kayıtlarıyla ve engel sayılmaması gerektiği kanısındayım. Özellikle mesleğiniz içinde bulunan arkadaşlarınızın parlamenter sıfatlarını da bu Yasa değişikliğinde olduğu gibi diğer konularda da yararlanma olanaklarınız vardır. Bu bakımdan da bunun kaldırılmasını tabirini mazur görün akıllıca bir şey görmüyorum.

Maruzatım bu kadar, teşekkür ederim.

BAŞKAN- Sayın Kâmil Akınca, buyurunuz.

KÂMİL AKINCI (Ankara)- Efendim, 12 nci madde hakkında benim önerim; (b) fıkrasına ilkokul öğretmenlerinin de alınması ve okutman kişilerin de dahil edilmesidir.

Bir de son madde olarak , mahkeme ve yargı mercilerine bağlı oldukları daireleri temsil eden hukuk müşaviri veya yardımcıları baroya yazılması zorunluluğunun getirilmesini de arz ve teklif ediyorum.

BAŞKAN- 12 nci madde avukatlıkla birleşebilen işler.

KÂMİL AKINCI (Devanla)- Evit, bu 12 nci madde üzerinde bizim ilâveniz. 12 nci maddenin(b) fıkrasına ilkokul öğretmenliğinin de dahil edilmesi, okutmanın dahil edilmesi. Çünkü, dikkat edilirse, "üniversite, yüksek veya ortaöğretim, profesör, doçent, asistan ve öğretmenliği" diyor. İlkokul öğretmenliği yoktur. Bu bir yerde stajerlere de belki bir iş inkânı temin edecektir. Önerim yalnız budur.

BAŞKAN- Sayın Behçet Çomakoğlu, buyurunuz.

BEHÇET ÇOMAKOĞLU (Denizli)- Efendim, biz bu görüşlerin tam aksi görüşteyiz. Kanuna bu avukatlıkla birleşebilen işler yazıldığı zaman her halde avukat adedi azdı. O sebeple etkili kurumlar kendilerinin de hen iki iş birden görmesi kararını alırdabilmişler. İlkokul öğretmenlerini dahi , okutmanları dahi ilâve istiyorlar. İlkokul öğret

meni devanlı öğretmenlik yapan kimselerdir. Diğer öğretmenlere bu hak tanınmış; ama onlar saatle çalışırlar. Biz avukatlığı daha arınmış hale getirelim derken yeni ilâveler yapmak hatalıdır. Milletvekilleri, senatörler, hatta profesörler ve doçentlerden ve mümkünse emekli olmuş hâkimlerden dahi avukatlık yapılması hususunda karar alınmasını istiyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Efendim, şimdi önermeleri oylarınıza sunacağım.

Bir de, Konya delegesi İhsan Onar ve Trabzon delegesi "senatör ve milletvekillerinin avukatlık faaliyetlerinde bulunmalarını" teklif etmektedirler.

Yönetim Kurulunun bu konularla ilgili görüşünü almak üzere Sayın Faruk Erem'e söz veriyorum.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkan, aziz arkadaşlarım;

Kanu tüzel kişiliklerindeki hukuk müşavirliklerinin durumundaki anormallik Yönetim Kurulunca da nazara alınmıştır. Hele hukuk nezunu olmayan bazı dairelerdeki hukuk müşavirliklerine elbette ki karşıyız. Hukuk müşavirliklerinin hukuk nezunu olanlarının Baroda kayıtlı olması gereği pek tabii kabul edilebilir. Bağdaşabilen işleri iki gruba ayıralım. Belki bağdaşmada zaruret hissedilmeyen alanlar olabilir.

Kuşkusuz öğretmenlik bazı olanakları sağlamak maksadıyla Kanunumuzca kabul edilmiştir. Bugün genç arkadaşların sıkıntısı hepimize nalun olduğuna ve bu sıkıntılar henüz giderilenecek olması nedeniyle, çalışma olanaklarının kısıtlanmaması, geçici bir süre için daha devam etse iyi olur diye düşünüyoruz.

Bunun dışında, böyle bir zaruretle izah edilmesi inkânsız bağdaşabilen haller var. Bunlardan birisi, üniversite öğretim üyeliğidir. Ben huzurunuzda tarafsız olarak çıkabilmek için meslekten istifa ettiği için kendini serbest hissediyorum. Arkadaşlar, dünyanın her tarafında hukuk profesörleri avukatlık eder. Bu itibarla, bütün dünyadaki ölçü-

lerden ayrılmanamız daha isabetli olacaktır. Kaldı ki, bugün adetleri de 16 bin küsur avukat içerisinde de büyük bir yekun tutmayacaktır. Bunu sadece takdirlerinize arz ederiz; ama milletvekilliği avukatlıkta yasaklansın demek çok geniş bir karar almaktır. Çünkü, bu konu yalnız avukatlık mesleği için değil, bunun bir de Anayasa hukuku açısından ele alınması icap eder. Bazı mesleklerin yasama organına iltifat etmemeleri sonucunu verebilecek kısıtlanalara gitmeyelim. Güzide mesleğimizin en iyi unsurlarının da oraya gitmesi için yolu açık tutalım. Bu kişisel bir karardır; ama yasamayla irtibatımızı kesecek bir tasarruf her halde isabetli olmayacaktır.

Arkadaşlar kaldı ki, mesele milletvekilinin avukatlık yapması değil, milletvekilinin avukatlığı şu veya bu şekilde yapmış olmasıdır bizim şikâyetiniz. Ezcümle, çifte unvan kullanmak elbette ki arzuya şayan değil; ama bizler milletvekili olmadığı halde kartvizininin altına başka unvan kullanma yasağına rağmen, örneğin bilmem ne partisi başkanı diye adını yazanları, yahut şu veya bu tarzda unvan kullananları da gördük. Bu itibarla mesleği kurallarına uygun olarak yapabilmek ayrı bir konudur.

Milletvekillerinin devamsızlığının da kontrolü her halde bizlere düşmeyecektir. Buna mukabil şu derleme raporunda da arz edildiği üzere, nüfuz ticareti ve benzeri konularda bazı sınırlamaları da, gelen önerileri de sizlere nakletmekten kendinizi alamadık.

Bazı memleketler, dünyanın her tarafında milletvekilleri avukatlık yapabilirler; ama bizdeki kısıtlanmalar, özür dilerin çocuksu. Hatta bazı memleketlerde hiç bir milletvekili kendi seçim bölgesinde dava alamaz. Bazı memleketlerde hiç bir milletvekili Parlamentoda müdafaa ettiği yahut o konu üzerinde konuştuğu kanunların uygulanması ile ilgili dava kabul edemez vesaire.

O halde bizim öneriniz, bir yasaklama değil, bir tanzim tasarrufu halinde tecelli ederse, zannedirim ki Anayasa hukukunu da zedeleme-

miş oluruz.

Arz ederim.

BAŞKAN- Efendim, şimdi senatör ve milletvekillerinin avukatlık faaliyetinde bulunmaları ile ilişkin öneriyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

12 nci madde ile ilgili üç öneri var. Biri, "12 nci maddenin (c) bendine kamu kurumu niteliğindeki tüzel kişiler ve gerçek kişilerin de eklenmesi" önerisi. Bunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

"12 nci maddenin (d) bendinde hukuk müşavirliği ve sürekli avukatlığı cümlesinde hukuk müşavirliği kavramının çıkarılması" önerisini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

"12 nci maddeye bir fıkra ilâvesi ve ilkökul öğretmenleriyle okutmanlığın da avukatlıkla birleşebilen bir iş olarak" kabulü hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sosyal güvenlik konusuna geçiyoruz.

İlk söz sırası Sayın Muhittin Kılıç'ta; buyurunuz.

MUHİTTİN KILIÇ (Ankara)- Muhterem arkadaşlar;

Sosyal güvenlik konularıyla ilgili bendenizin mühim gördüğü bir konuyu Yüksek Huzurlarınızda ifade edeceğim. Şöyle ki, muhterem arkadaşlar, bilindiği üzere 1136 sayılı Kanun bize bazı haklar getirdi. Ezcümle 506 sayılı Sigorta Kanununa girdik, bundan memnunuz. En küçük hizmeti dokunana dahi tabii şükran borcumuz vardır, bunu burada ifade ediyorum. Ancak, bazı noksanlıklar vardır arkadaşlar. Noksanlıklar şunlardır:

Avukat hep başkasının işleriyle ilgilendiği için kendi işini en az yapan adamdır. Şimdi Ankara Barosunda bakıyorum, hatta İdare Meclisine giren çok dikkatli ve çalışkan arkadaşların hepsi primlerini

düşük ödemişlerdir arkadaşlar. Bu düşük ödemenin cevabı basit gibi görünür; fakat iş basit değildir. Çünkü, bu arada tavan çıkmaktadır. Tavan çıkınca bir sene evvel emekli olan bir sene sonra emekli olan-
dan daha az para ile emekli oluyor. Halen bu tutarsızlık Mecliste ve Emekli Sandığı Kanununda da var, hemen gelmek üzere. Asıl kıyamet on-
dan sonra kopacak. Şöyle ki, eskiden senatörlük veya milletvekilliği yapan arkadaşlarımız 2800-3150 lira alıyordu, şimdi 29 bin lira alıyorlar, yani net olarak faraza 16 bin liranın % 70'i üzerinden emekli olacak.

IHSAN ONAN (Konya)- Siz nasıl oldunuz?

MUHİTTİN KILIÇ (Devanla)- Benim nasıl olduğumu söylemeyecektim; ama İhsan Bey teşvik etti. Muhterem arkadaşlar, ben de unutmuşum. Neden unutmuşum orada prim yatırmayı? Bakın ne olduğunu anlatayım: Ben girdiğim zaman beni Divan kâtipliğine teklif ettiler ve ben de Ankara Barosu Başkanlığının haysiyetini koruyayım diye Başkanlığa aday olurum dedim ve bunda da zannedârim muvaffak oldum. Bütçe Komisyonu Başkanlığı yaptım. Bu sırada benim bu işlerle meşgul olduğum sırada lise mezunu olan benim arkadaşım muhasebe müdürü geldi ve "Muhittin Bey siz serbest meslekten geldiniz, size prim yatırmayacağız değil mi?" dedi. Ben de o zaman çok meşgul olduğumdan "Evet" dedim. Primim yat-
mamış oldu. Sonradan yatırmaya gittiğimde bana "Senatörlükte aldığım maaşı, hâkim stajerliğinde aldığım maaşı da kabul ederek 350 bin lira bana borç çıkardılar". 350 bin lira ödediğim zaman ben senatörlükten emekli olacağım. Bakınız Anayasa felan diyoruz, nereden aksaklık çı-
kıyor.

Bendenizin bir önerisi şu; arkadaşlar hepimiz bu ihmale düşe-
biliriz. En iddialı adam da düşebilir. Bunlar hayatta hep görünen şeylerdir. Devlet "Sen yatırsaydın" der. Yatırmayanın cezası % 10 olur Ben şimdi prim borcu olarak 25 lira 25 bin lira da ceza 50 bin lira yatıracağın. Ben şahsî bir davamı getirmek durumunda değilim; ama bir

eşitsizliği düzeltmek gayesiyle söz almış bulunuyorum.

Şimdi biz biraz da güvence içinde zannetmişiz kendimizi, biraz da düşük prim yatırmışız. Evdeki hesap çarşıya uysa güzel. Ben 3 ay uğraştım ve sonunda bir müdür muavini halime acıdı ve bankadan borç aldığımı söyleyince bir günde emekliliğimi tahakkuk ettirdiler Emekli Sandığının cevabını beklemeden, onu da bekleseydin 1 sene sonra emekli olacaktım.

Özet olarak arkadaşların dikkatlerine sunuyorum, ben 2785 liradan emekli oldum. İhsan Beyin ağabeyi de primini yatırmamış, o da düşük prim yatırmış. Muhterem arkadaşlarım bu işin üzerine dikkatle eğilsinler. Biz bedavadan bir hak elde edelim demiyorum. Benim durumum da olan bütün arkadaşları temsilen arz ediyorum bunu. Hatta % 100'e kadar ceza aslını geçmesin. Senatörlükte prim yatırmadım diye, Adalet Bakanlığında kâtipliğimde 67 lira maaş aldığım zamanki primimi 600 lira olarak istiyor Devlet benden arkadaşlar ve 350 bin lira tutuyor. Buna fırsatçılık denir, adalet denmez, Anayasa hukuku denmez. Zannedersen hepimizin durumuna tercüman oluyorum, hepimizin durumunu biliyorum. Çünkü, bu fiyat artışını kimse nazara almadı. Hatta % 10 ları dahi eklemeyenler var. Bindenaleyh, ya % 10 ceza ile ya da münasip bir ceza ile bir imkân daha tanımak gerekir. Bağ-Kur'da nasıl yapıldı bu af. Bir hata yapıldıysa ömür boyu sürüp gitmesin. Bağ-Kur'daki gibi bir imkân daha tanınmasına karar lütuf buyurulmasını arz ve istirham ediyorum.

Saygılarıma sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Buyurun Sayın Suat Yılmaz Yalım Bey.

SUAT YILMAZ YALIM (Kocaeli)- Efendim, yeni Sosyal Güvenlik Kanununda bu mevzulara değinmek hazırlığında bulunulduğu ve tasarıda umumî ibareler kullanıldığını işitmiş bulunuyoruz. Eğer orada da biz vergi mevzuuna gireceksek ve orada vergi matrahları değişik olduğuna göre şimdi vergi mükellefi olma durumuna geliriz. Bunun için İdare

Heyetinden istirahatım, istisnalar içinde halen Sigortaya gerek topluluk sigortası yoluyla, gerekse mecburî sigorta yoluyla bağlı olanların da istisna edildiğinin sarahatle zikredilmesi mevzuudur. Bunu niçin zikrediyorum? Bilmiyorum içinizde hastalık sigortası olanlar var mı? Meselâ bizim Baromuzda biz 5 arkadaş topluluk sigortası olarak hastalık sigortasına dahiliz. Ödediğimiz primler karşılıklı kendimiz ve çocuklarımız sigortalıdır. Yarın diyebilirler ki, "Siz ihtiyarî olarak girmişsiniz hastalık sigortasına. Mecburî dallardan değildir. Hem bu vergiyi ödeyeceksiniz, hem diğer vergiyi ödeyeceksiniz." Bunun için böyle bir ihtimali önlemek gerekmektedir.

Hazır hastalık sigortasına temas etmişken şunu da arz etmek istiyorum; sigortada çok bedavacı. Bir kayıt koymuşlar, diyor ki, "Hastalık sigortasına girdiğin zaman mevcut olan hastalıkların sigortanın tedavisine ve yardımlarına girmez." Zaten ben bu yaşa geldiğim zaman mutlaka bir iki hastalığın vardır, zaten ben o dertten derman bulamıyorsam, onun faydası ne? Yani o hastalığı reddediyor, o tarihten sonra doğan hastalıkları nazara alıyor. Binaenaleyh, bu topluluk sigortası bir anlaşmayla yapıldığı için tip statüdür. Bunun değiştirilmesinde bazı arkadaşların gireceğini tahmin ediyorum. Barolarda bu işleniyor barolarda. Topluluk hastalık sigortasına da lütfen giriniz, kendinizi ve ailenizi güvenceye sokunuz. Yalnız bu şartın kaldırılmasını temin ediniz; çünkü zaten bu yaşa gelene kadar mutlaka 5-6 hastalığınız vardır.

Basamak seçme mevzuunda bize imkân sağlanmasını biz de istihdam etmekteyiz. Çünkü, bazı mecburî yollara giden arkadaşlarımız oluyor. Sigortadan çıkıyor, dışarı giriyor; yani kanunî ama istenmeden yapılan bir, istemeyerek yapılan işlere de sebebiyet vermemek için basamak seçme imkânında veya artırma nispetinde % 10 değil de % 25 gibi bir şart tanıma lâkım gelir kanısındayım.

Arkadaşlar, yedek subay okul devresi bizim arkadaşlar için sayı

mıyor. Bir arkadaşımız öldü, 29 gün hizmeti eksik kaldı, okul hizmeti olduğu halde işçi sigortalarında olanların okul hizmetleri sayılmıyor-
muş, onun için 29 gün için ailesi yardımdan istifade edemedi. Eğer
bu okul hizmeti sayılıysaydı mutlak olarak bu haktan istifade edecekti.
Binaenaleyh, yedek subay okul döneminin de borçlanmanın miktarı belli
edilmek suretiyle hizmete ikmal edilmesini ve o yönde çalışma
yapılmasını istirham ederim.

Hürmetler ederim.

BAŞKAN- Sayın Nabi İnal, buyurunuz.

NABİ İNAL (Hatay)- Değerli arkadaşlarım;

Baronun verdiği bir görevi yerine getirmek üzere söz almış
bulunuyorum. Sosyal güvenlikle ilgili üç konuda değişikliğin bir an
evvel yapılmasının zorunluluğu inancındayız.

Basamak seçmede büyük mağduriyetlerin olduğu daha önce konuşan
arkadaşlarımız tarafından belirtilmiştir. Bu konunun hemen düzeltilme

Bir de yıllık kabul edilen kazançların % 10 oranında Ekim
ayında bildirilen artırımın ihtiyarî değil, mecburî hale getirilmesi,
ki raporda zaten vardır ve bunun artırılmasına isteneyenin beyanda
bulunma sisteminin getirilmesi zorunludur. Çünkü, birçok arkadaşımız
bizim Baronun yaptığı uygulamaya ki, % 10 artırmayı kabul ediyoruz diye
dilekçe yazıp gönderdiğimiz halde onu imzalayıp bize iade etmek veya
sigortaya göndermek imkân ve zamanını bulamıyorlar. Bu yönden büyük
mağduriyetlere uğruyorlar. Bir taraftan basamakları zaten aşağıdan
seçmiş. Bir de her sene % 10 artırmayı da arada bir kaçırdığı zaman
bu tavana değil de, tavanın ortasına dahi çıkma olanağı yoktur. Bunun
da bir an evvel düzeltilmesi gerekir.

Bir de geçmiş 10 yıllık hizmetlerin belgelendirilmesinde de
yine bir kereye mahsus olmak üzere bir affın çıkartılması gereğine
inanıyoruz. Yalnız, bu sosyal güvenlik konusunda özellikle yaşları
ileri arkadaşlarımızın büyük sıkıntıları vardır. Emekli olma durumları

hemen hemen yaklaşmıştır; fakat basamağın düşük olması nedeniyle bu yola da gidemiyorlar. Bu Kanunun tüm olarak Meclislerden geçmesinin her halde seneleri alacağı bellidir. Bu itibarla, biz Hatay Barosu olarak daha önce sayın Birlik Yönetim Kuruluna da bir öneride bulunduk. onu tetkik ediyorlar, zannediyorum cevaplarını sonra verecekler. Ek bir madde hazırlanmak suretiyle bir tasarı değişikliği yapılmak suretiyle sosyal güvenliğin bir an evvel güvence altına alınması ve bu 3 konuda aksaklığın giderilmesini diliyoruz.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Enver Arslanalp, buyurunuz.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Değerli delege arkadaşlarım;

Sosyal güvenlik konusundaki genel görüş sizlere takdim edilmiş bulunan ekonomi-hukuk kongresinin o ilgili olan sayfalarında görüşlerim var, onun üzerinde durmayacağım burada, kaplayıcı görüşler orada bildirilmiştir. Bunu bu şekilde kaydettikten sonra size bugün sosyal güvenlikle ilgili en somut halledilmesi gerekli bir konuya temas edeceğim, o da prim meselesi.

Biz biliyorsunuz kamu hizmeti gören bir kimseyiz. Sosyal Sigortalara bağlandık, primi işveren, işçi olarak hiç bir tefrik yapmaksızın hepsini biz veriyoruz. Şimdi sosyal güvenliğin 1920'de ve ondan daha evvel vermiş olduğu aşamayla bunu karşılaştırdığımız zaman biz nerede bulunuyoruz, bunu ifade etmek acaiptir. Bunu neden söylüyorum? Kamu hizmeti gören bir kimsenin sosyal güvenliğini temin etme bakımından ödeyeceği primin hepsi bunun tarafından ödenmez, bu bir kuraldır; ama tabiatıyla bizde öyle bir sosyal güvenlik düzeni vardır ki, Devlet hiç bir katkıda bulunmaksızın verin paraları ben bunları idare edeyim zamanı geldiği zaman size de yardım ederiz gibi bir lâfla birikmiş olduğu paraları ne şekilde idare ediyor o da malûm.

Biz her şeyden evvel somut önerilerle kendimizi hiç bir zaman söylendiği şekilde haksız taleplerde bulunma gibi aşağılık duygusuna

karılmaksızın şu hususu ortaya koymak gerekir; başka memleketlerde avukatın mesleğinin icra edilmesi sırasında sosyal güvenliğe bağlanıncaya prim pekala muayyen nispet dahilinde getirmiş oldukları düzenle karşılanıyor, biz ise gelirimiz nispetinde ve bunu güçlülükle, hatta ödemediğimiz takdirde mesleğimizi icra etmemek suretiyle bir kasıtlamayla, bir baskıyla karşı karşıya kalıyoruz. Bunu nasıl halletmişler? Bir dava resmi denilen ayrı bir yüzde koymuşlar, bunu alıyorlar. Avukatların "Kesnasyonel dezavuka" dedikleri, avukatların ulusal sandığı denilen sandığa aktarıyor ve toplanıyor bunlar. Toplanmış olan bu dava harçlarının getirmiş bulunduğu bir meblâğ vardır, her sene yapıla gelmekte olan bir bilânço neticesinde, bunun dışında kalmış olan meblağı "kesnasyonel dezavuka"daki avukat adedine bölüyor ve o senedeki primi çıkıyor. Size şunu söylüyorum; 1963 senesinde bir avukat yaşlılık yardımına hak kazandığı zaman, o günkü para ile 18 bin frank alıyordu. Ödemiş olduğu prim yasa göre de gayet tabî indirilmek suretiyle ters bir iskeleyla geneler bir noktaya kadar geliyor, prim yükseliyor, ondan sonra yaşlılık başladığında prim indirilmek suretiyle daha da azaltıyor ve bu şekilde bir dengeyle prim yükünü hafifletiyor. Feden hafifletiyor? Çünkü, bir kamu hizmeti görmektedir. Toplumun avukatın görmüş bulunduğu iş karşılığında yıpranmasını da nazarı itibare alarak onu fazla prim ile yükünden kurtarıyor. Bu artsa da avukat mesleğiyle görülecek davalarda alınıyor, her vatandaşın alınmıyor gayet tabî.

Şimdi biz böyle bir sistem içindeyiz ki bu prim yükü olduğu gibi bizim üzerimize çökmüş bulunmaktadır. Bu oıldingelerin, yani yıllık bildiregelere tesir ediyor, çünkü ödeyemeyecek. "Fakültataf" olması, isteğe bağlı artırmada bulunması da bununla ilgili. O takdirde biz tam manasıyla bir sosyal güvenlik aşamasına gelebilmemiz için bu sistemin veya buna benzer sistemin kabul edilmesiyle bütün prim borcunun yükünden kurtarılmalıyız. O zaman her derin ki, memleketimizde bir sosyal güvenlik vardır, avukatların tam manasıyla sosyal güvenliğe ka-

vuşmuş olmaları sağlanmıştır. Bu olmadıkça hiç bir şey olmaz. Bu itibarla bu konunun önemle üzerinde durulmuş olması, bunun bizim bir hakkımız olduğunu, toplumun görülmüş olan işe karşı bu garantiyi sağlamak vazifesi bulunduğu açısından ele almak gerekir. Başkangıçta Avukatlık Kanununa en büyük tarizler nereden geldi; tabiatıyla ilkel davranışlardı onlar ve şimdi böyle bir davranış içinde olmaları kendilerini çağdışına götürür. Ben size 1920'den bu yana Fransa'da Fransız avukatları için sosyal güvenliğin ne şekilde karşılandığına dair bir örnek vermiş bulunuyorum ve sizleri saygı ile selâmlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Rahmi Magat, buyurunuz.

RAHMI MAGAT (Ankara)- Sayın Başkanlarım, sayın delege arkadaşlarım;

Sosyal güvenlik kavramı ve kapsamı içinde sağlık sorunu da önemli bir yer teşkil ediyor. Biraz evvel konuşan değerli delege arkadaşlarım da bunu dile getirdiler, meslektaşlarımızın hastalığı halinde kendi özel olanaklarıyla bunu/^{gi}derme yönleri dışında, çok hazin tablolarla karşılaştığımız bir gerçektir.

Yalnız üzücü bir tarafı, insanlar hakikaten organlarında bir arıza olmadığı zaman, âdeta organlarının farkında dahi olmuyorlar. Sakın demeyin ki, "Rahmi senin başın yaralandı, ondan evvel sen başının yerinde olup olmadığını bilmiyordun"; ama şimdi gerçek ki, hastalanmadan önce sanki hastalanmayacakmış gibi geliyor; fakat hastalınıp da müşkül şartlara düşünce doktor, imkân, çünkü biliyorsunuz bugün tedavi ücretlerini, bunu gidermek için hastalık yönünden sigortayla anlaşalım. Biliyorsunuz bu konu ihtiyarî. O halde 186 ncı maddeye göre bunun için bir tip sözleşme yapalım, şimdi Birlik bu konuda çalışma yaptı, anket yaptı; fakat bir iki talep geldi ve dolayısıyla gerçekleşme olanağı bulunamadı.

Bunun yanında bazı baroların yardımlaşma sandıkları var. 6207 sayılı Kanunla kurulmuş olan bu sandıklara o zaman sosyal güvenlik yö-

nünden başkaca olanak bulunmadığı için üye olmak zorunluğu vardı, bu zorunluk 193 ncü maddeyle kaldırıldı, ihtiyarî hale geldi.

Demir arz ettiğim kişisel nedenlerle, madem ki ihtiyarî dediler, pekçok arkadaşımız hemen paralarını aldı, ayrıldı; fakat bizzat ben çok canlı olarak yaşadım, hazin tablodur arkadaşlar, vefat halinde, hastalık halinde eş ve çocukları baroya koştular ve sandığın imkânlarından yararlanmak istediler ve bir de baktık ki, maalesef o arkadaşımız hiç hastalanmayacakmış gibi parayı almış, ayrılmış ve biz geride kalan yetimlerine veya başkasına muhtaç durumda kalan meslektaşımıza yardım olanağını bulamadık. Sosyal dayanışma açısından yardım bulmaya çalıştık.

Şimdi Birliğin bir ölüm yardımı var, bunun gündemi de ayrı. Ancak, hastalık konusunda yardımlaşma sandığı bulunan barolarda sandıkların ayakta kalabilmelerini ve bilhassa birimlerle elde ettikleri gayri menkulleri, sağlık yardımları, doktor; meselâ ben Ankara'dan misal arz edeyim, hastalanan bir arkadaşımız sandık üyesiyse, bütün her şeyini yapmak suretiyle ameliyatı da dahil bir kuruş ödmeden bunları sandığımız karşılıyor ve bizim meslekî uğraşımız itibarıyla de bunu sigortada gerçekleştirme imkânı yok, çünkü mesai saatleri içinde Sigorta Hastanesi de gideceksiniz, sabah kuyruğa gireceksiniz, öğleye kadar sıra bekleyeceksiniz, duruşmalarda bir tarafa. Bunun için işçi kardeşleriniz leline de bir değişikliği temenni ediyoruz; ama mesleki bir kuruluş olarak bunu meslektaşlarımız için yeterli olmadığına inanıyorum. Bu nedenle. Yönetim kurulunun derlediği raporda Birliğin görüşü sandıkların yönetim ve temsilinin kendi üyeleri tarafından yapılmasına müteaddi kısa bir cümle var. Halbuki, 193 ncü maddenin değiştirilmesinde benim önerimi Başkanlık Divanına arz ediyorum. Biz diyoruz ki, ihtiyarî olan bu kola girmemiş bulunan ve sandığı bulunan barolarda avukatların sandıklara üye olması zorunluğu olsun ve 193 ncü madde bu şekilde değiştirilirse, bu zorunluk kendi yararına ve kendi

aile efradının yararına ve çıkarına olacağı için sosyal dayanışmayı da kapsayacak, sosyal güvenliğin diğer yönünü de kapsayacaktır. Bu nedenle değişiklik sırasında önerilerinizin de dikkate alınmasını ve tasvip buyurulmasını arz ve teklif ediyoruz.

Teşekkür ve saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Yönetim Kurulu adına Sayın Faruk Erem, buyurunuz.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; şüphesiz bizim için en çetin konu sosyal güvenlik konusu olmuştur. Birliğin teşekülünden hemen sonra bize sağlanması icap eden hakları elde etme çabasına giriştik. 8 ay çekişmeden sonra bir tip sözleşme yapabildik. Hemen itiraf etmek du rumundayız ki, bu olanağı kaybedebilmek tehlikesi ile karşı karşıya idik. Bu itibarla tip sözleşmeyi yaparken, sosyal güvenlik konularındaki bilgisizliğimizin de inzimam etmesi nedeniyle, ideal bir tip sözleşme yapılamamıştır. Bunı o dönemden beri kuruluşun başında olan bir kişi olarak ikrar etmek zorundayım.

Acaba daha iyi bir sonu ç alınabilir miydi? Bugün dahi bu soruya cevap verecek halde değilim.

Arkadaşlar, güçlük şuradan geliyor: Avukatlık Kanunu, bize ulaştığı zaman, hepimizin durumu birbirinden farklı idi. Sandıklı barolara mensup olanlar hariç, diğerlerinin hiç bir sosyal güvencesi yoktu. Bir kısmı Emekli Sandığından kopup gelen arkadaşlarımızdı, bir kısmı perakende sosyal güvenlik içinde olanlardandı. Örneğin; 506 sayılı Kanununun 20 nci maddesinde olanlar gibi. Bu durum karşısında adeta götürü bir sosyal güvenlik sistemine rıza göstermek zorunda kaldık. Şimdi bu aykırılıkları giderme dönemine girmiş bulunuyoruz.

Tatbikatta rastlanan güçlükler; arkadaşlarımızın büyükçe bir yekünü, Barolar Birliğinin gönderdiği listedeki yaşlara göre prim cetveline iltifat etmediler. Bu sistem yürüme: kanısında idiler; ama sistem yürüdü. Fakat şu veya bu sebeple basamağ; eksik tutmuş insan olabilir. Bu itibarla basamağın değiştirilmesi zaman: gelmiştir. Bu, bir defaya n

sus olmak üzere tip sözleşme değişikliği ile mi olacaktır, yoksa başka bir yolla mı? Biz, bir defaya mahsus olmak üzere çözüp, tekrar sistemi bağlamak önerisinde bulunduk, sosyal sigortalara ve Çalışma Bakanlığına. Çünkü, tip sözleşmenin üç akit tarafı vardır; Bakanlık, Umum Müdürlük v Barolar Birliği.

Bir dönemde Sosyal Sigortalarla çetin uyuşmazlıklar içerisindeydi. Fakat bir dönemde, (Ki, devam etmektedir) ilişkilerimiz daha büyük bir anlayış içinde cereyan ediyor. Uygulamada, çatışmalarımızdan unutulmamacak bir tanesi, % 10 basamaklarla bloklanmış olan sistemimizin yanında, 506 sayılı Kanunun gelişmesi muvacehesinde gittikçe kendiliğinden basamak kaybetmemizdi. Birinci zam % 35; bu % 35 in bize de uygulanması için yanılmıyorsam dört ay mücadele etmek icap etti. Sonunda % 35 elde edildi. Bundansonra % 22 dönemine geldik. Aynı güçlükler meydana çıktı ama, bu sefer büyük bir anlayışla, hatta çok düşük bir teklif karşısında % 22 hesabını biz teklif ettik, gerekçelerini de göstermek suretiyle; Sosyal Sigortaya kolaylıkla kabul ettirdik. Şimdi demek ki, muhtemel zamlar karşısında artık artırma otomatikleşmektedir. Ama yarın öbür gün başka anlamayan kişilerle karşı karşıya gelirsek, aynı sonuç alabilecek miyiz?Bunu sağlama bağlamalı. Onun için burada biz şu fikri üzerinde durduk: Tip sözleşme, üç akit taraftan birisi talep ettiği takdirde, tekrar masaya oturulur ve gereği yapılır. İkincisi, otomatik artışı, avukatlarda saridir, gibi kanunî bir hükümle de bu işi sağlama bağlamak istiyoruz.

Bugün tatbikatta Barolar Birliğine bilemezsiniz ne kadar çok müferit, hiç birisi birbirine benzemeyen olaylar intikal ediyor. Süre belgeleri, eski hizmetlerin eklenmesi, süre belgelerinin kim tarafından verileceği, zamanında verilmesi ve verilmemesi gibi meselelerden tutunuda, % 10 zam için uğradığımız müşkülât vahimdir. Bazen arkadaşlarımız beyanda bulunduğu halde, barolarımızın imkânsızlıklarını biliyorsunuz. Barodaki bir ihmâl veya unutkanlık veya belki arkadaşın unutkanlığı b,

takım kademe kayıplarına sebep oldu. Kuruma % 10 otomatik olsun, hilafına arkadaşımız beyanda bulunmadıkça, teklifinde bulunduk, olumlu karşılandı ve çözümü beklenmektedir. Bu suretle, sistemi ters çevirmekle birtakım güçlükler bertaraf edilecektir.

Hizmetlerin birleştirilmesinde o kadar olumlu sonuç alamıyoruz. Çünkü, bunun bir kısmı Emekli Sandığı, dolaylı şekilde Maliye Bakanlığına gitmekte, bir kısmı başka dairelere ilişkin bulunmaktadır. Gücümüzün oraya kadar gitmesi her zaman mümkün olmuyor. Çünkü onlar umumi sistemleri içerisinde bir ayrılık yapmak istemiyorlar.

Sayın Suat Yalım arkadaşımız, zannediyorum ki Genel Sağlık Sigortası Kanunu Tasarısından söz etmek istediler. Bu konu Yönetim Kurulunuzca hassasiyetle takip edilmiştir. Bu kanun tasarısı iki defa Meclise sevk edildi. Birincisinde, henüz Barolar Birliği yeni kurulmuştu, yine de karşı koyduk. İkinci deneme geçen yıl oldu, yine önlenmesi bize düştü. Falnız şunu, özellikle açıklamak istiyorum: Sosyal güvenliğin yaygınlaşması için çalışan Türkiye Barolar Birliğinin, bütün Türkiye için genel sağlık sigortası sistemine karşı çıkması çelişme gibi gözüküyor. Biz, bu sistemin doktora iş bulma şekli ve anlayışı içerisinde iyibir, görünüm veya altında samimi olmayan bir maksat sezdik. Sağlık Sigortası Kanununun ilkesi şudur: Gayri safi kazançtan otomatikman % 3 kesilecek ve fona yatırılacak. Bu para tahsil edilecek, hastaneler yaptırılacak, doktorlar bulunacak, sonra siz bundan istifade edeceksiniz. Sosyal sigorta camiası içerisindeki sağlık sigortasına gelince; ona pek az arkadaşımız iltifat etti. Sebebi; primlerin yüksekliği, sebebi; sosyal sigorta hastanelerinin durumu.

Eğer genel sağlık sigortası çıkacak olursa, elbetteki sağlık işi bu kadar ağır ikinci bir yüke arkadaşlar giremeyeceklerdir. Bir hizmet getirmek değil, bir hizmet kiralama kanunu, yapılmak istenen sağlık sigortası kanunu. Biz eğer prim vereceksek, bu primi bir hizmetin yaratması için vermek durumundayız. Yoksa bize şu şu doktora gideceksiniz,

bi bir kanun tasarısının güzel bir söz içinde genel sağlık sigortası diye takdim kılınması isabetli olmamıştır. Tasarıya karşı çıkmamızın hukuki nedeni, demin Enver arkadaşımın izah buyurduğuna gibi, sağlık hakkı diye Anayasamızın 49 ncu maddesinde yer alan ve bütün Türklere devlet sağlık hakkını sağlamakla görevlidir sisteminin kazançtan prim kesmek suretiyle olamayacağı, bunun bütün toplumun katkısını gerektiren genel bir sistem içerisinde gerçekleştirilmesini istemiş olmamızdır.

Yalnız, sayın Suat arkadaşına bir noktayı hemen bildireyim. Mükerrer vergi bu son tasarıda da yok. Şu anlamda: Prim gelirden düşülecektir. Böyle bir sistem, madde, onu da biz teklif ettik ve tasarıda yer aldı.

Yavaş yavaş sosyal güvenlik sistemimizin Türkiye'de de olumlu bir aşamaya varacağını zannediyorum. Prim sistemi devrini doldurmuş. Bugün yer yüzünde iki sistem var. Primi, işveren artı devlet ödüyor. İkinci sistem, primi, işçi artı iş veren artı devlet ödüyor. Bunun dışında yeryüzünde iki devlet kaldı; Yunanistan ve biz. Primi işçi ve işveren ödüyor. O halde daha ileri günlerde sosyal güvenlik hukukunun daha anlaşılabilir bir hale gelebilmesi için, herhalde epey çaba sağlamak icap edecektir.

Sözlerime son vermeden evvel, sandıklarımızın yaşatılması olanaklarını aramanın da bizim görevimiz olduğuna kaniyim. Rahmi arkadaşımın beyanı üzerinde Yönetim Kurulu elbetteki ısrarla duracaktır.

Sosyal güvenlik geniş bir daire, biz onun içerisinde yer aldık. Ama, nükleer güç gibi olmak da mecburiyetindeyiz bu çekirdekte. Çünkü, geniş çevrenin mukadderatı ile bağlıyız. Fakat toplumumuzun gerek sosyal güvenlik hukukunu tam kavradığını da, yahut bizlerin gereğini yaptığımızı da iddia etmek, durumunda olmadığımız açık. Bu itibarla İkinci Türk Hukuk Kongresinin Türkiyemizde sosyal güvenlik hukuku kongresi olması için çalışmalar içerisindeyiz. Gelecek yılın kongresinde bütün bu meselelerin ortaya atılıp, daha ileriye gidebilmek imkânlarını da sağla-

yacağız. Mademki biz sosyal hukuk devletini de daha geliştirmek çabası içerisindeyiz, böyle bir çalışma faydalı sonuçlar verebilecektir.

Sayın meslektaşlarım, sosyal güvenlik konularımız perakende olarak pekçoktur. Bana öyle geliyor ki, teker teker kararlarınıza sunmak olanakları da yoktur. Bu konuyu, itimat buyurursanız kül halinde Yönetim Kuruluna veriniz. Mutlaka hepimizin dertlerine en uygun sistemi başarmak gayretini içindeyiz.

Arz ederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, sosyal güvenlik kurumlarıyla ilgili konuşmalar burada tamamlanmış oluyor. Çeşitli öneriler var, bunlardan birisi, biraz önce Rahmi bey izah buyurdular, 193 ncü madde ile ilgili. Diğeri, Muhittin Kılıç beyin önerisi, mevzuatta gerekli değışiklik yapılması hakkında, ayrıca İzmir Barosunun verdiğı değışiklik tasarısında, Hazine avukatlarının geçici birinci maddede 55 yaş sınırına göre emekli olmalarını, 506 sayılı Kanununun 50 yaş paralelinde değışmesi. Ayrıca ikinci olarak, 189 ncu maddeye malülen emekli olanların isterlerse topluluk sigortasına girebilmeleri yolundadır. Böyle bir değışiklik yapılması önerisi var. Ayrıca bir konu daha var; sigortaya tabi taban ve tavan giriş, bu konuda de düşünceler var. Son öneri de, Yönetim Kurulunun, sosyal güvenlikle ilgili değışiklik önerilerini değerlendirmek üzere Yönetim Kuruluna verilmesikonusu-ndadır. (Bu son öneriyi oya sunun sesleri)

Şimdi o zaman, şöyle bir öneriyi oylarınıza sunayım:

Sosyal güvenlik konularıyla ilgili olarak, gerek verilmiş bulunan önerileri, gerekse diğeri hem İzmir Barosunun, hem de Afyon Barosunun önerilerini nazarı itibare almak üzere bir yasa değışikliğı hazırlamak konusunda Yönetim Kuruluna yetki verilmesini oylarınıza sunuyorum Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Efendim sosyal güvenlik konusu da bitti. Şimdi siyaset konusu geldi. Bu konuda söz isteyenler lütfen işaret buyursunlar.

Sayın Ahmet Hamdi Sayar, buyurunuz.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Muhterem arkadaşlarım, baroların ve Barolar Birliğinin bağımsızlığı konusunda münakaşa kabul etmez prensip gibi baroların ve Barolar Birliğinin siyaset yapmaz konusunda da sanırım ki, münakaşa kabul etmez bir esası hemen karara bağlayabiliriz.

Gerek Avukatlık Kanununun 1136 sayılı numara ile numaralanan kanunun, hazırlanmasında kararlaştırılan prensipler, gerekse bugüne kadar burada genel ve özel görüşmelerde ele alınan ilkeler ışığı altında, artık baroların siyaset yapmaz şeklinde bir yasağa tabi tutulmasına lüzum kalmamıştır.

Bu sözüm bazı arkadaşlarca paradoksal olarak karşılanabilir. Onun için, izin verirseniz bu konuyu biraz detaylı bir şekilde açıklamak istiyorum. Barolara girişi muayyen birtakım süzgeçlere bağladığımızı, kıdemlere bağladığımızı, imtihanlara bağladığımızı ve bunların meydana getirdiği genel kurulların idare mekanizmasında vazife alacak kişileri bu şekilde derecattan geçirdiğimize göre, ve şimdiye kadar yapılan uygulamada, yasak olmasına rağmen, siyasetin hakikaten istenilen ölçü içinde, belki çok ideal manada değil, ama pekâla yapılabildiğine göre, artık böyle bir nehyedici, nef'edici cümlenin kanunda yeri olmamak lâzım gelir.

Aksi kabul edildiği zaman, gerek hukukun büyük prensiplerinin işlerli yönünden, gerekse mevzuat yönünden kriteriyum bulmak, dünyada sanyorum mümkün olmamıştır. Neyin siyaset olduğu, neyin siyaset olmadığı tıpkı 141, 142 nci maddelerdeki kriteriyumların münakaşası gibi bunun da uzun yıllar münakaşa alanında hiç bir netice vermeyecek, sonuçlanmayacak halde kalmasından ciddi şekilde endişeliyim. Bu itibarla, Barolar Birliğinin ve baro idaresinde vazife alan arkadaşların, günün ihtiyaçları ve toplumun getirdiği meselelerde öncü olan, öncü olması, kim ne derse desin elinden alınamaz olan avukatların idaresini yapan kişilerin takdirleri ölçüsünde, genel kurullarının takdirleri ölçüsünde ve hiç bir zaman vekar, haysiyet ve meslek düzen ve nizamını ihlâl etmeyecek ölçü

içinde uygulanacağına inanmak zorundayız. Bunun aksini kabul ettiğimiz zaman, siyaset yapmaz veya günlük siyasete karışmaz gibi elâstikiyet taşıyan ve hangi ölçü içinde zaman zaman baroların dışında birtakım organların takdirlerine bırakılan bir uygulamanın mümessili olmak durumunda bulunmamalıyız. Şunu belirtmek isterim ki, avukatların her biri politika yaptığına göre, yapmıyorum diyenin, oy vermedim diyenin sözüne inanamam. O halde, politika ile derece derece, tek tek meşgul olunduğuna göre, barolar genel kurullarının ve idarecilerinin ve Barolar Birliği Genel Kurulunun ve idarecilerinin bu ferdi politikanın oylamalarla ekseriyete tecelli eden bir tarzda neticelenerek bunun o andaki uygulamada bildiri şeklinde, fiiliyat şeklinde tecelli edeceğine de inanmak hatalıdır. Şuna teslim olmak zorundayız ki; ikigenel kurul arasındaki devrede Barolar Birliği ve baro idareleri, genel kurullara niyabeten o teşekkülün bütün fiillerini, kanun, örf ve kurallar çerçevesinde temsil etmek ve yürütmekle görevlidirler. Ve iddia edilemez ki, savunulamaz ki, bu idare görevini alan kişiler içlerinden seçilmiş bulunan genel kurulların temayüllerine aykırı birtakım davranışlarda bulunacaklardır. O itibarla, kabul edilmek zorundadır ki, olağanüstü genel kurul toplanmak kaydıyla, kabul edilmek lâzımdır ki, idarecilik vazifesini, başkanlık görevini üzerinde taşıyan kişiler barolar adına ve baro adına muayyen bir politik zannedilen konuda davranışta, beyanda buldukları zaman, şuna inanılmak zorundadır ki, herkes bu zorunluktadır, genel kurulların arzuve temayülüne uygun, mesleğin nizamına ve onun verdiği yetkilere, onun çerçevesine uygun beyanda bulunmuşlardır. Kıbrıs meselesinde olduğu gibi, diğer konularda olduğu gibi, zaten Barolar Birliği politik konusunda her türlü davranış içinde olmuştur, olmaya devam edecektir.

Bu itibarla, sözlerimi toplayayım. Bendeniz, mevcut Avukatlık Kanununda şimdiye kadar tesbit edilen prensiplerin ışığı altında ve onlara bağlı olarak, "politika ile meşgul olmaz" sözünün kanundan çıkarılmasını ve bunun idarecilerin ve baroların, avukatların takdirine bira-

kılmasından yanayım.

Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İhsan Yücesan.

İHSAN YÜCESAN (Trabzon)- Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım;Avukatlık Kanununun 2 nci maddesi, avukatlığın amacını tarif ettiğine göre eğer buna paralel bir hüküm getirilecekse, siyaset yapılamaz yasağını koymak zarureti var. Çünkü, burada sadece bir meslek teşekkülü olarak kabul ediliyor ve bunlar arasındaki dayanışmayı esas alıyor.

Arkadaşlar, az evvelki arkadaşın söylediği gibi, avukatlar siyasetle iştigal ediyor. Mevzu, avukatlar birliğinin, yani Barolar Birliğinin siyasetle iştigal edip etmeyeceği meselesidir. Baroların ve Barolar Birliğinin.

Daha evvelki konuşmada bahsettiğim gibi, barolara kaydolmak zarureti vardır. Ve ben Barolara istesem de istemesem de kaydoluyorum ve bir aidat da ödüyorum. Bunu siyasete bulaştıracak şekle dönerseniz, benim fikrimde olmayan kimselerin bulunduğu bir teşekküle beni yardıma zorlayamazsınız. Ve o zaman ben mücadeleye girerim; bugün bir grup galip gelir, ertesi gün başka bir grup galip gelir, bu takdirde barolar bir gün başka bir siyaset, bir gün başka bir siyaset takip etmek zorunda kalır. Ama bugün Barolar Birliğinin bir siyasi mecraya dönmemesi, başında çok kıymetli bir zatın bulunmasından, genel idare kurulunun da arkadaş teşekkül tarzından ileri gelmektedir. Yoksa, Barolar Birliği siyasi meselelerde fikir teati edemez, işte bazı hukukî meselelerde mütalaa beyan edemez başkadır, siyasetle iştigal edip etmemesi başkadır. Yani, Barolar Birliğini ve baroları siyasetle uğraşır hale getirirseniz, bir nevi bir parti gibi olur ve ben, bir başka partiye mensup olduğum halde, o teşekkül içinde bulunup çalışmak, yine evvelce arz ettiğim gibi % 51 in siyasetinin % 49 a tahakkümü gibi bir netice elde etmek neticesine varılır. Ve öyle bir hale varır ki, ben Barolar Birliği genel kuruluna geldiğim zaman, biz kanun yapılsın, kanunlar şöyle olsun, hükümete böyle diye-

lim, Meclise böyle diyelim dediğiniz zaman, millî irade ile gelmiş bir Meclisin ve onun seçtiği başbakanın telgrafı okundu-ğü zaman seslenmez, Başbakan Yardımcısının telgrafı okunduğu zaman yuh çekilir, öte tarafa gidilirse, o zaman biz ondan yardım bekleyemeyiz, o zaman ben de ona kaşş çıkarım ve derim ki arkadaş sen yanlışsın, bizim bir nebze Trabzon' da olduğu gibi, benim fikrimde olmadığı halde baro başkanına, idare kurulu üyelerine rahatlıkla şimdiye kadar rey verdiğim halde bu sene, biraz arkadaşlar karıştırmak istedi, yine düzeldi. Çünkü aramızdaki münasebet, ağabeyilik, arkadaşlık münasebeti ve meslek tesanüdü münasebetinde kaldığı için, ben benim fikrimde olmayan arkadaşları rahatlıkla şey edeceğim gibi, belki gene benim fikrimde olmadığını tahmin ettiğim Barolar Birliği Başkanı Sayın Faruk Erem'e rey veririm. Mümkün. Çünkü orayı haklı ile ve lâıyıkı ile temsil ediyor kanaatindeyim; fakat siyasetle iştigal eder meselesi bir sayısal mesele haline getirirse, beğensem de rey vermem, mücadele yaparım. Arkadaşlar, eğer Barolar Birliğini ve baroları karıştırmak, meslek tesanüdünü bozmak ve meslektaşlar arasındaki münasebeti siyasi münasebetler gibi yapmak istiyorsanız, siyaset meselesini koyun, zaten siyasetle uğraşılıyor. Barolar Birliği siyasetle iştigal etse de bir şey çıkmaz, iştigal etmese de. Hukuk teşekkülüdür, bir tabii hukukî meselelerde rahatlıkla mütalaasını beyan eder. Nitekim ediyorum, konuşuyor ve şu ahengi ve şu nizamı istihdam ediyorum bozmayınca, bu biraz daha devam etsin ve siyasi bir mesele ile şey edip de bir iki tane beyanat vereceğiz diye bütün maddi imkânlarımızı ve meslekî dayanışmamızı heba etmeyelim.

Teşekkür ederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Hüseyin Aydın.

HÜSEYİN AYDIN (İstanbul)- Sayın Başkanlarım, muhterem arkadaşlarım; biz avukatlar olarak esasında hepimiz politikacıyız. Hukuk baştan aşağı politika demektir. Ama, bu demek değildir ki, sokaktaki vatandaşın, kahvehanedeki sohbetlerde konuşulan politikası veya şahsî menfaat

lerin üzerinde gören, hatta hatta çıkar çevrelerinin öncülüğün yapan, çıkartkanlığını yapan politika bezirganlarının politikası değildir bizim politikamız. Biz, en azından memleket kaderine hükmedecek insanların bu tutumları ve gidişleri üzerinde, en azından bir sendika kadar tesirli olabilme gücünü gösterme politikasıdır. Bizim istediğimiz budur. Yoksa, sokaktaki vatandaşın, kahvedeki vatandaşın konuştuğu politika değildir Biz bunu istiyoruz. Diyoruz ki, barolar ve Türkiye Barolar Birliği, memleket kaderinde, memleket yönetiminde kötü gidişleri önleyici tedbirlerin alınmasında etken bir güç olarak kendisini ortaya koymalıdır. Bu kandanaki madde maksatlı olarak buraya konmuş ve avukatlar politika yapamaz, barolar politika yapamaz, Barolar Birliği politika yapamaz demek suretiyle bizim güç olmamızı, bizim memleket kaderinde, memleket meselelerinde üstün davalarımızda etken olmamızı önleme gayreti güdülmüştür. İşte bunu için bu madde kaldırılmalıdır.

Her gün olaylar meydana gelir arkadaşlar. Memleketimizin gidişi ortadadır, sosyal-ekonomik durumumuz meydana gelir. Bu kötü gidişlere dur demenin zamanı gelmiş geçiyor. Kimler bunu önleyebilecektir? Acaba bugünkü Parlamento mu önleyecektir? Hayır arkadaşlar, önleyemiyor, önleyecek güçte de değildir. Önlemek istemiyorlar ve her gün sokaklarda gençlerin kolları dökülüyor. Yazıktır bu çocuklara, yazıktır bu memlekete, bu topraklara yazıktır.

Görüyoruz ki, siyasal iktidarlar memleketin insanlarına acımayor yoksullu insanların gelirleri yağma ediliyor. Yağma ediliyor. Muhtelif kanunlarla hazineler boşaltılıyor. Binaenaleyh, bunlara kimler dur diyecek? Kim bunu önlemek için tedbir alınmasını isteyecek? Kim güç koyacak ve yol gösterebilecek? Kimler bu kanunları çıkarmaya oy kullananlara, çıkarılana kimler dur diyecek? Biz, Türkiye Barolar Birliği, baroları, avukatları olarak, hukukçular olarak hiç mi sesimiz çıkmayacaktır? Bizim sesimizin çıkabilmesi için, değil böyle sokak politikası yapmak, hakiki maddada bir güç olarak, baskı unsuru olarak politika yapacağız, yapmamız

gerekir. Bu yönde çalışmamız gerekir. O bakımdan bu maddenin kanundan çıkarılmasını öneriyorum.

Yüksek Heyetinize saygı ile arz ediyorum. Hürmetlerimle.(Alkışlar)
BAŞKAN- Sayın İlhan Kutay.

İLHAN K UTAY (Ankara)-- Sayın Başkan, Genel Kurulun sayın üyeleri sabahki konuşmamda içe dönük konuda görüşlerimi arz etmiştim, şimdi de dışa dönük konuda görüşlerimi arz etmek istiyorum.

Avukatlık Kanununda, baroların ve Barolar Birliğinin siyasetle meşgul olmayacakları yolundaki hüküm, bizim mesleğimizle ve onun tabiatıyla bağdaşmayan bir hükümdür. Bunu Ocak'taki Genel Kurulda da ifadeye çalışmıştım: Sayın Başkanımızın, 9 ncü Genel Kurula verilen Başkanlık raporunda siyasetle işgalin hangi kriterlere bağlandığını izah ettiklerini de değinmiştim.

Siyaseti, bu karmaşık kavramı, çok yönlü kavramı, her tarafa çekilebilen kavramı bilimsel açıdan saptamak kuşkusuz mümkündür.Üzerinde spekülasyon yapılabilen bu kavramı en yetkili olarak bilim açısından hükümler yapar. Siyaset deyince hiç bir zaman anayasal kuruluş olan siyasi partilerin memleket yönetimindeki faaliyetleri anlaşılmalıdır. Her partinin, bir siyasi parti olarak memleket yönetiminde belli prensipleri, akideleri ve programları olabilir. Ancak, memleket yönetiminde bilimsel açıdan bir yöntem olarak ele alınan siyaset, çoğulcu demokrasilerde Batı demokrasilerinde, demokratik rejimlerde sadece siyasi partilerin inhisarında değildir. Bu görüşün aksine olan görüş, memleketi şeklen demokrasi de olsa, siyasi kuruluşların tekeline bırakmak demektir.

Sayın Başkanımızın bir makalesinden bir paragraf okumak istiyorum.Bakınız sayın Erem, "Partiler ve baskı grupları" adı altında yayınlamış olduğu bir yazısında:

"Partilerle baskı grupları arasındaki ilişkiler üzerinde bir gözlemlerde bulunulabilir. Yasama işlemlerinin normal düzeyi kamuoyudur.O hâlde kamu oyunu oluşturmakta partiler ve öbür baskı grupları arasında ay

rim yoktur. Tek fark, sadece yasa önerisini verebilmekte toplanır. Bu nedenle partilerin, özellikle kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarının uyru ve önerilerini, yasama görevindeki tekelciliklerine müdahale saymaları demokratik esaslara uygun değildir."

Burada açıkça ifade edildiği üzere, siyaset yapmak demek, belli bir siyasi partinin programı istikametinde faaliyet göstermek anlamına asla gelmez. Avukat, sayın arkadaşlarım, bütün dünyada ve bilhassa gelişmekte olan ülkelerde sosyal olayların yüksek mühendisi olarak nitelendirilir. Çağımız örgütlenme çağıdır. Birey olarak avukatın sosyal olayları yüksek mühendisi olarak kabulü ne kadar doğru bir tanım ise, toplum olarak avukatların teşkilatlanmasından doğan Barolar Birliğinin ve baroların, hatta kanaatimce mahalli barolar dahi bu konuda tam bir bağımsızlık içinde yurt sorunlarıyla ilgilenmek hak ve görevindedirler. Bu konuda bir serbestiye sahiptirler.

Sayın arkadaşlarım, diğer meslek teşekküllerinin kanunlarında siyasetle uğraşmayacaklarına dair hiç bir hüküm yoktur. Denebilir ki, avukatlık Kanunu çıkarken, avukatların diğer meslek gruplarına nazaran daha fazla siyasi faaliyette bulunmaları dolayısıyla, bu hüküm bilerek konulmuştur. Bunun geçerli olacağı ileri sürülemez. Bugün Tabipler Birliği, Mimar ve Mühendis Odaları gibi Eczacılar Birliği, Ticaret Odaları istedikleri gibi faaliyette bulunabilirler; engelleyici bir hüküm yoktur. Fakat onlardan en yetenekli biçimde söz hakkı sahibi ve görevlisi olarak Barolar Birliği ve barolar hakkında Avukatlık Kanununa böyle bir hükmün girmesini anlamak zordur. Ve zannederim ki, Parlamentoda Avukatlık Kanunu çıkarken, hukukçular ekseriyette olmasına rağmen, bazı siyasi partiler, muhtemel engelleyici veya frenleyici teşebbüsleri önlemek bakımından böyle bir sakat hükmü kanuna eklemişlerdir.

Siyaset yapmak demek yurt sorunları hakkında faaliyette bulunmak demek, sadece bildiri beyanında bulunmak da demek değildir. Kanaatimce 9 ncu Genel Kurulda alınan kararlar meydanında, işaret edildiburada, ya

sınırlar içinde kalmak üzere, birtakım eylemlerde de bulunulabilir. Örgüt olarak da bulunulabilir. Bu açıdan, örneğin, olayların vahametine göre, vahamet arz ettiği ölçüde, daima saygı duyduğum şahsen, /sizlerin de hissiyatına tercüman olduğumu kabul ettiğim merhum İmran Ökten'in cenaze töreni dolayısıyla çıkan olaylar sonucunda ş ahsen cüppemi giyerek o korteje katılmış olmanın onurunu taşıyan bir meslektaşınız olarak, (Alkışlar) bu arada İstanbul Barosunun da "Kan dökülmesine son ve kanına saygı" yürüyüşünü aynı içtenlikle ve saygı ile karşılıyorum. (Alkışlar)

Sayın arkadaşlarım, gelişmekte olan ülkelerde, bilhassa siyasi partilerin içine girdikleri girdap, yani siyasi mücadelenin kendilerinin sevkettiği girdap, bilhassa siyasi partiler dışındaki başka gruplarının Anayasa kuruluşlarının uyarıcı hareketlerine ve eylemlerine muhtaçtır. Memleketin güvenliği, asayışı ve geleceği ancak bu suretle teminat altına alınabilir.

Demokratik rejim, bilhassa gelişmekte olan ülkelerde, ancak bu suretle sağlıklı yaşayabilir. Yoksa, hiç bir sınır tanımayan, yozlaşmış siyasi mücadele ve kavgalar, memleketi sonu karanlık maceralara sevkeder. Burada işte bizlere soğukkanlılıkla büyük görevler düşmektedir.

Sabahki konuşmamda, Atatürk'ün hukuk mektebini açarken, genç bir hukuk neslini, devrim kanunları ve devrim prensipleri istikametinde yetiştirmek amacından bahsetmiştim. Bizler Cumhuriyet nesli olarak Atatürk'ün gençliğe hitabının içeriği, muhtevası istikametinde onu içimize sindirmiş kişiler olarak vazife gördüğümüz inancındayız.

Vaktin darlığı dolayısıyla sözlerini burada kesmek zorunda kalıyorum. Şunu kısaca arz edeyim: Bir kere, baroların ve Barolar Birliğinin yani yalnız Barolar Birliğinin değil, 76 ncı madde ile 110 ncü maddede her ikisinde, siyasetle uğraşamaz hakkındaki hükmün kaldırılması, bazı öneriler dolayısıyla belki bir yanlış anlaşılabilir, zannediyorum Barolar Birliğinde de böyle bir görüş yoktur; bunun yerine örneğin; günlük

siyasetle uğraşamaz şekilde bir değişik iklige de mahal yoktur. Siyasetle uğraşamaz şekilde ekindeki hükmün tamamen kanundan kaldırılması ve bununla iktifa edilmesi inancındayım.

Saygılarımı sunar, teşekkür ederim. (Alkışlar)

BASKAN: Sayın Orhan Barlas.

ORHAN BARLAS (İstanbul)- Sayın Başkanlar, değerli arkadaşlarım; Türkiye Barolar Birliğinin çalışmalarından bu yana belki en çok tartışılan konulardan birisi, belki en başta gelen konu; Türk barolarının ve Barolar Birliğinin siyasetle uğraşmaması ve bunun ölçüğünün ne olacağı sorunu. Bu konuda çok söylendi.

Cümlenin şu maddesinde, benden evvel konuşan değerli arkadaşları içerisinde bu sorun üzerinde kaygılarını bildiren yalnız çok değerli İhsan Yücesan arkadaşımızdır. Ondan başka tüm konuşmacılar, baroların ve Barolar Birliğinin siyasetle uğraşamayacağı yolundaki yasağın yersiz olduğunu dile getirdiler.

Kuramsal olarak baroların ve Barolar Birliğinin politika ile uğraşamayacağı yolunda konan kısıtları biliyorsunuz. Aklımda kaldığına göre, barolar ve Barolar Birliği doğrudan doğruya iktidara talip olacak hareketler yapamazlar, yani biz yarın toplanacağız da iktidara geçeceğiz falan, onun için hoy yapalım... Böyle bir şey söylendi.

İkincisi, herhangi siyasal bir parti ile organik bağ kuramazlar. Filan partinin veya falan partinin şubesi şeklinde çalışamayız. Bunun dışında, baroların politika ile uğraşıp uğraşmaması üzerinde düşünmek için evvelâ saptanması gereken konu şu: Politika nedir? Politika devlet yönetme, ülke yönetme sanatı, yahut bilimi. E ülke nasıl yönetilir, devlet nasıl yönetilir? Yasalarla.

Şimdi, politikacılar yasa hazırlayacaklar, yasa tasarıları üzerinde düşünecekler, Anayasadan başlayalım ilkin.

Bu yasaları hazırlarken hukukçulardan mütalaa almayacaklar. Niye? Bir mütalaa verdiğimiz devlet yönetimi için, o zaman politikaya karışmış

oluruz. Meselâ Anayasa değişikliği üzerinde bizim fikrimiz olmayacak. Gelip de bize başvururlarsayani baro olarak, Barolar Birliği olarak, Anayasa değişikliği hakkında; biz politika ile uğraşamayız, onun için bu konuda bizim fikrimiz yoktur mu diyelim, diyebilir miyiz?

Hukukla politika öylesine içiçe ki, meselâ devlet güvenlik mahkemeleri (ki dosdoğru bizi ilgilendiren bir konu) devlet güvenlik mahkemeleri üzerinde de mütalaa vermemiz olmaz, çünkü bir politika olabilir bu. Gidelim dış politika sorunlarına, ekonomik, yahut dosdoğru diplomatik ilişkiler bakımından Kıbrıs sorunu üzerinde eğer bir mütalaa verirsek o zaman politika olur. Avrupa Ekonomik Topluluğu ile olan ilişkilerimiz üzerinde, yahut Almanya'daki işçilerimizin sorunları üzerinde mütalaa vermemiz belki dosdoğru politika sayılacaktır.

Politikanın uygulamasına gelelim. Yasa değil, yani eğer razı isek biz hukukçu olarak, bundan sonraki bütün yasama meselelerinde hukukçu olarak mütalaaamızı, görüşümüzü kamuoyuna yansıtmadan, bu politika böyle yürüsün gitsin...Hukukçuya muhtaç olmayan bir politika, mümkünse yapılm..Aslında mümkün değil. Neden mümkün değil ve bunun anlamı nedir, e son bir cümle ile söyleyeceğim.

Gelelim uygulamaya. İddia var; deniyor ki, Türkiye'de can güvenliği böyle işte tehlikeli el atmalarla karşı karşıya. Şimdi Türk hukukçusu bu konuda susacak mı? Politika mı olacak o zaman? Yani eğer yurtdışı can güvenliği için Türk avukatlarına, Türk barolarına başvurduğumuz zaman biz, bu belki politika olur diye susacak mıyız? Gönlümüz razı mı buna? Eğer bizim bağlı olduğumuz kuruluşlar buna susar-sa, biz yani elin gücüne nasıl bakacağız?

Mahkeme kararlarının uygulanmadığı yolunda iddia ortaya atılacak Mahkeme kararlarının uygulanıp uygulanmaması konusunda Türk avukatları Türk baroları, Türk Barolar Birliği mütalaa beyan etmeyecek, olur mu? Yani nasıl olur? O zaman nasıl biz hukukçuyuz deriz, nasıl hukukçu olacağız?

rak görevimizi yaptık diye buna şuna caka satarız? Filân dava görülürken, o dava üzerine müessir, güç sahibi kimseler demeçler, mütalaalar verecekler ve ondan sonra Türk baroları, Türk barolarının görevlileri seslerini çıkarmayacaklar ve seslerini çıkarırlarsa o zaman bu politika olacak, susarlarsa politika olmayacak. İşte soru bu.

Gerçekte değerli arkadaşlarım, barolar politika ile uğraşamazlar, politika yapamazlar demek, düpedüz politikadır. Aslında politika yapmak isteyen kimseler, dolaylı yoldan, tersine mantıkla baroları politika ile uğraşamaz hale getirmek isterler. Eğer baroların, yahut Barolar Birliğinin tüm olarak avukatlar topluluğunun kendi gönüllerince mütalaa vermelerini istedikleri zaman bu politika değildir, kendi gönüllerine aykırı mütalaa verdikleri zaman bu politika olacaktır, yani bizim bütün çalışmamız, yasadaki şu hükümle kendi ellerinde kalacaktır. Kabul edeceğimiz şey budur, tartışacağımız konu budur. Bizi onların razı olduğu noktaya kadar susmak veya söylemek gibi bir açmaz içinde bırakırlarsa, bu politika olacak veya politika olmayacaktır...Böylesine bir hüküm, yalnız bizim şöyle günü birlik politika ile uğraşıp uğraşmamız değil, dosdoğru görevimizi yapıp yapmayacağımız yerine bizi getirecektir. Vereceğiniz karar bizi bu noktada bir yere ulaştıracaktır. Karar yüce kurulun. Bu istikamette bizim görevlerimiz açısından, yalnız şu günde değil, bundan sonra da görevlerimiz açısından önemli bir noktadadır. Bunu en iyi yapacağınız inancı ile saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Orhan Apaydın.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; benden önce konuşan arkadaşlarım soruna yeterli ölçüde aydınlık getirmişlerdir. Tekrara düşmeyeceğim pek tabii, yalnız bir iki hususu, gerekçe oluşturması bakımından açıklamak istiyorum.

Birincisi şöyle: Avukatlık Kanununda baroların siyasetle iştigal edememesi hakkındaki kural, uygulanamamaktadır. Yani benden önce de konuşan değerli arkadaşım Barlas'ın dediği gibi, barolar, bugüne kadarki,

bu Kanunu n yürürlüğe girdiği günden bugüne kadar siyasi faaliyetle işti- gal etmişlerdir bu yasağa rağmen, tarifine göre Orhan Barlas'ın, siyaset tarifine göre. Binaenaleyh, yürürlük kabiliyeti olmayan bir hükümdür, bu yasa hükmü. Bu bakımdan, şeklen varlığının ortadan kaldırılması gerekir, yasaya saygı bakımından.

İkincisi; siyasetin tanımı nedir? Arkadaşlarım bu soru na da açık- lık getirdiler. Ben yasal açıdan bir açıklık getirmek istiyorum. Bir de, birçok memleketlerde yoktur, sanıyorum Batı Almanya'da var, biz de Batı Almanya'da hazırlanan bir tasarıdan aldık, onlardan evvel biz kanun çı- karttık, bu Siyasi Partiler Kanunudur, 648 sayılı Kanun. Bu kanun siyase- ti yasa hükmüyle tanımlamıştır. Kanunun birinci maddesine göre, siyasi partiler, toplum ve devlet düzeninin ve kamu faaliyetlerinin Türkiye Bü- yük Millet Meclisi üyeliği ve özel kanunlarına göre mahalli idareler se- çimleri yolu ile ve belirli görüşler yönünde yönetmek, denetlemek ve et- kilemek için gerekli çalışma amacını güden ve propagandalara açık olan kuruluşlardır. Yani, siyasi partilerin tekelinde olan siyasi f aaliyet, seçimlere girmek ve iktidara gelmek su retıyla kamu f aaliyetini yönet- mek ve denetlemek şeklindeki faaliyetlerdir. Yalnız bu faaliyetler Siya- si Partiler Kanununun tekelindedir. Bu nun dışında, yalnız barolar gibi, dernekler gibi kuruluşların değil, bütün vatandaşların siyaset yapma hakkı vardır; kamu faaliyetlerinin denetlenmesi bakımından.

Bu nedenle de, Avukatlık Kanunundaki hüküm, gereksizdir. Bir an- lamda da siyasi partilerle organik bağ kurmak, yahut da onlarla parasal ilişki kurmak, bu da bir parti faaliyeti olabileceği ğ için, yasaklana- bilir. Ama bunun da bir hüküm şeklinde bizim kanunumuzd yer almasına lü- zum yoktur.

Arkadaşlarım, bir konuyu daha ilâve etmek istiyorum. Barolar bir meslek kuruluşudur. Bir meslek mensuplarının, avukatların meslekî menfa- atlerinin, sosyal menfaatlerini korumak ve geliştirmek amacını taşırlar. Başka meslek kuruluşları, yani emekçi, fikir işçisi durumunda olan avu-

katlardan başka meslek grupları işçi sendikalarıdır. İşçi sendikaları için, Sendikalar Kanunu Avukatlık Kanununa konan hükme benzer bir yasaklama getirmemiştir. Yani, işçi niteliğindeki meslek kuruluşları siyaset yapabilirler, partilerle organik ve parasal bağlar kurmak dışında. Şu halde, aynı nitelikteki bir örgütün bu faaliyetten men edilmesi, esasen eşitlik ilkesine aykırıdır ve anlamı yoktur, bir manada. Siyasetin çeşitli şekilleri vardır; benden önce konuşan değerli arkadaşım İlhan bunu izah etti. Bu, Anayasada kişilerin bütün haklarının kullanılmasını kapsar; toplantılar tertip etmek, yürüyüşler tertip etmek, yani bu temel insan hakları sayılır bütün uluslararası belgelerde ve anayasalarda, bunu kişi de tek tek, bireysel olarak kullanabileceği gibi, örgütlenmek suretiyle de kullanabilirler ve bir kitle hareketi şeklinde de kullanabilirler. Baroların da bu hakları, avukatlar grubu olarak kullanmaları, son derece doğaldır.

Şimdi olarak şunu arz etmek istiyorum: Siyaset yasağı bir yerde siyaseti partilerin tekeline terketmektir şeklinde ifade edildi. Buna katılıyorum. Bugün ülkemizde, egemen olan antidemokratik anlayış, bunu şuralara kadar getirmiştir: Dernekler siyaset yapamaz, üniversiteler siyaset yapamaz. Yani bütün bu teşekküller, örgütler topluma dönük olacaklardır, fildişi kulelerinde bulunacaklardır. Yönetimle ilgili herhangi bir fikir beyan etmeyeceklerdir. Bunu n antidemokratik bir anlayış olduğu tartışmasız bir gerçektir. Eğer rejim antidemokratik nitelikte ise, bu yasaklar gelir; demokratik nitelikte ise, bu yasaklar esasen bahis konusu değildir. Biz, Türkiye Barolar Birliği olarak dünden beri yaptığımız çalışma bir anlamda, bir arkadaşımın da ifade ettiği gibi, böyle bir siyasettir. Her zaman siyasetin içindeyiz, bir kamu hizmetinin düzenlenmesinde, bir kamu faaliyetinin yönetilmesinde -avukatlık gibi- fikir beyan ediyoruz, bu fikirlerin yasalaşmasını istiyoruz. Elbette bu siyasettir. Yani bu nu engellemek zaten tabiata aykırıdır, gereksiz bir hükümdür, işlenmiş bir hükümdür, bunun kaldırılmasında isabet olduğu kanaatindeyim.

Saygılarımla efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Rahmi Magat.

RAHMI MAGAT (Ankara)- Sayın Başkanlarım, değerli delege arkadaşlarım; bu siyasetle uğraşılabilir hükümünün kaldırılması lehinde konuşan arkadaşlarımı dinledikten sonra, hafızamda bir, acaba yanlış mı, boşluk mu oldu derken kendi kendime tereddüt ettim ve bu Barolar Birliğinin delegesi olarak ve yönetiminde naçizane görev almış bir arkadaşınız olarak, endişeye düştüm; Türkiye Barolar Birliği bugüne kadar yurt sorunları hakkında hiç bir şey yapmadı, siyaset yapar endişesiyle..Hiç bir atılımında bulunmadı, siyaset yapar endişesiyle; hiç bir girişimde bulunmadı, hiç bir öneride bulunmadı, hiç bir yasa tasarısı hazırlamadı, hiç bir çıkış yapmadı, hiç bir toplantı yapmadı gibi bir kaniya vardım ve gerçekten şu toplantıyı izleyip de bu çalışmalarını yakinen bilmeyen birisi olsaydı, diyecektiki, hakikaten bu hüküm dolayısıyla Barolar Birliği bugüne kadar eli-kolu bağlı kalmış, hiç bir yurt sorunu hakkında, hiç bir toplum sorununu hakkında, hiç bir yasa hakkında bir şey söyleyememiş, siyaset yaparım endişesiyle diye, o halde şimdi Barolar Birliği bunları yapabilmek için bu hükümün kaldırılmasını istiyor. Gerçek bu mu? İnsafınıza sığınırım ve bunun ne amaçla kaldırılmak istendiği de gerçekten ortada. Bu hükme rağmen, Barolar Birliğinin yaptığı ortada. Arkadaşlar, siyaset, şurada görüyoruz ki körün fili tarifi gibi her çıkan arkadaş kendine göre bir tanımda bulunuyor. Sayın Başkanımız bunu, siyaset yasağına rağmen ne dedi yapabiliriz diye çok güzel özetlediler Başkanlık raporunda ve bu değerlendirme raporda da 52 nci sayfada açıkça bunların hepsi belirtilmiş durumda. O halde, bunların hepsi bugüne kadar yapıldığına göre bu telaş neden acaba? Ha, bu telaş şu arkadaşlar: Biz, bu tanımları kullanmak istemiyorum, çünkü metinde de var, bu gidişler günlük politikanın içine düşecek ve hiç tasvip etmediğimiz kuruluşların yanına yer alacağız. Ben bu endişeyi taşıyorum. Ve sanki bunu yapmamız için bir engel var, bunu kaldıralım, rahatça bu sathı maile girelim, ondan sonra Barolar Birliğinin halini görelim.

Sayın Başkanım beni teyit edecekler, bu yasak hükmüne rağmen, iki baronun tam manasiyle politik olarak iki tane bildirisi çıktı, Birliğe geldi. Birisi şu yönde, öbürü de o yönün karşısında bir görüşle öbür yönde, gayet ağır, iki siyasi partinin bugün birbirlerini suçlamada kullandığı üslupla, ağırlıkla yazılmış iki bildiri. Ve biz Birlikte şaşırдық, ne yapalım yani, ona yapma etme desek, nihayet orta bir yol bulabilirdik. Bu tip eylemlere girilmemesi temennisini ifade edelim dedik. Şimdi, ben isim vermekten burada her zaman kaçınıyorum konuşmacılar hakkında; ama bir arkadaşımız, hepimizin politik görüşü, bir partiye eğilimi olduğunu söyledi, mutlak böyledir, oylarımız da böyledir, bu da mutlaktır; ama eğer biz siyaset yasağını kaldırmak suretiyle kendi politik eğilimlerimizi görev aldığımız örgütlere da maledeceksek, işte o zaman zaten biz baroları ve Barolar Birliğini parti organları haline düşüreceğiz demektir. Ben bundan endişe ederim.

Şimdi gelelim bizim Yasa hükmümüze. 110 ncu maddenin 6 ncı fıkrasını okuyorum. Hani dendi ki burada, kanunlar hakkında fikir konusu olmayacak, şöyle olursa yapamayacağız, böyle olursa politika yapamayacağız.. Hakikaten insan endişe ediyor yani bunları dinleyince. Maddeyi aynen okuyorum:

"Kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda dileklerde, yayınlarda bulunmak, gerekirse öntasarı hazırlamak..." Birliğin görevleri bunlar.

Aynı maddenin 8 nci fıkrasında da: "Adalet Bakanlığının yargı ve ya yasama yetkisini taşıyan mercilerin ve baroların soracakları adli ve meslekî konular hakkında görüş ve düşüncelerini rapor halinde bildirme"

Bu demek ki, yapamıyoruz, edemiyoruz, "siyaset" lafı buna engeldir, bu çıksın da buradan yapalım dedikleri gerçek dışı arkadaşlar.. Gerçek dışı ile bizleri yanılgıya düşürerek, baroları ve Barolar Birliğini ilerde bunun vicdanî sorumluluğunu taşıyacağız burada çocuklarımıza karşı, bu örgütü teslim edeceğimiz meslektaşlarımıza karşı, ben bunun endişe

sini taşıyorum arkadaşlar. Ve bu endişe içinde diyorum ki, bugüne kadar ki çalışmalarda Barolar Birliği meslek sorunları hakkında da, yurt sorunları hakkında da kendine düşen görevi yapmıştır, barolar da bunları yapmıştır; işte en canlı örneği İstanbul Barosunun yaptığı yürüyüş ortadadır. O halde bu hüküm bu ne engel değildir, ama bu hükmü kaldırarak, sanki günlük politika yapsın anlamında bir hükmün kaldırılmasıyla sağlanacak boşluğa itmek, bugün baroları bizim istemediğimiz bir düzeye sürüklemek sonucunu verecektir. Ben bunun vebalini taşımak istemiyorum ve sizlerin de bu yönde bu yönde bu sorumluluğa katılmayacağınıza inanıyorum. Teşekkür ve saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Merih Sezen.

MERİH SEZEN (İstanbul)- Sayın meslektaşlarım; olay açık bir hale gelmiş. Benden evvel konuşan arkadaşlarım, politika nedir ne değildir, bilimsel açıdan iyi yaklaşımlarla aydınlığa kavuşturmuş bulunuyorlar. Ben, sayın İlhan arkadaşımın tariflerine tamamen ısınmış ve devamlı bunu tekrar eden bir arkadaşınızım. Şöyle bir şey söylüyor: Seçim amacıyla bir politika örgütünü kendi tüzük, talimat ve programlarına göre faaliyet göstermek, salt anlamda politikadır, bunun yanında olmak, bu amaçla bunlara yardım etmek, ya da bunun karşısında olup bunu yermek, işte politika partilerine has olan bu işleme katılmak doğru değildir, bunun hiç bir zaman yapılmaması lâzım geldiğini, her zaman, her toplantıda söylemiş bir arkadaşınızım. Ve zaten bu, katıyen Barolar Birliği tarafından yapılmamaktadır, barolar tarafından da yapılmamaktadır, buna lüzum da yoktur. Çünkü arkadaşlarım o partilere girerler, orada görevlerini yaparlar.

Şimdi sayın arkadaşına soruyorum; hiç kimse hiç bir şeyden telaş etmiyor, korkmayınız; ama siz, Demokles'in kılıcının başımızda kalmasını tavsiye ediyorsunuz? Çünkü bir gün gidiş öyle bir gidiş olur ki, bu politika lafının altında, işte demin o arkadaşımın, telaş değil, korktuğuları, karanlık dönemlerin gelmesi ihtimali korkusundan ilerisürdükleri o politika lafına bir gün öylesine, bir tuhaf, antidemokratik, demokratik

ilkelerin tamamen karşısında olan bir iktidar sarılır da derse ki:"Arkadaş, Barolar Birliği, politika yapmak yasak..Kanunda, senin kanununda var.." ağzını açamazsın. Bunu mu isteyelim, bunu mu yüklenelim? Biz bunun çıkartılmasını bunu n iç in istiyoruz. İçimizde, politika partilerinin düzeyinde hareket etmeyi burada görev bilebilecek tek bir arkadaş yoktur, partiler ordadır, kim isterse giderler. Ama, avukatın görevini biraz sonra göreveğiz, demokratik hukuk ilkelerini üslenmiş, insan hak ve özgürlüklerine yapılan sataşmalar ve taarruzları bütün gücü ile savunmayı savunma mesleği olarak kabul etmiş olan avukatların bu demokratik haklarına olacak taarruzları da, yarın öbürkünkü güç, politikadır arkadaş sen karışamazsın, deyip susturacak hal gelmesine de asla ve asla biz burada müsaade edemeyiz. Arkadaşlar, Demokles'in kılıcını, lüzumsuz kılıcını başımızın üstünden kaldıralım. Politika bu anlamda tarif edilebilseydi, eğer bu anlamda politikanın kabuledileceğine ben inansaydım, katıldım arkadaşımın söylediğine; tehlike budur, bu anlamsız, geniş anlamda, kısır anlamda karmaşık deyimim bizim Kanunumuzdan çıkartılmasından yanayım. Siz de lütfen öyle yapınız. (Alkışlar)

BAŞKAN-- Sayın Sabahattin Bilgen.

SABAHATTİN BİLGİN (Ankara)-- Sayın Başkanlar ve değerli meslektaşlarım; muhtelif vesilelerle bu konu üzerinde du ruldu, pek kıymetli arkadaşlarımız da tezi veya anti tezi kendilerine has belâgat içerisinde gayet güzel anlattılar.

Ben, baroların ve Barolar Birliğinin politika yapmaması hakkındaki şahsî düşüncemi, Avukatlık Kanununun vaz'ını düşündüğümüz zamanki f. törler içerisinde sizlere arz etmek istiyorum. Hepimiz biliyoruz ki, avukatlık, bugünkü hale gelmeden önce birtakım meşakkatlerin, dertlerin ve üzüntülerin mesleği idi. Ve avukatlık mesleğini, vakarını, maddi ve maddi vasıfları itibariyle haysiyetli hale getirebilmek gayreti içerisinde muhtelif safhalar arz eden gelişmeler içerisinde bugünkü kanun çıkartılabildi. Şöylece anlaşılmalı oluyor ki, Avukatlık Kanunu ve bizim örgüt

lenmemizdeki gaye, sadece ve sadece önlarda avukattır. Binaenaleyh, bu bir mesleki teşekküldür ve avukatın meseleleri bu kanunla halledilmek istenmiştir. Bunun yanında, biraz evvel bir arkadaşımızın okuduğu gibi, 110 ncu maddede altı fıkra halinde de bazı vazifeler yine Barolar Birliğine ve barolara verilmiştir.

Avukata müteveccih olan bu vazifeleri ve yasaların memleket ihtiyaçlarına uygun şekilde hazırlanmasını sağlamaya müteveccih olan diğer vazifeleri yapabilirken, mutad olan bir şey var ki, Birliğimizin ve avukatlarımızın varlığı ile meydana gelmiş olan baroların faaliyetlerinde esas olan nokta, baskı grubu olarak bu teşekkülü kuvvetli bir hale getirebilmektir. Baskı grubu olabilmenin en önemli şartı; daha önceki toplantımızda Barolar Birliği raporu nda da detaylı şekilde müşahede ettiğimiz gibi, üyeler arasındaki tesanüttür.

Yine değerli arkadaşlarımızın her vesileyle ifade ettikleri gibi avukatlar hiç şüphesiz siyaset yapacaklardır. Herkesin siyaset yapmak hakkı olduğu bir ortamda ve bir anlayış içerisinde avukatların siyasetten uzak olmasını düşünmek hiç şüphesiz kabil değildir. O halde, biz baskı grubu olabilmek için neyi sağlamak mecburiyetindeyiz? Tesanüdü. Başka görüşlerde olan arkadaşlarımızın Barolar Birliğini veya baroyu belirledi politik eğilimleri istikametine sevk etmek gayretini gösterdikleri zaman acaba bu birliği lâayki ile sağlamak imkânına sahip miyiz? Benim müşahedelerim bu imkânın ortadan kalkacağı yönündedir.

Size pek taze bir misali arz etmek istiyorum. Biraz evvel dışarıda bir stajyer arkadaş kendi meseleleri konusu nda benimle görüşmek ihtiyacını hissetmişti ve görüştü. Üzülerek dedi, size bir şey söylemek istiyorum; içeriye baktığımız zaman iki ayrı grup gördüm dedi. Bir grubu belli bir fikrin arkasında, diğeri de başka bir fikrin arkasında. Bunun ben Barolar Birliğine yakıştıramadım dedi. İşte arkadaşlarım, gerçekte böyle oldu. Ferden ferdin birçok arkadaşlarımızla bazı meseleleri görüştiğimiz zaman, birleştiğimiz k nular olduğu halde, burada bir gruplaşmayı be-

de farkettilim, dışardan da farketmişler. Ve bunun, Barolar Birliğini ve baroları politika yapar bir hıviyete bürüdüğümüz takdirde, bu gruplaşmayı fazlasıyla müşahede edeceğimizden hiç şüphemiz olmasın. O takdirde çok emeklerle kurmu ř olduğumuz ve birinci planda gayesi avukatlık mesleği olan bu teşekkülleri yıkmak istidadını gören bazı ğiddişler müşahede etmek kabil olur. O itibarla ben, baroların ve Barolar Birliğinin siyasetle meşgul olmaması fikriñdeyim ve oylarınızı buşekilde kullanmanızı istireham etmek istiyorum. Saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Enver Arslanalp.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Sayın delegeler, ben bu konuda söz almayı gereksiz buluyordum, şimdiye kadar konuşmuş bulunan arkadaşlarımızın meseleyi ortaya koymuş olmaları şekillerine göre. Ancak, Rahmi arkadaşım k nuştuktan sonra, ikimiz de başlangıçtan beri bu Avukatlık Kanununun içinde bulunduğumuz için, ben de bu sebeple söz almayı, bir vezifeyi yerine getirme açısından kendime bir zorunluluk hissettim.

Her şey tarihsel açıdan ele alınma zorundadır. Yapılmış olan şeyler unutulmamalıdır. Ne verdik, ne teklif ettik, ne karar verildi, ne karar çıktı, bunları unutmamak gerekir.

şimdi arkadaşlar, dedik ki, bizim bir talihsizliğimiz, kanun tasarisının muayyen bir memleketten alınmış bulunmasıdır. Fakat ben bakıyorum, her şey belgelerle konuşulmak mecburiyetindedir. şu Almanlardan alınmış bulunan Avukatlık Kanunu tasarısında baronun niteliği kısmında, Ankara Barosunun teklif etmiş olduğu kocaman Avukatlık Kanunu tasarısında ve 97 nci maddesinde böyle bir kayıt yok, böyle bir sulta yok. Düşünelim, ri tutsak yapan, yapmak isteyen böyle bir madde yok. Olması da mümkün değil. Çünkü, ne de olsa bir demokratik düzene geçmiş bulunan bir toplumu getirmiş olduğu şey. Daha evvelkilerde var mıydı? Yok. Bu da yok.

2- Fonęernis'in Adalet Bakanlığına verdiği tasarıda da yok. Orada da yok.

3- İstanbul Barosunun, burada aynen, İstanbul Barosunun hazırladığı

miş bulunduğu ve bizim o komisyonda incelemeye ve tasarayı hazırlamaya esas olan o tasarı taslağında da yok.

Şimdi, ben bir gün, mademki sayın Rahmi Uagat, bazı olaylar dolayısıyla kendi anılarını burada dile getirmektedir, ben de onun gibi de ğilse bile, bir ufak anıyı getireceğim buraya.

İstanbul toplantısından sonra İstanbul Barosunun matbu hale getirmiş bulunduğu ve biraz evvel sayın Sabih Atlı'nın elinde başka bir arkağasına göstermiş olduğu tasarıda bir de bakıycruz ki, 76 ncı maddede, bütün bu tasarıların hilafına şu siyasetle iştigal meselesi yer almış. Ben orada vazife görmüş olan bir arkadaşınız sıfatiyle hangi toplantıya katılırsam katılayım, daima notlar alırım ve onları da muhafaza ederim. Benim adetim bu. 76 ncı madde burada boş. 75, 30 gün denmiş ve 77 ye atılıyor ve orada değişiklik şeyi var, 76 boş. Şimdi ben, tabiatıyla acaba tereddüt mü ediyoruz, şu mu oluyor, bu mu oluyor, hiç kimseyi de tabii töhmet altında bulundurmak istemiyorum. Ama bu işin peğine düştüm, bazı arkadaşlarımdan bunu sordum ve bunu daha hâlâ çözümlemiş değilim. Vesilesi olduğu için, Rahmi arkadaşım orada idi, Emin arkadaşım orada idi, Ahmet Hamdi arkadaşım o komisyonda idi. Bunların zaten bir noktaya getirilmesi için şimdi oraya geleceğim.

Şimdi ben, bu nu neden söyledim? Bakınız, Ankara Barosu bir Avukatlık Kanunu tasarısı hazırlamak için getirmiş bulunduğu bir tasarı var, bu yok. Demek ki kendisi bunda bir tehlike görmemiş. Kendisi de orada. İstanbul Barosu aynı şekilde, Fonçernis Adalet Bakanlığına aynı şekilde; fakat şimdi bizim memleketimizde, tabiatıyla siyaset yapıyorsun diye iş letilmekte olan bir mekanizmanın işlemesi ile karşı karşıya bulunuyoruz. E şimdi biz avukat olarak ve diğer Batı ülkelerindeki ileriye gidişlerden esinlenmek suretiyle kendi toplumumuzda belirli bir aşamaya götürmek çabasında olan bizler, hiç bir avukatlık kanununda bulunmamış olan, bulunması mümkün olmayan, çünkü onun tamamıyla fikirleri bir baskı altında tutmaya matuf olduğu aşikâr. E biz bunu kalkıyoruz şimdi, efen-

dim endişe ediyoruz, acaba böyle midir, şöyle midir gibi...Bir de genel kurullarımıza, barolarımıza ve avukatlarımıza bir nevi güvensizlik de izhar ediyoruz.O itibarla,burada siyasetin tek bir kıstası vardır; kendisini tutmamakla beraber, onu da Moris Düverje vermiştir; iktidara oynamak. İktidar mücadelesi yapıyor musun? İşte onların anlamış olduğu siyaset bu. Ama bunun dışında, çoğulcu demokratik düzen taraflısı olarak, sayın İlhan Kutay arkadaşımın fikrindeyim. Çoğulcu demokratik düzen taraflısı olarak biz, avukat olarak, baro olarak, Barolar Birliği olarak sosyal problemler üzerinde, her türlü problemler üzerinde görüş bildirmek, görüşlerimizi kamuoyu bakımından kabul ettirmek ve her türlü yasal hakları kullanmak mecburiyetindeyiz, vazifesindeyiz ve bunu yapmazsak eğer, zaten benim kanımca avukat değiliz.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Erdoğan Bigat.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Sayın Başkan, pek değerli meslektaşlarım; daha evvel konuşan arkadaşlarımdan değindikleri konulara değinmek istemiyorum. Kısa bir maruzatta bulunmak istiyorum. Evvelâ peşinen şunu söyleyeyim; ben "siyaset yapamaz" hükmünün kalkmasından yanayım.

Değerli arkadaşlarımda, bu "siyaset yapamaz" hükmü 76 ncı maddeye ve 111nci maddeye nerden girdi, ben anlayamıyorum. 3499 sayılı Kanunda böyle bir hüküm yok, bu kanuna girmiş. Rahmi Magat arkadaşım, 110 ncü maddeden okudular; kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda dilekler ve yayınlarda bulunmak, gerekirse öntasarımlar hazırlamak. Ben devam ediyorum, aynı maddenin 12 ncü bendi.

"Baro mensuplarının ilmi ve meslekî seviyelerini yükseltmek için kitaplık açmak, dergi çıkarmak, konferanslar düzenlemek, telif ve tercüme eserler meydana getirilmesini teşvik etmek.." aynı maddede.

14'ü okuyorum:

"Memleket içinde kurulmuş hukukla ilgili kurum ve kurumlarla ilgilenmek ve temaslarda bulunmak."

15'i okuyorum:

"Yabancı memleket baroları, avukatlar birlikleri ve hukuk kurulları ile temaslarda bulunmak ve uluslararası kongrelere katılmak."

Şimdi bu maddelerle, "siyaset yapamaz" maddeleri arasındaki ilişki açık değil mi? Bu maddelere uygun görüşlerini dile getirecek olan barolar ve Barolar Birliğinin siyaset yapamaz hükmü kısıtlayıcı bir hüküm olarak bu çalışmalarını engelleyici nitelikte değil midir? Bu itibarla diyorum ki, yasamızın, esasen Birliğe verdiği görevler içinde siyaset olarak nitelenirse, bunun tanımı gayet tabii zordur, ama görevi yaparken siyaset yapamaz hükmü ile, kısıtlı olmamak lâzımdır.

Bunun dışında, biz arkadaşlar, avukatlar olarak niçin kendimizden korku yoruz? Biz bu memleketi niçin, siyasi partiler bu memleketin sahipleri, biz mi sahip değiliz?

Bu itibarla, avukatlar savunma mesleğinin temsilcileri olarak mutlak surette bu ülkeyi de savunma görevini yüklenmişlerdir. Kendi kendimizden çekinmeyelim, "siyaset yapamaz" hükmünün kaldırılmasını ben de oyumla destekleyeceğim. Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN-- Sayın Turgut Bulut.

TURGUT BULUT (Bursa)-- Sayın Başkanlarım, muhterem arkadaşlarım gerçekten bu konu bugünkü yaşantımız içerisinde bizim görevimizi giderek zorlaştıracak bir duruma gelmiştir. Baroların, avukatların bütün çalışmaları, Barolar Birliğinin çalışmaları, meslek sorunları dışında topluma yönelik çalışmalar halinde olacaktır. Biz Bursa olarak geçene de bu endişeyi yaşadık. Acaba, topluma dönük bir hizmet olarak yaptığımız iş siyaset mi değil mi tereddüdü içerisinde adeta bir bunalım geçtik ve görevimizi yaptık. Mesele şu: Bursa'da, idarî yargı kararlarının uygulanması zorunluluğu konulu bir sempozyum düzenledik. Gerçekten bugün idare kararlarının uygulanmadığı bir devirde bir hukukçuya düşen bir görev değil mi bu? Mahkeme kararlarını uygulamayanlar karşısında hukukçular olarak, mahkeme kararlarına uyunuz diye bir ihtar yapmışsa

herhalde bu, bu kararları uygulamayanlara karşı politik bir girişim değil. Fakat endişe ettik; çünkü konu, günün güncel konusu, bu konuyu politik olarak da nitelendirebilirler. Gerçekten, böyle bir maddenin kanunumuzda bulunuşu bizi tereddüde, belki de bazı görevlerimizi yapmakta bizi engelleyici duruma sokacaktır.

Arkadaşlarım, "siyaset yapamaz" cümlesi çıktıktan sonra, onun yerine siyaset yapar diye bir ibare mi konmasını istiyoruz? Hayır. Siyaset yapamaz cümlesi bundan evvel olduğu gibi yasamızdan çıksın, biz toplu ma dönük çalış malarımızda bu kelimeyi başımızın ucunda bir tehlike olarak taşımayalım, bir leke olarak taş ımayalım arkadaşlar.

Ve şunu da sayın Yönetim Kurulumuzdan rica ediyorum: 76 ncı madde ile 110 ncu madde arasında bir hak eşitsizliği var. 110 ncu maddede okunan haklar, yani Türkiye Barolar Birliğinin topluma dönük çalışmaları içerisinde konferanslar hazırlaması, sempozyumlar düzenlemesi yasal maddeler halinde sayılmışsa da, barolar için böyle bir hak yasal olarak verilmiş değil. Yani bu söylenen haklar kanunda sadece Barolar Birliğine tanınmış. Temennimiz şudur ki, barolar bölgelerinde, Barolar Birliğinin yaptığı bütün girişimleri yasaya dönük biçimde, ondan aldıkları kuvvetle yapmalıdırlar. Bu hakkın barolara da tanınmasını istiyorum ve Bursa Barosu olarak bizim de temennimiz; bu siyaset kılıcının başımızdan esik edilerek, görevimizi hukukçu ve mesleğimize dönük olarak rahatlıkla yapabilmemizin sağlanmasıdır.

Saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Muhâttin Kılıç.

MUHİTTİN KILIÇ (Ankara)- Kıymetli arkadaşlarım, konu çok engin çok derin bir konudur. Bendeniz de / ^{hem} politikada, hem boro görevlerinde bulunduğum için bir iki cümle ile de bendeniz meseleye temas etmek istedim.

Şimdi muhterem arkadaşlar, ben meseleyi başka bir perspektifte görüyorum. Birincisi şu; gördüğüm açı: Anayasanın 78 nci maddesine gör

kamu kuruluşlarında milletvekilleri görev alamazlar. Okumaya lüzum yok, bilen arkadaşlarımız zaten biliyorlar, Orhan bey de biliyor, hemimiz de biliyoruz. Şimdi bunun manası ne acaba arkadaşlar? Kamu kuruluşunda görev alamaz, milletvekili alamaz, senatör alamaz. Neden alamaz? Anayasanın bir tarihi var, bir geldisi var. Nasıldır kullanıldı bu eskiden? Mebus oldu, isim vermiyorum, kimseyi rencide etmek istemiyorum, bir geldiği anlatmak istiyorum. Filân yere gitti, orada politika yaptı. Nasıl politika yaptı? Gaz dağıttı, tuz dağıttı, bez dağıttı, bu organı elinde tutmak istedi. Anayasanın 78 nci maddesine böyle konu bu. Ve bendeniz de n açız bir Ankara Barosu Başkanı olarak, 16 sene evvel bunu yapan bir arkadaşınız olarak, bu maddenin farkına varmadan, Anayasa ile birlikte, Anayasanın yürürlüğü ile birlikte benim başkanlığım yürürlükte idi. Sonradan ben seçilip gittikten sonra, bir neticeye varmak istiyorum, yani şahsımdan bahsetmemi de mazur görmesini bütün arkadaşlardan istirham ediyorum. Dediler ki, 78 nci maddeye göre Muhittin'in durumu ne oluyor? Hem Ankara Barosu Başkanı, hem senatör. Tetkik ettim, bunu yapan arkadaşlarımız 3-5 kişi olduğunu herkes biliyor. Maddeyi okudum okudum, ben itiraf edeyim arkadaşlar, kendiaçığımdan bir sakınca görmedim. Demek ki insanlar, biraz kendilerine taallük eden işlerde daha cömert oluyorlar. Ona sordum -isim vermiyorum- dediler Muhittin bey istifa edersen daha iyi olur; şerefle istifa ettim arkadaşlar. Orada da baroya hizmetli bir iş yaparım diye. Bakınız ben de bir hususu arz etmek istiyorum; Enver bey kardeşimiz eğer konuşmasa ben de konuşmayacaktım. O konuştuğu için ben de söz aldım. Aynı gerekçeyle nasıl Rahmi bey kardeşimiz konuştu, ona cevaben Enver beyefendi konuştu; benim de şimdi aklıma bu geldi, bunu izah için arz ediyorum. Birinci madde bu arkadaşlar. Anayasa emrimi bu? Anayasa emri. Demek ki politikada bir denge bahis konusu Ne ile? Anayasanın emri ile.

* Anayasa nükmesini arz ediyorum şimdi: İkinci Anayasa nükmesi

mü Anayasanın 84 ncü maddesidir. Ne diyor arkadaşlar? Meclislerin Başkanlığına, Başkanvekilliğine seçilen kimseler, partilerin gruplarına katılamaz, hiç bir politik faaliyette bulunamaz. Neden acaba arkadaşlar, neden? Sebebini arz edeyim. Bizzat politika yaptığı iş. Bizzat politika; adam milletvekili, adam senatör, ama gelmiş başkan olmuş, başkanvekili olmuş. Onun için katılamaz. Neden? O havayı sezer de, gelir burda başkanlık yaparken bir taraf tutar ve böylece o dengeyi bozar diye konmuş arkadaşlar. Yine naçiz o vazifeyi de gören bir arkadaşınız olarak, hiç bir grup toplantısına katılmadım. Bir tek defa büyük merhum İsmet Paşa ile Akşehir'den dönerken bir toplantıda şöyle oturdum da onda bile tevahuş ettim, acaba...Çünkü gidiyoruz yol üstünde, İsmet Paşa Hazretleri de 3-5 kelime söylüyor, şöyle oturuverdim diye titredim. Böyle titizlikle tatbik ettim kendi hayatımda. Şimdi nerden nereye gelmek istiyorum? Muhterem arkadaşlarım, bizzat politikanın içinde bile tarafsızlık ilkesi lâzım oluyor; politikada bile. E politika yapmayalım mı? Yapacağız arkadaşlar, niye yapmayalım? Zaten yaptığımız ne? Elbette yapacağız. Ama yaptığımız işte -ben bunu söylemek için geldim- bir denge kuracağız. Bu denge nasıl olacak? Bu denge kanımca, şu anlattığım iki prensibe göre şöyle olacak: Bugünkü idare için, gelecek idare için değil, bir faraziye müsteniden arz ediyorum; yarın bir particiyi, bu arz ettiğim prensiplerle gelip Barolar Birliği Başkanı yapmalıyız. Yapmamalıyız arkadaşlar. Mesele meydandadır. Hatta, pek muhterem İzmir Barosu Başkanı, şahsî saygılarımı teyiden arz ederim bütün heyet huzurunda, bir daha dikkat edelim muhterem arkadaşlar. Hiç kimse ile benim ne alacağım, ne vereceğim, ne düşmanlığım yoktur, tamamen bitaraf olarak konuştuğumu da zannediyorum. Hatta, Barolar Birliği Genel Kurulunda dahi, şu arz ettiğim 84 ncü madde istekametinde, mademki Anayasa ara ışık veriyor bitaraf bir arkadaşımız gelsin, bizi daha tarafsız ve liyakatle...Yani şimdi mefhumu muhalifinden bir mana çıkarmasın, saygılarımı teyit ediyorum, hiç böyle b

şüphe ve kuşku altında dahi değilim; ama olabilir arkadaşlar. Bu mücadeleye hemen hemen adımımızı atmış gibi görüyorum ben. O halde, şimdi maruzatımı bağlıyorum bir cümle ile. Demek ki politika yapacağız. Yapacağız ama, politikayı baroda dengeli, buarz ettiğim Anayasanın ışığı altında dengeli, partilerin esiri olmaksızın ve bir partiden talimat almaksızın, hakikaten samimi söylüyorum bunu. Bir taraftan git bir partinin genel idare kurulunda bu lun, partinin genel idare kurulu üyesi ol veya bir...Olabilir arkadaşlar, neye saklayalım bunları..Veya bir partinin Başkanvekili ol, buraya gel, seçimle Barolar Birliği Başkanı ol. Bunu mümkün görmüyorum. Mevzuata göre mümkün görmüyorum. ("Biz de görmüyoruz sesleri) E zati aliniz de görmüyorsanız beni teyit buyuruyorsunuz demektir. Ben de bu husus açıklığa kavuşsun diye söylüyorum

Derin saygılar sunarım arkadaşlar.(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Davut Selçukî.

DAVUT SELÇUKİ (Aydın)- Sayın Başkanlar, değerli meslektaşlarım; benden evvel konuşan arkadaşlarım çok önemli noktalara leh ve aleyhte temas ettiler. Ben, temas edilmemiş olan bir noktayı arz etmek için huzurunuzda geldim.

Evvelâ bu söz, siyasetle uğraşamaz sözü, Türkiye Barolar Birliğinin kişiliği ile kabili telif olmayan bir sözdür. Yanıbir bakıma, Türkiye Barolar Birliğinin haysiyetini lekeleyici niteliktedir. Sebebi şuradan ileri geliyor: Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye baroları bir dernek midir, yoksa kamu niteliğinde bir meslek kuruluşu mudur? Eğer Türkiye Barolar Birliğini ve baroları bir dernek olarak kabul edersek, sadece Dernekler Kanununda bulunan bu hükmün Avukatlık Kanununda da bulunmasına ses çıkarmamaklığımız lâzım gelir. Ama, öteden beri mücadelesini yaptığımız, öteden beri izah etmek istediğimiz ve Kanunda da ifadesini bulan bir nokta var ki, o da; kamu kuruluşu niteliğindedir. Binaenaleyh dernek olmadığına göre, siyasetle uğraşamaz tabirinin kanunun içindeki

lunması ve Türkiye Barolar Birliğini ve barolarını takyit etmesi hatalı bir görüşten ileri gelmiş bulunmaktadır. Eğer Türkiye Barolar Birliğini ve baroları dernek kabul eden arkadaşlarım varsa, bu hükmün kalması lehinde oy kullansınlar. Yok, bunu kamu niteliğinde kurulmuş bir meslek kuruluşu olarak kabul ediyorsak, o zaman bu sözün buradan çıkmasının lâzım geldiği görüşümdedir.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Yönetim Kurulu adına Sayın Faruk Erem, buyurunuz.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanım, aziz delege arkadaşlarım; konunun nezaketini çok iyi idrak ediyorum. Yönetim Kurulundaki arkadaşlarım da aynı idrak içindedirler. Bir hususu yine tekrar edeyim; biz bir öneri ile sizleri karşı karşıya bırakmak istememiştik. Maruzatımı yine bu açıdan telâkki buyurun.

Şimdi arkadaşlar, objektif bir sonuca varmak için elimizdeki konuna göz atmamız lâzım. 111 nci maddemiz aynen:

"Birlik, kuruluş amacına aykırı işlerle uğraşamaz."

İşte temel yasak. Ama bunun bir anlamı, görevini de yapmağa mecburdur. Sonra madde devam ediyor: "...Siyasetle uğraşamaz." Eğer, siyasetle uğraşamaz kavramına bir başka anlam verirsek, değişik anlamlar verirsek, asıl görev güçleşiyor. Demek ki, burada bir yorum güçlüğü ile karşı karşıyayız.

Konuşmacı arkadaşlarım çok defa siyaset yapmak tabirini kullandılar. Halbuki, siyaset yapmak diye hukukta bir terim mevcut değil. Siyasetle uğraşmak.. Kanun bunu, herhalde bazı düşüncelere dayanarak söylemiş gibidir.

Şimdi, güçlük nazarı olarak yok gibi. Ama tatbikatta var. Hele bizlere yönetim görevi vermiş olmanıza, zaman zaman bizi hareketsizlikle itham etmiş olmanıza ve çeşitli genel kurullarda bizi hareketsizlik suçladığınıza da bizde ağır anılar bıraktığına göre, e yönetimde bulunmaların da biraz durumunu kabul buyurmanız icap eder.

Bu güçlük, bence ne sizden, ne bizden geliy or. Bugün eğer ka-
nunu ölçü alacak olursak, kanunlara saygılı olmak icap edeceğine göre
gerçekten biz bir anlamda siyasetle uğraşamayız. Sebebi şu: Türk huku-
ku siyasete bulaştırılmıştır. Ama bu açıdan bugün siyasetin kanunun de-
teğine ihtiyacı olmamak icap eder. En büyük fazilet siyasettir, ama si-
yaset desteğini kanunlarda ararsa ve biz de bir kuruluş olarak hukukun
üstünlüğü müdafii kesilecek olursak, acaba görevimizi nasıl yapacağız?
Mevzuatımızı siyasetten arıtma görevi acaba siyaset yapmak mıdır? Demek
ki güçlük, şu son döneme gelinceye kadar siyasetin mevzuata el atmış
olmasından gelen bir güçlüktür. Pek dağınık yorumlara gidebiliriz, ama
biliyorsunuz; siyasetle uğraşmak kavramı Yargıtay'da da tartışıldı. Bu-
gün konuşan bütün arkadaş larım, Yönetim Kurulu üyeleri hariç, Yargıtay
içtihadına temas buyurmadılar. Bugün siyasetle uğraşmanın, ama doğru
ama yanlış, bir ölçüsü mevcut. Hatta, dernekler için kabul edilen ölçü
bile doğru yolu bulmağa yeterli. Bir siyasi akımın desteği ve yönü açı-
sından çalışmak, iktidara talip olmak gibi kavramlar, doktrinden de-
ğil, Yargıtay kararlarından geliyor.

Şimdi arkadaşlar, çok çok özür dilerim, herhalde Başkan olmak-
lığım üye olmaklığım sıfatını ortadan kaldırmaz; konuşmacı arkadaşlar
belki hani örnek olarak/^{misal olarak} şahsımdan bahsetmek lütfunda bulundular. Ezcüm-
ben şahsımdan bahsedilmemiş olmasını çok isterdim; ama bahsedildi.

Bir konuşmacı arkadaşım, ki fikirlerinden çok faydalandım, ma-
di imkânlarımızı heba etmeyelim dediler. Biz, herhangi bir iktidara h
görünerek bazı imkânlar sağlayabilirdik, bunu itiraf ediyorum; ama şu
7 yıllık Birlik yaşantısı içerisinde bu yolda hiç bir şeye talip olma-
dık. ("Bravo" sesleri, alkışlar) Ve bu o kadar tarafsızca olmuştur ki,
her iki koalisyon zamanında da vaki teklifler reddedilmiştir. Bu iti-
barla biz siyaset yapmıyoruz.

Arkadaşım eğer somut bir örnek vermiş olsaydı, daha kolayla-
la konuşmak mümkündü. Fakat tamamıyla başka bir açıdan sosyal olaylar

gören bir başka arkadaşım, dediler ki, ben Birlik Başkanının iki parti başkanına yazdığı mektubu hoş görmüyorum dedi ve gerekçelerini izah buyurdular.

Ben arkadaşlar o bildirimde, ki bültende sizlere takdim kılındı, eğer iki parti arasında bir koalisyon isteseydim, bu, politik ağırlığı ağır bir konu olurdu. Aynen önerim şudur: Anarşizm demiyorum, tedhişçilik konusunun önlenmesinde anlaşınız. Yani kan gütme yürüyüşünün amacına uygun bir istek. Ben, memleketimde kan gütme uygulamasının tatbikatının iki parti arasındaki siyaset rekabetinden istifade ettiği kanısında olanlardan birisiyim. Hiç bir tercihe tenezzül etmediğim o açıklamamda açıkça bellidir.

Eğer memleketimizde sosyal olaylar sosyal bir kan gütmeye dönüşecek olursa, sanırım, siyaset yapıyorum korkusuyla ağzını açmamak daha çok büyük bir kusurluluk olabilecektir. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Bir değerli arkadaşım, bana oy vermeyeceklerinden, mücadele edeceklerinden bahis buyurdular. Teşekkür ederim oylarına ve fakat beni ilk seçtiğiniz zaman veya adaylığım bahis konusu olduğu zaman ben size şunu söyledim: Beni bu halimde seçerseniz evet, yoksa affedin. Bu yaşa geldim, fikirlerini en çok açıklayan kişilerden biriyim, arkamda açıkladığım fikirler o kadar ağır ki, bundan sonra ben, siyaset de yapamam istesem de. Özür dilerim.

Bugün eğer Türkiye Barolar Birliği bu toplumda bir yer yapabilmişse, sanırım ki bazı konulardaki bazı davranışlarında haklıdır. Biz bir şeye ulaşırsak, her halde bunda davranışımızın isabetinin de hissesi olmak icap eder.

Şunu arkadaşlar, ben içimde hissettiğim için söylüyorum: Bu göreve tayinimden sonra ben kendimi biraz tanımaz oldum. Yani şimdi kendimi korkak buluyorum. Bir örgütün başında olmanın, aman ona bir şey gelmesin demenin korkusu beni bağımsızlıktan uzaklaştırmıştır. Biz bu titizlik içindeyiz. Bu titizliğin haklı olduğu bir yan var. Bazı grup

arkadaşların beyanları, bizim siyasetle fazla uğraştığımız iması içinde. Ama bu ima, arkadaşlarımdan gelmemeli idi. Eğer biz siyaset ile uğraşacak idiysek, bizi fesh-etmek için bütün yollar açıktı. Fesih yolu, Danıştayın bir dairesinin önerisi, sonra bir başka kurulca, yargı kurulunca feshedilmemiz. Bugün Adalet Bakanlığı Danıştaya ne bir baromuz için, ne de Barolar Birliğinin fesih talebi -ki hakkıdır- bulunmamıştır. O halde, değişen siyaset organlarının ve kuruluşlarının bizi suçlamadığı bir ortamda, eğer biz kendimizi suçlayacak olursak, acaba hangi grup siyaset yapıyor, bu, düşündürücü bir haldir. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Arkadaşlar, hakikaten kendimden bahsetmek istemiyorum. Çünkü, bu benim hayatımın en son görevidir. Ben bu görevin hitamında çekildiğimde, beni ne bir partide görürsünüz, ne de bir başka mevkide. Hayatımın en kutsal görevini yaptığım bilinci içindeyim. Affedin ama, hocaliğim devam etmekte benim, ayrılma da. Öylesine ki aziz arkadaşlarım, ben bir partiye ne vaktiyle girdim, ne bundan sonra girerim. Parti disiplininin bile kafa teşekkülüne uy gun olduğu kanaatında değilim. ("Bravo" sesleri, alkışlar) İşte hiç bir partiye, bütün olanaklarıyla girmeyen bir insanın siyaset yaptığı iddia edilmemeli idi. Fakat bir başka dönemde bir başka grup, siyaset y aparsam olmaz, demenin korkusu, yahut mübaleğalı bir siyaset anlayışı, Barolar Birliğinin görevinin yapılmasına engel olacak olursa, bu bir sakınca değil midir?

Şimdi arkadaşlar, zıt kanaatler izhar edildi. Elbetteki bizlerin ne tutumda devam edeceğini bilmek sizin hakkınız. Yönetim Kurulu na itimadınızın devam edip etmediğini düşünebilmek hakkınız. Biz, hiç bir zaman Barolar Birliğini parçalamak istemedik, kanıtımız var. 9 ncu Genel Kurulda, siyaset yasağı hakkında nasıl hareket etmemiz icap ettiğine dair bir rapor takdim ettik; görüşüldü ve kabul edildi. Yücesan arkadaşım z annediyorum o toplantıda yoktular, o raporu da okumadıkları beyanlarından anlaşılıyor. Eğer okumuş olsalardı, bu kadar ithankâr ko-

nu şmayacaklardı.

Netice şu sayın arkadaşlarım: Yönetim Kurulu arkadaşlarımla da muvafakatiyle sonuç cümleyi sarfetmek isterim.

"Siyaset" ibaresi ister kalksın, ister kalkmasın, Yönetim Kurulu, 9 ncu Genel Kurulda takdim edilen rapordaki siyaset ölçüleri içinde görevini yapmıştır ve eksiksiz yapmağa da devam edecektir.

Saygı ile arz ederim. ("Bravo" sesleri, şiddetli alkışlar)

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Sayın Başkanım, galiba bir sürçü lisan oldu, fesih konusunda bir yanlış anlama oldu. Adalet Bakanlığı...

BAŞKAN FARUK EREM- Müsaade eder misiniz efendim?

Erdoğan kardeşim benim yanlış bir/şey söylediğimi ifade ettiler.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Estağfu rullah.

BAŞKAN FARUK EREM- Belki ağzımdan kaçmıştır. Sistemimiz şudur: Bizi Danıştay feshedebilir, yürütme sadece talepte bulunabilir.

BAŞKAN- Şimdi sayın üyeler, müzakere konumuz, 76 ncı maddedeki, "Barolar, kanunda belirtilenler dışında herhangi bir işle ve siyasetle uğraşamazlar." hükmündeki "siyasetle uğraşamazlar" ibaresinin, ifadesinin kaldırılıp kaldırılmaması meselesidir. Bunu oylarınıza sunacağım; fakat bundan evvel oylama biçimi hakkında Başkanlık Divanına verilmiş bir önerge vardır, onu itilalanıza arzedeceğim.

Genel Kurul Başkanlığına

Siyaset yasağı konusundaki oylamanın ad okumak suretiyle yapılmasını arz ve teklif ederim.

Av.Nebil Varuy ve arkadaşları.

(Geri alıyor, sesleri)

BAŞKAN- Geri alıyor musunuz efendim?

NEBİL VARUY- Geri alıyor m.

BAŞKAN- Önerge geri alınmıştır efendim.

Sayın üyeler, şimdi tekrar arz ediyorum: 1136 sayılı Yasanın 76 ncı maddesinin ikinci fıkrası hükmünde yazılı: "siyasetle uğraşamazlar" ibaresinin...

BİR ÜYE- Sayın Başkan, kanunun diğer maddelerinde de aynı ibareler mevcut.

BİR ÜYE- Sayın Başkan, Yasada mevcut bütün "siyasetle uğraşamazlar" ibarelerinin kaldırılması şeklinde oylayın.

BAŞKAN- Yani efendim şöyle: 1136 sayılı Yasada, siyasetle uğraşmayı yasaklama biçiminde ifade edilen bütün hükümlerin kaldırılmasını kabul edenler...Kabul etmeyenler...Ekseriyetle kabul edilmiştir.(Alkışlar

Sayın arkadaşlar, şimdi diğer konulara geçiyoruz.

Sayın üyeler, iki öneri vardır. Bu öneriler şunlardır:

"1136 sayılı Yasanın 14 ncü maddesinde yazılı, emeklilik, istifa gibi nedenlerle görevlerinden ayrılan hâkim, savcı ve benzeri kişilerin görev yaptıkları mahkeme veya dairelerde iki yıl avukatlık yapmalarını yasaklayan hüküm değiştirilerek süre beş yıla çıkarılmalı ve bu gibi kişilerin görevlerini yaptıkları yeri kapsayacak şekilde değiştirilmeli ve bu gibi kişilerin ortakları ya da yanlarında çalışan avukatlar da hükmün kapsamı içine alınmalıdır. Bu ndan ayrı olarak hükmün etkinliğinin ve uygulanması olanağının sağlanması için maddenin bu gibilerin görev yaptıkları il barolarına anılan süre içerisinde yazılmaları, o il sınırları içerisinde büro açmaları da önlenmelidir."

Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

İkinci bir öneri:

" 4 ncü maddede yazılı dört yıl süre ilk barolar tasarısında yazılı olduğu üzere on yıla çıkarılmalı, maddede yazılı kişilerin stajsız avukat olabilmeleri on yıla çıkarılmalı."Daha evvelki barolar tasarısında bu on yıldır. Bu öneriliyor. Bunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Şimdi, İstanbul delegesi sayın Ayten Dik hanımın bir önergesi var efendim. Önergeyi ben şöyle özetliyorum efendim:

"Çeşitli özel ve tüzel kişiliklerde sözleşmeli çalışan avukatların, Barolar Birliğince düzenlenecek tek tip bir hizmet ve ücret sözleşmesine bağlanması ve bunun kabu lünün oylanması şeklinde"

Aytenx hanım, önergenizi kısaca izah etmek üzere buyurunuz.

AYTEN DİK (İstanbul)- Efendim malûmunuz olduğu üzere avukatlık bir hobi olarak yapılmıyor. Ve yapılmaz da. Bir yerde hepimizin geçimini temin eden bir meslektir. Bu meslek için biz başkalarının derdini satın almış durumu na geçiyoruz. Bu müstakar, mukarrar bir gelir değildir. Belki olur, belki olmaz. Bu nedenle aydan aya belirli bir gelir getiren bu kabil mukaveleler hepimiz için muhakkak ki bir yardım, bir güvence olmaktadır. Açıkta diğer işler gelirse, onları da yapmaktayız. Ancak, bu mukaveleler politik ve ekonomik bakımdan güçlülerle avukatlar arasında yapıldıkları için, doğrudan doğruya bu gücü elde tu tanlarca istenildiği şekilde yapılmakta, yazılmakta ve keyfi olarak feshedilmektedir. Biz avukat olarak, demokratik ilkelere bağlı hak ve özgürlüklerin yerleşmesi, korunması, gelişmesi için yasalara uygun olarak çalışan insanlarız. Bunun için mesleğimizi icra ediyoruz. Ama bu ekonomik ve politik güçlerin doğrultusunda bir dava almadığımız takdirde veya onların fikirleriyle bağdaşmayan bir dava aldığımız, bir fikir beyan ettiğimiz takdirde, hiç bir gerekçe göstermeden mukaveleyi feshetme yetkileri var ve bunun nedenini göstermiyor. Şimdiye kadar yapılan mukaveleler bir senelik olmakla beraber, aynı mukavelede isterse bir ay evvelden haber vermek üzere mukaveleyi feshetmekte serbesttir. Siz bu rada niçin feshediyorsunuz diyemiyorsunuz ve hiç bir tazminat alamıyorsunuz. Bu nedenle, aylık gelirimizi kaybetmemek, belki ev kiranızı vereceksiniz, belki çolu çocuğunu zu doyuracaksınız, bunları temin etmek için onun doğrultusunda bir nevi onun baskısına alet oluyorsunuz. Sırf geçiminizi temin etmek için. Veyahu t baş kaldırıyorsunuz; eğer bu na i

tiyacınız yoksa. Ne kadar ihtiyacınız olmasa, böyle bir davranış sonucu mu kaveleniz feshedilirse, e keyf e keder de diyemezsiniz. Hiç kimse demiyor bunu. E öbür yandan bunun üzüntüsünü duyup, insanın bir yerde karını doyuyor ama, insanı insan yapan manevi değerleridir. Benim fikir özgürlüğüm, Anayasa teminatında olan dünya görüşüm adamın hoşuna gitmiyor, gözümün rengini beğenirse mukaveleyi feshediyor. Bu nlar bir yanda Anayasa teminatı altında, bir yanda adamın keyfine tabi oluyor. Bu du rumda ben bunları muhafaza etmek için ya bu gelirden vazgeçeceğim, veyahut bu gelire sahip olmak için, insanı insan yapan bu manevi değerleri yemiş olacağım onun parasıyla beraber, kendi değerlerimi yitireceğim, insanlık değerimi harcayacağım ve neticede bir gün galiba maddi olarak yaşarken, işi boşalmış bir arı kovanına döneceğim. Bilmiyorum servet olarak evlâtlarınıza bu nları mı bırakmak istersiniz?

Bu nedenle, güçsüz olan tarafı, güçlüye karşı koruyabilmek için avukatlık mukavelelerinin, yasaya temel ilkeleri konmak şeklinde Barolar Birliğince tek tip mukavele yapılması ve hazırlanan mukavelelerde bunların zorunlu olarak bu mukavelelere derci ve barolarca yapılan mukavelelerin onaylanmasını kanun maddesi olarak, yeni yapılacak Avukatlık Kanununa dercedilmesini rica ediyorum. Bu bir yerde, güçsüzün de arkasında dayanacağı bir baronun, Barolar Birliğinin olduğunu, gerek politik, gerek ekonomik bakımdan güçlü olana anlatmaktır. Bu, CHP, AP veya sağ-sol şeyi değildir. Bugün bana, yarınısizedir.

Saygılarımı arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Ayten hanımın önerisini oylarınıza arz edeceğim:

"Avukat ile herhangi bir kuruluş veya kişi arasında yapılacak hizmet mukavelelerinin temel maddelerinin ve genel çizgilerinin, uyumu mecburi olmak üzere Barolar Birliğince hazırlanacak tip sözleşmelerle tesbitinin ve bunların Avukatlık Kanununda maddeleştirilmesini" önermektedir.

Bu öneriyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler...Etmeyenler..
Kabul edilmiş tir.

Efendim, bugünkü toplantımız burada tamamlanmış oluyor.

Yarın sabah saat 9.00'da toplanmak üzere toplantıyı kapatıyo-
rum.

(Kapanma Saati:18.30)

2 Mayıs 1976 Pazar

ÜÇÜNCÜ GÜN

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 9.00

BAŞKAN-- Toplantı nisabımız teşekkül etmiştir. Türkiye Barolar Birliği Olağanüstü Genel Kurulunun 2 Mayıs 1976 tarihli sabah oturumunu açıyorum.

Gündeme başlamadan önce, gelen bir telgraf var, onu bilgilerinize sunacağım.

"Türkiye Barolar Birliği Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı münasebetiyle vaki nazik davetinize teşekkür ederim. İşlerimin kesafeti nedeniyle aranızda bulunamamaktan üzgünüm. Genel Kurulunuzun memleketimize hayırlı ve uğurluolmasını dilerim.

Saygılarımla.

Kemal Güven

Millet Meclisi Başkanı"

(Alkışlar)

"Toplantınızı Türk hukukuna ve Türk adliyesine büyük yararlar sağlayacağı şüphesizdir. Alacağınız kararlarda Adliye Personelinin sorunlarına da yer verileceğini candan ümit ediyor, başarılar diliyoruz.

Saygılarımla.

Tüm Adliyeciler Derneği"

(Alkışlar)

Efendim, Başkanınız olarak burada bir hususu dikkatlerinize sunmak istiyorum. Şüphesiz bir söylentidir; söylenti de olsa yine açıklığa kavuşturmakta yarar görüyoruz.

Sayın Başkanın Süleyman Demirel'in Riyasete çok uzun bir telgraf gönderdiği, oysa Başkanlıkça okunan telgrafının böyle uzun bir telgraf olmadığı şeklinde bazı söylentiler kulağımıza gelmiştir. Telgrafı tek-

rar okuyacağım ve sayın delegelerin ilgilenmesine açık bulundu racağım.

"Sayın Prof.Dr.Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Atatürk Kütüphanesi K onak-İzmir

Olağanüstü Genel Kurul Toplantınıza davetiniz için teşekkür ederim.

Başarı dileklerimle birlikte size ve Birliğinizin mensuplarına ve davetlilere selâm ve muhabbetlerimi sunarım.

Süleyman Demirel

Başbakan"

Telgraf metni buradadır.

Efendim, Avukatlık Yasasının değişikliği ile ilgili gündemin 7 nolu maddesinin ikinci bölümünün müzakeresi kısmına devam ediyoruz.

Elimizde çeşitli öneriler vardır, bunları tek tek sayın Genel Kurula sunacağız ve müzakereye açacağız.

Şimdi müzakereye açacağımız husus İzmir Barosunun verdiği önerge de mevcut: Türkiye Barolar Birliğinde Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Başkanlık görev süresinin diğer barolar ve delegeliklerde olduğu gibi iki seneye indirilmesine ilişkin bir öneridir.

Diğeri de baro başkanlarının tabii delege olmasına ilişkin öneri. Baro başkanlarının tabii delege olmasına ilişkin olarak ayrıca sayın Baro başkan Karaçelik tarafından verilmiş bir önerge var.

İzmir Barosunun önerisi şöyle: Barolarda görev süresi iki yıldır. Bu sürenin Barolar Birliğinde dört yıl kabul edilmesinin inandırıcı bir gerekçesi bulunmamaktadır. Üstelik T.B.B. delegeliği iki yıl süreli olmasına karşılık yönetim kurulu, başkanlık, disiplin kurulu üyeliği sürelerinin dört yıl olması, görevli bir üyenin tekrar seçilememesi halinde ortaya hukukî ve moral birçok sorunlar çıkarmakta, genel kurul üyesi olmayan bir avukatın yönetim kurulu üyesi ya da birlik başkanı görevini sürdürmesi gibi hukuka, tüzel kişi teorisine (tüzel kişi üyesi olmayan kişinin organda görev alması) aykırılığı gibi bir durumun ortaya çıkması

na neden olmaktadır. Delegation süresi ile birlik görevlerindeki görev süresinin birleştirilmesi, önerilmektedir.

Diğeri de tabii delegation:

"T.B.B. üyeleri barolar olan bir federasyondur. Barolar T.B.B.de seçtikleri üyelerle temsil olunmaktadırlar. Baroların temsilcisi baro başkanları olduğuna göre, baro başkanlarının görev süreleri içerisinde ayrıca delege olarak seçilmeleri gerekmeksizin Barolar Birliği delegelikleri sistemin doğal sonucudur. Böylece, ayrıca baro başkanlarının görev süreleri içerisinde delege seçimlerine girmeleri seçilememesi halinde yıpranmaları da önlenmiş olacaktır. Delege seçimlerinde tarafsız olması gereken baro başkanının, kendisinin aday olması halinde bu tarafsızlığını ne dereceye kadar koruyabileceği kuşkuludur."

Sayın Mahittin Kılıç'ın da, bu konu ile ilgili: "Eski baro başkanlarının da Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunda tabii delege olması" konusunda bir ayrı önerisi vardır.

Bu konuları müzakereye açıyorum. Söz isteyenler?...

Sayın Erdoğan Bigat, bu-yurun.

Şunu da arz edeyim ki, sayın Genel Kurulunuzun almış olduğu karar gereğince 10 dakikalık konuşma süresi yürürlüktedir.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; konu, Avukatlık Kanununun uygulamasından bu yana gerçekten önem kazanmıştır. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyeliği süresinin iki yıl mı, dört yıl mı gerektiği hususu 1136 sayılı Kanun tedvin edilirken uzun uzun üzerinde durulmuş bir konudur. Ve iki yıllık sürelerin yetersiz olduğu görüşü üstün geldiği için, dört yıllık süre kabul edilmiştir. Dört yıllık süreye rağmen, delegation süresi iki yıl olarak kalmaktadır. Bu suretle Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunda, ki en üst organdır tevecüh gören, iltifat gören, dört yıl süre ile Yönetim Kurulunda görevlendirilen meslektaşlarımız, barolarında yapılan delege seçimlerinde

delege olmadıkları zaman, bir ağırlık hissetmekte ve sanki itimat kaybolmuş gibi görevi bırakıp bırakmamaları tartışma konusu yapılmaktadır. Bunu n aksi de oldu. Bendeniz Bursa Genel Kurulunda dört yıl için seçildiğim halde Barolar Birliği Genel Kurulunda Yönetim Kuruluna, iki yıl sonra yapılan Ankara Barosu delegasyon seçiminde, özellikle beni delege yapmamak suretiyle, Genel Kurulun vermiş olduğu bu görevi daha da kısaltmak temayülleri oldu. Gayet tabii bunun ağırlığını hissettik. Fakat dönem benim için geçmiştir, Barolar Birliği Yönetim Kurulunda görevli değilim, onun için rahatlıkla ifade ediyorum; çok yanlış bir şeydir. Barolar Birliği Genel Kurulunun itimadını kazanmış kişilerin kendi barolarınca azli kesinlikle mümkün değildir ve olmamalıdır. Bu itibarla, bendeniz bu önergede delegelik süresinin, Yönetim Kurulu üyeliği süresinin iki yıla inmesiyle bu çözüme ulaşabilir amma, iki yıllık sürenin Yönetim Kurulunda görev yapmak için yeterli olmadığı kanısındayım. Bu itibarla, Barolar Birliği istikrarlı bir kuruluş olarak, tecrübe kazanmış arkadaşların, işlerin içine girmiş arkadaşların yönetiminde daha isabetli kararlar alacağı inancında olduğumdan, Yönetim Kurulu üyeliğinin iki seneye indirilmesi değil, delegeliğin dört seneye çıkarılmasını öneriyorum. Eğer böyle olmazsa, tabii delegelik sistemi ihdas edilecekse, Genel Kuruldan itimat almış, Yönetim Kurulunda dört yıl süre ile görevlendirilmiş olan meslektaşlarımızın herhangi bir sebeple baroları tarafından tekrar delege seçilmemeleri halinde, onların tabii delege olmaları kabul edilmediğidir. Bence baro başkanlarından önce Barolar Birliği Yönetim Kurulunda görevli arkadaşlarımızın Genel Kurulun itimadı üzerlerinde bulunduğu sürece, Genel Kurul her zaman itimadını geri alabilir; ama Genel Kurulun itimadı üzerlerinde olduğu sürece, baroları tarafından azledilmeleri gibi yanlış bir yolun bulunmaması lâzımdır. Bu itibarla, Yönetim Kurulu üyesi olan arkadaşlarımızın, tabii delegelik sisteminin kabul edilmesi zannediyorum ki daha doğrudur.

Baro başkanlarına gelince: Şahsen bu na karşı değilim; fakat gerekçe daha ziyade Yönetim Kurulu üyeleri için varittir. Sayın Cengiz İlhan'ın okuduğu gerekçe, baro başkanının baro başkanı olmasıyla delege seçilmemesi suretiyle zor bir durumda kaldığı...Ben bunu kabul etmiyorum. Şundan kabul etmiyorum: Barolar Birliği Genel Kurulu başkanlar kurulu mudur, yoksa baroların delegelerinden teşekkül eden ayrı bir kurul mudur? Bu, tartışma konusu yapılmış tır. Hatta Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, ilk yıllarında başkanlar toplantısı yapmayı, koordinasyonu sağlayabilmek için, uygulamadan gelen sorunlara çözüm bulabilmek için başkanlar kurulu toplantıları düzenledi. İki defa bu toplantı yapıldı, iltifat gördü veya görmedi ayrı bir konudur ama, birçok arkadaşımız, Barolar Birliği Genel Kurulunun üstünde bir organ ihdas edilemeyeceği görüşü ile bu başkanlar toplantısının karşısına çıktılar. Özellikle zannediyorum ki, çok saygı duyduğum değerli meslektaşım Cengiz İlhan da bunların arasında idi.

Bu itibarla, başkanlar, hatta Avukatlık Kanununu tamamiyle incelememiş olan bazı arkadaşlar, Yönetim Kurulu üyeleri zaten delegedir, düşüncesiyle de onlara tekrar oy vermemek gereğini duyuyorlardı. Bu itibarla baro başkanlarının delege olmaması, başkanlık sebebiyle kendilerine gösterilmiş olan itimadın geri alınması anlamında yorumlanmamak gerekir. Ancak, ben baro başkanlarının tabii delege olmalarına karşı değilim, tabii delege olsun, ikiye bir ilâve baro başkanları da delegelik sıfatını sürdürebilsinler.

Sayın Muhittin Kılıç'ın, eskibaro başkanlarının tabii delegeliğini, eğer tüm havatta kalan, Türkiye'deki 60 baroda başkanlık yapmış olanları kapsıyorsa ise, bu Genel Kurulun adedini çok fuzuli şekilde kabartacağı görüşü ile katılamıyorum, kendilerinden özür dilerim. Çünkü, 60 baroda 5 tane olsa 300 kişi eder. Sonra ben, eski baro başkanlarından ziyade, Barolar Birliği Başkanlığı yapmış kişilerin tabii delegeli-

ği üzerinde durulması daha doğrudur. Bende bunu, sayın Başkanın usulüne uyararak, yazılı bir öneri halinde takdim edeceğim. Barolar Birliği Başkanlığı yapmış olanların tabii delegeliğini mutlak surette kabul etmek lâzımdır.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN-- Sayın Rahmi Magat.

RAHMİ MAGAT (Ankara)- Sayın Başkanlar, değerli delege arkadaşlarım; İzmir Barosunun bu sorunu huzurumuza getirmesi gerçekten üzerinde durulmaya değer. Ancak, sorun iki şekilde gelmiştir; Avukatlık Kanununun 114 ncü maddesinde delegeliğin iki yıl süreli olduğu hükmüne karşın, Yönetim Kurulundaki görevin dört yıl olduğuna dair olan 118 nci madde arasındaki çelişki, ve bu durumda acaba delege seçilemeyen Yönetim Kurulundaki görevi sona ermiş midir, hukuken Yönetim Kurulu üyeliği geçerli midir, dolayısıyla Yönetim Kurulu üyesi sıfatıyla kararlara katılmaları, oy vermeleri, bu kararların hukuki geçerliği üzerinde tartışmaya yol açabilir mi açısından bir;

İkincisi de, süre bakımından tekrar delege seçilip seçilmemek gibi ortaya çıkan bu sorunu çözmek.

Konuya birinci açıdan baktığımız zaman, görürüz ki, Yüksek Genel Kurulça dört yıl için görevli olarak seçilen Yönetim Kurulu üyelerinin ve buna Başkan da dahil, Birlik Başkanı, mademki Genel Kurulun oyu ile ve mademki kanun hükmüne göre dört yıl için seçilmiştir, bu dört yıl süre ile hukuken yaptığı tasarruflar geçerlidir ve unvanları, Birlik Başkanı ve Yönetim Kurulu üyesi sıfatıyla muteberdir.

Bunun geçersiz olduğu hakkında 90 ncı maddeye yapılan atıf ise, maddenin matlabından ve metninden de anlaşılacağı üzere, seçilme yeterliğini kaybetmenin münhasıran haklarında avukatlığa engel bir suçtan dolayı son soruşturma açılmasına karar verilmiş olan v.s., v.s. gibi nedânderle eğer bir yeterlik kaybı durumu doğarsa, o takdirde Yönetim Kurulu üyeliği sıfatını kaybeder. Yoksa, delege seçilmezse bu unvanı

kaybeder gibi bir yoruma kanunun ne lâfzı, ne de amacı müsait değildir. Bu bakımdan, delege olmamakla beraber, dört yıl süre ile seçilmiş bulunan Yönetim Kurulu üyeliği ve Barolar Birliği Başkanı da dahil, hukuken geçerli olarak tasarrufta bulunmaya devam etmeleri kanunun amacına uygundur. Ama bu geçerliğe rağmen, süre bakımından ortadaki durumu bertaraf etmek için ben de sayın Bigat'ın görüşüne katılarak, delegeliğin de dört yıl süreli olması ve böylece bir ahenk sağlanması gerektiği görüşündeyim ve buna katılıyorum. Bunun nedeni de ş u:

Bir taraftan barolardaki görevler iki yıl süreli, bir taraftan Birlikteki görev dört yıl süreli; adeta bir farklılık var. O bakımdan ikisini de iki yıla indirmek gibi bir düşünce savunulabilir gibi görünüyorsa da, uygulamaya bakacak olursak farklılık var. Barolar mahalli kuruluşlardır ve orada her an temas halindedirler ve hepimizin bildiği gibi barolar en az haftada bir toplanırlar ve devamlı birbirleriyle temas halinde olurlar, hatta telefonla, kısa süreli toplantılarla çalışmalarını sürdürebilirler. Ve kendi mahalli sorunlarıyla da her gün içiçedireler. Ama Birlikte, ayda bir ancak toplanma olanağı var. Çünkü yurdun dört tarafından gelmiş temsilcilerden oluşuyor ve düşünün; ayda bir defa toplandıkları zaman yılda 10-12 defa bir araya gelebiliyoruz, olağan üstü haller olmadığı müddetçe, olağan çalışmalarda ve ancak Birliğin havasına, mesleğin genel sorunlarına ve memleket sorunları hakkındaki görüş birliğine ve Birlik içinde bu çeşitli barolardan gelen meslektaşların ahenkli çalışmasına olağan sağlıyorsunuz, tam ikinci yıl olurken süre bitti...O halde iki yıllık süre Birlik açısından bu oluşum şekli ve çalışma düzeni bakımından yeterli değildir. Binaenaleyh, delegelik süresinin dört yıla çıkarılması ve Yönetim Kurulundaki görev süresinin de -Başkan dahil- dört yıl olarak devam etmesi şeklinde görüşe katılıyorum ve böyle olması nedeni üzerinde duruyorum. Bu olunca, artık Yönetim Kurulu üyeliğinin tabii delegeliği de bahis mevzuu olmayacak. Çünkü dört dört ahengi ile zaten hem delegelik, hem Yönetim Kurulu görev süresi bir

leşince, tabii delegelik diye bir husus da ortaya çıkmamış olacak ve bunun doğuracağı sorunlar da bahis konusu olamayacak, olmayacak.

Baro başkanları konusuna gelince; 110 ncu maddede ve baro yönetim kurulunun görevleri arasında Birliğin almış olduğu kararları uygulamak, yerine getirmek ve Birlik Genel Kurul kararlarını uygulamak var. Şimdi, delegelerin yönetim kurulu üyesi olması bahis konusu değil. Yani olabilir de zorunluluk yok. Öyle bir baro ki, delegeler yönetim kurulu na hiç kimse arasından seçilememiş, başkan da gelemiyor ve buraya gelen delege arkadaş da oyunu veriyor gidiyor. Ondan sonra buradaki havayı yansıtmak, kararları belirtmek, her ne kadar tutanaklar barolara gönderiliyor ise de, bunun içinde bulunup havayı götürmek de ayrıca bir anlam taşıdığına göre, baroların Birlikle ahenkli çalışmasında bir kopukluk doğabiliyor. Ve biz bunu çok gördük. Hatta delege olmayan baro başkanları bizden haklı olarak sordular, zaten biz de tabii görevimiz olarak, Birlikteki görevimizin dışında delege olarak Başkanımıza bu konuşmalar, çalışmalar hakkında bir rapor vermeyi itiyat haline getirdik. Ama bunun yapılmaması halinde bir kopukluk oluyor. Bu nedenle ben baro başkanlarının, üstelik de delege seçilmek ile baro başkanı seçilmek arasındaki süre bakımından bir nevi itimat-ademi itimat, düşürme gibi, çünkü baro başkanı da aday oluyor, delege olmak istiyor, bir yıl önce baro başkanı seçiyorsunuz, delegelikteki hava bakımından delege olamıyor. E şimdi bu arkadaşımız kanunen beroyu temsil yetkisini haiz. Kanunda açıkça belirtmiş bu nu. Fakat Birlik Genel Kurulunda temsil yetkisini haiz değil; çünkü delege olamamış. Bu bir nevi ademi itimat gibi de telâkki edilebilir. Ve bazı arkadaşlar da bunu, ki ben de aynı duygu içinde bulunmuşumdur, istifa yolunu seçmeyi, genel kurulun itimadını kaybetmiş bir kimse durumuna düşmüş olmayı düşündürüyor ve düşünmüşümdür, bereket ki böyle bir durumla karşılaşmadım; ama karşılaşıncı da bu bir sorun olacak. O halde ben, baro başkanlarının, burası başkanlar genel kurulu değil ama,

mademki barolardan da oluşan, baro delegelerinden oluşan bir genel kuruldur, o halde bir konfedere teşekkül hüviyetinde de görüldüğüne göre, baro başkanlarının da tabii delege olması görüşüne katılıyorum.

Birlik Başkanının süreklilik ve eski tecrübelerinden yararlanmak bakımından delege olarak kalmasında bir zorunluk ve yarar var. Kaldı ki, adet bakımından da bu zaten dört yılda bir seçildiğine göre, her dört yılda bir başkan seçilse, kırk yıl sonra on tane delege olacak. Adet bakımından da bir sorun yok. Ama ben de sayın Kılıç'ın görüşüne katılmıyorum. Çünkü 67 barodan geçmiş baro başkanları on tane olsa, ki var on tane olan, mesela bizim Ankara Barosu nda da var. O zaman 600 kişur eski başkan olacak ve eski başkanlar, biz burasını baro başkanları toplantısı yapmayalım derken, eski başkanlar toplantısı haline gelecek. Çünkü 670 eski başkan, hadi diyelim ki, bu nu yarı yarıya indirelim, 300 eski başkan ve 150, diyelim ki artacak nisbet, 200 delege. 200 delegeye karşı 300 eski baro başkanı. Bu bakımdan oluş um tarzı da değişeceği için, ben bu görüşün kabul edilmemesi görüşü ile hepinize saygılar sunarım. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Enver Arslanalp.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Değerli arkadaşlarım; Avukatlık Kanununun, dün açıklamış olduğum gibi, dinamizmini meydana getiren örgüt konusuna gelmiş bulunmaktayız. Açıkça belirtmek gerekir ki, biz bu örgütü demokratik bir bünyeye kavuşturmak zorundayız. Yoksa, hani bir taraftan yaşlılar, öteki taraftan ele geçirilmiş bulunan bazı makamların imtiyazlarını burada teşkil ettirmek için t oplanmış değiliz. Zaten, 1963 senesinde de böyle gereksinmeler duyulmamıştı. Du yulması imkânsızdı ve 1976 senesinde neden bu gereksinmeler duyuluyor neden geriye doğru bir gidiş oluyor, ben doğrusu bunu bir türlü anlamıyorum.

Tarihsel akışın gerisine düşmek gibi bir durumla karşı karşıya kalmak, en aşağı, en hafif tabirle üzüntü kaynağı oluyor benim için kişisel olarak.

Türkiye Barolarının toplantısında alınmış bulunan ülke kararlarına göre İstanbul'da hazırlanmış o kanun tasarısında çok güzel bir şekilde, bütün organlarda görev alacak olan avukat arkadaşlar iki sene olarak saptanmıştı. Başka memleketlerde baro baş kanlarının görev süreleri bundan bile azdır. Bir yıldır. Demek ki, demokratik baro düzeni içinde, makamlara gelmiş bulunanların orada bir nevi tekel kurmalarına engel melek kuruluşlarıdır. Biz ise, bu tekeli, bu süreleri uzatmak çabasında bulunuyoruz. Tabii her zaman için ileriye sürülen bir gerekçe ortaya atıyoruz; istikrar ve ondan sonra da, havasına girme meselesi. E daha evvelden havasına girme meselesi kabul edilmiyordu, efendim havasına girsin daha evvelden, ondan sonra yönetim kurullarına girilsin deniliyordu ama Barolar Birliği meselesi söz konusu olduğu zaman, ikisenede havasına girmek mümkün değil deniyor. Çelişkiler meydana zaten. Zaten geriye doğru gidiş konusu hiç bir zaman savunulacak bir konu değil; çıkıyor, apaçık çıkıyor ortaya. Ben şunu açıklamak istiyorum:

İstanbul Toplantısında hazırlanmış bulunan tasarı bakanlığa gittiği zaman, bakanlığın hazırlanmış bulunduğu tasarıda dört sene geldi. Ve kanundakibir sürü mahzurlar, Türkiye Barolar Birliği delegeliği ve görevler açısından, işte bakanlığın getirmiş olduğu o dört seneden çıktı. Bu neden böyle oldu? Ben bir hayli söylentiye vakıfım, ama bu söylentileri burada açıklamak istemem. Çünkü benim kulağıma gelmiş olan şeylerdir bunlar. Asıl bu söylentileri yakından bilen arkadaşlarımız ve Necdet Öklem, Ferruh Dereli ve sayın Rahmi Magat'tan önce Ankara Baro Başkanlığını yapmış olan zat. Bunlar, Avukatlık Kanununun hazırlanması sebebiyle, yazmalarını candan dilemiş olduğum anılarını yazdıkları takdirde, bu dört senenin neden çıkmış bulunduğunu dile getirsinler ve biz de kulağımıza gelmiş olan söylentilerin...

İHSAN SARAÇLAR-Ne söylentisi?..

BİR ÜYE- Ne söylentisi? Biz de bilelim.

ENVER ARSLANALP (Devamla)- Şimdi, mesele bu değil efendim. Ben bulunmuş olsaydım bunu açıklardım. Bulunmadığım için sadece bir hatırlatma yapıyorum.

Şimdi diğer taraftan, şunu söylemek istiyorum efendim: Bugün Avukatlık Kanununda değiştirilmesi lâzım gelen hüküm, süre açısından vardır. O da, baroların hazırlanmış bulunduğu tasarıya dönüşür. Delegelik iki senedir ve iki senede görev olmalıdır ve bu şekilde bu işin yürütülmesi lâzım geliyor. Biz burada, daha başka fikirler de ileriye sürmüş bulunabiliriz. Meselâ 3499 sayılı Kanunda, tekrar seçileme meselesi vardı; şimdi ise devamlı olarak seçilme meselesi var.

ERDOĞAN BIGAT (Ankara)- Yalnız Baro başkanı için Yönetim Kurulu için yok.

ENVER ARSLANALP (Devamla)- Bakarsınız efendim kanuna.

Sayın Erdoğan Bigat, ben sizinle bu hususta karşılıklı bir tartışmaya girmek istemem. Ben burada fikirlerimi söylüyorum, eğer benim fikirlerim doğru değilse bunun cevabı gayet tabii verilebilir.

Şimdi biz burada, çünkü esaslar dahilinde bu görevlerin uzatılması veyahut da kısaltılması, aynı kalması, delegelik süresinin uzatılması meselesi ile karşı karşıya gelmiş bulunuyoruz. Onun için burada fikirleri söylerken polemığe de girmek istemiyorum ben. O itibarla, baroların hazırlanmış bulunduğu esaslar dahilinde iki sene delegelik, iki sene de görevlerinin olmuş olması gerekir. Benim kanaatim budur. Ve bu kanaat da hiç bir zaman değiştirecek değilim.

İkinci bir mesele; bu meseleyi de şimdi ortaya atıyorum. Öneri olarak koyuyorum bunu, ister kabul edilir, ister kabul edilmez; görevlerin tenel meselesini halletmek zorundayız. Kalkıp, süresi belirsiz bir şekilde vazife görmek olmaz. Ankara Barosunun İzmir Barosu tarafından tatbik edilmek istemiş olduğu çok güzel bir gelenek var. Ve ben hayret ediyorum, Ankara Barosu bu geleneklerine aykırı bir tutum içine girmiş

olmalarını. Meselâ onların baro başkanları iç in bir devreden fazla vazife görmemesi gibi çok güzel bir prensibi, neden şimdi ters düşecek gibi, belki şimdi ters değil kendilerine göre ama, ben öyle telâkki ediyorum, niçin oluyor? Ne kadar güzel bir şey bu. Ne kadar güzel bir şey bu; sorunların herkes tarafından ele alınması imkânlarını sağlayan bu görevleri devretme imkânları ne kadar güzel bir şey. O itibarla ben diyorum ki, bu süre meselesinin, baroların hazırlamış bulunduğu tasarıdaki esaslar dahilinde olsun.

Şimdi geriye kalıyor, bu baro başkanlarının tabii delege olması meselesi.

İzmir Barosu teklifinde, mevcut baro başkanlarının tabii delege olmasını istiyor. Bazı gerekçeleri de var. Eğer demokratik bir düzende yaşıyorsak, denetim devamlıdır. Denetim devamlıdır; genel kurullar görev başında bulunanları daimi denetim altında bulunduracaklardır. O görevde bulundu diye onların denetimden uzaklaşması söz konusu olmaz. Bu denetim çeşitli şekillerde olur; delegelik seçimlerinde olur, başka şekillerde olur. İllâ baro başkanı oluyor diye, kendisine kanunen verilmiş bir temsil yetkisi vardır diye Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunda, kendisinin genel kurulun takdirlerine ve oylarınıza rağmen oraya gitmiş olmasında ben hiç bir yarar görmem. Öyle bir baro başkanının genel kurula gelmiş olmasında da fayda yok. Eğer baro başkanı genel kurulda delegeliğe adaylığını koymak suretiyle kendisinde bir kuvvet görüyorsa, bir başarı duygusuna sahip ise, seçime girmek suretiyle bu başarısını teşçil ettirmemek için sebep yok. Kalkıp da bir baro başkanlığı zırhının arkasına girmek suretiyle tabii delegelik gibi bir sıfıra bürünerek oraya gitmiş olmasını ben yararlı görmüyorum. O itibarla, İzmir Barosunun bu teklifine karşıyım.

Tabiatıyla, sayın Muhittin Kılıç'ın, fahri de olsa, zorunluluk da olsa, o şekildeki teklifi bu açıdan değerlendirildiği takdirde, üzründe düşünülmez dahi. Arkadaşlarım rakam bakımından bunun mahzurları

ileriye sürdüler, bu rakam meselesi teferruattır. Esas olan mesele, yani kalkıp da, bir taraftan baro başkanları, öte taraftan eskibaro başkanları gibi, Üniversiteler Kanununda biliyorsunuz vardır, eskirektörler, dekanlar kurumlarda yer alırlar, e onun da Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiği de meydanda. O itibarla, bu teklifi, iki sene olarak, görevlerin iki seneye indirilmesi teklifini destekliyorum. Bunun bu yolda oy verilmesini öneriyorum. Diğer konulara da karşıyım. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Sayın Muhittin Kılıç.

MUHİTTİN KILIÇ (Ankara)- Muhterem arkadaşlar, ilk teklifimi değiştirdim. İlk teklifim, eski baro başkanları da gelsin, burada delege olsun şeklinde idi. Değişiklik önermesini sayın Başkanımız okutmadı, şu şekilde: Eski baro başkanları da gelsinler, fahri delege olarak şu boş salonda arkadaşlar, önde, bu genel kurul nerde münasip görürse, orada otursunlar. Olabilir ki bir tanesi çok mühim bir mevzuda söz ister. Divanda söz isteyince, genel kurulun kararı ile söz verirlerse konuşsunlar. Nereden esinlendin buna deyince; ben sayın Enver beye cevap vereyim: İki tane bir tarihi gelişim, tarihi gelişim filan, hepimiz tarihte biliyoruz, gelişim de biliyoruz, her şeyi de biliyoruz arkadaşlarım. Ama, fahrî, zaten adı üstünde; fahrî...Yani bir şeref mevzuu..Şu salonda ne olur arkadaşlar, önde on tane yirmi tane, kendisine şerefli bir vazife bilmiş, gelişmiş eskibir başkan oturuyor..Kaç tane avukat var arkadaşlar aranızda? Lütfedin de, biraz da böyle eski hizmet yapanlara hakikaten onore mevkiler verin.

Esinlendiğim noktayı da söyleyeyim arkadaşlar: Esinlendiğim noktada; bir zaman mensup olduğum Cumhuriyet Halk Partisinin tüzüğüdür. Şöyle ki: O tüzükte filân madde der ki, Meclislerde başkanlık ve başkanvekilliği yapanlar, Kurultayın fahri delegesidir der. Aynı arz ettiğim gibi söz hakkı vardır, oy hakkı yoktur. Kabulünü arz ve rica ederim.Saygılarımla sunarım.

BAŞKAN-- Sayın İlhami Güven.

İLHAMİ GUVEN (Ankara)-- Yüksek Kurulun çok sayın delegeleri; çoktandır feza devrine girdik, hızlı aşamalar içerisindeyiz, görüyorum ki ters istikamette, süreleri uzatmaya çalışıyoruz. Süreleri kısaltacağız za, süreleri uzatmaya çalışıyoruz.

Sayın arkadaşlarım, Yüksek Kurulunuz, yüksek avukatlar kurulu olarak usulün de, seçimin de bütün kaidelerini, demokratik ilkelere saygılı olarak tesbit etmek durumundadır. Ve bunu tesbit edecek yetenektedir. Böyle olunca, seçilmeyen, süresi sona eren bir yönetim kurulu üyesini, eğer seçilmemiş çok değerli üyeler varsa saygılarımla kendilerini tenzih ederim, bir defaya mahsus olmak üzere, bir daha görmemek şartıyla kendilerini tenzih ederim, yeni genel kurul karşısında görmemelidir. Yeni genel kurul, içinden çıkanları karşısında görmelidir, icra organında da görmelidir. Prensibimiz bu olmalıdır.

Şimdi, genel kurullar ikisenede bir Barolar Birliğine Yönetim Kurulu üyelerini seçiyor, delege seçiyor. Barolar Birliği genel kurulu da dört sene için seçiyor. Böyle karışıklık olamaz. Kendisi iki sene süre ile görevlidir, içinden gelen ve oylarınax mazhar olan arkadaşlarına dört sene görev vereceksin der ve iki sene sonra gelecek çok sayın Barolar Birliği delegelerinin hakkını gaspeder. Böyle şey olmaz. Bu, demokratik usule ve demokratik ilkelere aykırıdır.

Binaenaleyh, İzmir Barosunun, Yönetim Kurulu süresinin delege süresi ile eşit olarak iki seneye indirilmesine dair olan tekliflerini olumlu karşılıyorum, demokratik ilkelere uygun buluyorum, şimdiden oy vereceğimi arz ederim.

Başkanlık meselesine gelince; sayın arkadaşlar, bendeniz İlhami Güven, her türlü tabiiğin karşısındayım. Kontanjan milletvekilinin karşısındayım, tabii senatörün karşısındayım ve tabii baro başkanının da karşısındayım. Binaenaleyh, böyle şey olmaz. Seçimle gelir başkan,

seçimle delege olur, ondan sonra Barolar Birliğine iltihak eder delege olarak. Eğer hem başkan oluyor, delege olamıyorsa, artık takdir onundur. Bunu bir gurur meselesi yapar istifa ederse, buyursun istifa etsin.

Binaenaleyh, bu konuda da olumsuz oy vereceğimi arz ederim.

Geçmiş başkanlara gelince, saygımız kâmindir, hizmetlerini minnetle yâdederiz her zaman. Ancak, eski başkanlara böyle bir imtiyaz tanınmasına karşıyım. O zamanyüksek kurulunuz, biz çekilelim gidelim, başkanlar kurulu haline gelir. Bizim manamız kalmaz ve bunun da sakıncaları şudur: Temsil edilmediği halde, aldığımız karar gereğince gelip oturmak gibi bir durum olur ki, eskibaşkanların da böyle seçilmeden gelip burada oturmalarını herhalde kendilerinin de reddedeceğine kaniyim.

Saygılar sunar, teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Behçet Çomakoğlu.

BEHÇET ÇOMAKOĞLU (Denizli)- Sayın delegeler, arkadaşlarımız gerekçelerini izah ettikleri için ben gerekçeler üzerinde durmuyorum. Kişisel ve baromuzun görüşünü aksettirmekle yetineceğim.

Efendi, Barolar Birliği olduğuna göre, baro başkanları da baroları temsil ettiğine göre, baro başkanları tabii delege olmalıdır, ama bu baro başkanları, bugün seçilip geldiğimiz gibi adedimize göre biri otomatikman orada seçime girmeden mi delege olmalıdır, yoksa onlar ayrıca bu mevcut delegelerin üzerine ilâve mi olmalıdır? Bunun takdirini yine heyete bırakıyorum. Ancak, mutlaka baro başkanları buraya gelmeli, Barolar Birliği ile barolar arasındaki irtibatı kurmalı ve burada esen yayı, Barolar Birliği Yönetim Kurulunun aldığı kararları, icrayı, barolarına aksettirmelidir. Aksi takdirde, ben gene, bazı baro başkanları var, barolarınca seçilmemişler veya istememişler seçilmemişler, delege arkadaşlarımız var tanıdığım, ben hem baro başkanlığı, hem delegeyim. Bizim baromuz bunu benim üzerimde durmadan, benim demeyeyim, yani baro başkanı üzerinde durmadan ikinci bir üye seçimini prensip addetti, baro başkanımız otomatikman gitsin diyor, o beraberliği, irtibatı sağlasın

diyor, diğ er bir arkadaşı gösteriyor ve bu arkadaş üzerinde seçim yapıyor. Demin bahsettiğim baroda, Barolar Birliğinden gelen haberler, bültenler, istekler intikal etmiyor Barolar Birliği delegesine. Ben onu görürsem, iş te daha üç hafta geçmiş, dört hafta geçmiş, hâla haberi yok. O baro da onu aksettirmiyor, yahut baro başkanlığı. Bu sebeple, barolar başkanı ister ayrıca bu delegelere ek olarak gelsin, isterse kanunda kabul edilen bir şekilde bir delegenin yerine gelsin, gelmelidir. Şahsî görüşümüz odur.

İkincisi müddet bakımından, bu dört sene ile iki sene hakikaten birbirinden farklı ve çelişki olduğu kanısındayız. Barolarda iki sene olduğuna göre, seçimler de burada da iki sene olmalı. Baroların seçmediği bir kimsenin burada temsili bizce biraz hukuka aykırı gibi geliyor. Yüce Heyet seçmiş, bunun hakkına tecavüz diyorlar. Bu yüce Heyeti seçen heyet seçmemiş, bu defa onun hakkına tecavüz olmuyor mu?

Bu sebeple bu birleştirilmeli, ikişer senelik, aynı mahalli barolarda olduğu gibi, buradaki seçimler de ikişer senelik olmalı.

Saygı ile arz ederim efendim.(Alkışlar)

BAŞKAN-- Sayın Jülide Yumlu.

JÜLİDE YUMLU (İzmir)- Meslektaşların, istesek de, istemesek de hukukî düşünmeye mecbur kalacağız. Zira, bunca senelerimizi hukuka bağladık, istemesek de yine hukukî düşünmek zorundayız.

Hukuku bilen insanlar olarak, temsil yetkisi kalmamış bir arkadaşımızın göreve devam edip etmeyeceği artık bence tartışılmaz bir konudur. Temsil yetkisi kalmadığına göre, artık burada da görevi kalmamış olacaktır. Bu nedenle artık bunun tartışılmaz olduğu kanısındayız. Ve benim teklifim; temsil yetkisi kalmamış arkadaşın görevinin de bitmiş olması gerektiği kanısındadır.

Baro başkanlarının tabii üye olup olmaması konusuna gelince; barolar, Barolar Birliği federasyondur, birliktir, baroları temsil eder. Baro başkanları en çok baronun işlerini tamamen bildiğine göre, burada

temsil edilmemiş olması mümkün değildir ve düşünülemez. Sürelerin eşit olmasını, baro başkanlarının temsil yetkisinin burada da temsilci olarak gelmesinde fayda umuyorum. Tabii üye olmalıdır.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Orhan Barlas, buyurun.

ORHAN BARLAS (İstanbul)- Sayın Başkanlar, değerli arkadaşlarım; saygılar sunarım ilkin.

Dün çok doğru, çok isabetli bir görüş duydum. Şu topluluk okul; öğreniyoruz. Gerçekten ta baştan beri devam eden genel kurul çalışmalarından bu yana ben devamlı yeni şeyler öğrendim. Öğrenmem devam ediyor. Bu toplantıda da öğrendim. Bu toplantının şu bölümünde öğrendim:

Sanıyorum İzmir Barosunun teklifinde dört yıl, iki yıl farkının birbirine uymaması, düşünce ayrılığına yol açmıyor. Yani hemen hemen bütün konuşmacılar bunun bir çelişkili durum yarattığı, sıkıntı yarattığı üzerinde durdular. Bunda ittifak var. Geriye kalan ne? Birisi, saygı değer Erdoğan Bigat'tan duyduğumuz, iki yıl yerine delegeliğin dört yıl olması... Yani yönetim kurulu üyeliğini iki yıl yapacağımız delegeliği dört yıla çıkaralım... Öbür tekliflerden birisi, görev yapma görev başında bulunan baro başkanlarının burada tabii üye olarak görev yapmaları. Üçüncüsü, saygı değer Muhittin Kılıç'ın, eski baro başkanlarının da burada görev almaları.

Aslında bütün bunlar ta baştan beri, yalnız burada değilde, ülkemizin her yerinde düşünce farklılığına yol açan iki ayrı bakış açılarından gelir. İstikrar, süreklilik, durukluk, kımıldamama mı iyi, yoksa biraz atılğan olmak, yeni yeni şeyler aramak, sevmediğim halde kullanmak zorundayım, dinamizm mi yararlıdır? İş oraya bağlanıyor. Eğer bu topluluk bilinen anlamı ile bir Senato havasında ise, Senato havasında kalacaksa, elbette delegelerin dört yıl vazife yapmaları iyi olur filan, böyle herkes otururlar, gitgide fazla öğrenirler, ağırbaşlı olurlar, böyle pek aykırı yeni yeni düşüncelere kapalı kalırlar filan, böyle iyi.

Yahut "Akademya" şeklinde bir yerse burası, belli yaştan sonrakiler gelirler; yeni, aykırı, adamı tedirgin eden düşüncelerden uzak kalırlar ve böyle ağır ağır, hukuka uygun...

Şimdi aslında bence bunun bir dengesi bulunmak lâzım. Dünkü tartışmalar da biraz bu çığır üzerinde yürüdü. Dört yıl... Bir baro kendi ihtiyaçlarını söylemesi için delege seçecek, buraya gelecek, o arkadaşımız dört yıl burada görev yapacak. Yani bir milletvekili gibi, dünyanın masrafı ile, dünyanın millî iradeyi temsil göreviyle seçilen milletvekili gibi dört yıl burada o barosunun ihtiyaçlarını yalnız bir kimse temsil edecek ve ona, o baroya o ihtiyaçları daha uygun şekilde kendi arzularına daha yatkın şekilde söyleyecek yeni bir olanak tanınmayacak.

İki yıl da çok zaman. Çok zaman; ama hani bu iki yılda böyle gelip bir yeni vazife öğrensin gibilerden birşey denemez.

Bir kimse yönetim kuruluna seçildikten sonra, hani yavaş yavaş vazifesine alışıyor, tam onu öğreneceği sırada yerine başkasını mı getirelim?.. Ben aslında bu görevlerin çok öyle öğrenilmesi güç görevler olduğuna kani olmadım. Şimdiye kadar öyle çok görevler yüklenmedim, ama insan, hepiniz en az benim kadar uyanık ve en az benim kadar bilgili ve becerikli olan, şuradaki her saygıdeğer arkadaşım bir yönetim görevini bir ay içerisinde; nereden gelmiş, nereye varacak, bunun altından kalkabilir. İçten inancım budur. Ama öyle olmazsa, dört yıl; kıldandanmayan, sağından solundan hareket etmeyen, az önce söylediğim gibi Senatoya yahut Akademya'ya benzeyen bir çalışma yöntemi içinde Barolar Birliği gitgide kalıplaşacak, duracak, yeni bütün şeyler; hem kişiliklere, hem de yeni bütün akımlara kapalı kalacaktır.

Baro Başkanlarının burada tabii üye olmaları bir türlü gereksinimden doğuyor. Tıpkı delege ol/^{madığı} halde Yönetim Kurulunda görev yapması nasıl bir çelişki, bir hal yaratıyorsa, baro başkanı olarak kendi ge-

nel kurulundan yetki almış kimsenin de buraya gelmemesi, böylesine bir sıkıntılı, tatsız ve çelişkili, demokratik olmayan bir hal çıkarıyor. Aslında iki yıl; yeniden seçilmeye engel yok, iki yıl seçilir, dirayeti gösterir, kendini sevdirebilir; dün arzettiğim gibi, eğer demokratik sürece oy mekanizmasının iyi sonuç verdiği inaniyorsak, iki yıl sonra yeniden seçilir, yeniden gelir. Ondan iki yıl sonra yeniden seçilir yeniden gelir. Beş kere iki yıl seçilir, on yıl burada görev yapar.

Saygıdeğer Muhittin Kılıç'ın, eski baro başkanlarının burada bulunması konusunda en iyi cevabı sanıyorum saygıdeğer Rahmi Mağat arkadaşım verdi. Öylesine büyük bir sayı olacak ki, burası, benim konuşmanın başında bahsettiğim, akademyalardan, senatolardan ve öbür bütün durgun, öbür bütün böyle kendi halinde yerleşmiş topluluklardan daha böyle yerleşmiş bir topluluk olacak. Ondan da bilmem ne beklenir?

Beni sabırla dinlediniz. Hepinize engin saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Ahmet Hamdi Sayar, buyurun.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Muhterem arkadaşlarım, her konuyu tek tek ele aldığımız zaman bazı tutarsızlıklar belirebiliyor. Mesmuat dayanarak kanunun hazırlandığı sırada bazı söylentiler falan şeklinde konuşmaların aslı yoktur. Biliyorsunuz, mesmuat demek, asılsızlık demektir.

İşin aslı şudur:(Dikkatle takip etmenizi rica edeceğim, kendi fikirlerimi söylemiyorum.) Barolar Birliğinin ve baroların bir müessese olarak devamlılık içinde, kontünivite içinde selâmetli çalışma yapabilmesi için, her yerde olduğu gibi, genel kurullardan seçilen organlarının tümünün vazifesinin bitip yeniden tümünün seçilmesi şekli reddedilmiştir. Ve bulunabilen usul şu olmuştur; yarı yarı değişme... Bunun sebebi, giden üyelerin yerine yeni gelenler, geçen devreden kalan ile birleşsinler ve geçmiş mesai ve çalışmanın, uygulamanın yenilere aktarılsın.

rılması kolaylık arzetsin ve kararlılık taşınsın, diye...

Baroların seçimlerde iki yılda bir olması ve Yönetim Kurullarına seçilenlerin beşer beşer, üçer üçer ne ise, adedine göre değişebilir, yarı yarıya değişmesi ve baro başkanlarının da aynı şekilde iki yıl için seçilmesiyle, Barolar Birliği yöneticilerinin dört yıl seçilmeleri arasında bir değişiklik, bir aykırılık yoktur. Bunun doğuşu, aykırılık gibi görünen şey, Barolar Birliğinin kurulduğu tarihte baroların seçimlerinin devrelerinin değişik zamanlarda cereyan etmesinden doğmuştur. Bir başlangıç çizgisi içinde bütün baroların genel kurulları toplanır, delegelerini seçer; o delegeler kongrelere katılmış olsalardı, o zaman baro başkanlarının delege olmadan idare kurulunda bulunanların mevcudiyeti gibi birtakım çapraşık görüntüler olmayacaktı.

Şimdi, kanunların hazırlanmasında düşünülen rasyonel, akılcı ve seçime dayalı metodlar bizim genel kurullarımızın ve yönetim kurullarımızın teşkilinde de caridir. Biz kendi kendimize buhtan etmemize mahal mahal yoktur.

Barolar Birliği gibi bir teşekkülün idare mekanizmasının her iki yılda bir değişmesi olayı, her dört yılda bir değişmesi olayından ne gibi bir gerilik, ne gibi bir sakınca gösterdiği anlaşılır bir şekilde açıklanamaz, açıklanmamaktadır. Yönetim Kurulunda vazife görmüş olan arkadaşlarımızdan, vazife görmekte olan arkadaşlarımızdan olabilir ki, kendi genel kurullarındaki delegasyon seçiminde delege olmamış, delegeliğe adaylığını koymamış olmaları ihtimali de olabilir. Bu, bu genel kurulda onları oraya seçilme tasarrufuna sakatlık mı getirir?.. Her an itimat oyu almak gibi bir mekanizma işlerlikte midir? Bir genel kurul toplanır, normal ikinci genel kurula kadar olan devre için kendisini niyabeten temsil edecek olan yöneticiyi seçer. Bunun müddeti bellidir, bilinmektedir, ona göre irade beyan edilmiştir, o kişi, o şartlarla, o müddet için oraya seçilmiştir, mesele bitmiştir. Yeniden seçime iktiraf

edeceği devreye kadar başka birtakım sebepler zuhur etmemişse, Türk vatandaşlığına kaybetmemişse, zekâsı akliyesini kaybetmemişse; yani seçilme yeterliğini yitirmemişse, türlü sebeplerle, orada o seçileceği müddet için seçilmiştir ve seçimle gelmiştir. Bunun aksini savunmak bence hukuka aykırı bir mekanizmayı benimsemektir kanaatindeyim.

Şimdi, dağınıklık içinde görünen bu işin içinde ben de dağılma korkusu içindeyim. İşleri toplarsak; baroların idare kurullarına seçilenlerin üst üste seçilmesi bence bir manada, arkadaşların mekanizmasına tabi olursak, antidemokratiktir, temellilik getirmektedir. Mütemediyer gedikli olarak aynı yere üst üste seçilmek... Ne yapmış? Beğenmediğim kanun, antidemokratik dediğimiz kanun, ki delil olarak getiriyorlar, 3499 sayılı kanun yönetim kurullarına üst üste seçilmeyi kaldırmış, iki yıl için seçilir ve bir yıl ara vermedikçe yeniden seçilemez... Öyle değil miydi tatbikat? Baro başkanları için bu yok. Sebebi? Baro başkanlığı bol bulunan birşey değil. Baro başkanlığı evsafında çok insan bulunamayacağı düşünülerek yapılmış. Ne söylenti mevzubahis, ne mesmuat mevzubahis. Bu bir realite. Baro başkanlığı vasfını taşıyabilecek kişilerin çok olmadığı düşünülerek, konmuş. Şimdi, bu da konuşulabilir. Üst üste bu makamlara seçilemezler...denebilir. Ama şunu kaldırmamak lâzım arkadaşlar; dikkat ediniz:

Kurulların yarı yarıya değişmesi; yani bir kurulun tamamen gidi yerine yeni kurulun gelmesi değil, bir kurulun içinden münasip nispette nisfının değişmesi, nisfının bir başka devre değişmesi. Bunda büyük yarar görülmüştür. Kontünivite bakımından, istikrar bakımından, kararlılık bakımından büyük faydalar vardır. Bu bakımdan bunun bu şekilde ihya edilmesini düşünmek lâzım.

Baro başkanlarının delegeliğinin otomatikleşmesi, tabiîlik fal diye bir şekle bağlamayalım. Çünkü, tabiîlik seçime dayanmaz. Ama, otomatiklik şuraдан doğabilir: Şimdi bir genel kurul toplanmıştır, baro başkanı, yönetim kurulunun beş üyesi, meselâ bir misâl bizden veriyö

rum, bir de yirmi tane delege seçmeyi icabettiren bir kurul toplanmıştır, o kurulda baro başkanı seçilmiştir. Delegeler seçilmiştir, yönetim kurulu seçilmiştir... Var mı başka şey? Seçilmiştir. Bu seçilenle aynı genel kuruldan seçilenler bilirlerse ki, bu seçtikleri "batoniyoc" baro başkanı aynı zamanda delegedir, kanun böyledir; o istikamette, o şartlar içinde baro başkanını seçeceklerdir. Hem baro başkanı olarak seçmiş olacaklardır, hem de onu bileceklerdir ki, tabii, otomatik delegedir.

İkincisi, bu genel kurulda Barolar Birliği İdare Heyetine seçilenlerin, demin söyledim, tekrar ediyorum, seçimle gelmişlerdir, delege olarak katılmışlardır ve Barolar Birliği Yönetim Kuruluna seçilmişlerdir. Oraya seçildikten sonra, ki o müddet bilinerek seçilmiştir ve bu barolar kendi genel kurullarımıza niyabeten bunu seçmişizdir, onlar burada dört yıl vazife göreceklerdir. Arada iki yıl içinde bir delege seçimi yapılmıştır. Bu arkadaşlar o delege seçimine rağbet etmemişlerdir veya etmişlerdir, seçilmemişlerdir. Bu mekanizma onların burada vazife görmesini neden rahnedâr etsin, neden zedelesin?

Bu itibarla o arkadaşlarımızın burada delegelik sıfatı olmasa bile bu sebeple, oy hakları da bulunmalıdır ve vazifelerini görürken kendilerine bu şekilde itabta bulunacak şekilde düşünce tarzı geçerlilik kazanmamalıdır.

Maruzatım bundan ibarettir. Sayın Başkanım, konuşmama imkân ve diğiniz için teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, bir kifayeti müzakere tavrı vardır. Söz alan sayın Merih Sezen, sayın Azmi Soydan ve Orhan Argüden vardır. Birde sayın Rahmi Mağat, kendisine Enver Arslanalp tarafından sataşıldığını ileri sürerek, bu sataşmaya cevap vermek isterler.

Pek tabii ki, yeterlik önergesini sayın Genel Kurulun oylarına sunacağım. Ancak, bu yeterlik önergesini söz alanların söz hakları saklı kalmak üzere mi kabul edecektir?..

AHMET GÜNER (Kütahya)- Söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

AHMET GÜNER (Kütahya)- Efendim, yeterlik önergesinin gayesi, görüşmelerin yeteri kadar, konunun açıklığa kavuşması sebebiyle kesilmesi maksadıdır. Bu konu üzerinde şimdiye kadar konuşan arkadaşlarımız aynı görüşleri tekrardan başka birşey söylemediler. Durum gerektiği kadar açıklığa kavuşmuştur, zamanımız kısıtlıdır, daha birçok konular var görüşülecek. İşlerimizden çoğumuz yerlerimize gitmek mecburiyetindeyiz. Yeterlik önergesi kabul edilmezse, görüşmeler daha da uzayacak ve salonda zannedirim birçok arkadaşlarımız ayrılmak suretiyle daha bir şekilde takip edecek arkadaşlarımız kalacaktır.

Bu itibarla, esasen konu bütün açıklığı ile ortaya çıkmıştır. Bundan sonra konuşulanlar da, evvelce konuşan arkadaşlarımızın fikirlerinin tekrarından ibaret kalacaktır. Bu itibarla, ortada sataşma veya söz almış olan arkadaşların sıralarının da mahfuz tutulması şeklinde bir tatbikata gidilirse, yeterlik önergesinin maksadının dışına çıkılmış olur.

Bu itibarla önergenin kabul edilmesini talep ediyorum, saygılarımla sunuyorum.

ERDOĞAN BIGAT (Ankara)- Yeterlik önergesinin aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

ERDOĞAN BIGAT (Ankara)- Sayın Başkan, ben önergenin aleyhinde değilim, usul olacak; yeterliğe ben de taraftarım. Ancak, Avukatlık Kanunu yönetmeliğinin 59 ncu maddesini sayın Divana hatırlatmak için söz aldım.

"Bir gündem maddesinin görüşülmesi, söz isteyenlerin konuşmalarının bitmesiyle veya yeterlik önergesinin kabul edilmesiyle tamamlanmış olur." Belki iki türlü yoruma müsait; fakat bu Avukatlık Kanunu

Yönetmeliğinin bu maddesini yanlış hatırlamıyorsam, sayın Cengiz İlhar kaleme almıştır. Usul budur. Söz alanların söz hakkı saklıdır. Bunun dışında bir uygulama olamaz. Esasen sayın Başkanımız da dün yeterlik önergesini bu türde uygulamıştır.

Bu itibarla, Avukatlık Kanunu yönetmeliğine göre, söz isteyenlerin söz hakları saklı kalmak kaydıyla yeterlik önergesinin kabulü zannediyorum ki, hem genel teamüle, hem de sayın Başkanın uyguladığı yöneme, hem de Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 59 ncu maddesine uygun olacaktır.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Efendim, yeterlik önergesini oylarınıza sunacağım. Bu oya sunmada söz almış olanların söz hakları saklı kalmak kaydıyla oyuza sunuyorum. Yeterlik önergesini bu şekliyle kabul edenler... Etmeyenler... Söz almış olanların söz hakları saklı kalmak üzere yeterlik önergesi kabul edilmiştir.

Sayın Merih Sezen, buyurun.

MERİH SEZEN (İstanbul)- Saygılar sayın meslektaşlarım;

Çağımız, bildiğiniz gibi yönetime katılma çağı. Bendeniz çok kısaca İstanbul Barosunun noktayı nazarını arz etmek düşüncesiyle söz aldım.

Demokratik seçimden yana olan İstanbul Barosu, tüm kıdemlerin kaldırılmasından yana olan İstanbul Barosu, herkesin seçimle yönetime katılmasından yana olan İstanbul Barosu prensip itibariyle iki senede bir seçimle yönetim kurulunun kurul tarafından seçilmek suretiyle görevde çalışmasından yana bulunmaktadır ve devamlı iki yıl daha kendiliğinde yapılacak görevin bu ilkelere aykırı olması nedeniyle İzmir Barosunun önerisine bu noktadan katılmaktadır. Baro başkanlarının da aynı prensip itibariyle seçimle gelmelerinde hiçbir mahzur yoktur. Baro başkanları kendi barolarından zaten destekle başta bulunmaktadır. Destek-

lerini kaybetmişlerse demek ki, desteksiz bir baro başkanı da baronun başında kalamaz.

Maruzatım burdan ibaret. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Azmi Soydan, buyurun.

AZMİ SOYDAN (Van)- Değerli arkadaşlarım, hepinize saygılar sunarım.

Konuşmacılar arasında mevcut olan maddede, mevzuatımızda müddetlerin yönetim kurulu için 4, diğer mahalli barolardaki yönetim kurulları ve başkanlar için iki yıl olarak tedvin edilmesinin gerekçesini, benim anlatacağım şekilde, sanıyorum ki, yalnız, değerli arkadaşımız Ahmet Hamdi Sayar beyefendi dokundular.

Değerli arkadaşlarım, şimdi neden o zaman Yönetim Kuruluna dört sene müddet tanımışlar da, mahalli baroların organlarına ikişer yıl tanımış? Hiç şüphesiz ki, o zaman da Genel Kurullarda, komisyonlarda bu eleştiriler, bu konuşmalar olmuştur. Fakat, bunun mutlak surette bir sebebi, bir esprisi olmak gerekir.

Sayın arkadaşlarımın bu dört yıl ile, iki yıl arasındaki farkın demokratik olmadığı ve yeniliklere kapalı olduğu şeklindeki iddiaların katılmıyorum. Çünkü, kanun vazıı, bunu tedvin eden arkadaşlar bunu da düşünmüşler. Yönetim Kurulunun yarı nispetinde iki yılda bir; yani değişer değiştikçe değişmesini öngörmüşlerdir. Yönetim Kurulunun dört yıl müddetle görev yapması iddiasında değilim, bu iki yıl da olabilir, ama iki yıl olduğu zaman delegeliğin kanımca bir yıla indirilmesi gerekir. Mühim olan buradaki espiri, ki bizim parlamenter sistemimizde Senatoda da vardır, senatörler altı yıl için seçilirler, ama iki yılda bir 2/3 nispetinde değişirler. Bunun da nedeni aynı espriden doğuyor. Hem devamlılığı ve hem de yeni fikirleri bu kurula getirme amacını taşır.

Bu itibarla, bu dört yıl içindir, bu dört yıl için seçilenler iki yılda mahalli organlar değiştiği halde bunlar değişmiyorlar, bunlar tabii bir yönetim kurulu üyesi mahiyetini iktisap ediyorlardır, demek ki

nımca hukukilikten ziyade bu müddetleri birleştirmek amacını taşır.

Bu itibarla şayet yüce kurulunuz bu yönetim kurulu üyeliğinin siresini değiştirmek isterse dahi, bununla mahalli barolardan seçilen delegelerin müddeti arasında mutlak surette bir fark koymak gerekir ki, düşününüz sayın arkadaşlarım, ben yönetim kuruluna yeni girmiş bir arkadaşınızım, eğer yönetim kurulu toptan bu geçen olağan genel kurulumuzda değişmiş olsaydı ve başkanımız da değişmiş olsaydı, yapacağımız şeyleri hiç şüphesiz mevzuata, elimizdeki belgelere göre bilecektik, ama orada tecrübeli arkadaşlarımız olmadığı için, daha önce böyle konularda nasıl hareket ettiklerini bilemediğimiz için, onların tecrübelelerinden istifade edemeyecek, ancak barolarımızdan getirdiğimiz yeni fikirleri, ama nasıl ortaya koyacağımızı bilemeden ortaya atmış olacaktık.

Bu itibarla, sanıyorum ki, bu mevcut olan müddetlerin espirisi hem yeniliklere açıktır, hem de Yönetim Kurulunun müessese olarak devamlılığını sağlamaya matuftur.

Şimdi ayrıca bu genel kurulun oluşumunda...

BAŞKAN- Azmi Soydan bey, iki dakikanız var.

AZMİ SOYDAN (Devamla)- Sağolun efendim.

...Kimlerin delege olacağı konusuna gelince: Genel Kurula Baro başkanlarının da delege olması istenmektedir, ki ben gönülden bu teklife katılıyorum. Nedeni de şudur değerli arkadaşlarım:

Baro başkanları ile, küçük barolarda olmuyor, ama büyük barolar da delegeler arasında sürtüşme olabiliyor. Bir tarafta baronun itimadını kazanmış bir başkan, diğer tarafta onunla aynı fikir paralelinde olmayan delegeler... İkisi de Genel Kurulun itimadını kazanmıştır;

fakat birinin gelip burada baroyu temsil etmesi, diğzerinin bu temsil imkânından yoksun olması, baroda temsil edilen fikirlerin Genel Kurulda temsil edilmemesi mahzurunu ortaya çıkarmaktadır kanısındayım.

Bu itibarla bütün baro başkanlarının da tabiî delege olmasını; tabiî delegelikten maksat, seçimle geldikleri için tabiî delege olmalarını diliyorum. Yoksa, hiçbir kurula seçilmemiş bir kimsenin tabiî delegeliğini izah etmek istemiyorum.

Bu itibarla tabiîlik konusunda...

BAŞKAN- Sayın Soydan, vaktiniz doldu, lütfen bağlayın.

AZMÎ SOYDAN (Devamla)- Bitiriyorum efendim.

Tabiîlik konusunda itirazları olan arkadaşlarımla bu konuda demokratik olduğunu düşünerek itirazları olmamaları gerektiği kanısındayım.

Saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Orhan Argüden, buyurun.

ORHAN ARGÜDEN (İstanbul)- Sayın Başkanlarım, muhterem arkadaşlarım;

Çözümü gereken sorun üç ana noktada toplanıyor. Dört yıl sorunu, seçilmeyen delegelerin sorunu, başkanların durumu. Başkanlara olan saygımız dolayısıyla başkanların durumunu öncelikle görüşmek istiyorum.

Seçilmeyen başkan ne hisseder? Hiç başkan olmadım, ne hissettiğini bilmiyorum; ama bir şeyler hissettikleri de muhakkak. Bence burada bunu uzun uzun konuşmaktansa pratik bir çözüm getirmek lâzım.

Hepinizin malumu olduğu üzere, delege seçiminin olduğu yıl başkan seçimi yoktur ve bu sürtüşme buradan ileri gelir. Delege seçiminin olduğu yıl başkanlık seçimlerini koyarsak, delegelerini seçen kitlerle başkanı da seçer ve delege listesinde aday gösterildiği için o başkan zaten delege olur; yani bunun çözüm yolu olarak getirilmesini öneriyorum.

Burada akla gelecek bir tek sorun delegeliğin bir defaya mahsus olmak üzere üç yıl sürmesi olur; bu da geçici bir maddeyle çözümlenir. Bu konudaki görüşüm bu.

İkinci nokta, seçilmeyen delegelerin meselesine gelince:

Türk toplumu büyük bir aşama içindedir. Türkiye'de toplumsal sorunlar ön plana çıkmıştır. Avukat, hukukçu bunun dışında kalamaz ve hukukçu, kanun hükümlerinin, hukukun yorumunu toplumsal koşullara göre yapmak zorundadır. Bu nedenle de özellikle büyük barolarda artık avukat Ahmet beyin sadece adaylığını koyması bir şey ifade etmez, avukat Ahmet bey belirli bir toplumsal görüşün, ister liberal, ister tam toplumcu görüşün yanında olmak zorunda ve o gruptan birinin adayı değilse seçilme olanağından mahrum bulunmaktadır.

Bu durumda, özellikle kendi Barom açısından söylüyorum, tamamen toplumcu görüşe sahip 21 tane delegenin seçildiği bir yerde, yönetim kurulunda bu görüşün dışında olan iki tane arkadaşımızın bulunması bizi bir çıkmaza ve açmaza sokmuştur.

Ben derim ki: Yönetim Kuruluna niçin barolar delege adayı gösterirler de Yönetim Kuruluna iki kişiyi seçtirirler. Baronun görüşünü Yönetim Kurulu da savunsun ve ackettirsin diye.

Biz burada 21 delege olarak geçen ocak ayı toplantısında size bir öneri getirdik, bir genel kurul tasarısı getirdik, bir ilke kararı alınsın dedik; bu karara 21 tane delege arkadaşımız imza attı; ama yönetim kurulunda bulunan arkadaşlarımız -şahıslarınızı alâkalı değil, rica edeceğim, yani başkası da olibilirdi-bu görüşün aksine bir düşünce idiler. Bu durumda biz İstanbul Barosu olarak tamamen delegenin görüşüyle Yönetim Kurulundaki temsilcinin birbiriyle çelişen düşünceler içindeydim. Buna katiyen cevaz yoktur. Seçilmeyen delegenin yönetim kurulunda yer alması demokratik kurallarla tamamen çelişen bir tutumdur.

Bu itibarla, seçilmeyen delege yönetim kurulunda yerini alamaz. Bu ikinci noktanın bence çözümü ve İstanbul Barosunun da çözümü zannediyorum.

Dört yıl sorununa gelince:

Dün siz burada bir karar aldınız. Genç avukatların aleyhine bir karar aldınız. Kıdemin kalmasının tamamen karşısındaydım; ama Genel Kurula...

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep) - Doğruyu kabul ettik, aleyhte ne demek?..

BAŞKAN - Müsaade edin; buyurun efendim

ORHAN ARGÜDEN (Devamla) - Cemal bey, hep sizler...

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayın efendim.

ORHAN ARGÜDEN (Devamla) - Konuşmak istemem zaten.

Dört yıl soruna gelince:

Dün burada bir karar aldınız. Tamamen karşısında olduğum bu karara saygılıyım Genel Kurulun kararı diye. Dokuz yıl 11 ay 29 gününü dokdurmüş bulunan genç avukatların dört yıla çıkardığınız takdirde, seçilme haklarını dört yıl daha kısıtlıyorsunuz ve 14 yıl onlara seçilme hakkını vermiyorsunuz. Bu derece tekelcilik, bu derece burada delege olarak kalmak arzusu bence demokratik kurallarla hiç bir şekilde bağdaşmayacak bir durumdur.

Bu nedenle de iki senenin oylanmasını ve iki seneye oy vermenizi sizlerden rica ediyorum.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN - Efendim, bu üç sene meselesi, süre meselesi, baro başkanlarının tabiî delegelikleriyle ilgili olarak söz alanlar bitmiştir. Ancak, sayın Rahmi Mağan'ın sayın Enver Arslanalp'in kendisine sataştığını ileri sürerek söz istemiş bulunmaktadır. Başkanlık, ne suretle bir sataşma olduğunu henüz anlayamamıştır. Ancak, bu bir müzakereler sırasında çıkmış bir olay olarak kabul ediyoruz ve sayın Rahmi Mağat'a beş dakika, dilerse sayın Enver Arslanalp'e de beş dakika söz vereceğim.

Buyurun sayın Mağat.

RAHMI MAĞAT (Ankara) - Sayın Başkanlar, sayın delege arkadaşlarım;

Evvelâ sataşmanın nedenini, Başkanlık Divanının da aydınlanması bakımından arz etmek istiyorum. Ben konuşmamı yaparken Ankara Barosu adına konuşuyorum demedim. Halbuki, sayın Arslanalp Ankara Barosu adına konuşmuşum gibi bir tutum içinde oldu. Bu bakımdan, tavzihte zorunluluk vardır.

İkincisi, Ankara Barosuna sataşma vardır derken, Ankara Barosuna

nun çelişki içinde olduğunu, çünkü kendilerinin yasada hüküm olmasına rağmen Baro Başkanlık seçimlerinde bir dönemden sonra başkanlık yapmak gibi güzel bir örfü getirdiğini ve hatta İzmir'in de bunu kopye etmek istediğini;-ama iyi bir kopyeci olamadığını da ben bu arada söyleyeyim- belirttiler ve böylece de bizim kendi görüşümüzle, yani dört yıl olmasıyla bunun arasında yine Ankara Barosu açısından bir çelişki vardır der.

Halbuki, bundan bir çelişki yok ve bir de garibimize giden demokratik, antidemokratik meselesi iki yıl için olursa sanki demokratik olacak, dört yıl için olursa antidemokratik olacak. Biz, bu demokratik antidemokratik görüşüne...

ZIYA NUR ERÜN (İstanbul) - Sataşmayla ilgili konuşuyor, cevap veriyor.

RAHİMİ MAĞAT (Devamla) - Şimdi, sayın Başkanım...

BAŞKAN - O konuda müzakere tamamlanmıştır. Sataşmanın ne olduğunu da söylediniz.

RAHİMİ MAĞAT (Devamla) - Sataşmayı da arz ediyorum.

BAŞKAN - Ama siz konuyu tartışmaya gidiyorsunuz.

RAHİMİ MAĞAT (Devamla) - Hayır, müsaade buyurun.

Biz, dört yıl olsun dediğimiz zaman sayın Enver Arslanalp Ankara Barosunun çelişki içinde olduğunu söylüyor. Gayet tabii bu çelişki sataşma niteliğinde olduğu için bu açıklama zorunluluğu var. Kaldı ki bu sataşma arasında asıl çelişkiye düşen de kendileri. Çünkü, bunun Ankara Barosunun çelişkisi olduğunu söylerken, kendileri ikinci dört yıl için Yönetim Kurulunda görev aldığından...

BAŞKAN - Rica ederim.

RAHİMİ MAĞAT (Devamla) - Saygılar sunarım.

ENVER ARSLANALP (İzmir) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

ENVER ARSLANAEP (İzmir) - Sayın Genel Kurul;

Çok sevdiğim bu kelimenin üzerine basıyorum ve bir müddet kendisiyle olumlu çalışmada bulunmuş olduğum arkadaşımın bu şekildeki konuşmasına cevap vermek gereğini duymuyorum.

Kendilerine saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Müzakereler tamamlanmıştır. Şimdi, Yönetim Kurulu adına sayın Faruk Erem'e söz veriyorum.

BAŞKAN FARUK EREM - Sayın Başkanımız, aziz delege arkadaşlarım;

Konu oldukça nezaket kesbetmeye başladı. Bize öyle geliyor ki, konuyu bugünkü temel statümüze göre halledersek daha objektif sonuçlara varabiliriz. Açıkça Anayasa 128 nci maddesinde, yani bizi oraya bağlayan maddede "Meslek kuruluşlarının yönetim ve işleyişleri demokratik esaslara aykırı olamaz." diyor.

Kuşkusuz, demokratik esaslar deyince bir yorum da peşinden gelir; ama herhalde demokratik esaslar kavramı içinde ana unsur seçimdir.

O halde, bize sunulan bütün konularda seçim ilkesini zedeleyecek çözümleri aramamız daha isabetli olacaktır.

Birinci konu; halen görevde olan baro başkanlarının üyeliği:

Bunun seçim esasına aykırı olmadığı zannındayız. Eğer tabii üyeliklerini kabul buyurursanız, seçilecek arkadaşımızı seçenler, onda hem başkanlık yeteneklerini hem de delege yeteneklerini arayacaklardır. Bu nedenle, vazifedeki baro başkanlarının tabii üyelikleri kavramına Yönetim Kurulu iltihal etmektedir, hatta niyas etmektedir. Sebebi?..

Pratik nedenlerle pek çok arkadaşlarım izah etti, biz de bu açıdan bazı sıkıntılar içindeyiz. Bu sistem kabul buyurulacak olursa işler daha suhuletle yürür zannındayız.

Delegelikle Yönetim Kurulu üyeliği sürelerinin ilke olarak birleştirilmesinin pek çok sakıncaları bertaraf edeceği kanasındayız. Ya siz, birleştirme de iki sene dört seneye mi çıksın, dört sene iki seneye mi çıksın?

ye mi insin?.. Bir kara mevzuu, takdir mevzuu olacaktır. Elbetteki muhterem heyet bir seçimde bulunacak. Yalnız, bu seçimi yaparken bir noktayı iyi düşünmemiz lâzım.

Rotasyon sistemi de demokratik esaslara uygun bir sistemdir. Bir de pratik faydası var; sürekliliği sağlamak.

Buna mukabil, süreyi çok kısaltırsanız bunun yarısı da rotasyonla gidecek. Meselâ iki seneyi kabul ederseniz her sene değişiklik; ama çok uzun bir süre yavaş yavaş demokratik esaslara aykırılığa doğru bizi yaklaştırır.

Yönetim Kurulundaki geçen deneylerimiz bize gösterdi ki, kısa sürede halledilecek konularımız olmakla beraber kısa süreyi aşan konularımız da var. Süreyi kısa tutarsanız bunun büyük sakıncası sorumluluk duygusunun parçalanmasıdır. Bunu da kararlarınızda lütfen nazara alın.

Üçüncü konu; eski baro başkanlarıyla Barolar Birliği başkanlarının tabii üye olma keyfiyeti:

Bu hususta, adetlerinin çok veya az olması ilkeye aykırı olup olmamaya etkili olmaz. İlkeye vardır ya yoktur. Herhalde seçimsiz görev demokratik esaslara aykırıdır. Bu nedenle, ne eski baro başkanlarının ne Barolar Birliği başkanlarının tabii üye olmamaları icap eder. Gördüğümüz hizmetin bize lütfettiği şeref nemize yetmez.

Sagolun. (Alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi efendim, oylamaya geçiyorum.

Önce süre meselesi: Burada iki önerge vardır. Birisi, delegelik süresinin dört yıla çıkarılması, ikincisi Barolar Birliğinde görev sürelerinin dört yıldan üç yıla indirilmesi.

Kanımızca, delegelik süresinin dört yıla çıkarılması en aykırı teklif oluyor. Bu sebeple önce onu oyluyorum.

Barobar Birliği delegelik süresinin dört yıla çıkarılmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Reddedilmiştir.

Barolar Birliğinde görev süresinin dört yıldan iki yıla indirilmesini oylarınıza sunacağım. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 30 oya karşı 36 oyla reddedilmiştir.

GENEL SEKRETER FEHMİ ÖZCELİK- Yönetim Kurulunu saydınız mı sayın Başkan?..

BAŞKAN- Efendim, şimdi baro başkanlarının genel süreleri içerisinde Barolar Birliği Genel Kurulu tabii üyeliğini oylarınıza sunacağım. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı yapmış olanların tabii delege olmalarını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... ("Anlaşılmadı" sesleri) Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı görevini yapmış olanların, bu görevden ayrıldıktan sonra Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna tabii delege olması hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

FEHMİ ÖZCELİK - Biraz evvelki oylamada Yönetim Kurulu sayıldı mı sayın Başkan?..

BAŞKAN- Lütfen müdahale etmeyin efendim. Yönetim Kurulu üyesi olmak Başkanlık Divanına müdahale etme hakkını vermez.

GENEL SEKRETER FEHMİ ÖZCELİK- Delege olma hakkımızı da ortadan kaldırmaz.

BAŞKAN- Lütfen müdahale etmeyin efendim. Bir şikâyetiniz varsa yazılı olarak bildirirsiniz.

GENEL SEKRETER FEHMİ ÖZCELİK- Yanlış yapılmıştır oylama...

BAŞKAN- Başkanlık Divanı oylamayı yapmış ve neticeyi bildirmiştir.

GENEL SEKRETER FEHMİ ÖZCELİK- Yanlış yapılmıştır.

BAŞKAN- Bunu bilahare bir itirazınız varsa dava edersiniz efendim.

GENEL SEKRETER FEHMİ ÖZCELİK- Demokratik esaslar uygulansın derken, dava yolunu göstermek ayıptır...

BAŞKAN- Beyefendi, buradan herkesin gördüğü bir gerçek var. Genel Kurulun vaktini daha fazla almama amacı ile yaptığımız bir işle mi bize tekrar ettirmeyiniz.

Şimdi konunun tekrar oylarınıza sunulmasını arzu ediyor musunuz efendim?.. Tekrar oya sunulsun diyenler oy versinler efendim... ("Konu ne?" sesleri)

Efendim, konu şudur: Başlangıçta Barolar Birliği delegeliği süresinin dört yıla çıkarılmasını oylarınıza sunmuştum. Sayın Erdoğan Bigat'ın önerisi idi. Bu oylamada ret oyunun açık bir ekseriyetle reddildiği Başkanlığınızca görülmüştür ve bu sebeple, "reddedilmiştir" denilmiştir.

Şimdi, sayın İhsan Saraçlar ve sayın Fehmi Özçelik, oyları saymadığımızı ve bu nedenle yeniden oylama yapılmasını istemektedirler.

Şimdi, tekrar oylama yapılmasını kabul edenler... Etmeyenler.. Tekrar oylama yapılması reddedilmiştir.

MUHİTTİN KILIÇ (Ankara)- Sayın Başkan, ben önergeyi geri alıyorum.

BAŞKAN- Sayın Muhittin Kılıç önergesini geri almıştır efendim. Şimdi, bu görev süresiyle ilgili konular bitmiştir efendim.

RAHİMİ MAĞAT (Ankara)- Sayın Başkanım, benim bu konuda bir önerge vardı.

BAŞKAN- Şimdi, şöyle bir önerge var efendim.

"Yönetim Kurulu üyeliği devam ederken delege seçilememesi halinde de Yönetim Kurulundaki görevinin devamına karar alınmasını arz ederim ve teklif ederim."

RAHİMİ MAĞAT (Ankara)- Önergeyi izah için söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

RAHİMİ MAĞAT (Ankara)- Sayın Başkanlar, sayın delege arkadaşlarımla;

Saygıdeğer oylarınızla saptanan husus bugünkü yasal durumu de

rumu değiştirmeme niteliğindedir. Halbuki, ortaya atılan iddialar var ve hatta biraz evvel İstanbul delegesi arkadaşım burada da belirtti-ler; Yönetim Kurulundaki süresi devam eden arkadaş ~~de~~lege değilse Yönetim Kurulundaki görevi bitmiş sayılır derler. Hatta İzmir Barosunun da bu hususta görüşü var.

O halde, Genel Kurul huzurunda bunun saptanması gerekiyor veya bir karar alınması lâzım geliyor. İki yıl delegelik, dört yıl yönetim kurulu üyeliği. Delege olamazsa Yönetim Kurulu üyeliği devam edecek mi etmeyecek mi?..

Benim önergem, bu boşluğu ve bu istifamı kaldırmaya yönelik. Böyle bir karar almazsak, her zaman Yönetim Kuruluda görevi devam eden fakat delege olamayan arkadaşlarım şaibe altında kalması ve bir nevi yapılan tasarrufların hukuken geçerli ^{olup} olmadığı iddiasıyla birliğin ve mesleğimizin aldığı kararların, yaptığı tasarrufların geçerli olup olmadığı gibi sorunların ortaya çıkması neticesini doğuracaktır. Bu önergenin bu açıdan değerlendirilmesini ve bunun tavzihen delege olamayan Yönetim Kurulu üyelerinin tabii delege olarak Genel Kurula katılması ve oy hakkı olması şeklinde düzeltilerek kabulünü arz ve teklif ederim.

Teşekkür ve saygılarımla.

BAŞKAN - Şimdi, sayın Mağat, yazılı önergeniz...

RAHMI MAğAT (Ankara) - Altına eklerim sayın Başkan.

BAŞKAN - Şimdi, sayın Mağat önergesini açıkladılar. Bu önerge aleyhinde konuşmak isteyen?..

ERDOğAN BIğAT (Ankara) - Ben konuşmak istiyorum efendim.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

ERDOğAN BIğAT (Ankara) - Değerli arkadaşlarım;

Benim kanım şudur:

Avukatlık Kanununda açıkca delegelik süresi iki yıl, Yönetim

Kurulu süresi dört yıldır. Bu itibarla, barosundan tekrar Yönetim Kuruluna seçilebilmekte delege olma şansı, seçim anında geçerli ve Yasanın aradığı bir şarttır. Seçildikten sonra dört yıl için Genel Kurulugörev verdiği arkadaşlarımız barolarında tekrar delege olmasalar dahi hatta adaylıklarını daha koymasalar -koymamaları da mümkündür- bu görev dört yıl devam eder.

Burada oylanıp da aksine bir karar alınmasa geçerli bir karar niteliğinde değildir. Yasaya aykırı bir kararı Yönetim Kurulumuz, Genel Kurulumuz alma yetkisine sahip değildir.

Ben önerenin aleyhinde değilim; şu noktada değilim:

Çünkü, konuşmamda da arz ettim. Bu iphamları ortadan kaldırmak için, Yönetim Kurulunda bulunan, görev süresi devam edenlerin tabii delege olmalarını ben de kabul ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Sayın Erdoğan Bigat, hemen şunu söyleyeyin; burada bütün konuştuklarımız yasaya aykırıdır. Zira yasa değişikliğini konuşuyoruz biz burada.

Buyurun sayın Başkan.

BAŞKAN FARUK EREM- Arkadaşlar, konu daha ziyade yasadaki bir hükmün yine yorumlanmasına ilişkindir, bir değişiklik bahis mevzuu değil. Eğer, sonunda bir oylamaya gidilecekse, oylarınızın gerekçeleri açısından biz hazırlıklıyız. Yönetim Kurulunun hazırladığı bir rapor size arkadaşım okuyabilir; ama konuyu bir oylamaya tabi tutacak sanız, eğer bugünkü kanun banis mevzuu ise bizim tutumumuz idari bir yorum halindedir, arz ederim efendim.

BAŞKAN - Şimdi, efendim, konu hakkındaki müzakereler tamamlanmıştır. Raporun okunması bu konu hakkında tekrar müzakere açmak anlamı gelmez. Başkanlık bu konuyu halledilmiş kabul etmektedir. Zaten yeterli önergesi de sayın Heyetinizce kabul edilmiş bulunuyor. Bu önerge

yi, sayın Rahmi Mağat'ın önergesini oylarınıza sunacağım.

"Yönetim Kurul üyeliği devam edenin delege seçilememesi halinde de Yönetim Kurulundaki görevinin devamına karar alınmasını arz ve teklif ederim.

Yönetim Kurulu üyesi olup da delege seçilemeyen tabii delege olmasını ve oy hakkı bulunmasını istiyorum."

RAHMI MAĞAT (Ankara) - Son kısmı oylamanızı istiyorum.

BAŞKAN - Son kısmının oylanmasını da önerge olarak bildirdiklerini ileri sürüyor sayın Rahmi Mağat.

Şu halde, "Yönetim Kurulu üyesi olup da delege seçilemeyen tabii delege olmasını ve oy hakkı bulunmasını arz ve teklif ediyorum. diyor. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim. (Alkışlar)

Efendim, bu görev süreleriyle ilgili olan konular burada tamamlanmış oluyor.

Şimdi, diğer konulara geçiyoruz.

BAŞKAN FARUK EREM - Yönetim Kurulu adına söz istiyorum efendim.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

BAŞKAN FARUK EREM - Aziz Başkanım, değerli arkadaşlarım;

Kanun değişikliğine ilişkin ilkeleri dün oylarınızla seçtiniz. Kalem kalem oyladınız. Her biri sizin iradenize en uygun şekilde çözüme bağlanacaktır; fakat o kadar önemli görmediniz, diyelim ki, ikinci derecede önemli konular adeden pek çok; ama raporumuzda bütün olasılıkları sizlere sunduk. Onları aynı önemde görmemenizden cesaret alarak -bilnem uygun görür müsünüz?..- raporda gösterilen açıklamaların aşılması altında onların madde haline getirilmesi hususunda Yönetim Kuruluna yetki vermek ister misiniz?.. ("İsteriz" sesleri)

Sağolun efendim.

BAŞKAN - Müsaade buyurun. Sayın Faruk Erem'e bir şey sormak

istiyorum.

Şimdi, rapordan ayrı olarak İzmir Barosunun bazı önerileri , Orada meslekdaşlarımızın verdiği birçok öneriler var. Bursa Barosu verdiği öneri var. Afyon Barosunun verdiği öneriler var. Bunları yazılı olarak itibare alarak -Çünkü, sayın Faruk Erem yalnız raporu nazarı itibare alarak buyurdular da- bu iki noktada görüşlerini belirtmek istiyorum.

BAŞKAN FARUK EREM (Devamla) - Başkanın uyarısına teşekkür ederim. Maksadım da zaten bu idi; yani burada görüşülen her şeyin ışığı altında bir sonuca varmak...

BAŞKAN - Şimdi, görüşülen değil sayın Faruk Erem.

BAŞKAN FARUK EREM (Devamla) - Hayır, yani öneriler de dahil, yazılı öneriler de dahil.

BAŞKAN - Bize verilmiş ve hânüz müzakere konusu olmamış değişiklik önerileri var. Bunların mı Yönetim Kuruluna verilmesini ve yazılı yasa değişikliğinin de nazarı itibare alınmasını talep ediyorsunuz...

BAŞKAN FARUK EREM (Devamla) - Evet efendim, Başkanımın ifade buyurduğu bütün ayrıntılarıyla birlikte görevi kabule amadeyiz, yetkili kılırsanız.

Affedersiniz, aynen kabul ediyorum, yani bir tereddüde mahal yok; yani herhangi bir şey bahis mevzuu değil, bir defrik düşünmedim efendim.

Sağolun.

BAŞKAN - Şimdi, Yönetim Kurulunun şöyle bir şeyi vardır sayın arkadaşlarım:

Yasa değişikliğiyle ilgili olarak birçok bölümleri sayın Genel Kurul konuşmuş ve bir karara bağlamıştır. Ancak, bunun dışında İzmir Barosunun, Afyon Barosunun, Bursa Barosunun ve Ankara Barosunun...

Sayın Kâmil Akıncı ve Rahmi Dağat tarafından verilen önerge, sayın Burhan Karaçelik tarafından verilen önergeler üç önerge'dir.

Sayın Ayten Dik, Nebil Varuy, Faik Muzaffer Amaç, Murat Öztekin, Enver Arslanalp, Ziya Nur Erün tarafından verilen önerge.

Sayın Murat Öztekin, Hüseyin Aydın, Ayten Dik, Ziya Nur Erün, Nebil Varuy, Ekren Özkunt, Aydın Aybay, Ümit Denanay, Faik Muzaffer Amaç, Orhan Barlas tarafından verilen ve Avukatlık Kanununun 2 nci maddesindeki avukatlığın amacını belirleyen önerge var.

Sayın Naki İnal ve Zeki Şerenet tarafından verilen değişiklik önerisi var.

Sayın Erdoğan Bigat, sayın İlhan Baykent, Ekrem Özkunt, Orhan Argüden, Ayten Dik, Merih Sezen, Ziya Nur Erün, Sabih Atlı, Orhan A-paydın, Nebil Varuy, Altuğ Savaşer, Aydın Aybay, Yaşar Ümit Doğanay tarafından verilen önerge var. Aynı önergenin imzaları devam ediyor. Enver Arslanalp, Nejat Oğuz, Orhan Barlas, Yulide Yumlu, Nabi İnal, Attila Adiloğlu, Hüseyin Aydın, İlhami Güven, Burhan Karaçelik, Turgut Bulut, İlhan Kutay, Doğan İleri, Selâhattin Yüksek, Günçin Çaylıgil tarafından yine avukatlığın aracı ile ilgili olarak verilen 2 ncı madde değişikliği hakkında bir öneri var.

Sayın Nebil Varuy, Faik Muzaffer Amaç, Ayten Dik, Orhan Argüden, Ekren Özkunt, Burhan Karaçelik, Mahver Öztop, İsmet Çalık, Selâhattin Yüksek, İlhan Baykent tarafından verilen bir öneri var.

Sayın Necdet Ömer Varlık tarafından verilen bir önerge var.

Yine sayın Necdet Ömer Varlık tarafından verilen bir önerge var.

Sayın Muhittin Kılıç ve Svat Yılmaz Yakın tarafından verilen bir önerge var; "Barolar ve Barolar Birliği Organ ve Başkanlıkların partilerin organlarında kurulan ve başkanlıklarında faal görevde bulunanların seçilememesiyle" ilgili.

Sayın Abdurrahim Aydınoğlu tarafından verilen, Barolar Birliği Genel Kurulunda her baronun aynı sayıda üyeye temsil edilmesine il-

kin bir önerge var.

Önergeler bu kadar.

Suat Yılmaz Yalın usul hakkında söz istemişlerdir; buyurun efendim.

SUAT YILMAZ YALIN (Kocaeli) - Muhterem delege arkadaşların; İşlerimiz biraz kıkıştı. Bunu fiilî bir vakıa olarak kabul ediyorum. Ancak, ben de şahsen bir öneri sahibiyim; ama benim önerim hakkında da arkadaşların bilgi sahibi olmadan, bir görüşme açılmadan önerimin kabul edilmemesi gerektiği kanısındayım.

Bunun için, oradan, buradan teklif edilen fikirler kabule şaya veya törpülenecek şekilde olabilir. Onun için ben bu önerinin toptan kül halinde havale edilmesini, sanki Genel Kurulca kabul edilmiş gibi havale edilmesini kabul edemiyorum, özür dilerim.

Onun için tek tek okunmasını istirham ediyorum.

BAŞKAN - Şimdi, zaten Başkanlık...

SUAT YILMAZ YALIN (Devanla) - Eğer yanlış anladıysam özür dilerim.

BAŞKAN - Başkanlık "Kabul edilmiş" gibi bir tutum içine girmiştir; pek açıktır. Yalnız, Suat Yılmaz Yalın Bey bir noktayı işaret buyurdular: Bu önergeleri tek tek okunak. Çünkü, zaten sayın Genel Kurulunuz devredecek ya da devretmeyecektir; yani ayrıca burada ^{şimdi} müzakere etmek gereğini duyacaktır.

Bu önergeleri tek tek okuma önerisi vardır sözlü olarak. Sayın Genel Kurula bunu arz ediyorum. Tek tek okunayı uygun görenler...

ERDOĞAN BIGAT (Ankara) - Sayın Başkan, Başkanlık Divanı Genel Kurulda karara bağlanması gerekli olanları ayıklayabilir.

BAŞKAN - Efendim, Başkanlık Divanı, yapılan önerilerin hangisinin daha öncelikte olduğu, hangisinin daha az önemli olduğunu takdir yetkisi yok. Bunun takdiri Genel Kuruladır. Başkanlık Divanı ancak

geler hakkında Genel Kurula bilgi verebilir; bunu Genel Kurul tespit eder ya da Genel Kurul der ki; Barolar Birliği Yönetim Kurulu Başkan sayın Faruk Eren'in belirttiği üzere diğer hususlarla birlikte bunlarında nazarı itibare alınmasını... Çünkü, pek tabiidir ki, hazırlanan tasarı da neticede Genel Kurulunuca tekrar gelecektir.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara) - Yönetim Kuruluna yetki verildiğine göre, Yönetim Kurulu...

BAŞKAN - Daha verilmedi efendim.

Sayın İhsan Yücesan'ın da önergesi var.

Önergeleri okuyorum:

Erzincan Barosundan Necdet Ömer Varlık'ın önergesini okuyorum

"Sayın Divan Başkanlığına

1136 sayılı Yasanın 109. maddesine "Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının reknî törenlerdeki yeri Cumhuriyet Başsavcısı yanındadır." fıkrasının eklenmesinin görüşülmesi arz olunur."

Sayın Abdurrahim Aydınoglu'nun önergesini okuyorum:

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Başkanlığına

İzmir

Türkiye Barolar Birliği üyeleri barolardan meydana gelen bir Federasyondur. Türkiye Barolar Birliğinde her baro aynı sayıda temsilci ile temsil edilmesini arz ve teklif ederim."

Sayın Muhittin Kılıç ve sayın Suat Yılmaz Yalın'ın önergelelerini daha evvel okumuştum.

Erzincan Barosundan sayın Necdet Ömer Varlık'ın önergesini okuyorum:

"Sayın Divan Başkanlığına

1136 sayılı Avukat Yasasının 164. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesinin Genel Kurula teklifini arz ederim.

Maddenin son fıkrası:

Tarifeye dayanara karşı tarafla yüklenecek avukata ait olup aksine sözleşme geçersizdir. Bu husus Mahkemece tespit edilerek hüküm fıkrasında avukatlık ücretinin avukata ait olacağı ve doğrudan avukat tarafından talep ve tahsil olunabileceği açıkça belirtilir."

Nebil Varuy ve arkadaşları tarafından "1136 sayılı Kanununun 61 nci maddesinin Avukatlık Kanunundan çıkarılması" önerilmiştir.

Yine Nebil Varuy ve arkadaşları tarafından verilen bir önergeyi okuyorum:

"T.B.B. Olağanüstü Genel Kurulu Başkanlığına
İzmir

I) 1136 sayılı Kanununun 9. maddesindeki yemin metnindeki "Kanuna" kelimesi yerine "Hukuka" kelimesinin konmasını;

II) Madde kenar başlığındaki "Yemin" kelimesi yerine "Ant" demesini teklif ederim."

Erdoğan Bigat, Alhan Baykent, Ekrem Özkunt, Orhan Argüden ve arkadaşlarının -biraz evvel isinlerini okudum- vermiş olduğu önergeyi okuyorum:

"Türkiye Barolar Birliği Olağanüstü Genel
Kurulu Başkanlığına

Avukatlık Yasası ön tasarısının 2. maddesinin 1. fıkrasının aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

"Avukatlığın amacı;

Avukat demokratik ilkelere bağlı hak ve özgürlüklerin yerleşmesi, korunması ve gelişmesini yasal yollarla sağlamayı üstlenir.

Hukukî nüsabetlerin düzenlenmesini, her türlü hukukî sorun ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve genellikle hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını yargı organlarının asli unsuru olarak görev bilir."

Zeki Şerenet ve Naki İnal'ın vermiş oldukları önergeyi okuyor

"Sayın Başkanlığa

Avukatlık Kanununun 184. maddesindeki, nesleğe 4/1 maddesi delâletiyle ~~ant~~ntisap edenlere rüçhan hakkı vermediğinden Kanudan çıkarılmasını arz ve teklif ederim."

Murat Oztekin, Hüseyin Aydın, Ayten Dik, Ekrem Özkunt, Aydın Aybay, Orhan Barlas ve arkadaşları tarafından verilen önergeyi okuyorum:

"Divan Başkanlığına

Avukatlık Kanununun 2. maddesinde avukatlığın amacı belirtilmiş, kongremiz bu amacın yeni ilkelerini de saptamıştır.(Saptayacaktı

Avukatın bu yasal amacı gerçekleştirme sırasında yetkilerinden doğan çalışmalarını engellemenin, iş ile ilgili bilgi ve belgeleri vermekten kaçınmanın; Avukatlık Yasasının ceza hükümleri bölümüne konacak bir madde ile müstakil bir suç sayılması suretiyle yaptırıma bağlanmasını arz ve teklif ederiz."

Faik Muzaffer Anaç, Enver Arslanalp, Orhan Argüden, İlhan Baykent, Ziya Nur Erün, Adil Kurtel, Nebil Varuy, Ayten Dik, Murat Oztekin tarafından verilen önergeyi okuyorum:

"T.B.M. Olağanüstü Genel Kurul Başkanlığına
izmir

I) Avukatlık Kanununun 5 nci maddesinin (a) ve (b) bentlerinde ki "Kesinleşmiş" kelimesi yerine "Genel Mahkemelerce verilmiş ve kesinleşmiş" deyiminin konulmasını;

II) Aynı maddenin (h) bendinden sonraki "Affa uğramış olsalar da avukatlığa kabul olunamazlar" diye biten fıkranın (Anayasanın 68 nçi maddesinden buna benzer fıkra çıkarılmış olmasına göre) çıkarılmasını;

III) Çıkarılan fıkra yerine şu fıkranın konmasını teklif ederiz.

"Siyasî suçlardan hükümlü olmak avukat olmaya engel değildir."

Kâmil Akıncı ve Rahmi Mağat tarafından verilen önergeyi okuyorum:

"Başkanlık Divanına

Avukatlık ücretinin bir teminat altına alınması, tahsil garantisini, vergi yükümlülüğünün dedikodusuz yerine getirilebilmesi amacı ile avukatlık ücreti konusunda aşağıdaki prensiplerin kabulü ile bunların yasa değişikliği sırasında dikkate alınmasını arz ve teklif ederiz.

1- Avukat tarafından açılan davalarda, açılmış davalara avukatın katılmasında davanın açılmış sayılabilmesi ve avukatın davaya kabulü için avukatlık ücret tarifesindeki ücretin yarısının Baroya yatırılması ve bunun belgesinin Mahkemeye sunulması zorunludur.

2- Baro bu meblağdan belli bir masraf hissesi alarak ve % 15 vergi stopajı yaparak geri kalanını avukata verir.

3- Avukat tarafından takip edilen işlere ait ilâmların infazı için tarifedeki ücretin geri kalan yarısının da 1. maddedeki gibi buraya yatırılması zorunludur. Bu da 2. maddeye göre avukata ödenecektir.

4- Avukatla iş takibi arasında bunun dışında ve üstünde ücret sözleşmesi yapma hakkı saklıdır.

Saygılarımızla"

Suat Yılmaz Yalın'ın önergesini okuyorum.

"Kongre Başkanlığına

Kanunumuzun 154 ncü maddesindeki (tevkif müzekkeresi çıkartılmasının) işten yasaklanma arasından çıkartılmasını dilerim."

Sayın İhsan Yücesan tarafından verilmiş olan önergeyi okuyorum.

"Divan Başkanlığına

Avukatlık ücret tarifesinin müzakeresi sırasında nazara alınmaz üzere aşağıdaki hususları arz ederim.

1-Avukatlık ücret tarifesi adalet ve eşitliği aykırı hükümler taşımaktadır. Tarifedeki ücret miktarı, emeğe ve hizmete göre değil, müddeabihe göre hazırlanmıştır. 10 milyonluk bir davadaki erikle 100 bin liralık divadaki emek arasında cüzi bir fark olmasına rağmen ücretleri çok farklıdır. Ayrıca, ücretler belli kişiler üzerinde toplamakta ve avukatlar arasında "zümme"ler yaratmaktadır. Belli kişilere bağlanmış istimlâk davaları ile işçilere ait davalar da nispi ücreti vekalet takdiri adaletsiz olduğu gibi, arzu edilmeyen neticelere vardığı da bilinmektedir.

Bunun gibi, yazılan arzuhalde husumetin yanlış tevcihi, vazifeli ve selâhiyetli yerini yanlış gösterilmesi;... gibi esasla ilgili olmayan kararlar da nispi ücreti vekalet tayini haksızlık yaratmaktadır.

2- Ancak avukat bir iş görmekle ve yaptığı anlaşmaya göre işini takip etmekte, fakat bir işçi kadar teminatı olmadığı için asıl ücretini dahi alamamaktadır. Böylece işi gördüğü halde ücret alamamış duruma düşmektedir.

3- Avukatlar arasında "sosyal adaleti" sağlamak için aşağıdaki hususların kabulünü arz ediyorum.

1. Avukatlık ücreti mahkeme masraflarından sayıldığına göre, ilâm harcı gibi avukatlık ücreti de verilmeden ilâm verilmenelidir.

2. Davanın esası hakkında karar verilmeden avukatlık ücreti takdir edilmenelidir.

3. İstimlâk ve iş davalarında avukatlık ücreti takdir edilmenelidir.

4. Avukatlık ücretinin belli fonda toplanarak avukatlar arasında da adaletle taksini ve meslek arasında sosyal adaleti tenin de harcanmasını.

5. Nispi ücretin belli haddi geçmemesini arz ve teklif ederim."

Erdoğan Bigat tarafından verilmiş olan önergeyi okuyorum:

"Başkanlığa

- 1- 72/b nin kaldırılması;
 - 2- 65 ve 72/d arasındaki çelişkinin giderilmesi;
 - 3- 88 ve 92 nci madde arasındaki çelişkinin 92 nci maddeye açıklık verilerek giderilmesi;
 - 4- Dava ve iş takiplerinin/^{ci} sürelerinin devanınca aidat ödemeleri;
 - 5- Stajyerlere adlî müzaheretten iş verilmesi;
 - 6- 5/c nin süreye göre değerlendirilmesi ve bu maddeden "çevri sözcüğünün çıkarılması;
 - 7- 95/16 ya açıklık getirilmesi;
 - 8- 184 nci maddenin kaldırılmasını arz ve teklif ederim."
- Şimdi, önergeler bunlardır efendim.

Raporda yazılı olan ve hânüz müzakere edilmemiş bulunan, İzmir Barosunun verdiği öneride yazılan ve hânüz müzakere edilmemiş bulunan Bursa Barosunun verdiği yazıda bulunan ve hânüz müzakere edilmemiş bulunan, Afyon Barosunun verdiği yazıda bulunan ve hânüz müzakere edilmemiş bulunan ve biraz önce okuduğum siz sayın delegeler tarafından Başkanlığımıza verilmiş bulunan 1136 sayılı Yasa değişikliğine ilişkin önerilerin, yasa değişikliğini hazırlarken Yönetim Kurulunca -Yönetim Kurulunun takdir hakkı saklı kalmak üzere- nazarı itibare alınmasını -Ankara Barosunun tasarısı da dahildir buna- kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, böylece gündemin 7 nci maddesinin müzakereleri tamamlanmış oluyor.

Şimdi, 8 nci madde, adli hizmetlerin daha iyi bir şekilde görülmesi konusunda genel görüşme açılması hakkında İzmir Barosunun önerisinin görüşülmesidir.

Bu İzmir Barosunun önerisi sayın üyelere dağıtılmıştır.

Bu arada bir de Ankara Barosunun bir de Yülice Yumu, Orhan Apaydın, Orhan Ergüden, İlhan Baykent, Ayten Dik, Orhan Baclas, Ekrem Akunt, Nebal Varuy, Mehmet Seydibeyoğlu, Murat Öztekin, Raşit Abacıyanık, Merih Sezar, Abdullah Demir, Hasan Barsi Güder, Naki İnel, Ahmet Hamdi Sayar, Rehai Akçakaya, Orhan Erkol, Burhan Karoçelik, Selâhatin Yüksek, İlhami Güven, Davut Selçuki'nin inzalarıyla verilmiş, her kisi de can güvenliği konularıyla ilgili önerge lerdir.

Şimdi, gündemin bu maddesiyle ilgili olarak verilen önerge lerin takibi edeceği usulü şöyle düşününüz:

İzmir Barosunun verdiği bu konu ile ilgili bir önerge vardır. Bu önergede bazı taleplerde bulunulmuştur. Bu önergenin sayın Genel Kurula arzı, müzakeresi, sonra bu konu ile ilgili verilen önerileri Genel Kurula arzı, müzakeresi ve meselenin oylanıp halledilmesidir.

Biraz önce bir hata yaptım, Ankara Barosunun önerisi dedim. Ankara Delegesi sayın Nejat Oğuz'un önerisidir.

NEJAT OĞUZ (Ankara)- Ben, Ankara Barosu Başkanı olarak Yönetim Kurulu adına ve şahsım adına takdim ediyorum.

BAŞKAN- Evet efendim.

Sayın arkadaşlar, şimdi İzmir Barosunun teklifinin gerekçe kısmını okuyorum. Zaten bu teklif daha önce sizlere takdim edilmişti.

"Ne yapabiliriz?"

Başlangıçta da arz ettiğimiz üzere, ne Türk avukatları ne de Barolar ve Barolar Birliği olayın sorumlusu değildir. Ne var ki, bu sorumlulara sahip çıkmak, soranların ve çözümlerin ortaya çıkıp geçce-

leşmesinde etkin bir yer almak zorundadırlar. Bu sadece vatandaşlık bilincinin değil aynı zamanda meslek ve "adalet bilincinin bir gereğidir. Genel şikayet korosuna katılmakla bir şeyi halledeneyeceğimizi artık öğrenmemiz gerekir. Kaldı ki, hem 1136 sayılı kanun hem de üçüncü beş yıllık kalkınma planının birinci yıl uygulama planını Türkiye Barolar Birliğine bu bakımdan görevlerde vermiş bulunmaktadır.

Sorunlar iki noktada toplandığına göre, çözümlerde elbette birisi yakın diğeri uzak vadede olmak üzere iki ana noktada toplanacaktır.

1) Yakın vadede.

Yargılama ve yargı hizmetleri sorunları ne olursa olsun, sorunların çözümünde hangi temel fikirden hareket edilerek nasıl bir çözüm yolu veya yolları öğrenilirse öğrenilsin, önce gerçekleştirilmesi gereken yargı hizmetlerinin yerine getirilebilmesinin ön şartı olan bina, araç ve gereçlerin yeterli ölçüde sağlanması, adliye personelinin gerek nitelik ve gerekse nitelik bakımından yeterli hale getirilmesidir.

a) Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu ya doğrudan doğruya ya da kurduğu bir komisyon veya görevlendirdiği bir büro vasıtasıyla önce ülkemizde yargı hizmetlerinin "bina, araç, gereç, kırtasiye v.b" ihtiyaçları bakımından bir "durum tespiti" yapmalıdır.

Durum tespiti raporunda, yargı gereksinmelerine, diğer kamu harcamalarıyla karşılaştırılmalı bir biçimde-ayrılan tahsisat ile gereken harcama, cari ve yatırım (bina, cezaevi) miktarı belirlenmeli, yargı ve ceza evi harçlarından devletçe sağlanan gelir miktarı yıllara ve yerlere göre açıklanmalıdır.

b) Türkiye Barolar Birliği bu rapora dayanarak bir yandan ilgili bakanlıklar nezdinde teşebbüse geçerken öbür taraftan T.M.M. Bütçe Komisyonunda açıklamalar yapma olanağı bağlamalı, tahsisatların artması için çalışmalıdır.

Ayrılan tahsisatların harcanmasının takipçisi olmalıdır.

c) Ceza evleri harcını adliye binalarını harcına dönüştürecek ve icra takiplerinde alacakla mı hukuk davalarında davacı mı aynı oranla (örneğin % 3) ödeyeceği bir kanun tasarısı hazırlanmalıdır. Kanun tasarısında bu eski ceza evleri yeni adliye binaları ve ceza evleri harcının genel bütçenin dışında tutulması ve sadece

aa) Adliye binaları yapımında,

bb) Ceza evleri yapımında

cc) Yargı hizmetleri ihtiyaçlarında

dd) Adli yardım fonlarında sarfedilmesini gerçekleştirecek hükümler bulunmalıdır.

d) Adliye personeli ihtiyaçları keza tespit edilmeli, bu personelin yetiştirilmesi için,

aa) Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde adliye meslek okullarının açılması için gerekli hazırlıkların yapılarak sağlanması,

bb) Adliye komisyonları ve Barolar İşbirliği ile adliye personeli yetiştirme kurslarının açılması için çalışmalıdır.

2) Uzak Vadede.

Yargının ve yargı hizmetlerinin yeniden düzenlenmesini sağlamak üzere:

a) Türkiye Barolar Birliği yargı sorunlarını belirleyecek bir çalışma düzeyine girilmesi, sorunların ve çözümlerinin saptanması

b) Hukuk mahkemeleri usulu kanunu tasarısı

c) Ceza mahkemeleri usulu kanunu tasarısı

d) Özel mahkeme kuruluşuna olanak vermeyecek bir hizmet mahkemeler kuruluşu kanunu tasarısı (Usullerle birlikte alabileceği gibi bunlardan bağımsız bir kuruluş kanunu ön tasarısı da olabilir)

e) Bütün kamu hizmetlerinin, dilekçeye göre değil, sözlü başvurma veya başvurma formları doldurma suretiyle görülmesini sağlayacak bir düzenlemenin yerleşmesini sağlayacak tedbirleri öngören bir ön ta-

sarı çalışması,

f) Sanık, tutuklu veya gözaltına alınanlara işkence yapanlara inkanlık dışı işlemler uygulayanların bu gibi olayları haber alıp da işlem yapmayanların cezalandırmasını öngören bir kanun öntasarısı hazırlanmalıdır.

g) Adli zabitanın kurulması ve Cumhuriyet Savcılarının bağımsızlaştırılmasına gerçekleştirecek tasarılar hazırlanmalı,

Bu konular üzerinde kamu oyu oluşturmaları, hazırlanan ön tasarıların kanunlaşması ve uygulanması için demokratik bütün yollara başvurulmalıdır.

S O N U Ç : Yukarıda takdirlerinize sunulan hususlar, şüphesiz, bugüne kadar Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun hemen hemen her toplantısında gerek yönetim kurulu raporlarında, gerek yönetim kurulu raporları eleştirilerinde ve gerekse "dileklek" de ortaya konmuş, önem ve ciddiyeti üzerine tikkatler çekilmiştir. Ancak, konunun belirli bir çerçeve içerisinde ele alınmasına yardım edecek, tartışma ortamının gelişmesini sağlayacak, somut kararlara varılmasına imkân verecektir.

Yargı ve yargı hizmetleri sorunları üzerinde genel görüşme açılması dileğimizin kabulünü; ülkeniz, halkımız ve mesleğiniz bakımından bu çok önemli konularda alınacak somut kararlar ile Türkiye Barolar Birliğinin daha etkin bir çalışma düzeyine girmesinin sağlanmasını takdirlerinize sunarız. "

Önergenin sonuç bölümünü arz etmiş bulunuyorum.

İki önerge daha var, o önergeleri de okuyayım.

Birinci sayılı Nejat Oğuz tarafından verilmiştir. Önergenizi okumak üzere buyurun efendim.

NEJAT OĞUZ (Ankara) -

"Olgaüstü Genel Kurulun sayın Başkanlığına

Genel Kurul gündeminin 8 nci maddesi, adlî hizmetlerin daya iyi bir şekilde görülmesi hususunda genel bir görüşme açılması hakkında İzmir Barosunun önerisinin görüşülmesidir.

Adli hizmetlerin amacı, yurttaki adaleti ve bu yol ile hukuk devletini gerçekleştirmek, adalet sorununun ise mahkeme kapısında başladığını kabul etmek ve ona bu gözle bakmak mümkün değil. Bütün yurt ve toplum hayatında insan hak ve özgürlükleri tümüyle adaletin kapsamı içindedir.

Bu sebeple, hâkinin huzuruna getirilmemiş olayları, adaletin ve adli hizmetlerin dışında bırakmamız. Yurdumuzda uzun bir zamandan beri adli hizmetlerin, adaletin, hukuk devletinin, insanca duygu ve düşüncelerin ilk hedefi olan yaşama hakkı ve can güvenliği, birtakım kapkara eller tarafından, birtakım kapkara metotlarla ortadan kaldırılmakta, sayısız yurttaki kanı dökmekte ve bu olaylar adaletin huzuruna getirilmemektedir. Adalet böylece örtülü olarak katledilmektedir.

Bu durumda giderek hukuk, ticaret davalarında veya icra işlerinde adalet hizmetinin aksamakta oluşu, hak savunucuları, adalet mütesipleri olarak bizler ve hatta tüm ulus için anlamını yitirmektedir.

Adaletle karşı vaki bu ihanet karşısında devletin kendi organlarını ihmalkâr ve hatta himayekâr davranışlarını inkâr etmek mümkün olmaktadır.

İdareyi oluşturan bu devlet organ ve ajanlarının hükümetin emrinde olduğunu göz önüne alarak, böylece ortaya çıkan sorumluluğun öncelikle hükümete ait olduğunu kabul etmek mecburiyetindeyiz.

Bu sebeplerle, gündemin bu maddesinin müzakeresi sonunda hükümetin ve onu oluşturan siyasal iktidarın yurttaki can güvenliğinin, yani adaletin ortadan kalkması olmasının baş sorunlusu olduğunu ve bu halde Anayasayı ihlâl etmekte bulunduğunun Genel Kurulca tespit ve il

edilmesini arz ve teklif ederim."(Alkışlar)

BAŞKAN - İkinci önerge şöyledir efendim:

Önerge sahipleri, sayın Juline Yunlu, Orhan Apaydın, Orhan Ar-
güden, İlhan Baykent, Ayten Dik, Orhan Barlas, Ekren Özkunt, Nebil
Varuy, Mehmet Seydibeyoğlu, Murat Öztekin, Raşit Abasıyanık, Merih Sa-
zen, Abdullah Demir, Hasan Basri Güder, Nabi İnal ve arkadaşları.

"Sayın Başkanlığa

Anayasamızın 14. maddesi, kişinin evrensel haklarından yaşam
hakkını, kişi özgürlüğünü temel hak olarak vaz etmiştir. "Kimseye ezi-
yet ve işkence yapılamaz" hükmü evrensel ve anayasalıdır.

Kişinin yaşama hakkına ve özgürlüğüne tecavüz edenler, kanunla
çeşitli cezalara çaptırılırlar.

Yurdumuzda bir süreden beri devam edegelen ve birçok yarın taş
öldürülmesiyle sonuçlanan olaylarda:

İcra organının

- Anayasa ve kanunları uygulanakla görevli bir parçesi
olan toplum polisinin olayları etkisiz hale getirdikten sonra, yarın
ladığı öğrencileri etkisiz ve korumasız oldukları halde coplarla döv-
düğü, Mahkeme koridorlarında hakim önüne çıkmak için sırasını bekle-
yen sanıklara, öğrencilere eziyet ettiği,

- Bunun yanında, bazı kişi ve grupların kendi siyasî
ve sosyal tercihlerine karşı olanları öldürdükleri,

- Başta yasama hakkı olmak üzere vatandaşların temel
haklarını korumakla görevli emniyet güçlerinin görevlerini yaparken
keyfi hareket ettikleri, yakalananlara veya gözaltında bulunanlara
ya sanıklara siyasî durumlarına göre işlen yaptıkları, siyasî iktidarın
rın hedef aldığı siyasî düşüncelere sahip olduğunu zannettiği kişiler
sadece düşünceleri nedeniyle kanun dışı kaba kuvvet kullandığı, Hukuk
dışı, Billî durum yaratıldığı iddia ve gözlemleri çok yaygındır.

Yukarıda belirtilen evrensel insan haklarının ve anayasanın ihlâli mahiyetindeki hukuk dışı davranışlar üzerinde biz hukukçuların ciddiyetle durmanız gerekir. Hangi düşüncede olurşa olsun, hangi suçtan sanık bulunursa bulunsun, ülkemizde bütün insanlar, mesleği savunma olan, kişinin hak ve özgürlüklerinin savunucusu, güçsüzlüğün ve yalnızlığın ortağı biz avukatların ve hukukçuların güvencesi altındadır. Bizim bu gücümüz Hukuktan, Kanundan gelmektedir.

Bu sebeplerle,

1- Yukarıda yazılı insan haklarını, anayasayı ve kanunları ihlâl mahiyetindeki eziyet, işkence ve cinayet olaylarını incelemek üzere bir araştırma ve gözlen heyetinin kurulmasını, bu komisyonun olayları yerlerinde incelemek suretiyle gerçekleri tespit etmesi yolunda Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna talimat verilmesini,

2- İşkence, eziyet yapan, insan haysiyetine aykırı davranan ve kanuna aykırı işlem yapan, bu olay ve işlenleri öğrenip de Cumhuriyet Savcılarında zamanında bildirmeyen, bu gibi olayları bilmesine rağmen kanunî kavuşturma açmayan emniyet mensupları, diğer görevliler ve Cumhuriyet Savcıları hakkında ceza hükümleri gebiren bir kanun tasarısı hazırlanması yolunda Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna talimat verilmesini öneririz.

Saygılarınızla."

Şimdi, bu konular üzerinde müzakere açıyoruz.

Söz isteyenler?... Söz isteyen yok.

O zaman oylarınıza sunacağım. İzmir Barosunca verilen -öneriler zaten zapta geçmiş bulunuyordu- teklifleri kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Sayın Neşat Oğuz tarafından verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10 oya karşı 49 oyla kabul edilmiştir.

Sayın Julide Yumlu, Orhan Argüden ve arkadaşlarının verdiği ve okuduğum önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündenin 8 nci maddesinin müzakeresi de bu suretle tamamlanmış oluyor.

Şimdi, gündenin 9 ncu maddesinin müzakeresine geliyoruz: "Türkiye Barolar Birliği Ölüm Yardımı'nın yaşlılık nedenleri ile işten ayrılma hallerini kapsayacak şekilde değiştirilmesinin görüşülmesi ve bir karara varılması için İzmir Barosu teklifinin görüşülmesi."

İzmir Barosunun önerisini okuyorum:

"İZMİR BAROSUNUN "İŞTEN AYRILMA" YARDIMINA İLİŞKİN
ÖNERİSİ

Türkiye Barolar Birliği "Ölüm yardımı" esaslarını, "İşten ayrılma" hallerini de kapsayacak şekilde değiştiren karar sureti tasarısı aşağıda sunulmuştur.

1. Tasarıda, 1976 yılı başından itibaren uygulannakta olan "Ölüm yardımı" esasları aynen korunmuş, bu düzenlenenin hareket noktası, fikir ve mantığı (dağıtımın yıllık gelirin bir önceki yıl vefat ve işten ayrılma sayısına bölünmesi) içerisinde kalınarak yapılmıştır.

2. Doğru olan şüphesiz, vefat edenin yakınlarına veya işten ayrılan Avukat'ın kendisine vefat veya işten ayrılma yılına göre değişen bir meblağ değil, yıllara iöre değişmeyen bir meblağ ödemesidir. Bir başka değişle güder yıllık gelire göre değil, gelirin gidere göre düzenlenmesinin ilgikesi benimsenmesidir. Buna rağmen uygulannakta olan ölüm yardımı esaslarının mantığı içerisinde kalınmasının nedeni ölüm yardımı esaslarının kabulü sırasında belirlenen ikincisinin önerili hazırlık çalışmaları ve aktüerya hesaplarını gerektirdiği yolundaki görüşe katılmamız (11) maddede yazılı vakıf'ın kurulması sırasında bu konuyu nazarı itibare alınacağına inanmamızdır.

3. Yardımın sadece ölüm halinde meslekdaşlarımızın yakınlarına yapılması vefat edinceye kadar mesleğe bağlı kalmaya yol açabileceği gibi, meslekdaşlarımızın sırasında çok ihtiyaç duydukları bir yardımdan da mahrum kalmalarına neden olabilir.

Zaten (Ölüm, yaşlılık ve malüllük) sigortasının uygulanmaya başlanması meslekdaşlarımızın yakınlarının vefat halinde güç durumlara düşmesini önleniş bulunmaktadır.

Üstelik ömürlerini avukatlık mesleğine vermiş fakat sonunda çeşitli nedenlerle ayrılmak zorunda kalmış meslekdaşlarınıza yalnızca Baroda kayıtlı olmaları nedeniyle yardım yapılmasını -mevcut durum böyledir- açıklanmak zordur. Karar sureti bu mahzuru da bertaraf etmek tedir.

4. Ölüm yardımı (8/2) maddedeki istisnanın dışında fiili hizmet süresine bakılmaksızın bütün meslekdaşlara yapılacaktır. İşten ayrılma iradi bir durumdur, yalnızca bu yardımdan yararlanmak için geçici yazılmaların önlenmesi lâzım geldiği gibi yardımın gerçekten işten ayrılma hallerine yönelmesi sağlanmalı, yardım almak için işten ayrılmaların da mümkün olduğu kadar önüne geçilmelidir. Bu bakımdan, işten ayrılma halinde yardımın ön şartları olarak avukatlıkta yirmibeş fiili hizmet yılı yaşlılık aylığına hak kazanmış olmak ve Baro'dan kayıtlı da sildirmek ön koşulları konulmuştur. Yardımın bu üç koşulun birlikte gerçekleşmesi halinde yapılabileceğini ayrıca belirtmeye gerek yoktur.

5. Yıllık gelire göre yardım ilkesi ölüm ve işten ayrılma halinde yapılacak yardımın miktarını sınırlandırmaktadır. Ölüm halinde işten ayrılma mali de eklenince yardım miktarının önemli ölçüde düşmesi akla gelebilir. Bu nedenle, katılma payları 10 liradan 20 liraya artırılmıştır.

6. İşten ayrılma halinde de yardım miktarı ölüm halindeki gibi bir yıl önceki sayıya göre uygulanacaktır. İlk yıl uygulamasında bu sayı yardım alanlara göre değil, işten ayrılma yardımı almak hak

kazananların sayısına göre tespit edilecektir. Bunun için bir geçici madde konulmuştur.

Saygılarımızla.

T.B.B.

İŞTEN AYRILMA VE ÖLÜM HALLERİNDE YAPILACAK
YARDIM ESASLARI

1) Türkiye Barolar Birliğince; aşağıda yazılı esaslar dairesinde; bir avukatın işten ayrılması halinde kendisine işten ayrılma yardımı, ölümü halinde (3) ncü maddede yazılı kimselere ölüm yardımı yapılır.

2) İşten ayrılma yardımı; barodan kaydını sildirmek suretiyle meslekle ilişkisini kesenlere yapılır. Bu yardımın yapılabilmesi için avukatın:

a) En az 25 yıl fiilen avukatlık yapmış olması,

b) Yaşlılık veya malüllük veya emeklilik aylığına hak kazanmış bulunması,

şarttır.

3) Ölüm yardımı; bir avukatın ölümü halinde:

Daha önce bildirim vermiş ve bu bildirimde açıklık varsa açıklananlara, açıklık yoksa eş ve çocuklarına, bunlar da yoksa ana ve babasına; eşit şekilde yapılırlar. Ana ve babası da yoksa yardım fonunda alıkonulur.

Avukat Türkiye Barolar Birliğine bildirim göndermişse, bu bildirim Türkiye Barolar Birliğinde gizli olarak saklanır ve avukata bir alını belgesi gönderilir.

İşten ayrılma yardımı almış olan avukatın mesleğe tekrar dönüşü olsa dahi ölümü halinde, ölüm yardımı yapılmaz.

4) İşten ayrılma ve ölüm yardımı için kesenekten ayrılan miktarı, Genel Kurul yıllık kesenek miktarı tespit sırasında belirtir. Yapılacak yardım, işbu tespit edilecek miktar üzerinden tahakkuk eden yıllık T.B.B. yardım fonunun 2 ve 3 ncü maddede belirtilen işten ay-

rılına ve ölüm sayısına bölünmesinden ortaya çıkan miktardır.

5) İşten ayrılma ve ölüm sayısının hesabında esas alınacak miktar, bir yıl önce vaki işten ayrılma ve ölüm sayısına % 10 ilâvesiyle bulunur.

6) İşten ayrılma ve ölüm yardımı için bütçede ayrı bir fasıl açılır. Kesenekler 4 ncü madde uyarınca ayrılan miktar bu fonda gösterilir. Yardımlar bu fondan yapılır. Bu fasla ayrılmış olan tahsilat başka fasıllara aktarılmaz ve başka naksatlar için kullanılmaz.

7) Yıl içinde tespit edilen sayıdan daha fazla işten ayrılma ve ölüm olduğu takdirde, fasılda meydana gelen açık diğer fasıllardan aktarma suretiyle kapatılır ve yıl sonunda yeni bütçeye eklenecek ödenek yoluyla genel kurul kararıyla tespit edilip karşılanır.

8) Yardım ödenekleri Baro'nun, meslekten ayrılma ve ölüm olayını Türkiye Barolar Birliğine yazılı olarak bildirmesi üzerine hemen yapılır.

Şu kadar ki, emekli sandığı veya sair sosyal güvenlik kuruluşlarından emekli olduktan sonra Baro levhasına kaydolmuş avukatlara ölüm yardımı yapılabilmesi için 5 yıl süre ile levhada yazılı olması gerekir.

9) Hak sahibine yapılacak ödemeden, işten ayrılan veya vefat eden avukatların varsa, Barosuna olan borçları tenzil edilir.

10) Kesenek miktarı bu avukat için ayda 20 lira olmak üzere yılda 240 liradır. Bu miktar, T.B.B. keseneğine ilâve edilerek o statü içinde tahsil edilir.

11) Türkiye Barolar Birliği ve Baroların katılımıyla ve asgar işbu şartlarla kurulacak T.B.B. yardım vakfı tüzel kişilik kazandıktan sonra, işbu esaslar gereğince toplanan paralar sadece işten ayrılma ve ölüm yardımlarında kullanılmak üzere vakfa devredilir.

12) T.B.B.'nin Samsun'daki VIII nci Genel Kurul toplantısında k

bul edilmiş bulunan ÖLÜM YARDIMI ESASLARI yürürlükten kaldırılmıştır.

13) İşbu esaslar 1977 yılı başından itibaren uygulanmaya başlanmıştır.

Geçici Madde 1. 1977 yılında işten ayrılma yardımının miktarı 1976 yılında (2) maddeye göre işten ayrılma yardımı almaya hak kazanmış olanların sayısına göre belirlenir."

Esaslar bunlardır.

BAŞKAN FARUK EREM - Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

BAŞKAN FARUK EREM - Sayın Başkanım, aziz delege arkadaşlarımız:

Ölüm yardımı önerisini Yönetim Kurulu sizlere arz etmişti. Bununla birlikte, bu yeni öneriye karşı çıkmamız asla bahis mevzuu değildir. Böyle bir öneri getirdiği için İzmir Barosuna da teşekkürlerinizi arz ederiz.

Yalnız, bu önerinin aykırılarına yazılı olarak sizler gibi bu anda vakıf olduk. Bunun bir teknik yanı var. Henüz ölüm yardım sisteminiz yılını doldurmadı, yani bir uygulama dönemi henüz geçirmedi.

Bu güzel arzusun kabili tahakkuk olup olmadığını, tahakkuk etmesi için kaynakların neler olabileceği, bir tahmini gelecek hesaplarının yapılıp yapılamayacağı gibi teknik konular için mümkünse bize mehil verin, önümüzdeki Genel Kurula biz hazırlıklı gelelim.

Bu vesileyle, eğer sayın Başkanım da müsaade ederse, halen bu ay içerisinde ölüm yardımı açısından, bazı hususları size arz etmemizde fayda olacaktır.

Bu izahattan sonra, eğer bize mehil verecekseniz zaten vakıf betmenize lüzum kalmayacaktır.

Müsaade ederseniz Genel Sekreter arkadaşın Fehli Beyefendi hatta bulunsun efendim.

GENEL SEKRETER FEHMİ ÖZÇELİK - Sayın Başkan, değerli delege arkadaşlarımızın;

Ölüm yardım esaslarını uygulamaya rahmetli Öner Gözübüyük başladık. Gözübüyük ailesine avans olarak hemen 15 bin lira gönderdik. Tahminlerimize göre, ölüm yardımından vefat eden meslekdaşlarınıza **düşenek meblağ 50-70 bin lira arasındadır.**

Ölüm yardım esaslarına göre geçen yılın istatistikî rakamlarını tespit ettik. Geçen yıl 84 arkadaşınız vefat etmiş. Esaslara göre yüzde 10 fazlasıyla, demek ki bu yıl 94 arkadaşınızın vefat edeceğini tahmin ettik.

Bu hale göre, toplanacak olan ölüm yardım miktarı şayet tahakkuk edecek, gerçekleşecek olursa 1 milyon 936 bin 680 liradır. Bunu 94'e böldüğümüz zaman 20 870 lira düşer her vefat edene.

15 bin lira avans olarak ödemiş olduklarınızı 20 870 liraya lağ için gerekli çalışmalar içindeyiz.

Ancak, bugüne kadar yılın dörtte birlik süresi geçti. Dörtte birlik sürede tahakkuk eden 984 170 liradan, 197 570 lirasını tahakkuk edebilmiş durumdayız. Buna mukabil ölen arkadaşlarımızın sayısı 18'dir.

Önümüzdeki günlerin ne getireceğini bilmiyoruz. Ölüm yardım esaslarına göre ölüm yardımını birlik derhal karşılanak durumundadır.

Bu şu denektir:

Birliğin kaynaklarını ölüm yardım esaslarına göre, orada toplanacak parayı birliğin kaynaklarına aktarmak mümkün olmadığı halde, birliğin cari harcamaları için kaynaklarını ölüm yardım esaslarını da kullanmak durumundayız kabul ettiğimiz esaslara göre.

Şimdi, ölüm yardımının bu muhtemel gelişmesi içerisinde kutsal yürekten katılacak olan işten ayrılma yardımı da eklenecek olur elimizde kesin istatistikî rakamlar olmadığına, kaç meslekdaşımızın emekliye ayrılabilir durumda olup olmadığının tespit edilmediğini

çalışmaların bir yıllık bir tecrübe dahi geçirmeden, saptannadan yeni bir yükü yükletilmesiyle olumsuz ve güç bir durumla karşılaşmak olanağımız vardır.

Bu bakımdan, sayın Başkanın arz ettiği gibi, eğer bu teklifi Yönetim Kuruluna havale ederseniz ve bir araştırma inkânı bize bahşederseniz şüphesiz yardım esaslarının geleceğe dönük ve sağlam birtakım donelerle mazurunuza yeniden getirilme olanağı bulunabilecektir.

Saygılarını sunarım.

BAŞKAN - Şimdi efendim, Yönetim Kurulunun, ölüm yardımını esaslarının işten ayrılma hallerini kapsayacak şekildeki öneriyi kendilerine tevdi edilmesini, bir hazırlık çalışması yapıldıktan sonra müzakere ve kabul edilmesi yolunda bir teklifi vardır.

SUAT YILMAZ YALIM (Kocaeli) - Ek önerimizin de havalesini istiyorum.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara) - Usul bakımından aleyhte söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara) - Yüksek Kurulun çok sayın üyeleri;

Yönetim kurulunun bu teklifini aradan çok kısa zaman geçmesi nedeniyle olumlu karşılanamamak mümkün değil; ama bendeniz derin ki, bu teklif yaptı diye henen tartışmaya son verip Yönetim Kuruluna havale etmenin, tevdi etmenin manası yoktur.

Biz de konuşalım, bu konu üzerinde tartışalım, görüşlerimizi arz edelim. İzmir Barosunun bu teklifi olumlu mudur, olumsuz mudur, eksik midir tamam mıdır?.. Bunu da tartışalım, ondan sonra Yönetim Kuruluna tevdi edelim ve Yönetim Kurulu hazırlığını yapsın, gelecek Genel Kurulda yüksek Kurula arz etsin.

Binaenaleyh, müzakerenin devamını ve söz alan sayın delegenin arzu ve taleplerinin konuşmalarına fırsat verilmesini rica eder, saygılar sunarım.

RAHMI MAĞAT (Ankara) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN -Buyurun efendim.

RAHMI MAĞAT (Ankara) - Sayın Başkanlar, sayın gelege arkadaşları-
rım;

Bu çok yerinde olan önerinin ilk uygulaması yapıldı. Bendeniz de o zaman görev başındaydım ve hakikaten ne olacağınızı, nelerle karşılaşacağınızı bilemiyorduk. Çünkü, biliyorsunuz bunlar, bilimsel olarak aktüerya hesaplarına dayalı olması gereken ve bir de gerçekten, bir süre de sayman vekilliği olarak da görev ifa ettiğin için, tahsil zorluğu da ortada olunca 2 milyon lirayı tahsil etmek ve bu 2 milyon lirayı da (Ki inkân olsa daha fazlasını) vefat eden arkadaşlarımızın yakınlarına ödemek durumunda olacağız.

Bizin bugüne kadarki geçen tecrübelerinize göre, bunun yüzde 25'i aşağı yukarı ertesi seneye kalıyor tahsil zorluğu nedeniyle, bachelarların yükümlülüklerini yerine getirememeleri nedeniyle. O zaman da aşağı yukarı her sene cari bütçeden 250-300 bin lira 400 bin lira gibi bir meblağı ölüm yardımına ayırmak gerekecek şu haliyle ve bunun daha uygulaması da geçmedi, henüz bir yıl dönmedi. Buna ilâve edilecek, aslında, meslekî dayanışma bakımından, sosyal bakımından çok yerinde olan önerinin lehinde aleyhinde ne konuşacağız."Kabul edelim, etmeyelin, olsun bitsin." diyeceğiz burada. Neye dayanarak?.. Kaç arkadaşımız var, kaç çıkacak, nakıl olacak?.. Bunlar hakkında, Yönetim Kurulu,"Ben bir çalışna yapayım, etüt edeyin, inceleyin, hesaplayın, sizin huzurunuzda öyle getirayım, o zaman görüşelim." diyor. O zaman hakikaten üzerinde görüşecek bilgileriniz olacak, doneler olacak, fikirler olacak; ama şândi hakikaten, insanî, meslekî dayanışmaya dayalı güzel sözler söyleyeceğiz, sonra gene oraya gelecek.

Bu bakımdan, eğer müsaade buyurursanız ben sayın Başkanın önerisinin kabulüne taraftar olduğumu ve sizlerin de aynı yönde oy kullanmanızı teklif ettiğimi arz ederim.

Teşekkür eder, saygılar sunarım.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara) - Sayın Başkan, söz rica ediyorum

İkisinin ortası yok mu?.. Yönetim Kuruluna havale edilsin; ama bizim de burada uyarılarımızı Yönetim Kurulu inceleneden karar alsın. ("Yazal olarak bildir" sesleri)

BAŞKAN - Şimdi efendim, konu açıklık kazanmıştır. Müzakere açılmadan bu esaslara Yönetim Kuruluna havalesi önerilmiştir Yönetim Kurulu tarafından. Diğer bir noktada müzakere yoludur.

Şimdi, konuşma açılmadan Yönetim Kuruluna havale edilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu konuda verilen öneriler vardır. Bu önerilerle birlikte, ölüm yardımı, işten ayrılma halini kapsayacak biçimde değiştirilen tasarı ve bununla ilgili öneriler ocak 10 ncu olağan genel kurulunda...

İLHAMİ GÜVEN (Ankara) - Sayın Başkan, izin verin...

BAŞKAN - Neye izin veriyim efendim?.. Genel Kurul kabul etti, bitti, ne yapayın?..

İLHAMİ GÜVEN (Ankara) - Bir önerim olacak, yazmana fırsat olmadı ki, oylanmaya koydunuz. Onu da lütfen kabul edin şimdiden. Bir de hastalık halinde çalışamayacak durumda olan arkadaşlarınız ne olacak?.. O yok.

Hizmet süresine bakılmaksızın hastalık halinde çalışamayacak avukat arkadaşların durumu ne olacak?..

BAŞKAN - Efendim, bu konuda verilen yazılı bütün öneriler Başkanlık Divanınca Yönetim Kuruluna konuyla ilgili olmak üzere verilecektir.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara) - Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun, gerçekten istediğinize göre size söz veriyorum.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara) - Değerli arkadaşların;

İzmir Barosu teklifinin kabul veya ademi kabulü burada kararlaştırılmıştır, kanım budur. Meselâ, söz alsaydım, İzmir Barosu teklifinin hangi nedenlerle kabul edilmesini gerektiğini arz edecektim.

Bu itibarla, Genel Kurulunuz herhangi bir önerenin kabulü veya ademi kabulü hakkında karar almamıştır. Yönetim Kurulu mutlak suretle bu teklif istikametinde çalışma ile de görevlendirilmemiştir. Bunu belirtmeyi yararlı görüyorum. Yani bundan sonraki Genel Kurulda Yönetim Kuruluna görev verilmiştir, Yönetim Kurulu mutlak suretle bu önerge istikametinde bir çalışmaya gidecektir şeklinde anlamıyorum söz hakkımı, delegelinin devam ettiği durumuna göre 1977 ocaktaki Genel Kurulda kullanmak üzere saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Efendim, bir noktayı açıklamak istiyorum. İşten ayrılma tazminatını ancak ve bunun kapsamını ve bunun şartlarını ancak sayın Genel Kurul kabul eder; yani bütün yapılabar önerilerdir.

Yönetim Kurulu şöyle bir ön teklifte bulunmuştur. Biz bu tasarıyı ve diğer önerileri nazarı itibare alalım, kendimiz esaslarını çıkaralım, bu hesaplarla bu esaslara ve buna eklenecek yeni durumlar olur mu, çıkacak başka durumlar olur mu; buna göre hazırlıklı olarak sayın Genel Kurulun önüne gelelim, bu konuyu burada halledelim ve bu da sayın Genel Kurulca kabul edilmiştir, olay bundan ibarettir.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara) - Benim önerim de dahil.

BAŞKAN - Pek tabii efendim.

Şimdi efendim, gündemimizin 10 ncu maddesine geliyoruz: "1975 yılı içinde vefat eden avukatlara 1976 yılı içinde vefat edenlere yapılacak yardımın % 50'si oranında yardım yapılması ve bu yardımın kaynağının sağlanması amacı ile bir defaya mahsus olmak üzere 10 TL. giriş aidatı alınması hakkında Ölüm Yardımı Esaslarına geçici bir madde eklenmesi yolunda Kütahya Barosunun teklifinin görüşülmesi."

GENEL SEKRETİR FEHİMİ ÖZÇELİK - Yönetim Kurulu adına söz istiyorum.

rum efendim.

BAŞKAN - Buyurun.

GENEL SEKRETER FEHMI ÖZÇELİK - Değerli arkadaşlarım;

Biraz önce arz etmiş olduğum gerekçe bunun için de varittir, ancak bir başka yönden.

Kütahya delegesi arkadaşımız yardım esaslarının ek bir salma ile 1974'e de teşmilini istemektedir. Yeni başladık ölüm yardımı esaslarının uygulanmasına. Bunun bir yıllık sonucunu bile almadık. Biraz önce tahsilat güçlüğü de arz ettim. Tahakkuk edene nazaran tahsilatımız yara yarıya. Üstelik, 1975 yılının keşin rakamları da elimizde değil.

Akla şu sual gelebilir: 1975'e teşmil ediyoruz. Özelliği nedir 1974 'ün 1974' ün?.. Bu nevi teşmiller, zaten güçlkle işlemekte olan mekanizmayı iyice felce uğratacaktır. Her şeyin bir yerden başlaması zorunludur. Kabul edilmiştir 1976 senesinden itibaren uygulamaya.

Bu sebeple, teklifin reddini istirham ediyoruz.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep) - Teklifin lehinde söz istiyorum sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep) - Sayın arkadaşlar;

Kütahya delegesi merhum Hizmet Erdoğan arkadaşımız bu konuların ortaya atılması, müzakerelerin yapılması sırasında aramızdaydı. Ancak, tetkiki ve karar halinde, teklif halinde getirilmesi sırasında çocuklarını yetim bıraktı, eşini dul bıraktı ve aramızdan ayrıldı.

Kütahya delegesi arkadaşımızın teklifi böyle hazırlanma mesafesine katılan eşi ve çocukları mağdur kalan bir meslekdaşımıza yardım gayretinden doğmuştur.

Ben de katıldığım Genel Kurullarda merhum Erdoğan'u tanıyan bir kimse, ailevi durumunu bilen bir arkadaşımız olduğum için bu aç

lamayı huzurunuzda yapmaya bir vicdan zorunluluğu hissettim. Nihayet, her arkadaşta teklif edilecek, teklif edilecek, her arkadaş tarafından bağışlanacak 10 veya 20 liralık bir ek yardım ile bu mümkün olacaktır.

Bu nedenle, 1975'e, geriye doğru teşmili gerekiyor; yani gerekçesi bu vefat içindir, gerekçesi bu safhalarda aramızda bulunması ve emeklere, müzakerelere katılmış olmasıdır.

Takdir ve kabul yüce Genel Kurulundur.

BİR DELEGE - Yalnız o arkadaş için mi?..

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Devamla) - Hayır, tabii 1975 'te vefat edenlerin tümü için arz ediyorum.

BAŞKAN - Muhterem arkadaşlar, sanırım durum aydınlanmıştır.

GENEL SEKRETER FEHMI ÖZÇELİK - Aziz arkadaşlarım; hakikaten bu bir maddi olanak meselesi. Biz de canı gönülden bu yardımı yapmak istemez miyiz?.. Fakat bütün hesaplarımız allak bullak olacak ve 20 bin lira gibi ufak bir meblağ vermiş olmaktan dolayı da utanç içindeyiz. Bunu daha bölersek netice olmaz.

Takdirlerinize arz edeyim.

BAŞKAN - Gündemin 10 ncu maddesi gereğince yemiden yüzde 50 1975 senesinde ölenler için ek ödenek konmasını ve yüzde 50 nispetinde yardım edilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Ekseriyetle reddedilmiştir efendim.

Gündemin 11 nci maddesine geliyoruz : "Dilekler"

Dilekler maddesi üzerinde söz alan arkadaşlarıma söz vereceğim Buyurun sayın Güneş Öngüt.

GÜNEŞ ÖNGÜT (Afyon)- Muhterem arkadaşlarım, biraz evvel sosyal yardımlar mevzuundaki görüşmelerde, görüşülmesi gerektiğine inandığım genç meslektaşlarımızın sosyal durumlarıyla ilgili bir meseleyi arzetmek istiyorum. Hepimiz meslektaşlarımızın ölüm, yaşlılık ve daimî maluliyet hallerinden bahsetmişlerdi. Ancak bu hakka sahip olamamış ve fakat malî güçleri olmayan, buna imkân bulamayan arkadaşlarımızın du-

rumları ne olacaktır.

Biz kendilerine her türlü haklara sahip olmasını isterken, onların sosyal yönlerini ne zaman düşünceğiz.

Bu itibarla, sizlere bir misal de vermek istiyorum: Afyonkarahisar Barosu mensuplarından bir arkadaşımız, askerlik ve yedek subaylık görevinden sonra stajı da bitirdi ve tam avukatlığa başladığının ayında iki gözleri maalesef görmez oldu. Bu bütün imkânlarını seferber ederek tedaviye çalışmış ise de tedaviye de imkân bulamadı. Ancak, bunun Avrupada tedavi imkânı olduğu söylenmektedir.

Şimdi, bu arkadaşınızı veya buna mümasil gelecekte bu hale düşen arkadaşlarımızı hiç mi düşünmeyelim arkadaşlar?..

Bu sebeple, bür önerge takdim etmiştim ve önergede de bu hususun da sosyal garanti yönünden sayın Birlik Yönetim Kurulunca ileride tezekkür edilmesini istirham etmiştim ve benim arzum, Yönetim Kurulunun böyle zamanlarda mesele el atmasıdır. Olayımızda da el atmıştır müteşükkiriz; ancak beş bin lira gibi cüzi bir yardım yapabilmişlerdir.

Gönül arzu ediyor ki, meslek teşekkülüyle yurt dışındaki meslek teşekkülleriyle de temaslar temin edilmek suretiyle bunların tedavi imkânı varsa hayatta kendi haline ve kaderine terkedilmeksizin bu imkânın yaratılmasıdır.

Barolar Birliği Başkanlığımızın ve Yönetim Kurulunun bu ve benzeri hususlarla ilgilenmesini ve genç meslektaşlarımızın tedavi imkânlarının da araştırılması hususunun tezekkürünü bilhassa arz ve istirham ederim.

Hürmetlerinle. (Alkışlar)

BAŞKAN - Efendim, arkadaşımızın Divan Başkanlığına Afyon Barosu delegesi Turhan İmre ile beraber verdiği bir önerge var. Bunu Yönetim Kuruluna havale ediyorum.

Aynı konuda Ankara delegesi İlhami Güven'in de bir önergesi

var, okuyorum:

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul
Sayın Başkanlığına

Hizmet süresine bakılmaksızın hastalık nedeniyle çalışamaz duruma gelen avukatlara yardım yapılması hususunun prensip olarak kabul edilmesi yardım şeklinin T.B.B. Yönetim Kurulunca oluşturulmasını arz ve tekkif ederim."

Bir teklif olarak bunu da Yönetim Kuruluna havale ediyoruz.

Ayrıca konuşmak istiyorlarsa buyurun sayın İlhami Güven.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara) - Yüksek Kurulun çok sayın üyeleri;

Bendeniz bu bölümde saat tahdidini de göz önünde tutarak, dert çok, belki yarım saat bitmez; ama komprime olarak dilekler bölümünü üçe ayıracağım izin verirsiniz ve bu üç önemli noktaya kendimce temas etmek isteyeceğim.

Şimdi, birinci derdim; ben hâlâ-şunu şunu söyleyelim ki Yüksek Kuruluza - bundan 20 sene evvel staja başladığım zamanki çektiğim mahrumiyetin acısını bugün dahi o günkü yokluğun, o günkü zarfretin acısını canlı olarak içinde duyuyor, yaşıyoruz.

Stajyerlerimizin hali, mahalli genel kurullarımızda, barolar birliği genel kurulunda mutlaka dile getiriliyor çok belli şekilde; ana nedense bir prensibine varamıyoruz, yardım elimizi uzatamıyoruz. Buna lütfen çare arayalım.

Sayın Yönetim Kuruludan istirham ediyorum. Bu konuyu Olağan Genel Kurul toplantısına kadar lütfetsinler, biz naçiz delegelerin bu temennilerini göz önünde tutarak, stajyerleri malî olanaklara kavuşturacak yol arasınlar, lütfetsinden Genel Kurul huzuruna getirsinler.

Arkadaşlar, bugün yasalarımız kamu hizmeti olmadığına rağmen, yasada avukatlık kamu hizmeti olarak tarif edilmesine rağmen, nedense hâkim stajyer ile avukat stajyeri ayırmış, maaşa bağlamamış. İkisi de aynı fakülteden mezun olmuştur, ikisi de aynı haklara sahiptir. Gönül

isterdi ki, avukat stajyeri de hâkim stajyeri de o dönem içinde bir maaş alsın, mademki kamu görevi yapacak istikbalde, bir ayırım yapılmaksızın böyle bir eşitlik isterdi; ama bu olmadığına göre biz sosyal yardım fonundan stajyerlerimize yardım arama çarelerini mutlaka bulmalıyız. Hele stajyerlik 1,5 yılda olunca bu zorunluk kendisini önemle göstermektedir.

Stajyerlerden sonra avukatlığa başlayan genç meslekdaşlarımızın hali de acıdır. Bunu göz önünde tutmak lâzım; ama ne yazık ki, buna yasada cevap verecek en ufak bir açıklık, bir gedik yoktur. Artık on-gibi lar kaderine terk edilmiştir. Avukat olunca çırpınacak bizler, belki altı ay bir sene babasının eline bakacak yine bizler gibi yahut belki yakın tanıdığıının yanında hizmet görecektir, o şekilde maaşını sağlayacak, gelirini sağlayacak. Ancak, avukatlara yardım mümkün değil; ama stajyerlere mutlaka sosyal yardım yönünden bir fon ayrılması gerektiği zorunluluğu, inanca içindedeyim. Binaenaleyh, bu konunun, lütfen Yönetim Kurulunca çok olumlu çalışan, iftihar ettiğim Yönetim Kurulunun başta çok değerli Genel Başkanımız olmak üzere bilhassa rica ediyorum bir naçiz delege sıfatıyla.

İkincisi, mesleğin onurunu kurtarmak ve korumak:

Arkadaşlar, geçen genel kurulda da arz ettim. Avukatlar sanki kananlık işlerin adamı gibi tanıtılıyor, rendice oluyorum, üzülüyorum, bazen göz yaşları döküyorum, inanın buna.

Havadisler içinde, tiyatro konularına geçecek şekilde, piyeslere geçecek şekilde, sanki başka mevzu yokmuş gibi, bir de bakarsınız bir avukat, bir hukuk müşaviri gelir, hatta bu yabancı temsillerde de maalesef görülmektedir, avukat sanki o fikir özgürlüğünü, fikir yapısını o kananlık işlerin eline veren insanmış gibi gösterilir ve bizim şerefimiz, onurumuzla oynar, gururumuzla oynar.

Binaenaleyh, derim ki, bu gibi temsiller, bu gibi yayınlar, bu

gibi avukatı küçültecek havadisler karşısında Baromuz daha titiz davransın. Affetsinler beni, Yönetim Kurulu olarak mutlaka bir tepki göstermelidir kanısındayım.

Bunu da arz ederim.

Üçüncü nıcan da şu: (Protokol yönünden) Küçünsemiyorum, saygıyla karşılarını hepisini. O hasır ellerini, o ter akan yüzlerinden öperim. Bir işçi topluluğu olur. Bakarınız başta genel başkanları Halil Tunç'un türlü türlü çeşitli pozları, her konuşmadaki pozları televizyonda verilir, tören yaparlar, giderler o tören mahalli verilir, konuşmacıların konuşmaları yayınlanır, saygı duyarım, iftihar ediyorum; ama koskoca Barolar Birliği, senelerin yetiştirdiği, Türkiye'nin iftihar edeceği olgunlukta olan Genel Başkanımızın yalnız bir konuşması hemen biraz geçiştirilir, salonda şöyle bir yarınyamalak ahizeye alınır, bununla yetinilir.

Arkadaşlar, dün çok olumlu bir olay oldu. Saat 12.00'de Anıta gittik, çelenk koyduk aziz atamıza; şu şerefli cübbelerimizle çelenk koyduk. Niye göstermedi bir televizyon. Bunlar küçük şeyler gibi geliyor; ama bunlar büyük şey. Televizyonda da bir baskı grubudur, kamuoyunu etkileyecek şekilde bir baskı grubudur. Biz de bir baskı grubu olduğumuza göre, kamuoyunu etkileyen, derhal çevresini yüzlerce aziz vatandaşın çevrelediği anıttaki o muhteşem bizim görmek kadar tabii hakkımız olamaz, düşünülemez.

Binaenaleyh, protokol eksikliğinin de Yönetim Kurulunca ele alınması ve giderilmesini arz eder, hepinize derim saygılar sunarım.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Suat Yılmaz Yalın, buyurun efendim.

SUAT YILMAZ (ALIM (Kocaeli) - Benim arzum çok kısa. Baş vurma harcı veriyoruz, karşılığında ne dosya alıyoruz, ne evrak alıyoruz. Barolar Birliği bizi susa da eğilmelidir. "Tahsisat yoktur, veremiyoruz." cevabından başka bir şey alamıyoruz.

Davaların uzatılmaması için sıyap kararı müessesesi, ikinci isticap davetiyesi, ikinci yemin davetiyesi kaldırılmalıdır kanısındayım.

Sulh Hukuk, Asliye Hukuk mahkemeleri gibi hukuk mahkemesini ikiye ayıran bir tefrikin de zaruretime inanmıyorum. Hukuk hâkimi tek hâkim olmalıdır. Görev hepsine dağılık olarak verilmelidir.

Yargıtaydan çok şikayetçiyim. Karar alamıyorum. Haziranda girdiğim mürafaanın neticesini bu sene şubat ayında aldım. Binaaneleyh, yasa değişiklikleri hazırlıkları sırasında Yargıtayın evrakı kendisine geldikten sonra altı ay içinde karara bağlaması, Genel Kurulun da en geç bir sene içinde karara bağlaması şeklinde bir hazırlığımız olursa, bir empoze şeklimiz olursa faydalı olacaktır kanısındayım. Çünkü parasını kaybetmekte, uzayan dava netice vermemektedir.

Barolar Birliğinden de ricak, görüyorsunuz, yazılarımız seneler boyunca bozulmuş, bir dahaki toplantıya lütfen üç-dört tane daktilo getirsinler, kendilerini yormayalım.

Teşekkür ederim .

BAŞKAN - Sayın Turhan İmre, buyurun efendim.

TURHAN İMRE (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanlar, aziz meslektaşlar;

Ben, avukatlık ücreti hakkında konuşmak istiyorum. Kendi önerimde de maalesef bir eksiklik yapmışım. Ancak, Yargıtay 4ncü ve 9ncü dairesinin avukatlık ücretinin müvekkile ait olabileceği yolunun tefsiri bugünkü yasalara nazaran bir defa olumsuzdur. Bu olumsuzluk şuradan doğmaktadır: Hukuk Sulhu Muhakemeleri Kanununun 413ncü maddesinde, yargılama gideri içinde vekâlet ücreti de sayılmaktadır.

Şimdi, Hukuk Sulhu Muhakemeleri Kanunu genel kanundur. Avukatlık Kanunu bu bapta özel kanundur. Özel Kanunla Genel Kanun çatıştığı takdirde özel kanun hükmü tatbik edileceği hukuk ilkelerindedir. Kaf-

di ki, Avukatlık Kanunu tarih itibarıyla yeni olduğuna göre, yeni bir gelişim ve oluşum neticesidir.

Şu halde, benim kısa maruzatımda, sayın Birlik Başkanından istirhamım, bu 413 ncu maddedeki vekâlet ücretinin yargılama giderleri içinde olduğu yollu maddesinin çıkartılması veya iptali hususunda çalışmalar yapmasını arz ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN Ş Sayın Sait Kaya, buyurun efendim.

SAİT KAYA (Ağrı) - Saygıdeğer Başkanlar ve muhterem arkadaşlar

Bendeniz de dilekler faslında söz alarak bir meslek onurumuzu ve haysiyetimizi kamuoyunda dedeleyici bazı yayın vasıtaları üzerinde duracağım.

Biraz evvel İlhami Bey arkadaşımız aynı şekilde bundan bahsettiler.

Bundan takriben üç veya dört gün önce gazetelerden birindetik ettiğim zaman bir sinema kanununun taslağının hazırlanmakta olduğunu ve bunun için de başta hukukçular olmak üzere akademiden de başından da müşahede alınmak suretiyle onların bilgilerine müracaat edildikten sonra bu tasarının ikmal edileceği yolunda bir haber okudum zaman, hatırıma çoktan beri, beni rahatsız eden, beni değil hepimizi seyrettiğiniz de rahatsız eden bir dert hatırıma geldi.

En etkin bir yayın vasıtası olan sinemalarda bilhassa birçok filimleri seyrettiğim zaman, kendi memleketinizdeki çevrilmiş olan filimlerde gerek yargılama safhaları -sahnelerde- bu mahkemeleri işgal eden kişilerin ve gerekse savunma görevini yapan avukatların hakkındaki durum ve tutumları bilhassa değinmek istiyorum.

Ömründe bir defa dahi olsun mahkemeden içeri girmemiş ve hukuk bilgisinden yoksun kişilerin tanzim etmiş olduğu senaryoların oynatılması sırasında bazen bilgisizlik ve bazen ve hakikaten de kasıtlı, bilhassa avukatlık mesleğinin onurunu sarsıcı durumlar meydana gelmekte

dir. Buradaki işlenmekte olan tema avukatın gerçek görevinin dışında müvekkiline yardım etmek, Barolar Birliğimizin raporunda behirttikleri gibi, onun özgürlüğünün ve menfaatlerinin kurulmasına çalışan bir kişi olmaktan ziyade, müvekkilinin özel hizmetinde çalışan kişi gibi çok art niyetli suiniyyetle hareket edilmiş konular görülmektedir.

Benim, muhtenem İdare Heyetimizden dileğim şudur:

Bu kanunun hazırlanmasında yetkili kılınacak muhterem meslekdaşlarımızın hassaten bu gibi durumların önlenmesi için o kanuna müeyyide konulmasını. Saniyen, halen gösterilmekte olan, çekilmekte olan ve oynatılmakta olan filimlerde bu kabil sahneler bulunduğu takdirde bunların tespit edilmesi ve akabinde, bilfarz bu konularla ilgilenmekte olan film sanatçılarında gerekli uyarılarda bulunmak ve tekekkürü halinde de hiç olmazsa ibreti müessire olmak bakımından bir vazife olsa, bir manevi tazminat davası açıp ve bunların önüne geçmektir.

Benim diyeceklerin bundan ibarettir.

Huzurunuzdan ayrılırken hepinizi saygıyla selâmlarım.

Ayrıca muhterem arkadaşlarım, geçen Genel Kurulda bu fevkaâde toplantının İzmir'de yapılmasını teklif eden ve de üç günden beri güzel İzmir'imizde bize en iyi anılar yaşatan, hem ziyaret ve hem ticaret kabilinden bize bir görevimizi yerine getirmekten başka ayrıca da bir tatil yapma olanağını bahşeden İzmir Barosuna şahsında sayın Başkanına saygularımı iletmeyi de bir vecibe addederim.

Hepinizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Efendim, bir önerge var:

" Sayın Başkanlık Divanına

Avukat Nejat Oğuz ve arkadaşlarıyla avukat Jülide Yumlu ve arkadaşları tarafından verilen ve Genel Kurulca kabul edilen önergele nezdinde bir Genel Kurul bildirisini hazırlanmasını ve bunun için Genel Kurul Başkanı ve Başkanvekilinin görevlendirilmesini ve bildirisinin muoyuna iletilmesini öneririz. "

"Olagan Üstü Genel Kurul çalışmalarının Başkanlık Divanınca

hazırlanacak bir bildirin^{ya}in kamu bildirilmesini, duyurulmasını arz ve teklif ederiz." şeklinde iki önerge var efendim.

Bunları oylarınıza sunacağım.

SUAT YILMAZ YALIM (Kocaeli) - Hangi Başkanlığa?..

BAŞKAN - Genel Kurul Başkanına. Diğeri Divana. Aşağı yukarı aynı şey oluyor.

Şimdi isterseniz şöyle tefhim edelim: "Genel Kurul Başkanlığınca" dersek hepsini kapsamış olur.

MUHİTTİN KILIÇ (Ankara) - Anayasa ve kanunlar çerçevesinde gayet tabii...

BAŞKAN - Bu konuda oy verirken onu düşünebilirsiniz. Başkanlık bunu Anayasa ve kanunlar çerçevesinde yapar mı yapmaz mı?.. Eğer yapmayacağına inanırsanız pek tabii oy vermezsiniz. (Alkışlar)

NEJAT OĞUZ (Ankara) - Sayın Başkan, önergeyi lütfeder bir daha okur musunuz?.. Benim isminin geçtiğini söylüyor da arkadaşım.

BAŞKAN - Hayır efendim, önerge şu:

"Avukat Nejat Oğuz ve arkadaşlarıyla avukat Öülide Yunlu ve arkadaşları tarafından verilen ve Genel Kurulca kabul edilen önergeler nezdinde..." Yani anlamı bu.

Diğer bir önergede, "Başkanlık Divanınca..." bendeniz, hani sonuç çıkmasını temin etmek istiyorum...

SUAT YILMAZ YALIM (Kocaeli) - "Çalışmaların sonucu" şeklinde olsa daha iyi olur.

BAŞKAN - Efendim, o zaman, Başkanlığa yetki verirseniz, hazırlayıcı bildirinⁱⁿin kapsamını belirlemek için konunun açıklanmasını ister yani, bütün avukatlık yasası, şunlar bunlar da birbirinin içerisine mi girecek?..

SUAT YILMAZ YALIM (Kocaeli) - Çalışmalar üzeri...

BAŞKAN - Evet Suat Yılmaz Yalın bey, buyurun, söz istemişsiniz

SUAT YILMAZ YALIM (Kocaeli) - Benim ricam şu:

Mümkünse çalışmaların ana ilkelerinin Başkanlıkça özet olarak aksettirilmesi şeklinde değiştirilmesini istirham ediyorum.

BAŞKAN - Efendim, isterseniz Başkanlık bu konuyu sayın Genel Kurula arz etsin. Bugüne kadar Genel Kurulların toplantısının sonunda, genellikle o zaman güncel olan yada hukuk bakımından önemli kabul edilen sorunlar üzerinde Genel Kurulumuz bir bildiri yayınlamış^{tır}. Genel tutumumuz bu şekildedir. Yoksa, çalışmaların tümü ilgi bulmamaktadır, sadece avukatları ilgilendirdiği için. Ancak, genel sorunlarla ilgileninilir ve genellikle bu şekilde davranılır.

Bunu nazarı itibare alarak ve kabul buyurursanız Başkanlık şu öneriyi "Başkanlıkça diye düşünerek oylarınıza sunmuş olur.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep) - Aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep) - Sayın arkadaşların;

Başkanlık Divan olarak çalışır; Başkanvekili ve iki kâtip arkadaşla. Tebliğin yayınlanmasında Divanı tefrik ederek sadece işi başkalarına tevcih etmek bilmiyorum ne derece usulü olur, ne derece mantıklı olur. ("Zaman bakımından" sesleri)

Biz arz edelim. Eğer Başkanvekili ve iki delege arkadaş zaman bakımından itizar ediyorlarsa mesele yok. Böyle bir itizar yoksa, onlar çalışacaklarsa birlikte, üç günden beri gördükleri vazifeyi iki saat veya üç beş saat için devam ettireceklerse bu tebliği hazırlanmakta sakınmayacaklar da. Zamanımız vardır diyorlarsa niye biz onların üç günden beri devam eden sıfatını burada ayıralım da sadece Başkanlığa tevdi edelim. Bu müessesenin varlığına, Divanın varlığına bir çelişki tekil etmez mi?.. Birinci maruzatım bu.

İkincisi, hazırlanacak bildiride elbette güncel olaylara önemi ne göre yer verilecektir; fakat sadece birkaç konuya inhisar ederse, sanki başka konular tezekkür edilmiş manası çıkartılabilir. Onlar d

önemleri derecesinde, bir cümleyle, üç beş sözle hülâsa edilebilir.

Maruzatın budur; bu yöndeki önerimize oy vermenizi istirham ediyorum.

BAŞKAN - Efendim, bir noktayı tavsiz edeyim. "Başkanlıkça" derken, tabii ki Başkanlık bir kül, bir kişi değil. Başkan Cengiz İlhan'ın yetki verilmesi diye bir şey söz konusu değil burada. "Başkanlık" denince bir makam kastedilmiş oluyor ve bu makam hepsini birden kapsıyor. Burada terimler farkı var.

Şimdi, bu iki önergeyi birleştiriyorum ve bu önergeyi birleştirerek bu konu üzerinde fazla tartışmalara yol açmadan oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, şimdi dilekler bitti, Genel Kurulun bildirisinin hazırlanması meselesi de bitti ve sanıyorum ki, gündemimizin sonuna geldik; fakat yine geneh yöntem ve geleneğimiz gereğince Yönetim Kurulu Başkanımız, daha doğrusu Türkiye Barolar Birliği Başkanı Faruk Erem, aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanı olarak da toplantının kapanmasıyla ilgili, çalışmalarıyla ilgili bir konuşma yapacaklar.

BAŞKAN FARUK EREM - Çok değerli Başkanım, aziz delege arkadaşlarım;

Eğer vakit bu kadar dar olmasaydı teşekkürlerimi çok uzun tutabilecektim. Bu toplantımız bazı özellikler arz ediyor. Genellikle bu gerçekten olağan üstü genel kurul bundan sonrakiler için güzel bir gelenek de olabilecektir. Hissetmeden belki o kadar güzel kurallar çıktı ki, hatta eğer ben dıştan bir gözlemci olsaydım nükemmel bir diyalektik metot içerisinde çalıştığımızı da saptamış olacaktım. Diyalektikğin, bütün, en iyi verimlerini, en iyi şekilde almış bulunuyoruz.

Birtakın öneriler, temenniler Yönetim Kuruluna sunuldu. Tekraren arz ediyorum. Bu önerilerinizin hepsi sizlerin iradelerinize en uygun şekilde tecelli edecektir. Yönetim Kurulundaki bütün arkadaşlarım baştan beri bu genel iradeden ayrılmama eğilimi içindedir ve kişi

sel düşünceleri hiç bir zaman oylarına etkili olmamıştır.

Huzurlarınızda hen size teşekkür ederken hem de Yönetim Kurulu arkadaşlarına teşekkür etmek istiyorum.

Gerçekten, çok yoğun bir çalışma içerisindeyiz. Barolar Birliği Yönetim Kurulunun yaptığı iş, Devletin başı kalabalık bir genel müdürlüğünün işinden de aşkın. Her ay en azından birkaç gün süren iki toplantı yapmak mecburiyetinde kalıyoruz.

Şimdi, galiba tempoyu daha da arttırmak icap edecek. Çünkü, iki Genel Kurul arasına giren bu olağanüstü genel kurulun vermiş olduğu görevler evvelkilerine de eklendi.

Sözlerime son vermeden evvel bir noktayı açıklamak isterim:

İstanbul Delegasyonuna mensup arkadaşlarımız yedi ilke kararı üzerinde hiç bir çalışma olmadığını ileri sürdüler; hata ediyorlar. Eğer, yeri olsaydı ne kadar uzun bir çalışma içerisinde olduğumuz, etraflıca anlatılabilirdi. Elbette ki, talimat verdiniz, hesap soracaksınız; ama süre henüz dolmadı. Daha bu süre dolmadan, "Hiç bir şey yapmadınız." demek haklı bir yargı olmasa gerektir.

Bir örnek verelim:

Dediniz ki, demokratik esaslara göre bir sıkıyönetim kanunu hazırlayınız. Şu anda incelediğimiz yapıtlar benim şu boyumun -pek o kadar değil; ama- yarısına kadar gelmiştir ve bu çalışma bittiği zaman size şunu temin edeyim ki, sıkı yönetim mahkemelerinde görev almış olan değerli arkadaşlarımızın bile ne kadar çok şey gözlerinden kaçtığı görülecektir. Bu, gerçekten bir çalışma ürünü ve uygulanmada da birtakım olanaklar sağlayacak tam bir çalışma eseri olacaktır.

Bu güzel toplantımızı bu kadar dirayetle yürüten başta sayın Cengil İlhan arkadaşımızın olmak üzere Başkanlık Divanına da teşekkürleri sunmak benim için büyük bir borç.

Biz sizlerden daima güç alıyoruz ve daima alacağız.

En derin saygılarımı şahsın ve Yönetim Kurulu adına arz ederim.
(Alkışlar)

BAŞKAN - Türkiye Barolar Birliği İzmir Olağanüstü Genel Kurul Toplantınızın sonuna gelmiş oluyoruz.

Bu Toplantıda İzmir Barosu Başkanı olarak bana Başkanlık görevi verdiniz. Bu şüphesiz, -başlangıçta da arz ettiğim gibi- benim için büyük bir şeref. Bu şerefe lâyık olmaya çalıştım. Şüphesiz bazı hataların olmuştur. Ancak, hemen şunu belirtiyim ki, kendine, hukuka ve mesleğine olan saygın, bana burada verdiğiniz büyük onurun sorumluluğu altında, bu sorumluluk, kendi yöntemlerine ve kişilerine göre başka türlü işlen yapmana engel olmuştur.

Eğer hatalar yaptıysam, bu bilmeyerek yaptığım hatalardır. Bunun böylece kabul etmenizi lütfen rica edeceğim.

İkinci teşekkürüm, şüphesiz İzmir Barosu Başkanı olaraktır. İzmir Barosu, Türkiye Barolar Birliğine başından beri bağlıdır. Bu gücünü güvencesi olmasa bile bunun gerçekleşmesine yardımcı olmaya çalışmıştır, itici gücü olmaya çalışmıştır ve Türkiye Barolar Birliği, mümkün olduğu kadar dinamik bir çalışma düzeyi içerisinde bulunması çabalarına gayret etmiştir. Bütün önerileri, bütün çalışmaları, bu yolda ele alınmak ve buna göre yorumlanmak lâzım gelir ve İzmir Barosu bu Olağanüstü toplantıda Türkiye Barolar Birliği yeni bir aşamaya, yeni bir güçlenmeye ve çalışma dönemine girdiği inancı içerisinde. Bunda çok küçük bir payı da varsa, olsa dahi bundan çok büyük bir onur duymaktadır. Bu onurlarımızın kabulünü rica ederim ve Başkanlık Divanı arkadaşlarıma bana yaptıkları yardımlardan dolayı ayrıca kendilerine özel olarak teşekkür ederim.

Saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati : 13.10